สศค.
FISCAL POLICY OFFICE
สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

ประมาณการเศรษฐกิจไทย 2565

รอบไตรมาสที่ 3/2565

THAILAND'S ECONOMIC OUTLOOK

Quarter 3/2022

สารบัญ

ประมาณการเศรษฐกิจไทย

บทสรุปผู้บริหาร ประมาณการเศรษฐกิจไทย ปี 2565 3

Executive Summary Thailand's Economic Projections for 2022 6

สมมติฐานหลักในการประมาณการเศรษฐกิจไทยปี 2565 10

ผลการประมาณการเศรษฐกิจไทยปี 2565 28

Thailand's Key Economic Indicators

ตารางเครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจ (Economic Indicators) 42

ภาคการคลัง

รายงานสรุปสถานการณ์ด้านการคลัง ในช่วงสามไตรมาสแรกของปีงบประมาณ 2565 (ตุลาคม 2564 – มิถุนายน 2565) 45

ภาคการเงิน

รายงานภาวะเศรษฐกิจการเงินไทยในไตรมาส 2 ปี 2565 52

บทวิเคราะห์เศรษฐกิจ: Macroeconomic Analysis Briefings

การบริหารสถานการณ์เงินเฟ้อสูงเงินบาทอ่อนของประเทศไทย 59

อนาคตการกระจายความเจริญของเศรษฐกิจภูมิภาคไทย 72

การระดมทุนสาธารณะเพื่อพัฒนาบ้านเกิด : กรณีศึกษา Hometown Tax ประเทศญี่ปุ่น 80

การพัฒนาแบบจำลองคาดการณ์อัตราเงินเฟ้อรายเดือน โดยอาศัยอัลกอริทึม Machine Learning (ตอนที่ 1) 86

บทสรุปผู้บริหาร
ประมาณการเศรษฐกิจไทย ปี 2565

“เศรษฐกิจไทยปี 2565 คาดว่าจะขยายตัวได้อย่างต่อเนื่องที่ร้อยละ 3.5 ต่อปี โดยได้รับปัจจัยสนับสนุนจากการฟื้นตัวของอุปสงค์ในประเทศและภาคการท่องเที่ยว อย่างไรก็ดียังต้องติดตามผลกระทบจากสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างรัสเซีย – ยูเครน และนโยบายการเงินของประเทศเศรษฐกิจหลักอย่างใกล้ชิด”

เศรษฐกิจไทยปี 2565 คาดว่าจะขยายตัวได้อย่างต่อเนื่องที่ร้อยละ 3.5 ต่อปี (ช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 3.0 ถึง 4.0) โดยได้รับปัจจัยสนับสนุนจากการฟื้นตัวของอุปสงค์ภายในประเทศและภาคการท่องเที่ยวที่ฟื้นตัวได้ดีอย่างต่อเนื่อง หลังจากมีการผ่อนปรนมาตรการเดินทางระหว่างประเทศ และยกเลิกระบบ Thailand Pass สำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2565 เป็นต้นไป ส่งผลให้รายได้ครัวเรือนและภาคธุรกิจที่เกี่ยวเนื่องกับการท่องเที่ยวปรับตัวดีขึ้น รวมทั้งคาดว่ารายได้เกษตรกรจะขยายตัวได้ดีตามราคาสินค้าเกษตรที่สูงขึ้น ส่งผลให้การใช้จ่ายขยายตัวต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นแรงสนับสนุนสำคัญต่อการฟื้นตัวของการบริโภค โดยคาดว่าการบริโภคภาคเอกชนจะขยายตัวที่ร้อยละ 4.8 ต่อปี (ช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 4.3 ถึง 5.3) และคาดว่าจะมีนักท่องเที่ยวต่างประเทศเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย จำนวน 8.0 ล้านคน เพิ่มขึ้นมากจากปี 2564 ที่มีจำนวนเพียง 0.4 ล้านคน ขณะที่มูลค่าการส่งออกสินค้าคาดว่าจะขยายตัวที่ร้อยละ 7.7 ต่อปี (ช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 7.2 ถึง 8.2) แม้ว่าจะได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างรัสเซียและยูเครนที่ส่งผลให้ราคาพลังงานและสินค้าโภคภัณฑ์ปรับเพิ่มขึ้น ส่งผลให้การดำเนินนโยบายการเงินของกลุ่มประเทศเศรษฐกิจหลักเข้มงวดมากขึ้น อีกทั้งปัญหาการขาดแคลนวัตถุดิบในห่วงโซ่อุปทานที่ยืดเยื้อ

สำหรับการลงทุนภาคเอกชนคาดว่าจะขยายตัวได้ที่ร้อยละ 5.7 ต่อปี (ช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 5.2 ถึง 6.2) ตามการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจทั้งในประเทศ ขณะที่บทบาทนโยบายการคลังจะยังมีส่วนช่วยบรรเทาผลกระทบจากสถานการณ์ราคาพลังงานที่ยังอยู่ในระดับสูงสนับสนุนการขยายตัวของเศรษฐกิจไทยในทุกภาคส่วนให้เป็นไปอย่างทั่วถึง อีกทั้งยังช่วยรับมือกับความผันผวนของเศรษฐกิจโลกผ่านการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปี และการใช้จ่ายเพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคมจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) รวมทั้งการลงทุนของรัฐวิสาหกิจที่คาดว่าจะมีการเบิกจ่ายได้อย่างต่อเนื่อง

ในด้านเสถียรภาพภายในประเทศ อัตราเงินเฟ้อทั่วไปคาดว่าจะเพิ่มขึ้นจากปีก่อนที่ร้อยละ 6.5 ต่อปี ตามราคาพลังงานที่ปรับเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตภายในประเทศที่สูงขึ้นและกระจายตัวในหมวดสินค้าที่หลากหลายขึ้น โดยประเมินว่าอัตราเงินเฟ้อทั่วไปจะค่อยๆ ปรับตัวลดลง หากราคาน้ำมันเริ่มมีเสถียรภาพมากขึ้น

ทั้งนี้ โฆษกกระทรวงการคลังได้กล่าวทิ้งท้ายว่า “สำหรับปัจจัยที่จะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทยที่ต้องติดตามอย่างใกล้ชิดมีทั้งปัจจัยสนับสนุน อาทิ 1) การฟื้นตัวของอุปสงค์ภายในประเทศจากสถานการณ์ COVID-19 ที่ค่อย ๆ คลี่คลายลง 2) นักท่องเที่ยวต่างชาติมีแนวโน้มเดินทางมายังประเทศไทยสูงกว่าที่คาด ตามแนวทางการเปิดประเทศ ขณะที่เศรษฐกิจไทยยังเผชิญปัจจัยเสี่ยง อาทิ 1) ความยืดเยื้อของสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างรัสเซียและยูเครนที่ส่งผลกระทบต่อราคาพลังงานและสินค้าโภคภัณฑ์ ซึ่งส่งผ่านไปยังต้นทุนของภาคครัวเรือนและภาคธุรกิจ

2) ความผันผวนของตลาดการเงินโลกจากการดำเนินนโยบายการเงินที่เข้มงวดขึ้นของธนาคารกลางหลายประเทศ โดยเฉพาะธนาคารกลางสหรัฐอเมริกา ที่มีแนวโน้มเร่งปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายหลังอัตราเงินเฟ้อเร่งสูงขึ้นต่อเนื่อง และภาวะตลาดแรงงานที่ตึงตัว 3) ความไม่แน่นอนของสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ทั้งสายพันธุ์ที่ระบาดในปัจจุบันและที่อาจเกิดขึ้นใหม่ในอนาคต และ 4) เศรษฐกิจคู่ค้าชะลอลง โดยเฉพาะเศรษฐกิจประเทศหลักและประเทศจีน ประกอบกับหากสถานการณ์การแพร่ระบาด COVID-19 ในประเทศจีนยืดเยื้อกว่าที่คาดไว้ก็จะส่งผลกระทบห่วงโซ่อุปทานการผลิต (Supply Disruption) และส่งผลเชื่อมโยงไปยังภาคการผลิตและการค้าทั่วโลก

ทั้งนี้ กระทรวงการคลังจะได้มีการติดตามและประเมินผลกระทบจากปัจจัยต่าง ๆ อย่างใกล้ชิด และพร้อมที่จะดำเนินมาตรการทางการคลังและการเงินที่เหมาะสมเพื่อให้การฟื้นตัวของเศรษฐกิจเป็นไปอย่างต่อเนื่องและทั่วถึงในทุกภาคส่วนของเศรษฐกิจ”

ตารางสรุปสมมติฐานและผลการประมาณการเศรษฐกิจไทยปี 2565

	2563	2564	2565f ณ ก.ค. 65 เฉลี่ย	2565f ณ ก.ค. 65 ช่วง
ผลการประมาณการ				
1) อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (ร้อยละ)	-6.2	1.5	3.5	3.0 ถึง 4.0
2) อัตราการขยายตัวของการบริโภค				
- การบริโภคภาคเอกชน ณ ราคาคงที่ (ร้อยละ)	-1.0	0.3	4.8	4.3 ถึง 5.3
- การบริโภคภาครัฐ ณ ราคาคงที่ (ร้อยละ)	1.4	3.2	-0.9	-1.4 ถึง -0.4
3) อัตราการขยายตัวของการลงทุน				
- การลงทุนภาคเอกชน ณ ราคาคงที่ (ร้อยละ)	-8.2	3.3	5.7	5.2 ถึง 6.2
- การลงทุนภาครัฐ ณ ราคาคงที่ (ร้อยละ)	5.1	3.8	1.6	1.1 ถึง 2.1
4) อัตราการขยายตัวของปริมาณส่งออกสินค้าและบริการ (ร้อยละ)	-19.7	10.4	8.6	8.1 ถึง 9.1
5) อัตราการขยายตัวของปริมาณนำเข้าสินค้าและบริการ (ร้อยละ)	-14.1	17.9	7.7	7.2 ถึง 8.2
6) ดุลการค้า (พันล้านดอลลาร์สหรัฐ)	40.9	40.0	20.2	17.6 ถึง 22.8
- มูลค่าสินค้าส่งออกในรูปดอลลาร์สหรัฐ (ร้อยละ)	-6.5	18.8	7.7	7.2 ถึง 8.2
- มูลค่าสินค้านำเข้าในรูปดอลลาร์สหรัฐ (ร้อยละ)	-13.8	23.4	17.5	17.0 ถึง 18.0
7) ดุลบัญชีเดินสะพัด (พันล้านดอลลาร์สหรัฐ)	21.2	-10.6	-8.1	-10.6 ถึง -5.6
- ร้อยละของ GDP	4.2	-2.1	-1.6	-2.1 ถึง -1.1
8) อัตราเงินเฟ้อทั่วไป (ร้อยละ)	-0.8	1.2	6.5	6.0 ถึง 7.0
อัตราเงินเฟ้อพื้นฐาน (ร้อยละ)	0.3	0.2	2.3	1.8 ถึง 2.8
สมมติฐานหลัก				
สมมติฐานภายนอก				
1) อัตราการขยายตัวเฉลี่ย 15 ประเทศคู่ค้าหลัก (ร้อยละ)	-3.0	5.3	3.3	2.8 ถึง 3.8
2) ราคาน้ำมันดิบดูไบ (ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล)	42.3	69.2	102.0	97.0 ถึง 107.0
สมมติฐานด้านนโยบาย				
3) อัตราแลกเปลี่ยน (บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ)	31.3	32.0	34.8	34.3 ถึง 35.3
4) รายจ่ายภาคสาธารณะ (ล้านล้านบาท)	3.80	4.00	4.13	4.03 ถึง 4.23
5) จำนวนนักท่องเที่ยว (ล้านคน)	6.7	0.4	8.0	7.0 ถึง 9.0

Executive Summary
Thailand's Economic Projections for 2022

The Thai economy is expected to expand by 3.5 percent in 2022 (within the range of 3.0 to 4.0 percent). This continuous growth is mainly driven by the recovery of domestic demand and tourism from the easing of international travel measures and the government's abolishment of the Thailand Pass Scheme since July 1st 2022, resulting in an improvement in household income and tourism-related business sectors. In addition, farm income would continue to expand in line with higher agricultural prices. As a result, private consumption is expected to growth by 4.8 percent (with a range of 4.3 to 5.3 percent), and foreign tourist figures in 2022 is projected to increase by 8 million people, compared to 0.4 million people in 2021. Although Russia-Ukraine war would put pressure on energy and commodity prices and lead many advanced economies to tighten their monetary policy as well as ongoing supply disruptions, merchandise exports are still expected to grow at 7.7 percent (within the range of 7.2 to 8.2 percent).

Moreover, private investment is expected to grow by 5.7 percent (within the range of 5.2 to 6.2 percent) following the recovery of the domestic economy. Moreover, fiscal policy would play a significant role in mitigating higher energy and commodity prices and supporting economic growth as well as coping with global volatilities in the period ahead. It is expected that the Annual budget, the Emergency Degree, and the State-owned enterprises' capital budget would be continuously disbursed.

For the internal stability, headline inflation in 2022 is projected to be at 6.5 percent due to increasing domestic energy prices and higher cost passthrough that have broadened into wider ranges of products. Nonetheless, inflation would gradually decline if oil prices become more stable.

The Ministry of Finance Spokesperson also added, "Thailand's economic outlook could be affected by many relevant factors. The Thai economy in 2022 could expand faster than the baseline projection as a result of strong domestic demand thanks to improving situation of the COVID-19 outbreak and higher-than-expected foreign tourist arrivals due to the accelerated relaxation of border controls in other countries. Nevertheless, the Thai economic outlook in 2022 remains uncertain. Particularly, the prolonged conflict between Russia and Ukraine which would lead to the upside risk of high energy and commodity prices. In addition, many central banks, especially the FED, are likely to increase their policy rates in response to inflation and tight labor market. Meanwhile. prolonged outbreaks and virulent virus mutations both the existing and new variants, and the risk of global growth

slowdown led by advanced economies and China would impact Thailand's trading partner economies and exports going forward.

However, The Ministry of Finance will closely monitor the impact of various factors and ready to implement appropriate fiscal and monetary measures to promote stability along with sustained and inclusive growth of the Thai economy."

Major Assumptions and Economic Projections for 2022

	2020	2021	2022f as of July 22 Avg	2022f as of July 22 Range
Projections				
1) GDP Growth Rate (percent y-o-y)	-6.2	1.5	3.5	3.0 to 4.0
2) Real Consumption Growth (percent y-o-y)				
- Real Private Consumption (percent y-o-y)	-1.0	0.3	4.8	4.3 to 5.3
- Real Public Consumption (percent y-o-y)	1.4	3.2	-0.9	-1.4 to -0.4
3) Real Investment Growth (percent y-o-y)				
- Real Private Investment (percent y-o-y)	-8.2	3.3	5.7	5.2 to 6.2
- Real Public Investment (percent y-o-y)	5.1	3.8	1.6	1.1 to 2.1
4) Export Volume of Goods and Services (percent y-o-y)	-19.7	10.4	8.6	8.1 to 9.1
5) Import Volume of Goods and Services (percent y-o-y)	-14.1	17.9	7.7	7.2 to 8.2
6) Trade Balance (USD billion)	40.9	40.0	20.2	17.6 to 22.8
- Export Value of Goods in USD (percent y-o-y)	-6.5	18.8	7.7	7.2 to 8.2
- Import Value of Goods in USD (percent y-o-y)	-13.8	23.4	17.5	17.0 to 18.0
7) Current Account (billion U.S.)	21.2	-10.6	-8.1	-10.6 to -5.6
- Percentage of GDP	4.2	-2.1	-1.6	-2.1 to -1.1
8) Headline Inflation (percent y-o-y)	-0.8	1.2	6.5	6.0 to 7.0
Core Inflation (percent y-o-y)	0.3	0.2	2.3	1.8 to 2.8
Major Assumptions				
Exogenous Variables				
1) Average Economic Growth Rate of Major Trading Partners (percent y-o-y)	-3.0	5.3	3.3	2.8 to 3.8
2) Dubai Crude Oil Price (U.S. dollar per Barrel)	42.3	69.2	102.0	97.0 to 107.0
Policy Variables				
3) Exchange Rate (Baht per U.S. dollar)	31.3	32.0	34.8	34.3 to 35.3
4) Public Expenditure (Trillion Baht)	3.80	4.00	4.13	4.03 to 4.23
5) Number of foreign tourists (Million)	6.7	0.4	8.0	7.0 to 9.0

ข้อสมมติฐานสำคัญในการประมาณการเศรษฐกิจไทย ปี 2565

5 ข้อ สมมติฐาน

1. การขยายตัวของเศรษฐกิจ 15 ประเทศคู่ค้า

   64 +5.3% 65f +3.3%

2. Baht/USD

   64 32.0 ฿/$ 65f 34.8฿/

   ดัชนีค่าเงินบาท

   64 110.27 65f 108.57

3. ราคาน้ำมันดิบดูไบ

   64 69.2$/bbl

   65f 102$/bbl

4. จำนวนนักท่องเที่ยว

   64 0.43 ล้านคน

   65f 8.0 ล้านคน

5. รายจ่ายภาคสาธารณะ

   64 4.00 ล้านล้านบาท

   65f 4.13 ล้านล้านบาท

สมมติฐานหลักในการประมาณการเศรษฐกิจไทยปี 2565

1. อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของ 15 ประเทศคู่ค้าหลักของไทย

สศค. ประเมินภาพรวมอัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจประเทศคู่ค้าหลักของไทย 15 ประเทศในปี 2565 จะขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ 3.3 ต่อปี (YoY) โดยลดลงจากปี 2564 (อยู่ที่ร้อยละ 5.3) เนื่องจากเนื่องจากสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างรัสเซียและยูเครนยังคงมีความยืดเยื้อ ส่งผลกระทบให้ราคาเชื้อเพลิงและอาหารเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องและทำให้อัตราเงินเฟ้อในหลายประเทศอยู่ในระดับสูง สร้างแรงกดดันให้ธนาคารกลางในหลายประเทศทั่วโลกมีแนวโน้มที่จะใช้นโยบายการเงินแบบเข้มงวดเร็วกว่าที่ประเมินไว้ เพื่อลดแรงกดดันจากสถานการณ์เงินเฟ้อ นอกจากนี้ การใช้มาตรการ Zero-COVID ของจีนทำให้อุปสงค์ของประเทศจีนชะลอลงชั่วคราวกระทบต่อการค้าการส่งออกในภูมิภาค รวมทั้งอาจซ้ำเติมปัญหา Global Supply Disruption ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจในหลายประเทศ อย่างไรก็ดี คาดว่า เศรษฐกิจโลกในช่วงครึ่งหลังปี 2565 จะได้รับแรงสนับสนุนจากสถานการณ์การแพร่ระบาดโควิด-19 ในหลายประเทศ รวมทั้งจีนที่เริ่มคลี่คลายลง โดยทางการจีนมีแนวนโยบายที่ผ่อนคลายมาตรการจำกัดการแพร่ระบาดมากยิ่งขึ้น ทำให้ผลกระทบของ Global Supply Disruption มีแนวโน้มเบาบางลง ขณะที่การส่งออกในหลายประเทศมีแนวโน้มฟื้นตัวต่อเนื่อง ประกอบกับในหลายประเทศมีแนวนโยบายการเปิดรับนักท่องเที่ยวต่างชาติมากขึ้น ซึ่งจะเป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจในอนาคต

ตารางที่ 1 อัตราการขยายตัวเฉลี่ยของเศรษฐกิจคู่ค้าหลักของไทย 15 ประเทศ (ร้อยละ)

ประเทศคู่ค้าหลักเรียงตามสัดส่วนการส่งออก	2563	2564				2564	*2565*		*ทั้งปี*
		Q1	Q2	Q3	Q4		*Q1*	Q2	*2565F*
15 ประเทศ (78.6%)	-3.0	3.8	10.7	3.5	4.4	**5.3**	3.6	N.A.	**3.3**
1.สหรัฐฯ (14.8%)	-3.4	0.5	12.2	4.9	5.5	**5.7**	3.5	1.6	**2.3**
2.จีน (12.9%)	2.2	18.3	7.9	4.9	4.0	**8.1**	4.8	0.4	**3.6**
3.ญี่ปุ่น (9.9%)	-4.5	-1.8	7.3	1.2	0.4	**1.6**	0.4	1.1	**1.7**
4.ยูโรโซน (6.5%)	-6.5	-0.9	14.6	4.0	4.6	**5.3**	5.4	4.0	**2.5**
5.ฮ่องกง (4.9%)	-6.5	8.0	7.6	5.4	4.7	**6.3**	-3.9	-1.3	**1.0**
6.เวียดนาม (4.8%)	2.9	4.7	6.7	-6.0	5.2	**2.6**	5.0	7.7	**5.9**
7.ออสเตรเลีย (4.2%)	-2.2	1.3	9.6	4.0	4.2	**4.7**	3.3	N.A.	**3.9**
8.สิงคโปร์ (4.1%)	-5.4	1.6	15.3	7.1	6.1	**7.2**	3.7	4.8	**3.9**
9.มาเลเซีย (3.8%)	-5.6	-0.5	16.1	-4.5	3.6	**3.1**	5.0	8.9	**5.5**

10.อินโดนีเซีย (3.3%)	-2.1	-0.7	7.1	3.5	5.0	**3.7**	5.0	5.4	**5.0**
11.อินเดีย (2.4%)	-7.0	1.6	20.1	8.4	5.4	**8.2**	4.1	N.A.	**7.5**
12.ฟิลิปปินส์ (2.2%)	-9.5	-3.9	11.8	7.1	7.7	**5.6**	8.3	7.4	**5.8**
13.เกาหลีใต้ (1.8%)	-0.7	2.2	6.2	4.0	4.2	**4.1**	3.0	2.9	**2.7**
14.ไต้หวัน (1.6%)	3.4	9.2	7.8	4.4	5.3	**6.6**	3.7	3.1	**3.6**
15.สหราชอาณาจักร (1.3%)	-9.4	-5.0	24.5	6.9	6.6	**7.4**	8.7	2.9	**3.5**

ที่มา : รวบรวมและประมาณการโดย สศค.

1.1 เศรษฐกิจสหรัฐฯ (ตลาดส่งออกใหญ่อันดับ 1 ของไทย : สัดส่วนการส่งออกร้อยละ 14.8 ของมูลค่าส่งออกสินค้ารวม)

➥ **เศรษฐกิจสหรัฐฯ ในไตรมาสที่ 2 ปี 2565 (ตัวเลขเบื้องต้น) ขยายตัวชะลอลงจากไตรมาสก่อนหน้ามาอยู่ที่ร้อยละ 1.6 จากช่วงเดียวกันปีก่อน** หรือคิดเป็นการหดตัวที่ร้อยละ -0.9 เมื่อคำนวนแบบ annualized rate และเป็นการหดตัวที่ร้อยละ -0.2 เมื่อเทียบกับไตรมาสก่อนหน้า (หลังขจัดผลทางฤดูกาลแล้ว) เป็นผลจากการบริโภค และการลงทุนภาคเอกชนที่ขยายตัวชะลอลงที่ร้อยละ 1.8 และ 8.7 ตามลำดับ โดยการบริโภคภาคเอกชนเป็นเครื่องยนต์หลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจสหรัฐฯ ด้วยขนาดร้อยละ 70.1 ของขนาดเศรษฐกิจรวมในปี 2564 ทางด้านการใช้จ่ายและการลงทุนของภาครัฐหดตัวชะลอลงที่ร้อยละ -1.6 และ -1.0 ตามลำดับ ขณะที่ การส่งออกขยายตัวเพิ่มขึ้น ด้านเสถียรภาพเศรษฐกิจยังอยู่ในเกณฑ์ดี บ่งชี้จากอัตราการว่างงานของสหรัฐฯ เฉลี่ยในไตรมาสที่ 2 ปี 2565 ลดลงจากไตรมาสก่อนมาอยู่ที่ร้อยละ 3.6 ของกำลังแรงงานรวม ทางด้านเสถียรภาพด้านราคา อัตราเงินเฟ้อปรับตัวสูงขึ้นต่อเนื่อง เกินเป้าหมายระยะกลางของธนาคารกลางสหรัฐฯ ที่ตั้งไว้ที่ร้อยละ 2.0 โดยอัตราเงินเฟ้อทั่วไปในไตรมาสที่ 2 ปี 2565 เฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 8.6 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อน เพิ่มขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้าที่ร้อยละ 8.0 ส่งผลให้คณะกรรมการนโยบายการเงินของสหรัฐฯ (Federal Open Market Committee: FOMC) มีมติปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายที่ระดับ 75 bps ตามคาดการณ์ตลาด ในการประชุมเดือนมิถุนายน 2565 ซึ่งเป็นการขึ้นดอกเบี้ยติดต่อกันเป็นครั้งที่ 3 เพื่อดูแลสถานการณ์เงินเฟ้อ ส่งผลให้อัตราดอกเบี้ยนโยบายอยู่ที่ช่วงร้อยละ 1.50 – 1.75 ต่อปี และคาดว่าจะขึ้นดอกเบี้ยต่อเนื่องตามความเหมาะสม จนกว่าอัตราเงินเฟ้อจะลดลงสู่กรอบเป้าหมายที่กำหนดไว้

➥ **ในปี 2565 คาดว่า เศรษฐกิจสหรัฐฯ จะขยายตัวที่ร้อยละ 2.3 ชะลอลงจากปี 2564** เนื่องจากขาดปัจจัยฐานต่ำ และแนวโน้มการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ชะลอลงต่ำกว่าคาดในช่วงครึ่งปีแรก รวมถึงเผชิญความเสี่ยงที่อาจเข้าสู่ภาวะถดถอยเพิ่มมากขึ้น จากความตึงเครียดของสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างรัสเซียและยูเครนที่เพิ่มมากขึ้นได้ส่งผลให้ราคาพลังงาน ราคาสินค้าโภคภัณฑ์ และอัตราเงินเฟ้อสหรัฐฯ ให้ปรับตัวเพิ่มสูงขึ้น และทำให้กำลังซื้อของภาคครัวเรือนลดลง นอกจากนี้การดำเนินมาตรการ Zero-Covid ของจีนได้ซ้ำเติมปัญหาห่วงโซ่อุปทานติดขัดจากการปิดพื้นที่เศรษฐกิจขนาดใหญ่และพื้นที่เสี่ยงอื่น ๆ เนื่องจากการแพร่ระบาดระลอกใหม่ที่รุนแรง ขณะเดียวกัน การใช้จ่าย

ภาครัฐที่ลดลงและทิศทางการปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายและการใช้นโยบายการเงินที่เข้มงวดเพิ่มขึ้นของธนาคารกลางสหรัฐฯ เพื่อดูแลสถานการณ์เงินเฟ้อ อาจส่งผลกระทบต่ออัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจได้ อย่างไรก็ดี คาดว่าเศรษฐกิจสหรัฐฯ มีแนวโน้มจะทยอยปรับตัวดีขึ้นในช่วงปลายปี ภายหลังวิกฤติต่าง ๆ บรรเทาลง รวมถึงคาดว่า อัตราเงินเฟ้อสหรัฐฯ จะสามารถทยอยปรับตัวลดลงได้ในช่วงปลายปี ซึ่งจะส่งผลให้ธนาคารกลางสหรัฐฯ มีแนวโน้มจะชะลอการเร่งปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายลง อีกทั้ง สหรัฐฯ มีแผนจะออกมาตรการเพื่อสนับสนุนเศรษฐกิจเพิ่มเติม อาทิ ร่างกฎหมาย CHIPS and Science Act มูลค่า 5.27 หมื่นล้านดอลลาร์ เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมผลิตและวิจัยชิปในประเทศ ซึ่งจะกระตุ้นศักยภาพทางการแข่งขันของสหรัฐฯ ในอุตสาหกรรมเซมิคอนดักเตอร์ ที่ทั่วโลกประสบปัญหาขาดแคลน และร่างกฎหมายว่าด้วยการปรับลดเงินเฟ้อ (Inflation Reduction Act) มูลค่า 4.3 แสนล้านดอลลาร์ โดยมีวัตถุประสงค์ในการแก้ปัญหาวิกฤตสภาพภูมิอากาศและปรับปรุงความมั่นคงด้านพลังงาน ปรับลดราคายารักษาโรคให้กับผู้บริโภคในประเทศ และปรับขึ้นภาษีเงินได้นิติบุคคลบางประเภท ซึ่งคาดว่าจะช่วยยกระดับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ช่วยลดการขาดดุลงบประมาณ และในระยะยาวจะสามารถช่วยลดอัตราเงินเฟ้อที่เพิ่มสูงขึ้นได้ ทั้งนี้ ยังต้องติดตามประเด็นความเสี่ยงจากปัญหาด้านภูมิรัฐศาสตร์อื่น ๆ เพิ่มเติม อาทิ สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างจีนและไต้หวัน

1.2 เศรษฐกิจจีน (ตลาดส่งออกใหญ่อันดับ 2 ของไทย: สัดส่วนการส่งออกร้อยละ 12.9 ของมูลค่าส่งออกสินค้ารวม)

➥**เศรษฐกิจของจีนในไตรมาสที่ 2 ปี 2565 ขยายตัวร้อยละ 0.4 จากช่วงเดียวกันปีก่อน** ชะลอลงจากไตรมาสก่อนหน้าที่ร้อยละ 4.8 และคิดเป็นการหดตัวร้อยละ -2.6 เมื่อเทียบกับไตรมาสก่อนหน้า (ขจัดผลทางฤดูกาลแล้ว) โดยในไตรมาส 2 จีนได้รับผลกระทบจากการดำเนินมาตรการ Zero-Covid เพื่อควบคุมการแพร่ระบาดของ COVID-19 ที่รุนแรง ส่งผลให้การบริโภคภายในประเทศของจีนชะลอตัวลง สะท้อนจากยอดค้าปลีกเฉลี่ยไตรมาส 2 หดตัวลงร้อยละ -4.9 จากช่วงเดียวกันปีก่อน หลังจากหดตัวตัวร้อยละ -3.5 ในไตรมาสก่อนหน้า ประกอบกับการส่งออกที่ขยายตัวที่ร้อยละ 12.8 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน ชะลอลงต่อเนื่องเป็นไตรมาสที่ 5 ทางด้านการลงทุนและการผลิตภาคอุตสาหกรรมเริ่มส่งสัญญาณชะลอตัวลง บ่งชี้จากการลงทุนในสินทรัพย์คงทนที่ขยายตัวชะลอลงที่ร้อยละ 5.7 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน สำหรับด้านเสถียรภาพภายในประเทศพบว่า อัตราเงินเฟ้อทั่วไปเฉลี่ยไตรมาส 2 มีแนวโน้มปรับตัวเพิ่มขึ้นที่ร้อยละ 2.2 จากช่วงเดียวกันปีก่อน เร่งขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้า และอัตราว่างงานในพื้นที่เขตเมืองเพิ่มขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้ามาอยู่ที่ร้อยละ 5.8 ของกำลังแรงงานรวม

➥ **ในปี 2565 คาดว่า เศรษฐกิจจีนจะขยายตัวที่ร้อยละ 3.6 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน ชะลอลงจากปีก่อนหน้า** เนื่องจากขาดปัจจัยฐานต่ำ และจีนยังเผชิญปัญหาภายในประเทศ เนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 และการดำเนินมาตรการ Zero-Covid ซึ่งส่งผลกระทบต่อการบริโภคภาคครัวเรือน ก่อให้เกิดปัญหาห่วงโซ่อุปทานติดขัด ค่าระวางเรือที่เพิ่มสูงขึ้น และการขาดแคลนวัตถุดิบการผลิตยังไมคลี่คลาย และทำให้ภาคการผลิตชะลอตัวลง ประกอบกับวิกฤตอสังหาริมทรัพย์ของจีนที่ยังไม่คลี่คลาย โดยนับตั้งแต่เดือนเมษายน 2565 ธนาคารท้องถิ่นในมณฑลเหอหนาน 6 แห่ง ไม่สามารถให้ลูกค้าของธนาคารสามารถถอนเงินออกมาได้ เนื่องจากธนาคารท้องถิ่นได้ระดมเงินฝาก

เพื่อนำมาปล่อยกู้ให้กับธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ และธุรกิจอื่น ๆ ที่มีความเสี่ยงด้านการเงินสูง ขณะที่ประชาชนจีนบางส่วนเริ่มที่จะหยุดผ่อนชำระหนี้บ้าน เนื่องจากผู้พัฒนาอสังหาริมทรัพย์จีนหลายรายยังประสบปัญหาขาดสภาพคล่องอย่างหนักทำให้ไม่สามารถดำเนินการก่อสร้างให้แล้วเสร็จได้ตามกำหนด และส่งผลกระทบต่อซับพลายเออร์ที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ดีรัฐบาลจีนกำลังเร่งแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจภายในประเทศ โดยเฉพาะภาคอสังหาริมทรัพย์ โดยธนาคารกลางของจีนธนาคารกลางจีนประกาศลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ระยะยาวลง และรัฐบาลจีนประกาศจะออกมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจรอบใหม่ เพื่อรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและผลักดันให้เศรษฐกิจกลับสู่สภาวะปกติโดยเร็ว รวมทั้งรักษาดัชนีชี้วัดเศรษฐกิจให้คงอยู่ในระดับที่เหมาะสม ซึ่งรวมถึงมาตรการส่งเสริมการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐาน วงเงิน 5 แสนล้านหยวน เพื่อกระตุ้นการใช้จ่ายด้านการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน และฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศที่ซบเซา ทำให้คาดว่า เศรษฐกิจจีนในช่วงครึ่งปีหลังจะทยอยกลับมาฟื้นตัวได้ โดยอุปสงค์ภายในประเทศจะมีบทบาทสำคัญในการรักษาเสถียรภาพการเติบโตของประเทศในช่วงครึ่งปีหลัง ขณะเดียวกัน ยังต้องติดตามสถานการณ์การแพร่ระบาดในประเทศ โดยจีนยังมีอัตราการฉีดวัคซีนที่ต่ำในกลุ่มผู้สูงอายุ ซึ่งรัฐบาลกำลังรณรงค์ให้ประชาชนเข้ารับการฉีดวัคซีนเพิ่มเติมเพิ่มมากขึ้น รวมถึงต้องติดตามการดำเนินมาตรการจีนเดี่ยว สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างจีนและไต้หวัน และปัญหาทางภูมิรัฐศาสตร์อื่น ๆ

1.3 เศรษฐกิจญี่ปุ่น (ตลาดส่งออกใหญ่อันดับ 3 ของไทย : สัดส่วนการส่งออกร้อยละ 9.9 ของมูลค่าส่งออกสินค้ารวม)

➥ **เศรษฐกิจญี่ปุ่นไตรมาส 2 ปี 2565 ขยายตัวร้อยละ 1.1 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อน** โดยมูลค่าการส่งออกสินค้า 6 เดือนแรกปี 2565 ขยายตัวร้อยละ 15.2 จากช่วงเดียวกันปีก่อน และการนำเข้าในช่วงเวลาเดียวกันขยายตัวร้อยละ 26.5 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน ขณะที่อุปสงค์ในประเทศที่ขยายตัวเพียงเล็กน้อย สะท้อนจากยอดค้าปลีก 6 เดือนแรกปี 2565 ที่ขยายตัวเพียงร้อยละ 1.5 ขณะที่อัตราเงินเฟ้อในเดือนมิถุนายน 2565 ยังคงอยู่ในระดับสูงที่ร้อยละ 2.4 ท่ามกลางการเพิ่มขึ้นของราคาอาหารและพลังงาน ขณะเดียวกัน ดัชนี PMI ภาคการผลิตเดือน ก.ค.65 อยู่ที่ระดับ 52.1 จุด ซึ่งป็นระดับที่ต่ำสุดในรอบ 10 เดือน และดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภค เดือน ก.ค. 65 อยู่ที่ระดับ 32.1 จุด ต่ำสุดในรอบ 18 เดือน

➥ **ในปี 2565 คาดว่าเศรษฐกิจญี่ปุ่นจะขยายตัวเพิ่มขึ้นที่ร้อยละ 1.7 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน** ทั้งนี้ เศรษฐกิจญี่ปุ่น ณ ปัจจุบันยังไม่มีความชัดเจนว่าการผ่อนคลายมาตรการในอนาคตจะมาในรูปแบบใด รวมถึงปัจจุบันยังมีการระบาดของโควิด-19 ซึ่งอาจส่งผลต่อมาตรการต่าง ๆ ในอนาคต ขณะที่ราคาพลังงานและค่าจ้างที่เพิ่มขึ้นส่งผลให้แรงกดดันจากเงินเฟ้อยังคงมีอยู่ต่อเนื่อง ซึ่งส่งผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตและการบริโภคอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้จากปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ ดังกล่าว จำเป็นที่ต้องจับตาอย่างใกล้ชิดเพราะอาจส่งผลให้มีความจำเป็นต้องปรับตัวเลขการประมาณการเศรษฐกิจญี่ปุ่นในครั้งถัดไป

1.4 เศรษฐกิจยูโรโซน 19 ประเทศ (ตลาดส่งออกใหญ่อันดับ 4 ของไทย: สัดส่วนการส่งออกร้อยละ 6.5 ของมูลค่าส่งออกสินค้ารวม)

➥ **ในไตรมาสที่ 2 ปี 2565 เศรษฐกิจยูโรโซน ขยายตัวที่ร้อยละ 4.0 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อน ขยายตัวชะลอลงจากไตรมาสก่อนหน้าที่ขยายตัวร้อยละ 5.4 โดยเครื่องชี้ทางเศรษฐกิจยูโรโซน โดยรวมยังคง**

แสดงถึงสัญญาณการฟื้นตัว สะท้อนจากเครื่องชี้สำคัญด้านอุปทาน ดัชนีฯ (PMI) ภาคอุตสาหกรรมเฉลี่ยไตรมาสที่ 2 ปี 2565 อยู่ที่ระดับ 54.1 จุด ลดลงจากไตรมาสก่อนหน้าที่ระดับ 57.8 จุด อย่างไรก็ดี ระดับดัชนียังคงอยู่เหนือระดับ 50 จุด สะท้อนถึงภาคอุตสาหกรรมในยูโรโซนที่ยังคงสามารถขยายตัวได้ ด้านดัชนีฯ (PMI) ภาคบริการเฉลี่ยไตรมาสที่ 2 ปี 2565 อยู่ที่ระดับ 55.6 จุด เพิ่มขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้าที่อยู่ที่ระดับ 54.1 จุด และระดับดัชนียังคงอยู่เหนือระดับ 50 จุด สะท้อนถึงภาคบริการในยูโรโซนที่ยังคงมีแนวโน้มขยายตัว เมื่อพิจารณาเครื่องชี้ที่สำคัญด้านอุปสงค์ ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคเฉลี่ยไตรมาสที่ 1 ปี 2565 อยู่ที่ระดับ -22.4 จุด ปรับตัวลดลงจากไตรมาสก่อนหน้าที่ระดับ -13.6 จุด ทางด้านยอดค้าปลีกเฉลี่ยไตรมาส 2 ปี 65 เสถียรภาพเศรษฐกิจได้ปรับตัวดีขึ้น โดยอัตราการว่างงานเฉลี่ยไตรมาส 2 ปี 65 อยู่ที่ร้อยละ 6.6 ของกำลังแรงงานรวม ลดลงจากไตรมาสก่อนหน้าที่อยู่ที่ร้อยละ 6.8 ของกำลังแรงงานรวม อย่างไรก็ตาม อัตราเงินเฟ้อทั่วไปเฉลี่ยในไตรมาสที่ 2 ปี 2565 อยู่ที่ร้อยละ 8.0 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อน เพิ่มขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้าที่อยู่ที่ร้อยละ 6.1 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อน โดยอัตราเงินเฟ้อที่เพิ่มสูงขึ้นได้รับปัจจัยหนุนจากราคาสินค้าประเภทพลังงานที่เพิ่มขึ้นสูง จากสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างยูเครนและรัสเซีย

➥ **ในปี 2565 คาดว่าเศรษฐกิจยูโรโซน จะขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ 2.5** โดยเศรษฐกิจยูโรโซนยังคงมีแนวโน้มขยายตัว แต่เป็นการขยายตัวแบบชะลอลงโดยได้รับแรงกดดันที่เพิ่มขึ้นจากสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างยูเครนและรัสเซีย มาตรการคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ระหว่างยูโรโซนและรัสเซีย ปัญหาห่วงโซ่อุปทานชะงักงันที่ยังคงไม่คลี่คลาย การที่ราคาสินค้าประเภทพลังงาน ราคาสินค้าโภคภัณฑ์ต่าง ๆ ราคาสินค้าประเภทอาหาร และอัตราเงินเฟ้อเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งส่งผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตของฝั่งผู้ผลิต และราคาสินค้าของผู้บริโภค และกดดันการบริโภคและการลงทุนของเศรษฐกิจยูโรโซน นอกจากนี้ ทางธนาคารกลางยุโรปมีแนวโน้มที่ชัดเจนในการดำเนินมาตรการทางการเงินแบบเข้มงวดมากขึ้นเพื่อรับมือกับอัตราเงินเฟ้อที่เพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในการประชุมของธนาคารกลางยุโรปที่จะถึงนี้ ในวันที่ 21 กรกฎาคม 2565 ธนาคารกลางยุโรปมีความตั้งใจที่จะปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายที่ร้อยละ 0.25 และมีจุดประสงค์จะขึ้นอัตราดอกเบี้ยอีกเช่นกัน สำหรับการประชุมในเดือน กันยายน 2565 ครั้งถัดไป ซึ่งจะเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่กดดันเศรษฐกิจยูโรโซน เนื่องจากเป็นการทำให้ต้นทุนในการกู้ยืมเงินเพิ่มขึ้น ทำให้มีปริมาณเงินเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจลดลง

อย่างไรก็ดี เศรษฐกิจยูโรโซนยังคงได้รับแรงสนับสนุนจากปัจจัยต่าง ๆ ตัวอย่างเช่น มาตรการควบคุมโรคโควิด-19 ที่ผ่อนคลายลงจากประเทศสมาชิกต่าง ๆ ซึ่งจะส่งผลในเชิงบวกต่อการบริโภคภายในยูโรโซน และกิจกรรมทางเศรษฐกิจให้กลับมาดำเนินการได้ตามปกติ อีกทั้งเศรษฐกิจยูโรโซนยังคงได้รับการสนับสนุนจากการดำเนินมาตรการทางการคลังเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจจากคณะกรรมาธิการยุโรป คือ งบประมาณ NextGenerationEU ซึ่งมีวงเงินประมาณ 7.5 แสนล้านยูโร ซึ่งดำเนินการครอบคลุมตั้งแต่ปี 2564 ถึง 2569 โดยมีเป้าหมายในการฟื้นฟูเศรษฐกิจของยุโรปหลังจากวิกฤตโควิด-19 ซึ่งจะเน้นส่งเสริมเศรษฐกิจใน 5 ด้านหลักคือ 1) ด้านดิจิทัล 2) ด้านสิ่งแวดล้อม 3) ด้านสาธารณสุข 4) ด้านการศึกษาและการส่งเสริมการจ้างงาน 5) ด้านความเท่าเทียมของโอกาสทางสังคม

1.5 เศรษฐกิจอาเซียน 5 ประเทศ (สัดส่วนการส่งออกร้อยละ 18.2 ของมูลค่าการส่งออกรวม)

ภาพที่ 1 อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของอาเซียน (%)

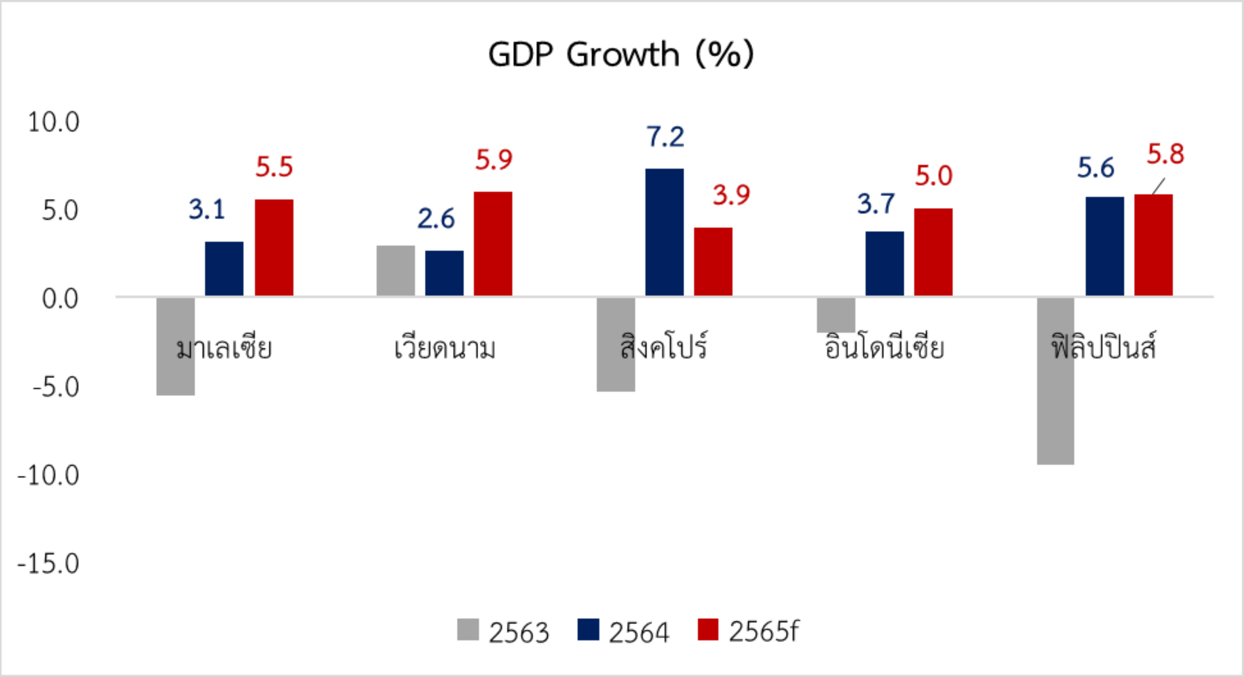

ที่มา: CEIC รวบรวมโดย สศค.

➥**เศรษฐกิจอาเซียนไตรมาสล่าสุด ปี 2565 เริ่มกลับมาฟื้นตัวต่อเนื่องแม้ว่าจะขยายตัวในอัตราที่ชะลอลงจากไตรมาสก่อน สะท้อนจากตัวเลขการขยายตัวเศรษฐกิจของ 5 ประเทศ ได้แก่ 1) เศรษฐกิจเวียดนามไตรมาสที่ 2 ปี 65 ขยายตัวร้อยละ 7.7 จากช่วงเดียวกันปีก่อน เร่งตัวขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้าที่ขยายตัวที่ร้อยละ 5.1 จากช่วงเดียวกันปีก่อน** เนื่องจากการกลับมาดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่มากขึ้น โดยภาคอุตสาหกรรมและการก่อสร้างขยายตัวร้อยละ 7.7 จากช่วงเดียวกันปีก่อน ปรับตัวดีขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้าที่ร้อยละ 6.4 ภาคบริการขยายตัวร้อยละ 6.6 จากช่วงเดียวกันปีก่อน ปรับตัวดีขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้าที่ขยายตัวที่ร้อยละ 4.6 ภาคเกษตรกรรมขยายตัวร้อยละ 2.8 จากช่วงเดียวกันปีก่อน ปรับตัวดีขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้าที่ขยายตัวที่ร้อยละ 2.5 **2) เศรษฐกิจประเทศฟิลิปปินส์ไตรมาสที่ 2 ปี 2565 ขยายตัวที่ร้อยละ 7.4 จากช่วงเดียวกันปีก่อน** ชะลอลงเล็กน้อยจากไตรมาสก่อนหน้าที่ขยายตัวที่ร้อยละ 8.2 จากช่วงเดียวกันปีก่อน หรือคิดเป็นการหดตัวที่ร้อยละ -0.1 เมื่อเทียบกับไตรมาสก่อนหน้า (หลังขจัดผลทางฤดูกาลแล้ว) โดยอัตราเงินเฟ้อที่เพิ่มสูงขึ้นได้ส่งผลกระทบต่อการฟื้นตัวของเศรษฐกิจฟิลิปปินส์ ส่งผลให้การบริโภคครัวเรือนขยายตัวที่ร้อยละ 8.6 จากช่วงเดียวกันปีก่อน ชะลอลงจากไตรมาสก่อนหน้าที่ขยายตัวที่ร้อยละ 10.0 จากช่วงเดียวกันปีก่อน นอกจากนี้ แรงขับเคลื่อนการเติบโตทางเศรษฐกิจที่สำคัญจะมาจากภาคการส่งออกขยายตัวที่ร้อยละ 4.3 จากช่วงเดียวกันปีก่อน ขณะที่การใช้จ่ายภาครัฐเร่งตัวขึ้นที่ร้อยละ 11.1 จากช่วงเดียวกันปีก่อน **3) เศรษฐกิจประเทศอินโดนีเซียไตรมาสที่ 2 ปี 2565 ขยายตัวที่ร้อยละ 5.4 จากช่วงเดียวกันปีก่อน** เร่งตัวจากไตรมาสก่อนหน้า หรือคิดเป็นการขยายตัวที่ร้อยละ 1.8 เมื่อเทียบกับไตรมาสก่อนหน้า (หลังขจัดผลทางฤดูกาลแล้ว) โดยมีปัจจัยมาจากภาคการบริโภค

ภายในประเทศ และภาคการส่งออกที่ขยายตัวที่ร้อยละ 5.5 และ 19.7 จากช่วงเดียวกันปีก่อน แม้ว่ารายจ่ายรัฐบาลหดตัวร้อยละ -5.2 จากช่วงเดียวกันปีก่อน ลดลงจากในไตรมาส 1 ปี 2565 **4) เศรษฐกิจมาเลเซียไตรมาสที่ 2 ปี 2565 ขยายตัวที่ร้อยละ 8.9 จากช่วงเดียวกันปีก่อน** เร่งขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้าที่ขยายตัวที่ร้อยละ 5.0 จากช่วงเดียวกันปีก่อน หรือคิดเป็นการขยายตัวที่ร้อยละ 3.5 เมื่อเทียบกับไตรมาสก่อนหน้า (หลังขจัดผลทางฤดูกาลแล้ว) ได้รับปัจจัยหนุนมาจากอุปสงค์ภายในประเทศที่ฟื้นตัว โดยเฉพาะการบริโภคภาคครัวเรือนที่เพิ่มขึ้น **5) เศรษฐกิจประเทศสิงคโปร์ไตรมาสที่ 2 ปี 2565 ขยายตัวที่ร้อยละ 4.4 จากช่วงเดียวกันปีก่อน** เร่งตัวขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้าที่ขยายตัวที่ร้อยละ 3.8 ได้รับปัจจัยหนุนจากการขยายตัวในวิศกรรมการขนส่ง คลัสเตอร์อิเล็กทรอนิกส์ และวิศวกรรมความแม่นยำ โดยได้แรงหนุนจากความต้องการเซมิคอนดักเตอร์และอุปกรณ์เซมิคอนดักเตอร์ทั่วโลกที่ยั่งยืนตามลำดับ อีกทั้งภาคการก่อสร้างยังขยายตัวต่อเนื่องจากไตรมาสก่อนหน้า

➥ **ในปี 2565 คาดว่าเศรษฐกิจอาเซียน ได้แก่ เวียดนาม ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย สิงคโปร์ และอินโดนีเซียจะขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ 5.9 5.8 5.5 3.9 และ 5.0 ตามลำดับ** ยังคงมีแนวโน้มที่จะขยายตัวแม้ว่าจะได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างยูเครนและรัสเซีย ที่ส่งผลให้อัตราเงินเฟ้อทั่วโลกสูงขึ้นและส่งผลให้เกิดความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้น อย่างไรก็ดี เศรษฐกิจอาเซียนยังมีปัจจัยส่งเสริมมาจาก 1) การผ่อนคลายมาตรการควบคุมการแพร่ระบาดของโควิด-19 2) การเปิดประเทศและรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ และ 3) การส่งออกของประเทศที่มีแนวโน้มขยายตัวต่อเนื่อง 4) การดำเนินมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของแต่ละประเทศ

1.6 เศรษฐกิจประเทศคู่ค้าอื่น ๆ ในเอเชีย ออสเตรเลีย และสหราชอาณาจักร (สัดส่วนการส่งออกร้อยละ 16.3 ของมูลค่าส่งออกสินค้ารวม)

➥ **ในไตรมาส 2 ปี 2565 ภาพรวมเศรษฐกิจประเทศคู่ค้าอื่น ๆ ในเอเชีย (ฮ่องกง เกาหลีใต้ ไต้หวัน และอินเดีย) ออสเตรเลีย และสหราชอาณาจักร เป็นแบบผสม โดยเศรษฐกิจประเทศส่วนใหญ่ขยายตัวชะลอลงจากไตรมาสก่อนหน้า ได้แก่ สหราชอาณาจักร เกาหลีใต้ และไต้หวัน** เป็นผลจากสถานการณ์เงินเฟ้อที่เพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างรัสเซียและยูเครน เป็นสำคัญ ปัจจัยดังกล่าวสร้างแรงกดดันต่อการบริโภคภายในประเทศ และส่งผลกระทบต่อการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ สถานการณ์ความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ระหว่างจีนและไต้หวันยังอาจส่งผลกระทบต่อห่วงโซ่อุปทานทั่วโลกในระยะต่อไป **ขณะที่เศรษฐกิจฮ่องกงหดตัวเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อนหน้า** เนื่องจากเศรษฐกิจเผชิญกับปัญหาภาวะเงินเฟ้อที่เพิ่มสูงขึ้น ส่งผลกระทบให้การใช้จ่ายของผู้บริโภคอ่อนแอ ประกอบกับการท่องเที่ยวที่ยังไม่ฟื้นตัวเต็มที่ นอกจากนี้ สถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ในจีนแผ่นดินใหญ่ได้ส่งผลกระทบต่อการค้า **สำหรับเศรษฐกิจออสเตรเลียและอินเดียยังคงรอการแถลงตัวเลขการขยายตัวทางเศรษฐกิจในไตรมาสที่ 2 ปี 2565** ซึ่งมีแนวโน้มที่จะขยายตัวในอัตราที่ชะลอลงจากไตรมาสก่อนหน้าเช่นกัน เนื่องจากเศรษฐกิจได้รับแรงกดดันจากปัจจัยสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างรัสเซียและยูเครน ราคาพลังงานและอัตราเงินเฟ้อที่มีทิศทางเพิ่มสูงขึ้น ภัยธรรมชาติภายในประเทศ เช่น พายุ น้ำท่วม

ภาพที่ 2 การเติบโตทางเศรษฐกิจประเทศคู่ค้าอื่น ๆ ในเอเชีย
(ฮ่องกง ออสเตรเลีย อินเดีย เกาหลีใต้ ไต้หวัน และสหราชอาณาจักร)

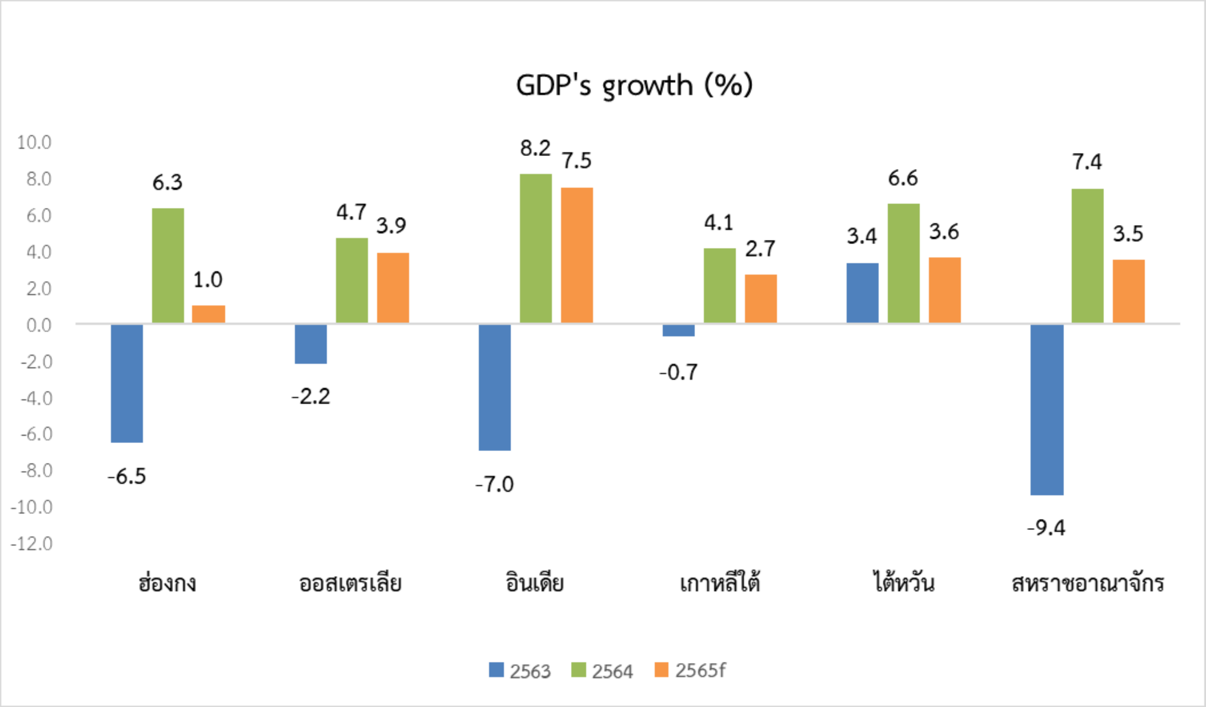

ที่มา : CEIC รวบรวมโดย สศค.

➥ **ในปี 2565 คาดว่าการขยายตัวของเศรษฐกิจประเทศคู่ค้าอื่น ๆ จะยังคงมีการขยายตัว แต่ในอัตราที่ชะลอลงจากปี 2564** เนื่องจากขาดปัจจัยฐานต่ำ และได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างรัสเซียและยูเครนที่ยังคงยืดเยื้อ ส่งผลให้ราคาสินค้าประเภทพลังงาน และสินค้าโภคภัณฑ์ปรับตัวสูงขึ้น รวมถึงส่งผลให้อัตราเงินเฟ้อของแต่ละประเทศปรับตัวเพิ่มขึ้นด้วย อีกทั้งยังเป็นปัจจัยกดดันต่อการบริโภคภายในประเทศ นอกจากนี้ กลุ่มประเทศที่พึ่งพาการส่งออกเป็นหลักจะยังคงต้องเผชิญความท้าทายจากอุปสงค์ในตลาดโลกที่อ่อนแอ เนื่องจากเศรษฐกิจหลักของโลก ทั้งสหรัฐฯ ยูโรโซน ญี่ปุ่น รวมทั้งจีนมีแนวโน้มขยายตัวในอัตราที่ชะลอลง ประกอบกับในหลายประเทศคู่ค้าอื่น ๆ มีแนวโน้มจะใช้นโยบายการเงินที่เข้มงวดมากยิ่งขึ้น เพื่อลดแรงกดดันทางเงินเฟ้อ ซึ่งปัจจัยดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อการฟื้นตัวของเศรษฐกิจในระยะต่อไป

2. อัตราแลกเปลี่ยนบาทต่อดอลลาร์สหรัฐ และดัชนีค่าเงินบาท

“ในปี 2565 คาดว่าเงินบาทจะอ่อนค่าต่อเนื่องจากปีก่อนหน้า โดยเฉลี่ยทั้งปีที่ 34.80 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐหรืออ่อนค่าลงร้อยละ -8.7 จากค่าเฉลี่ยปีก่อนหน้า และดัชนีค่าเงินบาทปี 2565 คาดว่าจะอ่อนค่าลงร้อยละ -1.5 เนื่องจากดอลลาร์สหรัฐที่คาดว่าจะแข็งค่าขึ้นเป็นสำคัญ” (ภาพที่ 3)

ภาพที่ 3 สมมติฐานค่าเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ และดัชนีค่าเงินบาทเฉลี่ยในปี 2565

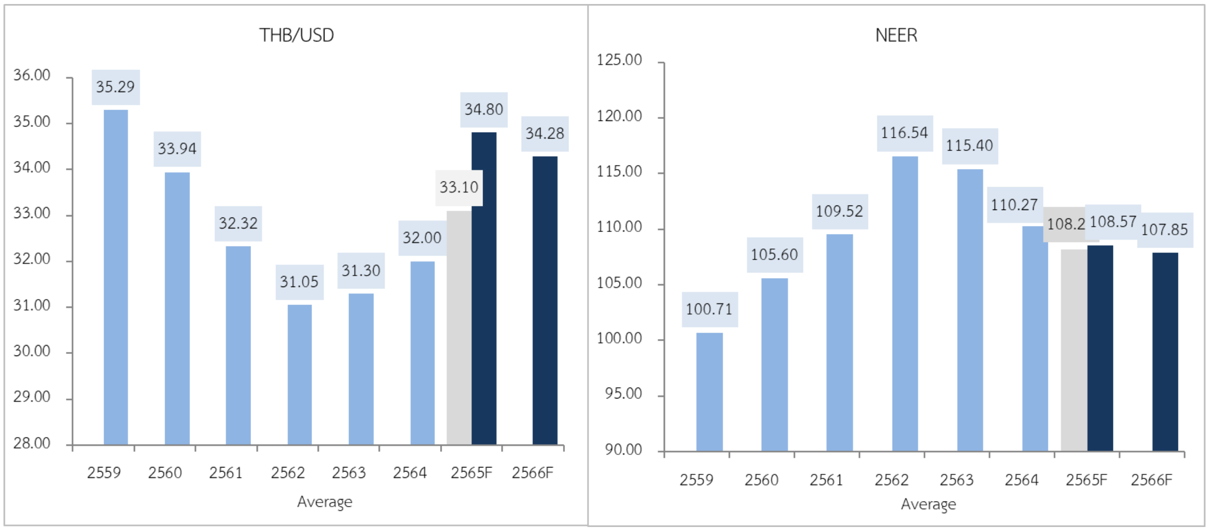

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) รวบรวมโดย สศค.
หมายเหตุ: ดัชนีค่าเงินบาท จากการคำนวณของ สศค.

➥ **การเปรียบเทียบเงินบาทกับเงินสกุลหลักและเงินสกุลอื่น ๆ ในภูมิภาคพบว่า ในช่วงครึ่งปีแรกของปี 2565 เงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐอ่อนค่าลงในอัตราที่มากกว่าค่าเงินสกุลหลักส่วนมาก** โดยเฉลี่ยอยู่ที่ 33.73 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ หรืออ่อนค่าลงร้อยละ -5.4 จากค่าเฉลี่ยปีก่อนหน้า ค่าเงินบาทเริ่มปรับตัวอ่อนค่าลงต่อเนื่องตั้งแต่ช่วงปลายไตรมาสแรกของปี 2565 หลังแข็งค่าในช่วง 2 เดือนแรกของปี 2565 ตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจไทยและความเชื่อมั่นที่เพิ่มขึ้นจากแผนการเปิดประเทศรับนักท่องเที่ยวผ่านระบบ Test & Go โดยในช่วงปลายเดือนมิถุนายน 2565 เงินบาทอ่อนค่าลงมากที่สุดในรอบประมาณ 5 ปีครึ่ง และมีแนวโน้มจะอ่อนค่าลงต่อเนื่องไปอีกระยะหนึ่ง ซึ่งเป็นการเคลื่อนไหวในทิศทางเดียวกันกับภูมิภาค โดยมีสาเหตุหลักมาจากการแข็งค่าขึ้นของเงินดอลลาร์สหรัฐ ความกังวลต่อสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างรัสเซียและยูเครนที่ตึงเครียดเพิ่มมากขึ้น รวมถึงความกังวลต่อความเสี่ยงที่อาจเกิดภาวะเศรษฐกิจถดถอย ซึ่งส่งผลให้นักลงทุนหันไปถือสินทรัพย์ปลอดภัย ประกอบกับ ธนาคารกลางสหรัฐฯ ได้ดำเนินนโยบายการเงินแบบเข้มงวดมากขึ้น หลังเผชิญแรงกดดันด้านเงินเฟ้อ ท่ามกลางการฟื้นตัวของตลาดแรงงานและเศรษฐกิจสหรัฐฯ ที่แข็งแกร่ง อีกทั้ง ตลาดมีความกังวลต่อการยึดมั่นในนโยบาย Zero-COVID 19 ของจีน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโลก นอกจากนี้ ดัชนีค่าเงินบาท (Nominal Effective Exchange Rate: NEER) ที่คำนวณโดย สศค. เฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 108.91 จุด คิดเป็นการอ่อนค่าลงร้อยละ -1.2 เมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยปี 2564

➥ **ในปี 2565 คาดว่าในภาพรวมเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐจะอ่อนค่าลงจากปี 2564 โดยเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 34.80 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ 34.30 – 35.50 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ)** หรือคิดเป็นการอ่อนค่าลงร้อยละ -8.7 จากค่าเฉลี่ยปี 2564 เนื่องจากค่าเงินบาทโดยรวมยังคงปรับตัวอ่อนค่าลงต่อเนื่องในทิศทางเดียวกันกับสกุลเงินอื่น ๆ ในภูมิภาค จากเงินดอลลาร์สหรัฐที่ปรับตัวแข็งค่าขึ้น ซึ่งเป็นผลจากการที่ธนาคารกลางสหรัฐฯ (เฟด) ปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายอย่างต่อเนื่อง เพื่อควบคุมสถานการณ์

เงินเฟ้อ ประกอบกับความกังวลต่อความขัดแย้งระหว่างรัสเซีย – ยูเครนที่ยืดเยื้อ และความผันผวนที่เพิ่มมากขึ้นในตลาดการเงินและเศรษฐกิจโลกได้ทำให้ความต้องการถือเงินดอลลาร์สหรัฐเพิ่มมากขึ้นในฐานะสินทรัพย์ปลอดภัย ขณะเดียวกัน ความแตกต่างของอัตราดอกเบี้ยนโยบายที่เพิ่มขึ้น เมื่อเทียบกับประเทศเศรษฐกิจขนาดใหญ่อาจเป็นปัจจัยที่ทำให้กระแสเงินทุนไหลออกจากภูมิภาคเอเชียไปสู่สหรัฐฯ และจะส่งผลให้ค่าเงินบาทและสกุลเงินอื่น ๆ ในเอเชียอ่อนค่าลงได้ อย่างไรก็ดี คาดว่าความต่างของอัตราดอกเบี้ยนโยบายจะส่งผลกระทบต่อไทยไม่มากนัก เนื่องจากไทยมีเสถียรภาพด้านต่างประเทศอยู่ในเกณฑ์ดี ขณะเดียวกัน ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ส่งสัญญาณถึงความเป็นไปได้ในการปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายเมื่อมีความเหมาะสม ซึ่งจะช่วยลดช่องว่างหรือความแตกต่างของอัตราดอกเบี้ยลงได้ และหากพิจารณาจากกระแสการไหลของเงินทุนสุทธิในปัจจุบันจะเห็นได้ว่ากระแสเงินสุทธิของนักลงทุนต่างชาติยังคงไหลเข้าในตลาดหลักทรัพย์ไทยด้วยมูลค่าเงินลงทุนไหลเข้าสุทธิที่สูงกว่าหลายประเทศในภูมิภาค อาทิ มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และเวียดนาม นอกจากนี้ สถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ที่ยืดเยื้อ ทั้งในประเทศและต่างประเทศได้ส่งผลต่อการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจของไทยให้ชะลอตัวลง อย่างไรก็ดี คาดว่าแนวโน้มทิศทางค่าเงินบาทในระยะถัดไปจะมีโอกาสค่อย ๆ ปรับตัวแข็งค่าขึ้นตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจไทยและเศรษฐกิจโลกตามการผ่อนคลายมาตรการควบคุมการแพร่ระบาด การเปิดรับนักท่องเที่ยวต่างชาติเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะช่วยสนับสนุนให้การขาดดุลบัญชีเดินสะพัดของไทยปรับตัวดีขึ้นได้ อย่างไรก็ตาม ในภาพรวมค่าเงินบาทมีโอกาสจะอ่อนค่าลงเมื่อเทียบกับสกุลเงินของประเทศอื่น ๆ ใน 15 ประเทศคู่ค้าของไทย ซึ่งคาดว่าจะมีการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจที่ดี **ดังนั้นจึงคาดว่าดัชนีค่าเงินบาทในปี 2565 จะเฉลี่ยที่ 108.57 จุด หรือคิดเป็นการอ่อนค่าลงร้อยละ -1.5 จากค่าเฉลี่ยปี 2564** ทั้งนี้ ยังมีปัจจัยเสี่ยงอื่น ๆ ที่ต้องติดตาม อาทิ สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างรัสเซียและยูเครนที่ยืดเยื้อ การกลายพันธุ์ของไวรัสโควิด-19 และการแพร่ระบาดระลอกใหม่ แนวทางการดำเนินนโยบาย Zero-Covid ของจีน แนวทางการดำเนินนโยบายการเงินของประเทศต่าง ๆ ความสามารถในการสร้างภูมิคุ้มกันหมู่ สถานการณ์อัตราเงินเฟ้อที่ยังคงเพิ่มสูงขึ้น ความไม่แน่นอนทางการเมือง รวมถึงความขัดแย้งระหว่างประเทศมหาอำนาจของโลก เช่น สหรัฐฯ และจีน เป็นต้น

3. ราคาน้ำมันดิบในตลาดโลก

สถานการณ์ราคาน้ำมันดิบเดือนกรกฎาคม 2565 มีความผันผวนจากหลายปัจจัย หลังธนาคารกลางสหรัฐ (FED) ได้ปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบาย ซึ่งส่งผลให้สกุลเงินดอลลาร์สหรัฐฯ แข็งค่าขึ้น ประกอบกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ที่พบผู้ติดเชื้อเพิ่มขึ้นมากในหลายประเทศ และล่าสุดทำให้จีนกลับมาใช้มาตรการเข้มงวด (Zero Covid) เพื่อควบคุมการแพร่ระบาดในประเทศอีกครั้ง ซึ่งส่งผลต่อการฟื้นตัวของปริมาณความต้องการใช้น้ำมัน ขณะเดียวกันตลาดน้ำมันดิบยังคงได้แรงหนุนจากอุปทานน้ำมันของโลกที่ตึงตัวจากสถานการณ์สงครามระหว่างรัสเซียและยูเครน มาตรการคว่ำบาตรต่อรัสเซียของสหรัฐ และพันธมิตร ที่ส่งผลทำให้อุปทานน้ำมันจากรัสเซียลดลง และจากมาตรการคว่ำบาตรที่สหภาพยุโรป (EU) ประกาศว่าจะลดการนำเข้าน้ำมันจากรัสเซียลงร้อยละ 90 ภายในสิ้นปีนี้ ทำให้ตลาดคาดการณ์ว่าหาก EU สามารถทำได้ตามแผนที่วางไว้ จะส่งผลทำให้อุปทานน้ำมันโลกตึงตัวยิ่งขึ้น ด้านประเทศผู้ผลิตน้ำมันที่ผ่านมาได้มีการดำเนินการเพื่อเพิ่มอุปทานเข้าไปในตลาด แต่เนื่องจากกำลังการผลิตสำรองของโรงกลั่นทั่วโลกในขณะนี้เหลือเพียงเล็กน้อย จึงไม่สามารถผลิตน้ำมันเพิ่มขึ้นได้ตามต้องการในปีนี้ ทำให้ราคาน้ำมันยังคงทรงตัวในระดับสูง แม้ว่าสหรัฐฯ และพันธมิตร จะร่วมกันระบายน้ำมันออกจากคลังสำรองทางยุทธศาสตร์ (Strategic Petroleum

Reserve: SPR) เพื่อช่วยลดความร้อนแรงของราคาน้ำมัน แต่ไม่ได้ส่งผลกระทบต่อราคาน้ำมันดิบมากนัก เนื่องจากการผลิตน้ำมันดิบทั่วโลกยังคงเพิ่มขึ้นอย่างค่อยเป็นค่อยไป เมื่อเทียบกับอุปสงค์ที่ฟื้นตัวต่อเนื่อง และในส่วนของโอเปกพลัส การประชุมเมื่อวันที่ 2 สิงหาคม 2565 มีมติเพิ่มกำลังการผลิตเพียง 100,000 บาร์เรลต่อวัน ในเดือนกันยายน 2565 ซึ่งเทียบเท่ากับร้อยละ 0.1 ของอุปสงค์ทั่วโลก จากเดือนกรกฎาคม และสิงหาคม 2565 อยู่ที่ 648,000 บาร์เรลต่อวัน เนื่องจากสมาชิกส่วนใหญ่ได้ใช้ศักยภาพในการผลิตที่มีอยู่จนหมด

สำหรับปัจจัยพื้นฐาน สำนักบริหารสารสนเทศพลังงานของสหรัฐ (EIA) ระบุว่า อุปสงค์การบริโภคปิโตรเลียมและเชื้อเพลิงเหลวทั่วโลก สูงกว่าอุปทานการผลิตปิโตรเลียมและเชื้อเพลิงเหลวทั่วโลกตั้งแต่กลางปี 2563 ประกอบกับความเสี่ยงที่เพิ่มขึ้นจากการฝั่งอุปทานได้กดดันราคาน้ำมันดิบและผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมให้เพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจากการผลิตไม่ทันต่อความต้องการ และปริมาณการใช้น้ำมันที่แซงหน้าการผลิตน้ำมันได้ทำให้ปริมาณน้ำมันคงคลังทั่วโลกลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะน้ำมันคงคลังสำเร็จรูปของกลุ่มประเทศ OECD ที่ปัจจุบันอยู่ในระดับต่ำกว่าค่าเฉลี่ย 5 ปี (2560 – 2564) และอยู่ใกล้ระดับต่ำสุดนับตั้งแต่ปี 2557

อย่างไรก็ตาม สำนักบริหารสารสนเทศพลังงานของสหรัฐ (EIA) คาดว่าไตรมาสที่ 2/2565 ปริมาณน้ำมันคงคลังโลกจะเพิ่มขึ้นเป็นครั้งแรก เนื่องจากปริมาณการผลิตน้ำมันเพิ่มสูงกว่าการบริโภคน้ำมัน

ภาพที่ 4 กราฟการผลิตและการบริโภคเชื้อเพลิงเหลวของโลก

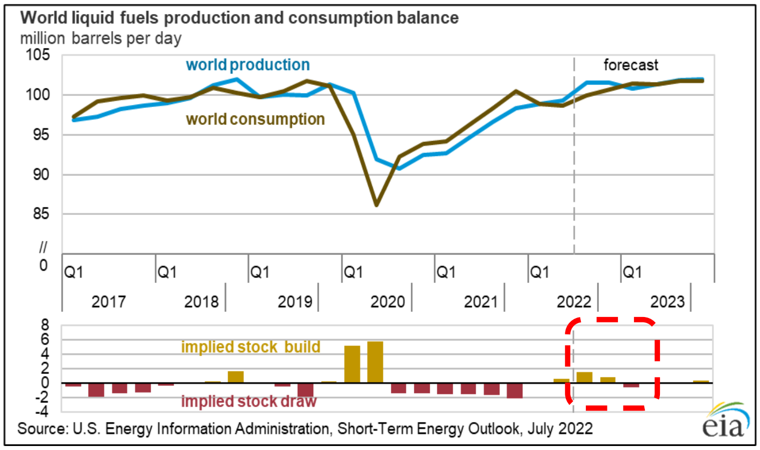

EIA ประเมินว่า อุปสงค์การบริโภคปิโตรเลียมและเชื้อเพลิงเหลวทั่วโลกในปี 2565 จะเฉลี่ยอยู่ที่ 99.6 ล้านบาร์เรลต่อวัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.3 ขณะที่อุปทานการผลิตปิโตรเลียมและเชื้อเพลิงเหลวทั่วโลกปี 2565 จะเฉลี่ยอยู่ที่ 100.3 ล้านบาร์เรลต่อวัน ขยายตัวร้อยละ 5 ส่งผลให้อุปทานการผลิตปิโตรเลียมและเชื้อเพลิงเหลวทั่วโลกสูงกว่าอุปสงค์การบริโภคปิโตรเลียมและเชื้อเพลิงเหลวทั่วโลก

ทั้งนี้ การผลิตปิโตรเลียมและเชื้อเพลิงเหลวอื่น ๆ นอกกลุ่มโอเปกนำโดยสหรัฐอเมริกา บราซิล แคนาดา นอร์เวย์ และที่อื่น ๆ จะเพิ่มขึ้นประมาณ 2.2 ล้านบาร์เรลต่อวันในปี 2565 และบวกเพิ่มอีก 0.6 ล้านบาร์เรลต่อวันในปี 2566 สามารถชดเชยน้ำมันจากรัสเซียที่ลดลงอันเป็นผลจากการคว่ำบาตร

ภาพที่ 5 กราฟอุปสงค์และอุปทานของน้ำมันดิบ

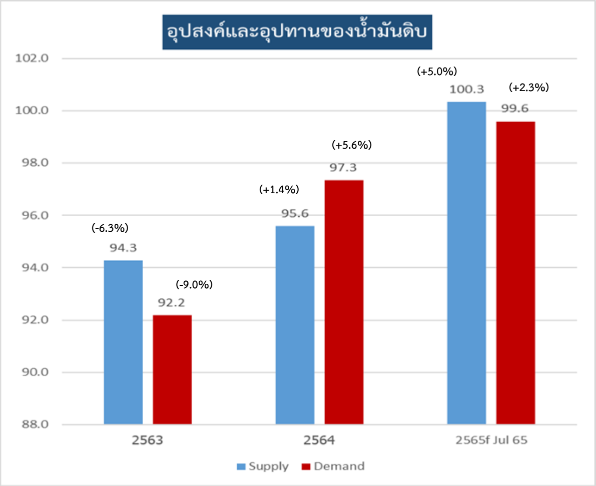

ที่มา: International Energy Agency : IEA

นอกจากนี้ EIA ประเมินว่าน้ำมันคงคลังทั่วโลกจะเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ย 0.8 ล้านบาร์เรลต่อวันในปี 2565 และปี 2566 และน้ำมันคงคลังของโลกที่เพิ่มขึ้นในปี 2565 โดยทั่วไปจะสร้างแรงกดดันต่อราคาน้ำมันดิบ แต่เนื่องจากน้ำมันคงคลังของโลกแม้ว่าจะเพิ่มขึ้นแต่ปริมาณน้ำมันคงคลังยังคงต่ำกว่าค่าเฉลี่ย 5 ปีล่าสุด จึงมีผลกดดันราคาน้ำมันให้ลดลงอย่างจำกัด และทำให้ราคามีความผันผวนต่อเนื่อง แนวโน้มราคาน้ำมันปี 2565 จึงยังคงทรงตัวอยู่ในระดับสูง และจะปรับลดลงในปี 2566

ภาพที่ 6 กราฟน้ำมันคงคลังของสหรัฐและกลุ่มประเทศ OECD

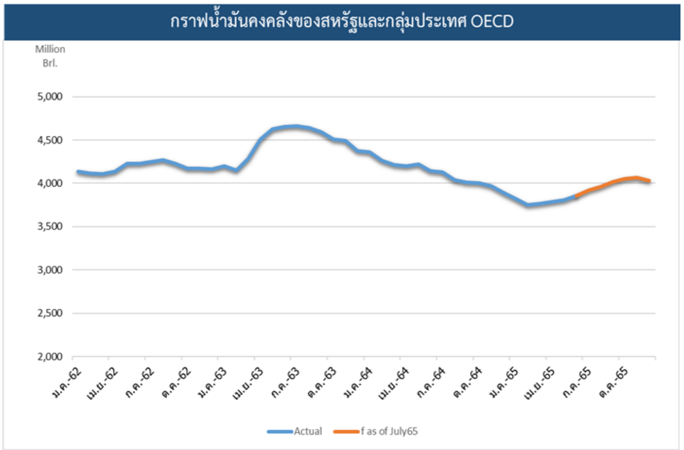

ที่มา: International Energy Agency : IEA

ทำให้ในปี 2565 สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.) คาดว่าราคาน้ำมันดิบดูไบจะเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 102 ดอลลาร์ สรอ. ปรับเพิ่มขึ้นจากปี 2564 ร้อยละ 47.4 โดยเป็นผลจากด้าน Supply ได้รับผลกระทบจากสงครามระหว่างรัสเซียและยูเครนที่ยืดเยื้อ มาตรการคว่ำบาตรต่อรัสเซียของสหรัฐฯ และพันธมิตร ส่งผลให้อุปทานน้ำมันตึงตัว ด้าน Demand

ที่เพิ่มขึ้นจากเศรษฐกิจโลกที่ฟื้นตัวจากผลกระทบของสถานการณ์แพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ส่งผลให้ความต้องการบริโภคน้ำมันเพิ่มขึ้น ทั้งภาคการผลิต ภาคการขนส่ง และภาคการท่องเที่ยว

อย่างไรก็ตาม ยังมีปัจจัยที่อาจส่งผลต่อราคาน้ำมันดิบในช่วงที่เหลือของปี 2565 เช่น สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างรัสเซียและยูเครนที่ยืดเยื้อและเต็มรูปแบบมากขึ้น และมาตรการคว่ำบาตร อาจทำให้เกิดวิกฤติพลังงานขาดแคลนระดับโลก การดำเนินนโยบายเพื่อควบคุมการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ของรัฐบาลประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะในจีน อาจทำให้การหยุดชะงักห่วงโซ่อุปทานโลกเพิ่มขึ้น ประกอบกับราคาน้ำมันที่อยู่ในระดับสูงจะส่งผลกระทบต่อราคาสินค้าให้ปรับตัวสูงขึ้น ทำให้โลกเผชิญภาวะอัตราเงินเฟ้อสูงต่อเนื่อง และการดำเนินนโยบายการเงินที่เข้มงวดของธนาคารกลางประเทศต่าง ๆ เพื่อควบคุมเงินเฟ้ออาจส่งผลกระทบต่อการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก และความต้องการบริโภคน้ำมันดิบ

ภาพที่ 7 คาดการณ์ราคาน้ำมันดิบดูไบปี 2565 ของ สศค.

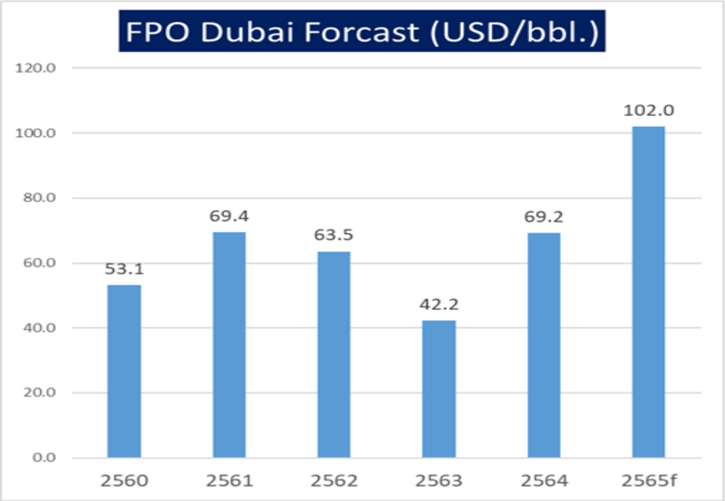

ที่มา: Reuters และประมาณการโดย สศค.

4. จำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศ

ภาคการท่องเที่ยวของไทยในปัจจุบันมีสัญญาณการฟื้นตัวที่ชัดเจนเพิ่มขึ้น จากการที่หลายประเทศได้มีการผ่อนคลายมาตรการการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 และมาตรการการเดินทางระหว่างประเทศรวมทั้งประเทศไทย โดยรัฐบาลได้มีการทยอยผ่อนคลายมาตรการการเดินทางระหว่างประเทศมาโดยตลอด และได้มีการยกเลิกระบบ Thailand Pass ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2565 เป็นต้นมา จึงทำให้มีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศให้ความสนใจเดินทางเข้ามาเที่ยวประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง โดยจากรายงานของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาระบุว่า**ตั้งแต่เดือนมกราคม - มิถุนายน 2565 มีนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติจำนวน 2.08 ล้านคน ขณะที่ข้อมูลเบื้องต้นรายงานว่าตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2565 – 6 สิงหาคม 2565 หลังจากการยกเลิกระบบ Thailand Pass มีนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเดินทางเข้ามาเที่ยวในประเทศไทยแล้วจำนวน 1.30 ล้านคน ทำให้ยอดสะสมตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม – 6 สิงหาคม 2565 มีนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเดินทางเข้ามาเที่ยวในประเทศไทยแล้ว 3.38 ล้านคน ซึ่งแม้ว่าตัวเลขจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่จะยังอยู่ในระดับต่ำกว่าช่วงก่อน**

การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 อยู่มาก แต่ถือว่าเป็นตัวเลขที่สูงกว่าทั้งปี 2564 ที่มีนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเพียง 4.3 แสนคน

โดยกระทรวงการคลังคาดว่าในช่วงที่เหลือของปีภาคการท่องเที่ยวจะมีการปรับตัวดีขึ้นอย่างเจนจากปัจจัยสนับสนุนหลาย ๆ ด้าน อาทิ การยกเลิกระบบ Thailand Pass การอ่อนค่าของเงินบาทเมื่อเทียบกับประเทศคู่แข่งด้านการการท่องเที่ยวประเทศอื่น ซึ่งจะส่งผลให้ค่าใช้จ่ายในการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในการเดินทางมาเที่ยวประเทศไทยมีค่าใช้จ่ายที่ถูกลงโดยเปรียบเทียบ อีกทั้งในช่วงไตรมาสที่ 4 ยังเป็นช่วงฤดูการท่องเที่ยวของไทย (High Season) จึงคาดว่าจะมี**นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเดินทางเข้ามาเที่ยวไทยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยตลอดทั้งปี 2565 ก็คาดว่าจะมีนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเดินทางเข้ามาเที่ยวไทยทั้งสิ้น 8.0 ล้านคน ขยายตัวร้อยละ 1,779 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน ปรับเพิ่มจากครั้งก่อนที่คาดว่าจะอยู่ที่ 6.1 ล้านคน และปรับเพิ่มรายรับจากนักท่องเที่ยวต่างประเทศมาอยู่ที่ 0.43 ล้านล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 1,043 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน เพิ่มจากครั้งก่อนที่คาดว่าจะอยู่ที่ 0.37 ล้านล้านบาท โดยคาดว่าค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อทริปอยู่ที่ 53,473 บาท**

อย่างไรก็ดี ภาคการท่องเที่ยวยังคงมีปัจจัยเสี่ยงและแรงกดดันในเรื่องต่าง ๆ อีกเช่นกัน อาทิ (1) สถานการณ์การแพร่ระบาดและการกลายพันธุ์ของเชื้อไวรัสสายพันธุ์โอมิครอน และการแพร่ระบาดของโรคฝีดาษวานร (2) ความขัดแย้งระหว่างรัสเซียและยูเครนที่ส่งผลให้จำนวนนักท่องเที่ยวชาวรัสเซียลดลง และ (3) สถานการณ์ความขัดแย้งดังกล่าวยังส่งผลให้ภาวะเงินเฟ้อในหลายประเทศทั่วโลกจากแรงกดดันด้านพลังงานและสินค้าอุปโภคบริโภคต่าง ๆ ทั่วโลกที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ขณะที่การดำเนินนโยบายโควิด-19 เป็นศูนย์ของจีนแม้ว่าจะมีสัญญาณบวกจากการที่รัฐบาลจีนลดวันกักตัวจาก 14 วัน เหลือ 7 วัน แต่คาดว่ารัฐบาลจีนจะยังคงดำเนินนโยบายดังกล่าวต่อไป

ภาพที่ 8 คาดการณ์จำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศ ปี 2565 (ล้านคน)

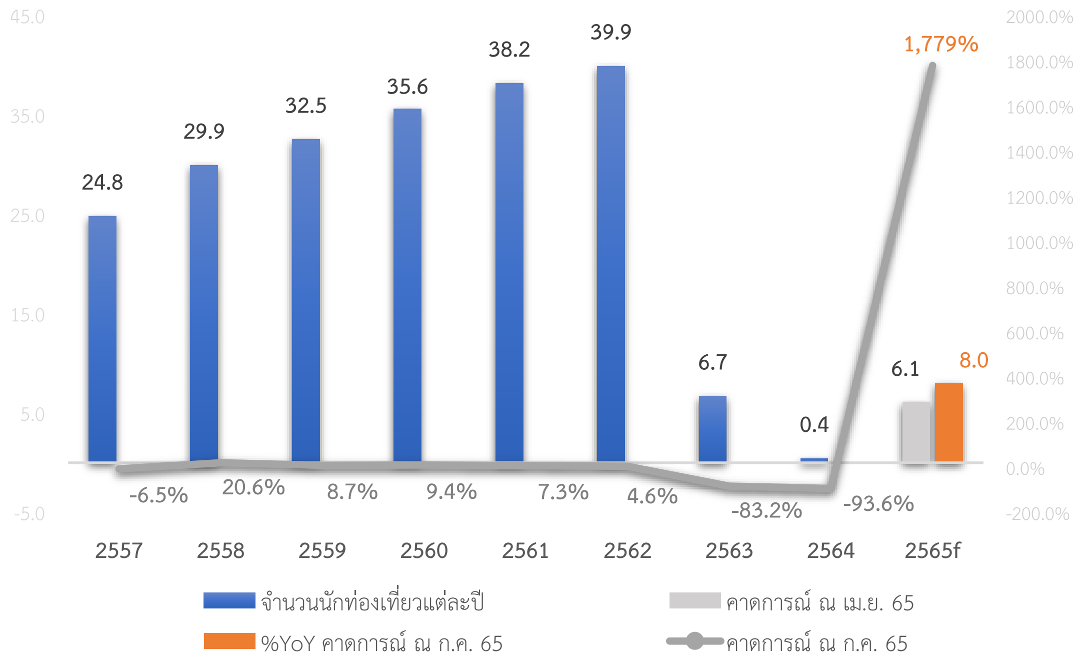

5. รายจ่ายภาคสาธารณะประจำปี 2565

“ปี 2565 รายจ่ายภาคสาธารณะตามระบบบัญชีประชาชาติคาดว่าจะสามารถเบิกจ่ายได้ 4,130,651 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 3.2 ต่อปี (ตารางที่ 9) ซึ่งแบ่งออกได้เป็น (1) การบริโภคภาครัฐบาล คาดว่าจะสามารถเบิกจ่ายได้ 3,011,901 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 2.4 ต่อปี และ (2) การลงทุนภาครัฐบาล คาดว่าจะสามารถเบิกจ่ายได้ 1,118,750 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 5.2 ต่อปี”

5.1 รายจ่ายของรัฐบาล

งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 วงเงิน 3.1 ล้านล้านบาท คาดว่าจะเบิกจ่ายได้ 2,908,537 ล้านบาท หรือคิดเป็นอัตราเบิกจ่ายที่ร้อยละ 93.8 แบ่งออกเป็น (1) รายจ่ายประจำ สามารถเบิกจ่ายได้ 2,491,914 ล้านบาท ลดลงร้อยละ -3.6 ต่อปี หรือคิดเป็นอัตราการเบิกจ่ายที่ร้อยละ 99.8 (2) รายจ่ายลงทุน สามารถเบิกจ่ายได้ 416,623 ล้านบาท ลดลงร้อยละ -2.7 ต่อปี หรือคิดเป็นอัตราการเบิกจ่ายที่ร้อยละ 69.0 ขณะที่รายจ่ายเหลื่อมปีสามารถเบิกจ่ายได้ 225,969 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 15.0 ต่อปี หรือคิดเป็นอัตราการเบิกจ่ายที่ร้อยละ 95.0

ในส่วนของการเบิกจ่ายรายจ่ายนอกงบประมาณจากเงินกู้ โดยในปี 2565 มีพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พ.ศ. 2563 วงเงินไม่เกิน 1 ล้านล้านบาท ซึ่งคาดว่าจะมีการเบิกจ่ายในปีงบประมาณ 2565 จำนวน 92,024 ล้านบาท โดยมีโครงการที่สำคัญ ได้แก่ โครงการคนละครึ่ง ระยะที่ 3 โครงการเราเที่ยวด้วยกัน โครงการเพิ่มกำลังซื้อให้แก่ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ระยะที่ 3 โครงการเยียวยานายจ้างและผู้ประกันตนตามมาตรา 33 เป็นต้น และพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคมจากการระบาดของโรคติดเชื้อ

ไวรัสโคโรนา 2019 เพิ่มเติม พ.ศ. 2564 วงเงิน 5 แสนล้านบาท ซึ่งคาดว่าจะมีการเบิกจ่ายในปีงบประมาณ 2565 จำนวน 330,975 ล้านบาท โดยมีโครงการที่สำคัญ ได้แก่ โครงการจัดหาวัคซีนป้องกันโรคโควิด-19 โครงการพัฒนาศักยภาพหน่วยบริการด้านสาธารณสุข โครงการเพิ่มกำลังซื้อให้แก่ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ระยะที่ 4 โครงการคนละครึ่ง ระยะที่ 5 โครงการเราเที่ยวด้วยกัน เป็นต้น

ตารางที่ 2 สมมุติฐานการเบิกจ่ายรายจ่ายของรัฐบาลปีงบประมาณ 2565

(หน่วย: ล้านบาท)	ปีงบประมาณ 2564	ปีงบประมาณ 2565 คาดการณ์ ก.ค. 2565
1. รายจ่ายรัฐบาล (1.1+1.2+1.3)	**4,284,464**	**3,955,496**
1.1 รายจ่ายงบประมาณรวม (1.1.1+1.1.2+1.1.3)	**3,208,640**	**3,134,505**
1.1.1 รายจ่ายประจำ	2,583,786	2,491,914
1.1.2 รายจ่ายลงทุน	428,357	416,623
รายจ่ายรัฐบาลประจำปี (1.1.1)+(1.1.2)	3,012,143	2,908,537
อัตราเบิกจ่ายรายจ่ายงบประมาณ	91.7	99.8
1.1.3 รายจ่ายเหลื่อมปี	196,497	225,969
1.2 รายจ่ายนอกงบประมาณ	**680,007**	**422,999**
1.2.1 พ.ร.ก. กู้เงินฯ พ.ศ. 2563	571,042	92,024
1.2.2 พ.ร.ก. กู้เงินฯ พ.ศ. 2564	108,965	330,975
1.3 รายจ่ายกองทุนนอกงบประมาณ	**395,817**	**397,992**

5.2 งบประมาณรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)

การเบิกจ่ายงบประมาณของ อปท. ในปีงบประมาณ 2565 คาดว่าจะสามารถเบิกจ่ายได้ 557,361 ล้านบาท ลดลงร้อยละ -3.3 ต่อปี โดยการดำเนินงานของ อปท. จะอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มีวัตถุประสงค์เพื่อกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีเป้าหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดบริการสาธารณะในระดับพื้นที่ (Area) และสอดคล้องกับข้อเสนอของคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่ อปท. รวมทั้งสอดคล้องกับแนวทางปฏิรูปรายได้ของ อปท. เพื่อให้สามารถพึ่งพาตนเองได้มากขึ้น และก่อให้เกิดความยั่งยืนทางการคลังของท้องถิ่น

ตารางที่ 3 สมมติฐานการเบิกจ่ายรายจ่ายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีงบประมาณ 2565

(หน่วย: ล้านบาท)	ปีงบประมาณ 2564	ปีงบประมาณ 2565 คาดการณ์ ณ ก.ค. 2565
รายจ่ายท้องถิ่น	576,294	557,361

ที่มา: สำนักนโยบายการคลัง (สนค.) คำนวณโดยกองนโยบายเศรษฐกิจมหภาค (กศม.) สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.)

5.3 งบประมาณรายจ่ายลงทุนของรัฐวิสาหกิจ

ในปีงบประมาณ 2565 คาดว่าจะสามารถเบิกจ่ายได้ 278,700 ล้านบาท ลดลงร้อยละ -10.1 ต่อปี หรือคิดเป็นอัตราเบิกจ่ายร้อยละ 80.3 ของวงเงินรายจ่ายลงทุนของรัฐวิสาหกิจ โดยมีมาตรการการเร่งรัดการเบิกจ่ายงบลงทุนของรัฐวิสาหกิจตามนโยบายของรัฐบาลเพื่อกระตุ้นการเบิกจ่ายรายจ่ายลงทุนของรัฐวิสาหกิจ

ตารางที่ 4 สมมติฐานการเบิกจ่ายรายจ่ายลงทุนของรัฐวิสาหกิจในปีงบประมาณ 2565

(หน่วย: ล้านบาท)	ปีงบประมาณ 2564	ปีงบประมาณ 2565 คาดการณ์ ณ ก.ค. 2565
รายจ่ายลงทุนรัฐวิสาหกิจ	310,027	278,700

ที่มา: สำนักนโยบายการคลัง สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.)
คำนวณโดยกองนโยบายเศรษฐกิจมหภาค

5.4 สรุปรวมรายจ่ายภาคสาธารณะ

สมมติฐานการเบิกจ่ายรายจ่ายภาคสาธารณะปีงบประมาณ ดังกล่าว ทำให้คาดว่า ในปีงบประมาณ 2565 จะเบิกจ่ายได้ 4,791,557 ล้านบาท ตามลำดับ

ตารางที่ 5 สมมติฐานการเบิกจ่ายรายจ่ายภาคสาธารณะในปีงบประมาณ 2565

(หน่วย: ล้านบาท)	ปีงบประมาณ 2564	ปีงบประมาณ 2565 คาดการณ์ ณ ก.ค. 2565
1. รายจ่ายรัฐบาล	4,284,464	3,955,496
2. รายจ่ายท้องถิ่น	576,291	557,361
3. รายจ่ายลงทุนรัฐวิสาหกิจ	310,027	278,700
รายจ่ายภาคสาธารณะรวม	**5,170,782**	**4,791,557**

คำนวณโดยกองนโยบายเศรษฐกิจมหภาค

5.5 สรุปสมมติฐานรายจ่ายภาคสาธารณะตามระบบบัญชีประชาชาติ

จากสมมติฐานรายจ่ายภาคสาธารณะตามระบบงบประมาณข้างต้น สามารถนำมาประมาณการเป็นรายจ่ายภาคสาธารณะตามระบบบัญชีประชาชาติ (System of National Accounts: SNA) ที่ลงสู่ระบบเศรษฐกิจจริงได้ว่า รายจ่ายสาธารณะรวมอยู่ที่ 4,130,651 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 3.2 ต่อปี โดยแบ่งเป็น (1) รายจ่ายการบริโภคภาครัฐบาล 3,011,901 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 2.4 ต่อปี และ(2) รายจ่ายการลงทุนภาครัฐบาล 1,118,750 ล้านบาท หรือขยายตัวร้อยละ 5.2 ต่อปี

ตารางที่ 6 สมมติฐานการเบิกจ่ายรายจ่ายภาคสาธารณะตามระบบบัญชีประชาชาติ

(หน่วย: ล้านบาท)	**ปี 2564**	**ปี 2565 คาดการณ์ ณ ก.ค. 2565**
1. การบริโภคภาครัฐบาล	2,940,536	3,011,901
อัตราการขยายตัว	5.4	2.4
2. การลงทุนภาครัฐบาล	1,063,076	1,118,750
อัตราการขยายตัว	5.6	5.2
รายจ่ายภาคสาธารณะรวม	**4,003,612**	**4,130,651**
อัตราการขยายตัว	5.5	3.2

คำนวณโดยกองนโยบายเศรษฐกิจมหภาค

ประมาณการเศรษฐกิจไทย ปี 2565

ณ เดือนกรกฎาคม 2565

อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (ร้อยละ)

2564	1.5	2565f	3.5

การบริโภค

	2564	2565f
การบริโภคภาคเอกชน	0.3	4.8
การบริโภคภาครัฐ	3.2	-0.9

การลงทุน

	2564	2565f
การลงทุนภาคเอกชน	3.3	5.7
การลงทุนภาครัฐ	3.8	1.6

อัตราเงินเฟ้อ

	2564	2565f
อัตราเงินเฟ้อทั่วไป	1.2	6.5
อัตราเงินเฟ้อพื้นฐาน	0.2	2.3

การค้าระหว่างประเทศ

	2564	2565f
ปริมาณส่งออกสินค้าและบริการ	10.4	8.6
ปริมาณนำเข้าสินค้าและบริการ	17.9	7.7
ดุลการค้า *(พันล้านดอลลาร์สหรัฐ)*	40.0	20.2
มูลค่าสินค้าส่งออกในรูป USD	18.8	7.7
มูลค่าสินค้านำเข้าในรูป USD	23.4	17.5
ดุลบัญชีเดินสะพัด *(พันล้านดอลลาร์สหรัฐ)*	-10.6	-8.1

หมายเหตุ: ข้อมูลอัตราการขยายตัวของมูลค่าที่แท้จริง (Real term)
ยกเว้น อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าส่งออกและนำเข้าสินค้าที่คิดจาก USD term ตามระบบ BOP

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง

ผลการประมาณการเศรษฐกิจไทยปี 2565

➥ **สำหรับเศรษฐกิจไทยในปี 2565 คาดว่าจะขยายตัวได้อย่างต่อเนื่องที่ร้อยละ 3.5 ต่อปี (ช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 3.0 ถึง 4.0)** โดยได้รับปัจจัยสนับสนุนจากการฟื้นตัวของอุปสงค์ภายในประเทศและภาคการท่องเที่ยวที่ฟื้นตัวได้ดีอย่างต่อเนื่อง หลังจากมีการผ่อนปรนมาตรการเดินทางระหว่างประเทศ และยกเลิกระบบ Thailand Pass สำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2565 เป็นต้นไป ส่งผลให้รายได้ครัวเรือนและภาคธุรกิจที่เกี่ยวเนื่องกับการท่องเที่ยวปรับตัวดีขึ้น รวมทั้งคาดว่ารายได้เกษตรกรจะขยายตัวได้ดีตามราคาสินค้าเกษตรที่สูงขึ้น ส่งผลให้การใช้จ่ายขยายตัวต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นแรงสนับสนุนสำคัญต่อการฟื้นตัวของการบริโภค โดยคาดว่าการบริโภคภาคเอกชนจะขยายตัวที่ร้อยละ 4.8 ต่อปี (ช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 4.3 ถึง 5.3) และคาดว่าจะมีนักท่องเที่ยวต่างประเทศเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยจำนวน8.0 ล้านคน เพิ่มขึ้นมากจากปี 2564 ที่มีจำนวนเพียง 0.4 ล้านคน ขณะที่มูลค่าการส่งออกสินค้าคาดว่าจะขยายตัวที่ร้อยละ 7.7 ต่อปี (ช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 7.2 ถึง 8.2) แม้ว่าจะได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ ความขัดแย้งระหว่างรัสเซียและยูเครนที่ส่งผลให้ราคาพลังงานและสินค้าโภคภัณฑ์ปรับเพิ่มขึ้น ส่งผลให้การดำเนินนโยบายการเงินของกลุ่มประเทศเศรษฐกิจหลักเข้มงวดมากขึ้น อีกทั้งปัญหาการขาดแคลนวัตถุดิบในห่วงโซ่อุปทานที่ยืดเยื้อ สำหรับการลงทุนภาคเอกชนคาดว่าจะขยายตัวได้ที่ร้อยละ 5.7 ต่อปี (ช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 5.2 ถึง 6.2) ตามการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจทั้งในประเทศ ขณะที่บทบาทนโยบายการคลังจะยังมีส่วนช่วยบรรเทาผลกระทบจากสถานการณ์ราคาพลังงานที่ยังอยู่ในระดับสูงสนับสนุนการขยายตัวของเศรษฐกิจไทยในทุกภาคส่วนให้เป็นไปอย่างทั่วถึง อีกทั้งยังช่วยรับมือกับความผันผวนของเศรษฐกิจโลก ผ่านการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีและการใช้จ่ายเพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคมจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) รวมทั้งการลงทุนของรัฐวิสาหกิจที่คาดว่าจะมีการเบิกจ่ายได้อย่างต่อเนื่อง โดยมีรายละเอียดขององค์ประกอบทางเศรษฐกิจ ดังนี้

ภาพที่ 9 ประมาณการอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

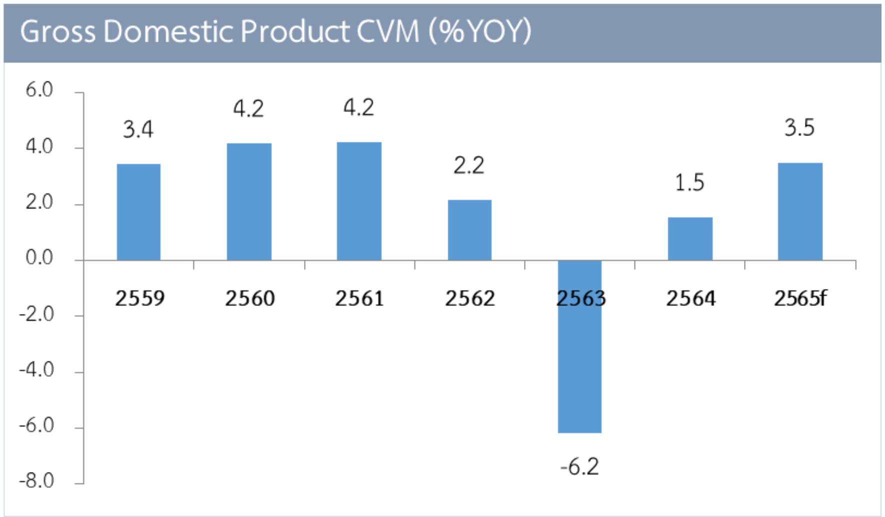

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.)

** หมายเหตุ f หมายถึงประมาณการ*

1. การบริโภคภาคเอกชนที่แท้จริงแบบปริมาณลูกโซ่

➥ **สำหรับในไตรมาสที่ 2 ปี 2565 การบริโภคภาคเอกชนที่แท้จริงแบบปริมาณลูกโซ่ ขยายตัวได้ในระดับสูงที่ร้อยละ 6.9 ต่อปี เร่งขึ้นจากร้อยละ 3.5 ในไตรมาสก่อนหน้า** โดยเป็นผลจากการผ่อนคลายมาตรการป้องกันและควบคุมการระบาด ส่งผลให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจเริ่มฟื้นตัวอย่างค่อยเป็นค่อยไปและกลับเข้าสู่ภาวะปกติมากขึ้น ประกอบกับการผ่อนปรนมาตรการเดินทางระหว่างประเทศ ส่งผลให้ภาคธุรกิจและ ภาคบริการด้านการท่องเที่ยวกลับมาฟื้นตัวมากขึ้น อีกทั้งภาคการส่งออกที่ขยายตัวได้ดีอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้กำลังซื้อของผู้บริโภคมีแนวโน้มฟื้นตัว นอกจากนี้ ยังมีกำลังซื้อจากภาคเกษตรกรรมที่ได้รับผลดีจากราคาสินค้าทางการเกษตรที่ปรับตัวสูงขึ้น ส่งผลให้รายได้ของเกษตรกรปรับตัวดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ดี สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างรัสเซียและยูเครนที่ส่งผลกระทบต่อราคาพลังงานปรับตัวสูงขึ้น และยังส่งผลต่อเนื่องต่อต้นทุนการผลิตและราคาสินค้าอื่น ๆ ให้ปรับตัวสูงขึ้น ทั้งนี้ การที่ภาครัฐได้ดำเนินการบรรเทาภาระค่าครองชีพผ่านมาตรการต่าง ๆ คาดว่าจะช่วยรักษาระดับการบริโภคภายในประเทศให้ฟื้นตัวอย่างต่อเนื่อง โดยเครื่องชี้ทางด้านการบริโภคภาคเอกชนในไตรมาสที่ 2 ปี 2565 มีการปรับตัวดีขึ้นในบางเครื่องชี้ อาทิ รายได้จากการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม ณ ระดับราคาคงที่ขยายตัวที่ร้อยละ 7.1 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน ปริมาณการจำหน่ายรถยนต์นั่งขยายตัวที่ร้อยละ 9.2 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน ปริมาณรถจักรยานยนต์จดทะเบียนใหม่ขยายตัวที่ร้อยละ 6.0 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน และปริมาณนำเข้าสินค้าอุปโภคบริโภคขยายตัวที่ร้อยละ 0.9 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน ขณะที่ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคปรับตัวลดลงมาอยู่ที่ระดับ 40.8 จากระดับ 43.4

➥ **สำหรับในปี 2565 การบริโภคภาคเอกชนที่แท้จริงแบบปริมาณลูกโซ่ คาดว่าจะขยายตัวต่อเนื่องที่ร้อยละ 4.8 ต่อปี (ช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 4.3 ถึง 5.3)** โดยคาดว่ากำลังซื้อของผู้บริโภคจะมีแนวโน้มฟื้นตัวอย่างค่อยเป็นค่อยไป จากกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่มีแนวโน้มฟื้นตัวและกลับเข้าสู่ภาวะปกติมากขึ้น ประกอบกับรายได้จากภาคธุรกิจและบริการจากภาคการท่องเที่ยว ภาคการส่งออก และภาคเกษตรกรรมที่เพิ่มขึ้น แม้ว่าจะได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ค่าครองชีพที่ปรับตัวสูงขึ้นจากราคาพลังงานและราคาสินค้าโภคภัณฑ์ เนื่องจากความไม่แน่นอนของสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างรัสเซียและยูเครน อย่างไรก็ดี คาดว่ามาตรการบรรเทาภาระค่าครองชีพ และมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐเพิ่มเติมในช่วงที่เหลือของปี 2565 จะมีส่วนช่วยรักษาระดับการบริโภคภายในประเทศให้ฟื้นตัวอย่างต่อเนื่อง

ภาพที่ 10 ประมาณการอัตราการขยายตัวของการบริโภคภาคเอกชนที่แท้จริง

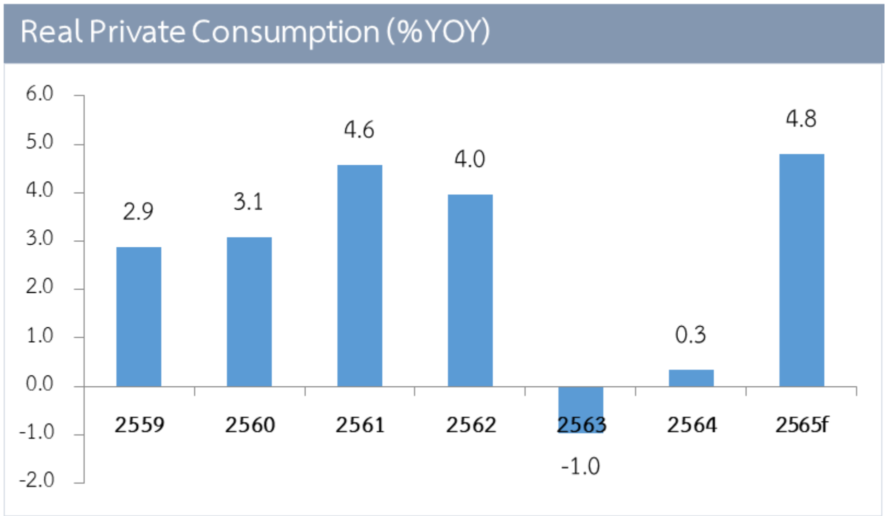

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.)
** หมายเหตุ f หมายถึงประมาณการ*

2. การบริโภคภาครัฐที่แท้จริงแบบปริมาณลูกโซ่

➥ **ในไตรมาส 2 ปี 2565 การบริโภคภาครัฐที่แท้จริงแบบปริมาณลูกโซ่ขยายตัวร้อยละ 2.4 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน** ชะลอลงจากการขยายตัวร้อยละ 7.2 ในไตรมาสที่ 1 ปี 2565 โดยค่าตอบแทนแรงงาน และรายจ่ายค่าซื้อสินค้าและบริการขยายตัวร้อยละ 1.3 และร้อยละ 0.1 จากไตรมาสที่ 1 ปี 2565 หดตัวร้อยละ -1.5 และ -0.7 ตามลำดับ ขณะที่การโอนเพื่อสวัสดิการสังคมที่ไม่เป็นตัวเงินสำหรับสินค้าและบริการในระบบตลาดขยายตัวร้อยละ 17.0 ชะลอตัวลงจากการขยายตัวร้อยละ 87.6 ในไตรมาสก่อนหน้า ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ถาวรขยายตัวร้อยละ 0.8 สำหรับรายได้จากการขายสินค้าและบริการให้ครัวเรือนและผู้ประกอบการขยายตัวร้อยละ 3.5

➥ **ในปี 2565 การบริโภคภาครัฐที่แท้จริงแบบปริมาณลูกโซ่ คาดว่าจะหดตัวที่ร้อยละ -0.9 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน (ช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ -1.4 – 0.4)** โดยเป็นผลจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 วงเงิน 3.1 ล้านล้านบาท ซึ่งคาดว่ารายจ่ายประจำจะเบิกจ่ายได้ 2.49 ล้านล้านบาท หรือคิดเป็นอัตราเบิกจ่ายร้อยละ 99.8 ลดลงร้อยละ -3.6 ต่อปี เนื่องจากกรอบวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่ลดลงจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 รวมถึงในครึ่งแรกของปีงบประมาณ 2564 มีการเร่งเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายด้านสาธารณสุขของกองทุนนอกงบประมาณค่อนข้างมาก อย่างไรก็ดี ในช่วง 3 ไตรมาสแรกของปีงบประมาณ 2565 เบิกจ่ายไปแล้วร้อยละ 79.0 และมีการเบิกจ่ายสำคัญ ได้แก่ การเบิกจ่ายจาก พ.ร.ก. กู้เงินฯ เพิ่มเติม พ.ศ. 2564 วงเงิน 5 แสนล้านบาท เช่น โครงการค่าบริการสาธารณสุข โครงการจัดหาวัคซีนป้องกันโรคโควิด-19 และมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ เป็นต้น ซึ่งส่วนหนึ่งของมาตรการดังกล่าวจะช่วยสนับสนุนการบริโภคภาครัฐในปี 2565

ภาพที่ 11 ประมาณการอัตราการขยายตัวของการบริโภคภาครัฐที่แท้จริงแบบปริมาณลูกโซ่ ปี 2565

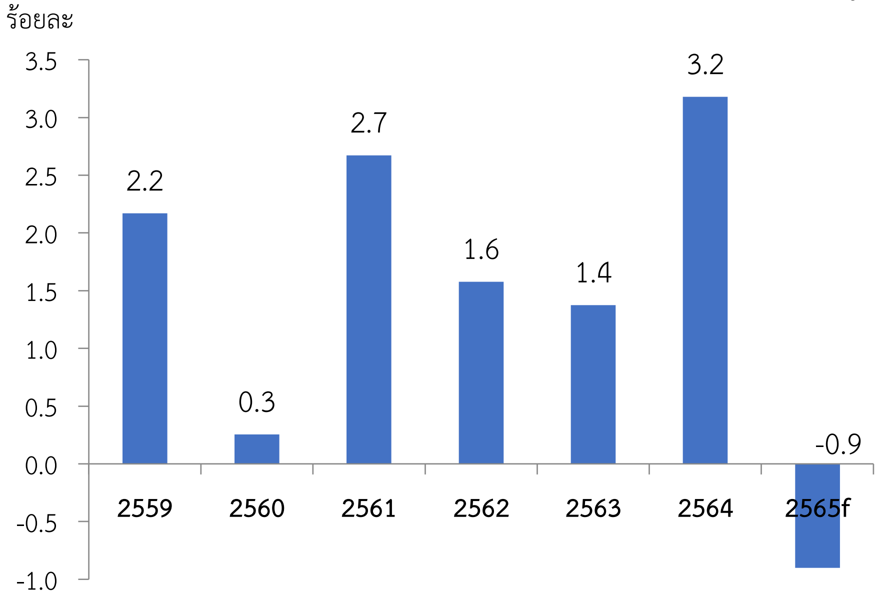

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.)
** หมายเหตุ f หมายถึงประมาณการ*

3. การลงทุนภาคเอกชนที่แท้จริง

การลงทุนภาคเอกชนที่แท้จริงในไตรมาสที่ 2 ปี 2565 ขยายตัวร้อยละ 2.3 ต่อปี ชะลอลงจากไตรมาสก่อนหน้าที่ขยายตัวร้อยละ 2.9 โดยมีปัจจัยสำคัญมาจากการลงทุนด้านเครื่องจักรเครื่องมือขยายตัวร้อยละ 3.3 โดยชะลอตัวลงจากไตรมาสก่อนที่ขยายตัวร้อยละ 5.4 ต่อปี จากการลดลงของการผลิตและการนำเข้าเครื่องมือเครื่องจักรอุตสาหกรรม ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นตามราคาพลังงานที่ปรับตัวสูงขึ้นจากภาวะสงครามรัสเซีย-ยูเครน และการนำเข้าสินค้าที่ลดลงจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทที่อ่อนค่าลง เป็นผลมาจากค่าเงินดอลลาร์ที่แข็งค่าขึ้น อย่างไรก็ดีการผ่อนคลายมาตรการควบคุมโควิดของรัฐบาลอย่างต่อเนื่องและการเปิดประเทศเพื่อต้อนรับนักท่องเที่ยว มีส่วนช่วยให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจฟื้นตัวมากขึ้น ขณะที่การลงทุนด้านก่อสร้างในไตรมาสที่ 2 ปี 2565 หดตัวร้อยละ -1.3 แต่ปรับตัวดีขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้าที่ลดลงร้อยละ -8.0 เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัส โควิดสายพันธุ์ใหม่เริ่มคลี่คลาย รวมทั้งพื้นที่ขออนุญาตก่อสร้างที่อยู่อาศัยทุกประเภทเริ่มฟื้นตัว ทั้งการก่อสร้างอาคารประเภทไม่ใช่ที่อยู่อาศัย การก่อสร้างโรงงานอุตสาหกรรม และการก่อสร้างอาคารเพื่อการพาณิชย์ ทั้งในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล เทศบาล และ อบต.

สำหรับทั้งปี 2565 การลงทุนภาคเอกชนที่แท้จริง คาดว่าจะขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ 5.7 ต่อปี (ช่วงคาดการณ์ร้อยละ 5.2 ถึง 6.2) ปรับเพิ่มขึ้นจากระดับ 4.1 ในการประมาณการครั้งก่อน โดยมีปัจจัยสำคัญมาจากการฟื้นตัวของอุปสงค์ภายในประเทศหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิดคลี่คลายลง ประกอบกับการท่องเที่ยวที่ฟื้นตัวตามจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เข้ามามากขึ้นขณะที่ปัจจัยเสี่ยงที่ต้องติดตาม ได้แก่ สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างประเทศที่กระทบทำให้เศรษฐกิจของแต่ละประเทศชะลอตัวลง และปัญหาทางด้าน

Supply Shortage ที่ขาดแคลนเซมิคอนดักเตอร์ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในขั้นตอนการผลิตของภาคอุตสาหกรรม นอกจากนี้ความผันผวนของตลาดการเงินโลกจากการดำเนินนโยบายการเงินที่เข้มงวดขึ้นของธนาคารกลางหลายประเทศ โดยเฉพาะธนาคารกลางสหรัฐอเมริกาที่มีแนวโน้มเร่งปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายหลังอัตราเงินเฟ้อเร่งสูงขึ้น อาจส่งผลให้เศรษฐกิจโลกชะลอลง ซึ่งจะกระทบกับภาคการส่งออก การผลิตและการลงทุนได้ในช่วงที่เหลือของปี

ภาพที่ 12 ประมาณการอัตราการขยายตัวของการลงทุนภาคเอกชนที่แท้จริง

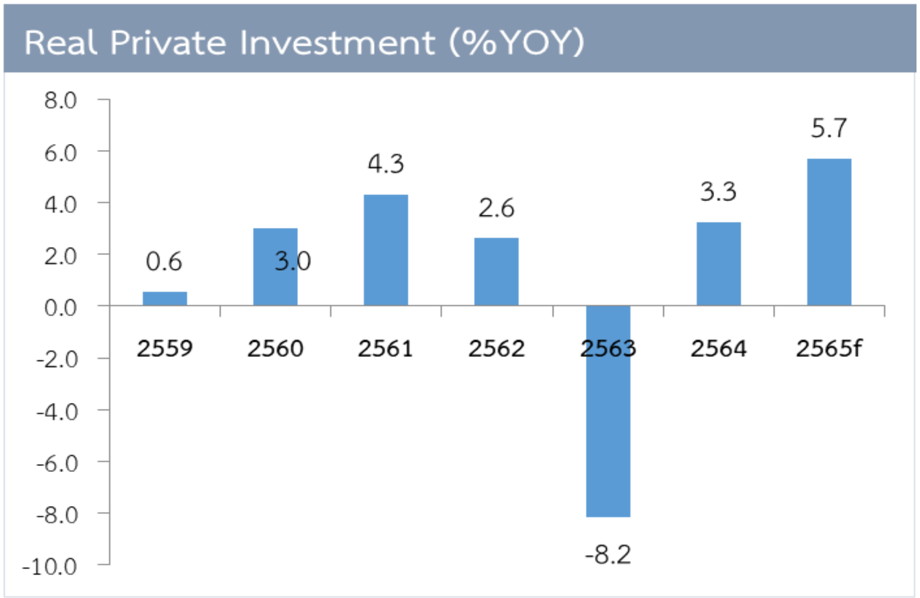

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.)

** หมายเหตุ f หมายถึงประมาณการ*

4. การลงทุนภาครัฐที่แท้จริงแบบปริมาณลูกโซ่

➥ **ในไตรมาส 2 ปี 2565 การลงทุนภาครัฐที่แท้จริงแบบปริมาณลูกโซ่ลดลงร้อยละ -9.0 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อน** จากการหดตัวร้อยละ -4.7 ในไตรมาสก่อนหน้า โดยการลงทุนของรัฐบาลลดลงร้อยละ -15.1 จากการหดตัวร้อยละ -6.5 ในไตรมาส 1 ปี 2565 ขณะที่การลงทุนของรัฐวิสาหกิจขยายตัวร้อยละ 2.9 ปรับตัวดีขึ้นจากการหดตัวร้อยละ -2.1 ในไตรมาส 1 ปี 2565 โดยการลงทุนภาครัฐ แบ่งเป็นการลงทุนด้านการก่อสร้างหดตัวร้อยละ -6.6 ต่อเนื่องจากเดิมที่หดตัวร้อยละ -3.9 ในไตรมาส1 ปี 2565 ปัจจัยสำคัญมาจากการก่อสร้างของรัฐบาลลดลงร้อยละ -12.5 จากการหดตัวร้อยละ -2.1 ในไตรมาสก่อนหน้า ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการเบิกจ่ายงบประมาณเพื่อการก่อสร้างถนน สะพาน รวมถึงสิ่งก่อสร้างอื่น ๆ มีมูลค่าลดลง ขณะที่การก่อสร้างรัฐวิสาหกิจขยายตัวร้อยละ 6.8 จากการหดตัวร้อยละ -6.9 ในไตรมาสที่ 1 ปี 2565 และการลงทุนด้านเครื่องจักรเครื่องมือหดตัวร้อยละ -17.0 ต่อเนื่องจากการหดตัวร้อยละ -7.0 ในไตรมาสที่ 1 ปี 2565 โดยการลงทุนด้านเครื่องจักรเครื่องมือของรัฐบาลลดลงร้อยละ -25.8 จากเดิม

ที่หดตัวร้อยละ -26.3 ในไตรมาสก่อนหน้า ขณะที่การลงทุนด้านเครื่องจักรเครื่องมือของรัฐวิสาหกิจหดตัวร้อยละ -6.1 จากเดิมที่ขยายตัวร้อยละ 7.6 ในไตรมาสที่ 1 ปี 2565

➥ **ในปี 2565 การลงทุนภาครัฐที่แท้จริงคาดว่าจะขยายตัวที่ร้อยละ 1.6 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อน (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 1.1 – 2.1)** ตามวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ 2565 วงเงิน 3.1 ล้านล้านบาท ซึ่งคาดว่ารายจ่ายลงทุนจะเบิกจ่ายได้ 0.42 ล้านล้านบาท หรือคิดเป็นอัตราเบิกจ่ายร้อยละ 69.0 ประกอบกับรายจ่ายลงทุนรัฐวิสาหกิจปีปฏิทิน 2565 คาดว่าจะเบิกจ่ายได้ 0.28 ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2564 ร้อยละ 16.3 ต่อปี โดยปัจจุบันโครงการสำคัญส่วนใหญ่ของรัฐวิสาหกิจมีการลงนามในสัญญาได้แล้ว นอกจากนี้ ในปี 2565 ยังมีการเบิกจ่ายเม็ดเงินจาก พ.ร.ก. กู้เงินฯ เพิ่มเติม พ.ศ. 2564 วงเงิน 5 แสนล้านบาท ซึ่งส่วนหนึ่งของวงเงินดังกล่าวจะช่วยสนับสนุนการลงทุนภาครัฐในปี 2565

ภาพที่ 13 ประมาณการอัตราการขยายตัวของการลงทุนภาครัฐที่แท้จริงแบบปริมาณลูกโซ่ ปี 2565

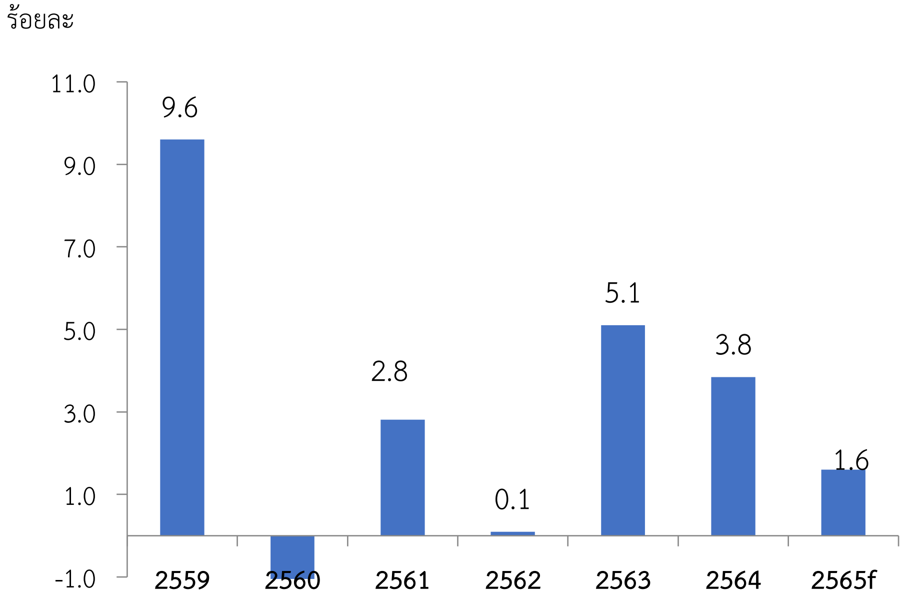

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.)
** หมายเหตุ f หมายถึงประมาณการ*

5. มูลค่าส่งออกสินค้าในรูปดอลลาร์สหรัฐ

➥ **ในไตรมาส 2 ปี 2565 มูลค่าการส่งออกสินค้าในรูปดอลลาร์สหรัฐ มีมูลค่า 74,523 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยยังคงขยายตัวในเกณฑ์สูงต่อเนื่องเฉลี่ยที่ร้อยละ 9.7[1] เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อน** ขยายตัวต่อเนื่องจากไตรมาสก่อน โดยยังคงขยายตัวอยู่ในเกณฑ์ดีต่อเนื่องแต่เริ่มมีทิศทางชะลอลงตามเศรษฐกิจโลกในภาพรวมในช่วงดังกล่าว ทั้งนี้ กลุ่มสินค้าที่มีการขยายตัวได้ดีในไตรมาสดังกล่าว อาทิ เคมีภัณฑ์และปิโตรเคมี เครื่องจักรและอุปกรณ์ แผงวงจร

[1] *ฐานข้อมูลดุลการชำระเงินของธนาคารแห่งประเทศไทย*

รวมและชิ้นส่วน ชิ้นส่วนเครื่องใช้ไฟฟ้า อุปกรณ์และเครื่องมือด้านการแพทย์ อาหารสัตว์ ข้าว ยางพารา และน้ำตาล เป็นต้น สำหรับด้านตลาดส่งออก พบว่า ตลาดส่งออกหลักยังขยายตัวต่อเนื่อง เช่น ตลาดสหรัฐฯ กลุ่มอาเซียน สหภาพยุโรป อินเดีย เป็นสำคัญ

➥ **ในช่วงครึ่งแรกของปี 2565 มูลค่าการส่งออกสินค้าในรูปดอลลาร์สหรัฐ มีมูลค่า 147,811 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขยายตัวต่อเนื่องเฉลี่ยที่ร้อยละ 12.0[2] เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อน** โดยภาพรวมขยายตัวดีจากทั้งสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรม อาทิ อาหาร ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง ผลไม้กระป๋องและแปรรูป น้ำตาล อาหารสัตว์ กลุ่มผลไม้สด ข้าว ยางพารา คอมพิวเตอร์และชิ้นส่วน แผงวงจรรวมและชิ้นส่วน เครื่องปรับอากาศ ชิ้นส่วนเครื่องใช้ไฟฟ้า ผลิตภัณฑ์โลหะ เคมีภัณฑ์และปิโตรเคมี เฟอร์นิเจอร์และชิ้นส่วน เป็นต้น สำหรับตลาดส่งออก การส่งออกสินค้าไปยังตลาดหลักยังคงขยายตัวต่อเนื่องโดยเฉพาะตลาดสหรัฐฯ กลุ่มอาเซียน อินเดีย เกาหลีใต้ ไต้หวัน เป็นสำคัญ ขณะที่การส่งออกไปยังตลาดจีน ฮ่องกง และออสเตรเลียมีแนวโน้มลดลงในช่วงดังกล่าว

➥ **ในปี 2565 สศค. คาดว่ามูลค่าการส่งออกสินค้าในรูปดอลลาร์สหรัฐจะขยายตัวต่อเนื่องจากปีก่อนหน้า โดยขยายตัวที่ร้อยละ 7.7[3] (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 7.2 ถึง 8.2)** ทั้งนี้ เป็นการปรับเพิ่มขึ้นจากการประมาณการในครั้งก่อน เป็นผลจากอุปสงค์ประเทศคู่ค้าที่ขยายตัวต่อเนื่องตามแนวโน้มการผ่อนคลายมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่มีมากขึ้นในหลายประเทศที่ส่งผลต่อการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจและการค้าที่เพิ่มขึ้น แม้ว่าจะได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างรัสเซียและยูเครนที่ส่งผลต่อระดับราคาพลังงานและสินค้าโภคภัณฑ์ที่ปรับตัวเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ดี ภาคการส่งออกสินค้าในช่วงที่เหลือของปี 2565 ยังคงมีปัจจัยเสี่ยง ซึ่งอาจเป็นข้อจำกัดต่อการเติบโตของเศรษฐกิจการค้าโลกที่ต้องติดตามอย่างใกล้ชิดต่อไป อาทิ การล็อกดาวน์ในบางพื้นที่ของจีนที่เข้มงวดตามนโยบายโควิดเป็นศูนย์ (Zero Covid) ที่อาจส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการผลิตและห่วงโซ่อุปทานโลก สงครามระหว่างรัสเซียและยูเครนที่ยังคงยืดเยื้อ นอกจากนี้ยังมีความไม่แน่นอนในประเด็นความขัดแย้งของจีนและสหรัฐฯ ต่อสถานะของไต้หวันที่สร้างความตึงเครียดและความกังวลต่อผลกระทบทางเศรษฐกิจที่อาจเกิดขึ้นและอาจส่งผลต่อบรรยากาศการค้าการลงทุนโลกในระยะต่อไปได้

---

[2] *ฐานข้อมูลดุลการชำระเงินของธนาคารแห่งประเทศไทย*

[3] *มูลค่าการส่งออกสินค้าตามระบบดุลการชำระเงิน (BOP basis) (คำนวณโดย สศค.)*

ภาพที่ 14 ประมาณการอัตราการขยายตัวของมูลค่าส่งออกสินค้าในรูปดอลลาร์สหรัฐ

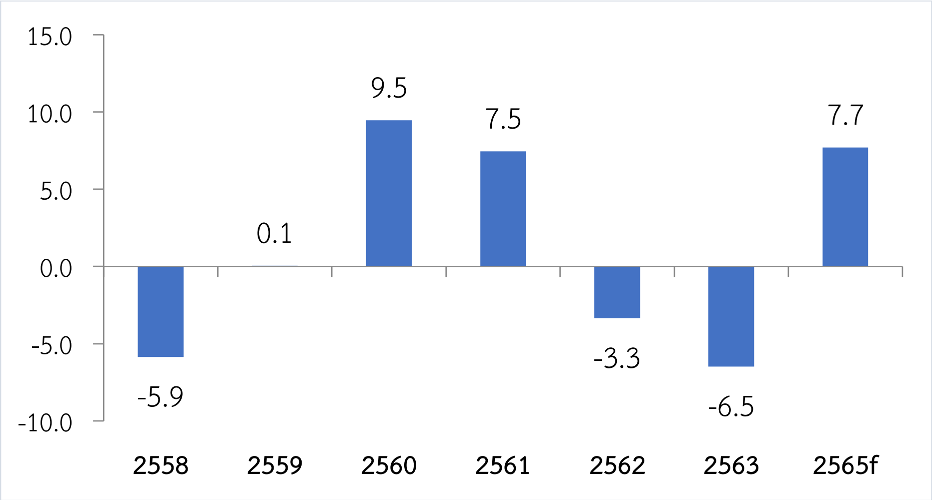

ที่มา : สศค.

หมายเหตุ: อัตราการขยายตัวของมูลค่าการส่งออกสินค้า คิดจาก USD Term ตามระบบดุลการชำระเงิน

6. มูลค่านำเข้าสินค้าในรูปดอลลาร์สหรัฐ

➥ **ในไตรมาส 2 ปี 2565 มูลค่านำเข้าสินค้า มีมูลค่า 69,353 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นการขยายตัวที่ร้อยละ 22.4[4] จากช่วงเดียวกันปีก่อน** โดยขยายตัวเร่งขึ้นต่อเนื่องจากไตรมาสก่อนหน้าซึ่งขยายตัวที่ร้อยละ 16.3 สอดคล้องกับสาขาการผลิตอุตสาหกรรมบางสาขาที่ขยายตัวอย่างต่อเนื่อง อาทิ กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค เช่น อาหาร เครื่องดื่ม และผลิตภัณฑ์นม ยาและเวชภัณฑ์ โทรศัพท์มือถือ สิ่งทอ เป็นต้น กลุ่มสินค้าวัตถุดิบและสินค้าขั้นกลาง เช่น น้ำมันดิบ ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์และชิ้นส่วนเครื่องใช้ไฟฟ้า เคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมี วัสดุที่ทำด้วยโลหะ ก๊าซธรรมชาติ เป็นต้น กลุ่มสินค้นทุน เช่น เครื่องจักรกลอื่น ๆ และชิ้นส่วน หม้อแปลง เครื่องกำเนิดไฟฟ้า มอเตอร์ และเครื่องเก็บประจุไฟฟ้า เป็นต้น

➥ **ในช่วงครึ่งแรกของปี 2565 มูลค่าการนำเข้าสินค้าในรูปดอลลาร์สหรัฐ มีมูลค่า 133,359 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขยายตัวต่อเนื่องเฉลี่ยที่ร้อยละ 19.4[5] เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อน** โดยภาพรวมในช่วงครึ่งปีแรกในรายหมวดสินค้ามูลค่าการนำเข้ายังคงเพิ่มขึ้นในทุกหมวดสินค้า โดยมูลค่าการนำเข้าหมวดวัตถุดิบและสินค้าขั้นกลางขยายตัวร้อยละ 30.1 เช่น น้ำมันดิบ ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์และชิ้นส่วนเครื่องใช้ไฟฟ้า เคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมี วัสดุที่ทำด้วยโลหะ ก๊าซธรรมชาติ ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม เป็นต้น มูลค่าการนำเข้าหมวดสินค้าทุนขยายตัวร้อยละ 8.4 เช่น อากาศยาน เรือ แท่นและรถไฟ เครื่องจักรกลอื่น ๆ และชิ้นส่วน หม้อแปลง เครื่องกำเนิดไฟฟ้า มอเตอร์ และเครื่องเก็บประจุไฟฟ้า เป็นต้น มูลค่าการนำเข้าหมวดสินค้าอุปโภคบริโภคขยายตัวร้อยละ 8.3 เช่น อาหาร เครื่องดื่ม และผลิตภัณฑ์นม ยาและเวชภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์จากสัตว์และประมง สิ่งทอ เป็นต้น

[4] *ฐานข้อมูลดุลการชำระเงินของธนาคารแห่งประเทศไทย*

[5] *ฐานข้อมูลดุลการชำระเงินของธนาคารแห่งประเทศไทย*

➥ **สำหรับในปี 2565 สศค. คาดว่ามูลค่านำเข้าสินค้าในรูปดอลลาร์สหรัฐจะขยายตัวที่ร้อยละ 17.5**[6] **(โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 17.0 ถึง 18.0)** โดยคาดว่าการนำเข้าจะมีแนวโน้มขยายตัวต่อเนื่องตามทิศทางการส่งออกที่ขยายตัว ประกอบกับทิศทางราคาสินค้าโภคภัณฑ์ต่าง ๆ ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นคาดว่าจะเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่ส่งผลให้มีการเร่งนำเข้าเพื่อบริหารความเสี่ยงด้านราคาเป็นสำคัญ

ภาพที่ 15 ประมาณการอัตราการขยายตัวของมูลค่านำเข้าสินค้าในรูปดอลลาร์สหรัฐ

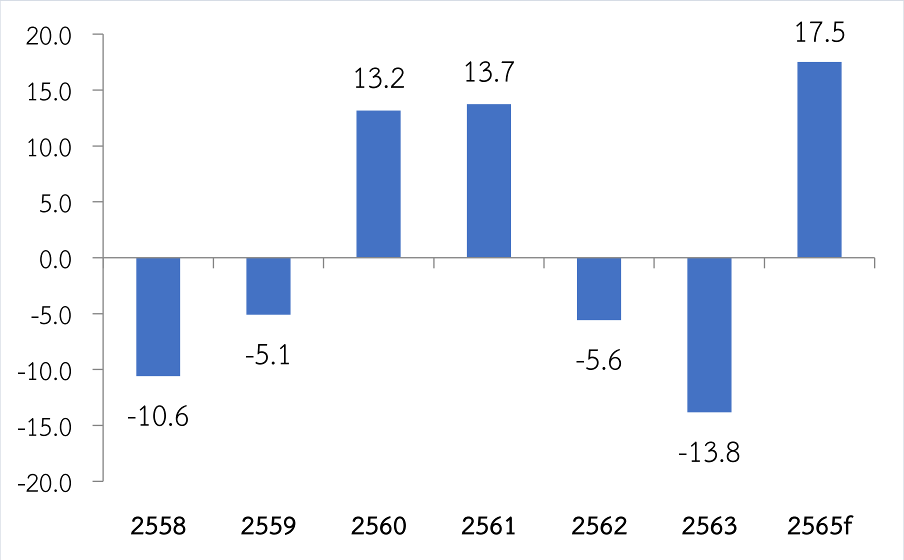

ที่มา : สศค.

หมายเหตุ: อัตราการขยายตัวของมูลค่าการนำเข้าสินค้า คิดจาก USD Term ตามระบบดุลการชำระเงิน

7. ดุลบัญชีเดินสะพัด

➥ **ในไตรมาสที่ 2 ปี 2565 ดุลบัญชีเดินสะพัดขาดดุลทั้งสิ้น -8.6 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ** โดยที่ดุลการค้าตามระบบดุลการชำระเงินเกินดุลทั้งสิ้น 5.2 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลงจากไตรมาสก่อนหน้า จากมูลค่าการส่งออกที่เพิ่มขึ้นน้อยกว่ามูลค่าการนำเข้าที่เพิ่มขึ้น ขณะที่ดุลบริการ รายได้ และเงินโอนขาดดุลอยู่ที่ -13.8 พันล้านดอลลาร์สหรัฐขาดดุลเพิ่มขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้า **ส่งผลให้ดุลบัญชีเดินสะพัดตั้งแต่ต้นปี 2565 ขาดดุลทั้งสิ้น -10.8 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ**

➥ **ในปี 2565 คาดว่าดุลบัญชีเดินสะพัดจะขาดดุล -8.1 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นร้อยละ -1.6 ของ GDP (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ -10.6 ถึง -5.6 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือประมาณร้อยละ -2.1 ถึง -1.1 ของ GDP) ขาดดุลลดลงจากปี 2564** (ภาพที่ 16) โดยคาดว่า ดุลการค้าตามระบบดุลการชำระเงินจะเกินดุลทั้งสิ้น 20.2 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ เกินดุลลดลงจากปี 2564 ตามมูลค่าการนำเข้าที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้นเพื่อสนับสนุนการลงทุนโดยรวมที่คาดว่าจะดีขึ้นจากปีก่อน รวมทั้งค่าเงินบาทที่อ่อนค่าลงต่อเนื่อง ขณะที่การส่งออกคาดว่าจะยังคงขยายตัวต่อเนื่อง ตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจประเทศคู่ค้า ในส่วนของดุลบริการ รายได้ และเงินโอนคาดว่าจะขาดดุล

---

[6] *มูลค่าการนำเข้าสินค้าตามระบบดุลการชำระเงิน (BOP basis) (คำนวณโดย สศค.)*

อยู่ที่ -28.3 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลงจากปีก่อนหน้า โดยเป็นผลจากการฟื้นตัวของอุปสงค์ภายในประเทศ โดยคาดว่าราคาพลังงานและค่าขนส่งจะทยอยปรับลดลงในช่วงปลายปี และโดยเฉพาะจากภาคการท่องเที่ยวที่คาดว่าจะทยอยฟื้นตัวต่อเนื่อง โดยมีนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้ามาในประเทศไทยในช่วงครึ่งปีแรกมากกว่าที่เคยคาดการณ์ไว้ และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง จากแผนการเปิดประเทศหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดบรรเทาลงทั่วโลก ซึ่งจะส่งผลให้รายได้สุทธิจากการท่องเที่ยวจะเพิ่มขึ้นในปีนี้

ภาพที่ 16 ประมาณการดุลบัญชีเดินสะพัด (พันล้านดอลลาร์สหรัฐ)

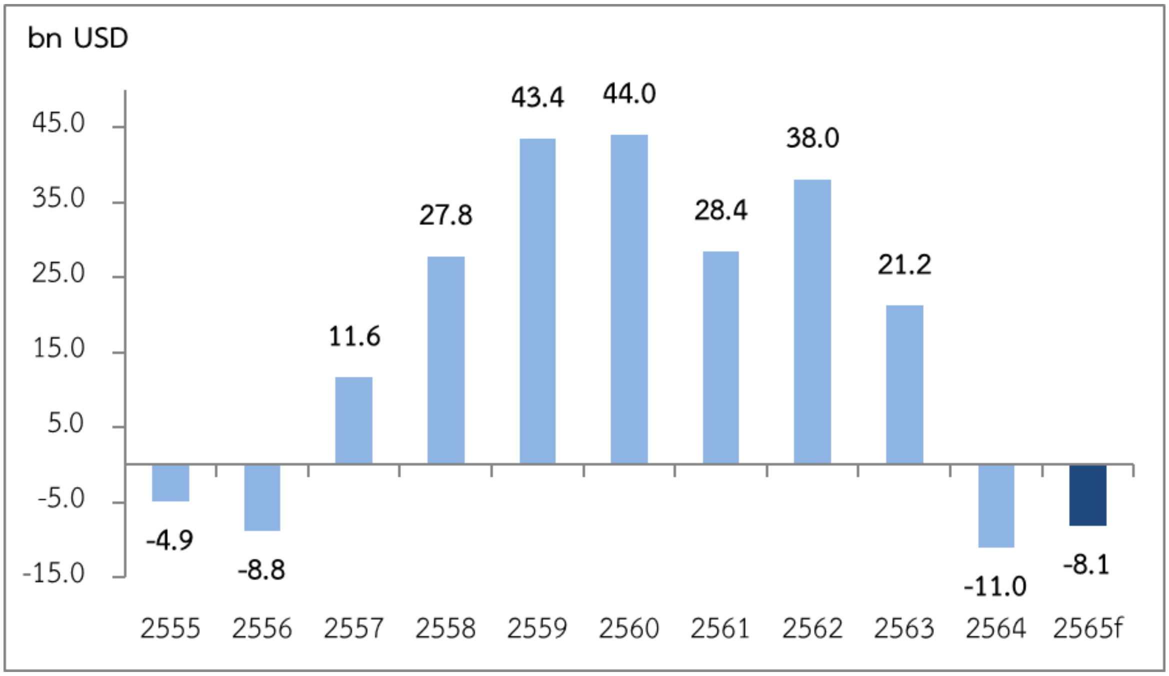

ที่มา : ธปท. รวบรวมและคาดการณ์โดย สศค.

8. ประมาณการอัตราเงินเฟ้อในปี 2565

อัตราเงินเฟ้อทั่วไปในเดือนกรกฎาคมปี 2565 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน ขยายตัวที่ร้อยละ 7.61 ซึ่งชะลอลงเมื่อเทียบกับเดือนมิถุนายน 2565 ที่อยู่ที่ร้อยละ -0.16

ภาพที่ 17 กราฟแสดงอัตราเงินเฟ้อเดือนกรกฎาคมปี 2565

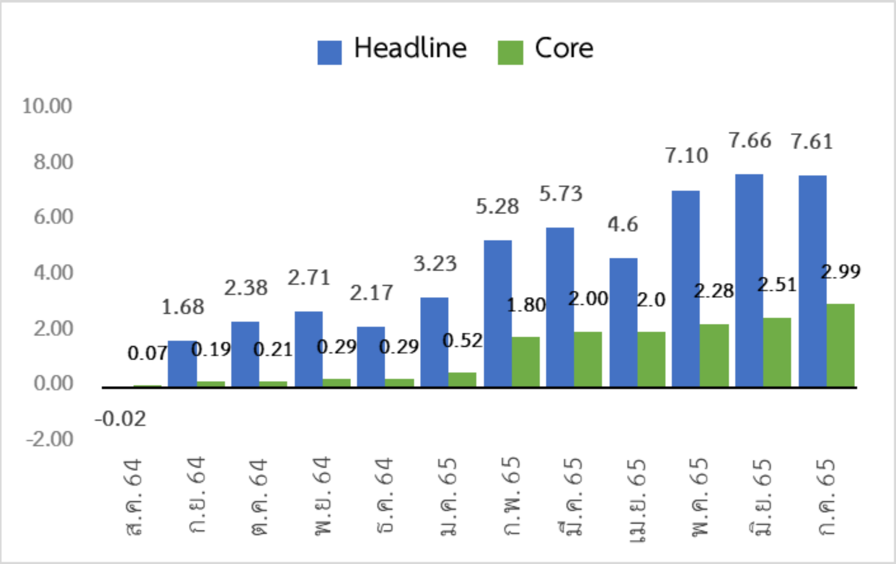

ที่มา : กระทรวงพาณิชย์ สรุปโดย สศค.

โดยมีสาเหตุสำคัญจากการสูงขึ้นของสินค้ากลุ่มพลังงาน(น้ำมันเชื้อเพลิง ค่ากระแสไฟฟ้า และก๊าซหุงต้ม) และค่าโดยสาธารณะ รวมถึงปัจจัยฐานสูงในปี 2564 อยู่ในระดับต่ำ โดยปัจจัยหลักที่ส่งกระทบต่อเงินเฟ้อในเดือน ก.ค. 2565 ได้แก่ 1) หมวดอาหารและเครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์ขยายตัวร้อยละ 8.0 2) หมวดไฟฟ้า เชื้อเพลิง น้ำประปาและแสงสว่างขยายตัวร้อยละ 5.5 และ 3) หมวดน้ำมันเชื้อเพลิง ค่ากระแสไฟฟ้า และก๊าซหุงต้มที่ขยายตัวถึงร้อยละ 33.82 ทั้งนี้อัตราเงินเฟ้อที่ยังคงขยายตัวในเดือนกรกฎาคม 2565 นี้ สอดคล้องกับดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคโดยรวมที่ปรับตัวเพิ่มขึ้นมา อยู่ที่ระดับ 45.5 เทียบกับระดับ 44.3 ในเดือนก่อนหน้า เป็นผลจากเศรษฐกิจภายในประเทศได้รับแรงสนับสนุนจากการส่งออกที่ขยายตัวอย่างต่อเนื่อง และภาคการท่องเที่ยวมีแนวโน้มปรับตัวดีขึ้น

ตารางที่ 7 อัตราการขยายตัวของราคาสินค้าหมวดต่าง ๆ ณ เดือนกรกฎาคม 2565

หมวด	%YoY	%MoM	%YTD
อาหารและเครื่องดื่ม	8.02	1.25	5.27
เครื่องนุ่งห่มและรองเท้า	0.10	0.04	-0.09
หมวดเคหสถาน	8.42	0.16	4.94
ตรวจรักษาและบริการส่วนบุคคล	0.92	0.17	0.73
พาหนะ ขนส่ง และการสื่อสาร	10.23	-2.85	11.31
การบันเทิง การศึกษา และศาสนา	0.31	0.18	-0.52
หมวดยาสูบและเครื่องดื่มมีแอลกอฮอล์	2.35	0.10	2.09

ที่มา : กระทรวงพาณิชย์ สรุปโดย สศค.

อย่างไรก็ดี เมื่อหักอาหารสดและพลังงานออกแล้วเงินเฟ้อพื้นฐานขยายตัวที่ร้อยละ 2.99 เพิ่มสูงขึ้นในอัตราที่เร่งขึ้นจากเดือนก่อนหน้าที่ร้อยละ 2.51 สะท้อนให้เห็นว่าการส่งผ่านต้นทุนจากไปยังผู้บริโภคมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นและในวงกว้างขึ้น ทั้งนี้อัตราเงินเฟ้อทั่วไปเฉลี่ย 7 เดือน (ม.ค.-ก.ค.) ปี 2565 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อนสูงขึ้นร้อยละ 5.89

สำหรับอัตราเงินเฟ้อในปี 2565 สศค. คาดว่าอัตราเงินเฟ้อทั่วไป และอัตราเงินเฟ้อพื้นฐานในปี 2565 เฉลี่ยทั้งปีจะอยู่ที่ร้อยละ 6.5 และ ร้อยละ 2.4 ตามลำดับ ซึ่งสูงขึ้นจากที่คาดการณ์ไว้ ณ เดือน เมษายน โดยมีปัจจัยสนับสนุนจาก 1) ราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกที่ยังคงทรงตัวอยู่ในระดับสูงเมื่อเทียบกับปีก่อน 2) การปรับขึ้นค่าไฟฟ้าผันแปรที่ 68.66 สตางค์ต่อหน่วย มาอยู่ที่ 93.43 สตางค์ต่อหน่วย ในรอบเดือน ก.ย. - ธ.ค. 2565 ซึ่งจะกระทบค่าครองชีพของประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ 3) การส่งผ่านต้นทุนการผลิตของผู้ประกอบการ อาจกระทบต่อราคาสินค้าและบริการในวงกว้างขึ้น 4) แนวโน้มดอกเบี้ยขาขึ้น ทำให้ค่าเงินบาทอ่อน อาจทำให้ต้นทุนการนำเข้าวัตถุดิบยังคงสูงขึ้น และ 5) เศรษฐกิจในประเทศเริ่มฟื้นตัวจากภาคการท่องเที่ยว การส่งออก และราคาสินค้าเกษตรสำคัญ รวมถึงแนวโน้มการขึ้นค่าแรงขั้นต่ำทำให้อุปสงค์ภายในประเทศในช่วงหลังของปีขยายตัวขึ้น

อย่างไรก็ดี ระดับราคาน้ำมันดิบโลกเริ่มชะลอตัวลง อยู่ระดับที่ต่ำกว่า 100 เหรียญต่อบาร์เรล จากความกังวลเศรษฐกิจโลกถดถอย อีกทั้ง มาตรการคว่ำบาตรของสหรัฐฯและพันธมิตรเริ่มผ่อนคลายลง โดยอนุญาตรัสเซียในการส่งออกสินค้าอาหาร การเกษตร และปุ๋ย รวมถึงการปรับปรุงห่วงโซ่อุปทานทั่วโลก ทำให้สถานการณ์ราคาสินค้าโภคภัณฑ์โลกมีแนวโน้มปรับตัวดีขึ้น ส่งผลให้ปัจจัยเสี่ยงต่อเงินเฟ้อในด้านอุปทานลดลง และช่วยลดแรงกดดันต่อเงินเฟ้อทั่วไปที่ไม่ขยายอย่างร้อนแรงดั่งช่วงก่อนหน้า โดยคาดว่าอัตราเงินเฟ้อจะเพิ่มขึ้นเพียงในช่วงไตรมาสที่ 3 (จากฐานปี 2564 ที่ต่ำ) และมีแนวโน้มชะลอตัวลงในช่วงหลังของปี จากปัจจัยอุปทานที่คลี่คลายลง

นอกจากนี้ ยังมีความเสี่ยงที่ต้องติดตามอย่างใกล้ชิด อาทิ ความขัดแย้งด้านภูมิรัฐศาสตร์โลก ความเสี่ยงที่เศรษฐกิจโลกจะเข้าสู่ภาวะถดถอย อุปสงค์โลกที่ชะลอตัวตามภาวะเศรษฐกิจโลกในหลายประเทศ โดยเฉพาะจีนและสหรัฐอเมริกา และความกังวลต่ออุปทานน้ำมันโลกเริ่มลดลง จะส่งผลต่อราคาน้ำมันดิบและกดดันต่อการขยายตัวของเงินเฟ้อ ในประเทศได้ในระยะต่อไป ซึ่งเป็นปัจจัยที่ไม่สามารถควบคุมได้

ภาพที่ 18 ประมาณการอัตราเงินเฟ้อทั่วไปในปี 2565 (รายปี)

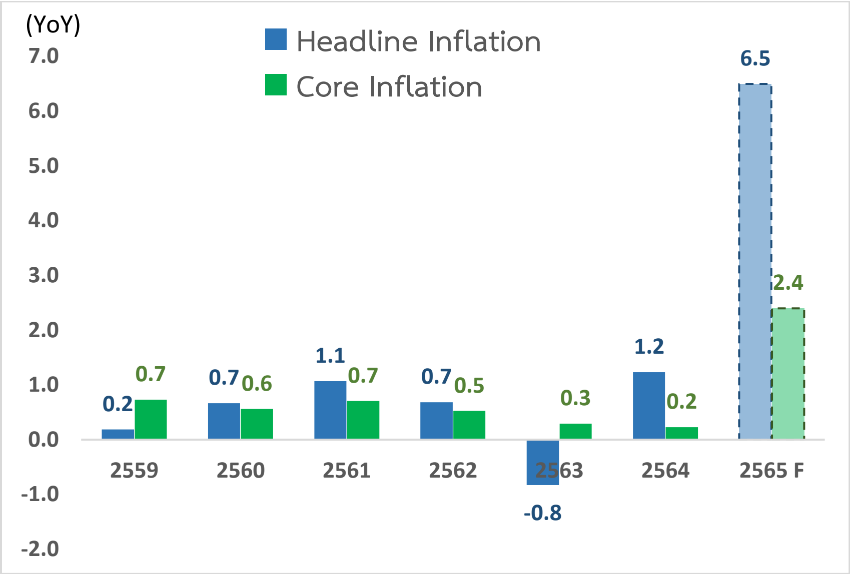

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.) (คาดการณ์ ณ เดือนกรกฎาคม 2565)
** หมายเหตุ f หมายถึงประมาณการ*

Thailand's Key Economic Indicators

ตารางเครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจ (Economic Indicators)

เครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจ รายเดือน	2564	2564				2565				
		Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	พ.ค.	มิ.ย.	YTD
ภาวะเศรษฐกิจภายนอก										
ราคาน้ำมันดิบ Dubai (ดอลลาร์สหรัฐฯ/บาร์เรล) /7	69.27	60.01	67.00	71.42	78.65	95.40	107.84	108.01	113.11	101.62
อัตราดอกเบี้ย Federal Fund (%)/7	0.00–0.25	0.00–0.25	0.00–0.25	0.00–0.25	0.00–0.25	0.25–0.50	1.50–1.75	0.75–1.00	1.50–1.75	1.50–1.75
ด้านอุปสงค์										
การบริโภคภาคเอกชน										
ภาษีมูลค่าเพิ่ม ณ ระดับราคาคงที่ (%YoY) /1	11.9	–3.9	22.0	14.2	17.4	14.0	7.1	11.0	9.6	10.4
ปริมาณจำหน่ายรถยนต์นั่ง (%YoY)/13	–10.1	–16.7	33.2	–19.2	–12.1	16.0	9.2	29.0	–13.0	12.9
ปริมาณรถจักรยานยนต์จดทะเบียนใหม่ (%YoY)/12	4.8	1.2	40.5	–21.4	9.1	3.2	6.0	15.7	8.8	4.6
ปริมาณการนำเข้าสินค้าอุปโภคในรูปดอลลาร์สหรัฐฯ (%YoY) /14	16.2	8.8	25.9	15.6	16.0	5.9	n.a.	8.4	n.a.	–12.5
ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคต่อเศรษฐกิจโดยรวม (ระดับ) /5	44.7	48.6	44.6	40.6	45.0	43.4	40.8	40.2	41.6	42.1
การลงทุนภาคเอกชน										
ปริมาณการนำเข้าสินค้าทุนในรูปดอลลาร์สหรัฐฯ (%YoY) /14	15.1	5.1	25.0	20.5	10.0	8.1	n.a.	0.3	n.a.	–12.3
ปริมาณจำหน่ายรถยนต์เชิงพาณิชย์ (%YoY)/13	–1.9	5.9	42.1	–24.9	–11.6	20.6	9.7	10.6	13.9	15.3
ภาษีจากการทำธุรกรรมอสังหาริมทรัพย์รวม (%YoY) /1	3.4	5.8	14.6	–8.5	3.9	–1.8	18.4	24.6	6.1	8.5
ยอดขายปูนซีเมนต์ (%YoY) /14	–1.0	4.7	1.3	–9.4	–1.0	0.0	–7.8	–11.7	–4.3	–3.8
ดัชนีราคาวัสดุก่อสร้าง (%YoY) /4	8.0	4.4	9.7	8.4	9.8	7.2	6.9	6.5	5.5	7.1
การค้าระหว่างประเทศ										
มูลค่าการส่งออก (พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ);ระบบศุลกากร/4	271.2	64.0	68.2	67.7	71.3	73.6	n.a.	25.5	n.a.	122.6
(%YoY) /4	17.1	1.9	31.8	15.3	22.1	14.9	n.a.	10.5	n.a.	12.9
ราคาสินค้าส่งออก (%YoY) /4	3.3	2.1	4.0	3.1	3.8	3.9	n.a.	5.0	n.a.	4.4
ปริมาณการส่งออก (%YoY)/14	13.4	–0.3	26.7	11.8	17.7	10.5	n.a.	5.2	n.a.	8.1
มูลค่าการนำเข้า (พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ) ระบบศุลกากร/4	267.6	63.0	65.5	68.1	71.0	74.5	n.a.	27.4	n.a.	127.4
(%YoY) /4	29.8	8.2	46.3	41.0	29.4	18.4	n.a.	24.2	n.a.	20.2
ราคาสินค้านำเข้า (%YoY) /4	10.4	6.1	12.3	10.5	12.6	12.6	n.a.	14.4	n.a.	13.3
ปริมาณการนำเข้า (%YoY)/14	17.6	1.8	30.1	27.6	14.9	5.1	n.a.	8.6	n.a.	6.0
ดุลการค้า (พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ);ระบบศุลกากร/4	3.6	1.1	2.6	–0.4	0.3	–0.9	n.a.	-1.9	n.a.	-4.7
ด้านอุปทาน										
ภาคการเกษตร										
ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตร (%YoY) /6	0.5	0.4	1.1	7.0	–3.5	5.9	5.7	9.1	6.5	5.8
ดัชนีราคาสินค้าเกษตร (%YoY) /6	3.0	8.9	12.5	–4.5	–4.3	4.7	10.1	9.0	11.1	7.3
รายได้เกษตรกรที่แท้จริง (%YoY) /14	0.3	9.5	10.7	0.9	–10.6	5.1	9.1	10.9	9.6	6.8
การจ้างงานภาคเกษตร (%YoY) /3	1.8	2.8	2.4	1.0	1.3	2.5	n.a.	n.a.	n.a.	2.5
ภาคอุตสาหกรรม										
ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม (%YoY) /9	5.8	0.7	21.0	–0.3	4.7	1.6	n.a.	-2.1	n.a.	0.6

เครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจรายเดือน	2564	2564				2565				
		Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	พ.ค.	มิ.ย.	YTD
มูลค่าการนำเข้าวัตถุดิบในรูปดอลลาร์สหรัฐฯ (%YoY)/4	39.1	26.3	53.0	53.6	27.8	7.3	n.a.	25.3	n.a.	11.9
ปริมาณการนำเข้าวัตถุดิบในรูปดอลลาร์สหรัฐฯ (%YoY) /14	31.4	20.4	44.0	45.3	19.9	0.2	n.a.	18.0	n.a.	4.5
อัตราการใช้กำลังการผลิต (%) /9	63.0	66.3	62.7	58.5	64.5	66.3	n.a.	62.4	n.a.	64.1
การจ้างงานภาคอุตสาหกรรม (%YoY) /3	–1.3	-0.4	-0.2	-0.4	-4.0	2.8	n.a.	n.a.	n.a.	2.8
ดัชนีความเชื่อมั่นภาคอุตสาหกรรม (ระดับ)/8	82.7	85.3	82.4	78.2	84.8	88.0	85.6	84.3	86.3	86.8
ภาคบริการ										
จำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศ (ล้านคน)/10	0.43	0.02	0.02	0.05	0.34	0.50	1.6	0.52	0.77	2.08
(%YoY) /14	–93.6	-99.7	100.0	100.0	3,060.5	2,367.2	7,704.0	8,515.5	13,379.0	5,042.4
จำนวนผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย (%YoY)/10	–41.7	–34.4	88.3	–87.8	–29.7	74.1	399.9	1,053.2	1,115.6	161.1
การจ้างงานภาคบริการ (%YoY) /3	–0.2	-0.6	3.2	-1.5	-0.8	0.2	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

ภาคการคลัง

ภาคการคลัง

รายงานสรุปสถานการณ์ด้านการคลัง ในช่วงสามไตรมาสแรกของปีงบประมาณ 2565 (ตุลาคม 2564 – มิถุนายน 2565)

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

❍ พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ 2565 กำหนดวงเงินงบประมาณรายจ่ายจำนวน 3,100,000 ล้านบาท หรือประมาณร้อยละ 18.26 ของ GDP[7] โดยเป็นการจัดทำงบประมาณแบบขาดดุล (Expansionary Fiscal Policy) จำนวน 700,000 ล้านบาท หรือประมาณร้อยละ 4.1 ของ GDP เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ 2564 ร้อยละ 14.95 โดยแบ่งออกเป็น รายจ่ายประจำ 2,373,009.5 ล้านบาท ลดลงจากปีที่แล้ว 164,642.8 ล้านบาท ร้อยละ 6.49 รายจ่ายลงทุน 611,933.4 ล้านบาท ลดลงจากปีที่แล้ว 37,376.8 ล้านบาท ร้อยละ 5.76 และรายจ่ายชำระคืนต้นเงินกู้ 100,000 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้วจำนวน 1,000.0 ล้านบาท ร้อยละ 1.01

❍ **ในช่วงสามไตรมาสแรกของปีงบประมาณ 2565 (ต.ค. 64 – มิ.ย. 65) รัฐบาลสามารถจัดเก็บรายได้สุทธิ จำนวน 1,857,524 ล้านบาท** สูงกว่าประมาณการ 111,208 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 6.4 และสูงกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 6.4 สำหรับ**การเบิกจ่ายงบประมาณรวมสามารถเบิกจ่ายได้ทั้งสิ้น 2,434,146 ล้านบาท** สูงกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อนหน้า 44,979 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 1.9 ต่อปี โดยรายจ่ายปีปัจจุบันเบิกจ่ายได้จำนวน 2,269,172 ล้านบาท สูงกว่าปีก่อน 40,728 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 1.8 ต่อปี หรือเมื่อเปรียบเทียบกับวงเงินงบประมาณคิดเป็นอัตราเบิกจ่ายร้อยละ 73.2 ส่งผลให้ **ดุลเงินงบประมาณขาดดุล** จำนวน 555,800 ล้านบาท

❍ **หนี้สาธารณะคงค้าง ณ สิ้นเดือนมิถุนายน 2565 มีจำนวน 10,204,305 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 61.06 ของ GDP** และเมื่อเปรียบเทียบกับเดือนก่อนหน้า หนี้สาธารณะเพิ่มขึ้นสุทธิ 88,377 ล้านบาท ทั้งนี้ ระดับหนี้สาธารณะคงค้างยังอยู่ในระดับที่มีเสถียรภาพ สะท้อนได้จาก (1) หนี้สาธารณะคงค้างเป็นหนี้ในประเทศถึงร้อยละ 98.31 จึงมีความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยนที่ต่ำ และ (2) หนี้สาธารณะคงค้างแบ่งตามอายุคงเหลือเป็นหนี้ระยะยาวถึงร้อยละ 85.07 ทำให้มีความเสี่ยงด้านการผิดนัดชำระหนี้ต่ำ เนื่องจากรัฐบาลสามารถออกขายพันธบัตรใหม่เพื่อชำระหนี้เดิมที่ครบกำหนดชำระได้ นอกจากนี้ หนี้สาธารณะคงค้างต่อ GDP ยังอยู่ภายใต้กรอบความยั่งยืนทางการคลังที่ตั้งไว้ไม่เกินร้อยละ 70 ของ GDP

---

[7] ผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ (GDP) ปี 2565 เท่ากับ 16,977,700 ล้านบาท ที่มาสำนักงบประมาณโดยสังเขปฉบับปรับปรุง สำนักงบประมาณ วันที่ 17 ม.ค. 65

ผลการดำเนินนโยบายการคลังในปีงบประมาณ 2565 (ต.ค. 64 – มิ.ย. 65)

1. ผลการจัดเก็บรายได้รัฐบาล

ผลการจัดเก็บรายได้รัฐบาลในช่วงสามไตรมาสแรกของปีงบประมาณ 2565 (ต.ค. 64 – มิ.ย. 65) รัฐบาลสามารถจัดเก็บรายได้สุทธิได้ จำนวน 1,857,524 ล้านบาท สูงกว่าประมาณการ 111,208 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 6.4 ทั้งนี้ผลการจัดเก็บรายได้ตามหน่วยงานจัดเก็บสรุปได้ ดังนี้

กรมสรรพากร

กรมสรรพากรจัดเก็บรายได้รวมทั้งสิ้น 1,529,719 ล้านบาท สูงกว่าประมาณการ 191,168 ล้านบาท หรือร้อยละ 14.3 และสูงกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 15.8 โดยภาษีที่จัดเก็บได้ต่ำกว่าประมาณการที่สำคัญ ได้แก่ (1) **ภาษีมูลค่าเพิ่ม** จัดเก็บได้ 690,038 ล้านบาท สูงกว่าประมาณการ 106,694 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 18.3 และสูงกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 18.3 เนื่องจากมูลค่าการนำเข้าและราคาน้ำมันดิบดูไบสูงกว่าที่ประมาณการไว้ ประกอบกับค่าเงินบาทอ่อนค่าลง ขณะที่ภาษีมูลค่าเพิ่มในประเทศจัดเก็บได้สูงกว่าประมาณการร้อยละ 8.6 และ (2) **ภาษีเงินได้นิติบุคคล** จัดเก็บได้ 438,127 ล้านบาท สูงกว่าประมาณการ 73,032 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 20.0 สูงกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 15.4 เนื่องจากภาษีเงินได้นิติบุคคลจากกำไรสุทธิ (ภ.ง.ด. 50) ภาษีเงินได้ หัก ณ ที่จ่าย (ภ.ง.ด. 53) และภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับครึ่งรอบระยะเวลาบัญชี (ภ.ง.ด. 51) สูงกว่าประมาณการเป็นสำคัญ

กรมสรรพสามิต

กรมสรรพสามิตจัดเก็บรายได้รวมได้ทั้งสิ้น 394,140 ล้านบาท ต่ำกว่าประมาณการ 53,460 ล้านบาท หรือร้อยละ 11.9 และต่ำกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อนที่ร้อยละ 5.3 ต่อปี โดยภาษีที่จัดเก็บต่ำกว่าประมาณการที่สำคัญ ได้แก่ (1) **ภาษีน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน** จัดเก็บได้ 140,768 ล้านบาท ต่ำกว่าประมาณการ 45,302 ล้านบาท หรือร้อยละ 24.3 และต่ำกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 11.6 เนื่องจากมีการปรับลดอัตราภาษีสรรพสามิตน้ำมันดีเซล เพื่อบรรเทาผลกระทบต่อค่าครองชีพของประชาชน ประกอบกับประมาณการได้รวมผลจากการปรับโครงสร้างภาษีน้ำมันฯ ที่ชะลอออกไปก่อน (2) **ภาษีสุรา** จัดเก็บได้ 45,155 ล้านบาท ต่ำกว่าประมาณการ 6,201 ล้านบาท หรือร้อยละ 12.1 และต่ำกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 1.4 เนื่องจากประมาณการได้รวมผลจากการปรับโครงสร้างภาษีสุราที่ชะลอออกไปก่อน และ (3) **ภาษีอื่น ๆ** จัดเก็บได้ 893 ล้านบาท ต่ำกว่าประมาณการ 2,836 ล้านบาท หรือร้อยละ 76.1 ต่ำกว่าช่วงเดียวกันปีก่อนร้อยละ 3.7 เนื่องจากมีการชะลอการจัดเก็บภาษีเครื่องไฟฟ้า

กรมศุลกากร

กรมศุลกากรจัดเก็บรายได้รวมได้ทั้งสิ้น 80,975 ล้านบาท สูงกว่าประมาณการ 5,675 หรือร้อยละ 7.5 และสูงกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 6.0 เนื่องจากมูลค่าการนำเข้าในรูปดอลลาร์สหรัฐและในรูปเงินบาทในช่วง 8 เดือนแรกของปีงบประมาณ 2565 สูงกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 23.4 และ 33.7 ตามลำดับ โดยสินค้าที่จัดเก็บอากรขาเข้าได้สูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ (1) ยานบกและส่วนประกอบ (2) เครื่องจักรไฟฟ้าและอุปกรณ์ (3) เครื่องจักรและเครื่องใช้กล (4) ผลิตภัณฑ์ทางเภสัชกรรม และ (5) พลาสติกและของที่ทำด้วยพลาสติก

รัฐวิสาหกิจ

รัฐวิสาหกิจนำส่งรายได้รวมได้ทั้งสิ้น 116,130 ล้านบาท สูงกว่าประมาณการ 14,643 ล้านบาท หรือร้อยละ 14.4 และสูงกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 10.0 จากการนำส่งรายได้ของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) และธนาคารออมสิน เป็นสำคัญ

หน่วยงานอื่น

หน่วยงานอื่นจัดเก็บรายได้รวมได้ทั้งสิ้น 109,710 ล้านบาท ต่ำกว่าประมาณการ 10,938 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 9.1 และต่ำกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 11.7 จากการจัดเก็บรายได้ของ **(1) <u>ส่วนราชการอื่น</u>** จัดเก็บได้ 103,299 ล้านบาท ต่ำกว่าประมาณการ 9,507 ล้านบาทหรือร้อยละ 8.4เนื่องจากรายได้จากค่าปรับอื่น ๆ เงินเหลือจ่ายปีเก่าส่งคืน และส่วนแบ่งกำไรปิโตรเลียมตามสัญญาแบ่งปันผลผลิต (Profit Sharing Contract: PSC) ต่ำกว่าประมาณการเป็นสำคัญ **(2) <u>กรมธนารักษ์</u>** จัดเก็บได้ 6,411 ล้านบาท ต่ำกว่าประมาณการ 1,431 ล้านบาท หรือร้อยละ 18.2 และต่ำกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 1.5 จากค่าเช่าที่ราชพัสดุของบริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) (ทอท.) ซึ่งคิดตามสัดส่วนรายได้ของ ทอท. (Revenue Sharing) ต่ำกว่าประมาณการและช่วงเดียวกันของปีก่อนเป็นสำคัญ

ตารางที่ 8 ผลการจัดเก็บรายได้รัฐบาลสุทธิในช่วงสามไตรมาสแรกของปีงบประมาณ 2565 (ต.ค. 64 – มิ.ย. 65)

(หน่วย:ล้านบาท)	ปีงบประมาณ 2565		เปรียบเทียบปีนี้กับประมาณการตามเอกสารงบประมาณ	
	(ต.ค. 64–มิ.ย. 65)	เปลี่ยนแปลงร้อยละต่อปี	จำนวน	เปลี่ยนแปลงร้อยละ
1. กรมสรรพากร	1,529,719	15.8	191,168	14.3
2. กรมสรรพสามิต	394,140	(5.3)	(53,460)	(11.9)
3. กรมศุลกากร	80,975	6.0	5,675	7.5
รวมรายได้ 3 กรมจัดเก็บ	2,004,834	10.5	143,383	7.7
4. รัฐวิสาหกิจ	116,130	10.0	14,643	14.4
5. หน่วยงานอื่น	109,710	(11.7)	(10,938)	(9.1)
รวมรายได้จัดเก็บ (Gross)	2,230,674	9.2	147,088	7.1
หัก	306,676	26.8	282,590	8.5
รวมรายได้สุทธิ (Net)	**1,857,524**	**6.4**	**111,208**	**6.4**

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง

2. ผลการเบิกจ่ายงบประมาณในช่วงสามไตรมาสแรกของปีงบประมาณ 2565 (ต.ค. 64 – มิ.ย. 65)

การเบิกจ่ายงบประมาณรวมในช่วงสามไตรมาสแรกของปีงบประมาณ 2565 (ต.ค. 64 – มิ.ย. 65) เท่ากับ 2,434,146 ล้านบาท สูงกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อน 44,979 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 1.9 ประกอบด้วย (1) **รายจ่ายปีปัจจุบัน** เบิกจ่ายได้จำนวน 2,269,172 ล้านบาท คิดเป็นอัตราเบิกจ่ายร้อยละ 73.2 ของวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ 2565 (3,100,000 ล้านบาท) สูงช่วงเดียวกันของปีก่อน 40,728 ล้านบาท หรือร้อยละ 1.8 และ (2) **รายจ่ายปีก่อน** เบิกจ่ายได้จำนวน 164,974 ล้านบาท คิดเป็นอัตราเบิกจ่าย ร้อยละ 69.3 ของวงเงินรายจ่ายปีก่อน (237,937 ล้านบาท) สูงกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อน 4,251 ล้านบาท หรือร้อยละ 2.6 ต่อปี ทั้งนี้ รายจ่ายปีปัจจุบันจำนวน 2,269,172 ล้านบาท ประกอบด้วย (1.1) **รายจ่ายประจำ** เบิกจ่ายได้จำนวน 1,972,727 ล้านบาท คิดเป็นอัตราการเบิกจ่ายร้อยละ 79.0 ของวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำหลังโอนเปลี่ยนแปลง (2496,091 ล้านบาท) สูงกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อน 27,662 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 1.4 ต่อปี และ (1.2) **รายจ่ายลงทุน** เบิกจ่ายได้จำนวน 296,445 ล้านบาท คิดเป็นอัตราการเบิกจ่ายร้อยละ 49.1 ของวงเงินงบประมาณรายจ่ายลงทุนหลังโอนเปลี่ยนแปลง (603,909 ล้านบาท) สูงกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อน 13,066 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 4.6 ต่อปี โดยมีสาเหตุหลักมาจากรัฐวิสาหกิจกระทรวงคมนาคม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการคลัง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เบิกจ่ายสูงกว่าช่วงเดียวกันปีที่แล้ว

ตารางที่ 9 ผลการเบิกจ่ายงบประมาณในสามไตรมาสแรกของปีงบประมาณ 2565 (ต.ค. 64 – มิ.ย. 65)

ประเภทรายจ่าย (หน่วย: ล้านบาท)	วงเงินงบประมาณรายจ่าย	ปีงบประมาณ		
		2565 (ต.ค. 64–มิ.ย. 65)	เปลี่ยนแปลงร้อยละต่อปี	**ร้อยละต่อวงเงิน งปม.**
1. รายจ่ายปีปัจจุบัน	3,100,000	2,269,172	1.8	**73.2**
1.1 รายจ่ายประจำ	2,496,091	1,972,727	1.4	**79.0**
1.2 รายจ่ายลงทุน	603,909	296,445	4.6	**49.1**
2. รายจ่ายปีก่อน	237,937	164,974	2.6	**69.3**
3. รายจ่ายรวม (1+2)	**3,337,937**	**2,434,146**	**1.9**	**72.9**

ที่มา : กรมบัญชีกลาง และสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง

3. ฐานะการคลังในช่วงสามไตรมาสแรกของปีงบประมาณ 2565 (ต.ค. 64 – มิ.ย. 65)

ฐานะการคลังของรัฐบาลตามระบบกระแสเงินสดในช่วงครึ่งแรกของปีงบประมาณ 2565 (ต.ค. 64 – มิ.ย. 65) พบว่า รัฐบาลมีรายได้นำส่งคลังจำนวน 1,878,346 ล้านบาท และมีการเบิกจ่ายงบประมาณรวมทั้งสิ้น 2,434,146 ล้านบาท ส่งผลให้ดุลเงินงบประมาณขาดดุลจำนวน 555,800 ล้านบาท และเมื่อรวมกับดุลเงินนอกงบประมาณที่ขาดดุล 66,107 ล้านบาท ทำให้ดุลเงินสดก่อนกู้ขาดดุลจำนวน 621,907 ล้านบาท ทั้งนี้ รัฐบาลได้บริหารเงินสดให้สอดคล้องกับความต้องการใช้เงินโดยชดเชยการขาดดุลด้วยการออกพันธบัตร จำนวน 621,075 ล้านบาท

ส่งผลให้ดุลเงินสด (หลังการกู้เงินเพื่อชดเชยการขาดดุล) ขาดดุลจำนวน 832 ล้านบาท และส่งผลให้เงินคงคลัง ณ สิ้นเดือนมิถุนายน 2565 มีจำนวน 587,915 ล้านบาท

ตารางที่ 10 ฐานะการคลังในช่วงสามไตรมาสแรกของปีงบประมาณ 2565 (ต.ค. 64 – มิ.ย. 65)

(หน่วย:ล้านบาท)	ปีงบประมาณ		เปรียบเทียบ	
	ปีงปม. 2565	ปีงปม. 2564	จำนวน	**เปลี่ยนแปลงร้อยละต่อปี**
1. รายได้	1,878,346	1,747,657	130,689	**7.5**
2. รายจ่าย	2,434,146	2,389,167	44,979	**1.9**
3. ดุลเงินงบประมาณ	−555,800	−641,510	85,710	**13.4**
4. ดุลเงินนอกงบประมาณ	−66,107	−72,038	5,931	**8.2**
5. ดุลเงินสดก่อนกู้ (3+4)	−621,907	−713,548	91,641	**12.8**
6. เงินกู้เพื่อชดเชยการขาดดุล	621,075	601,810	19,265	**3.2**
7. ดุลเงินสดหลังกู้ (5+6)	−832	−111,738	110,906	**99.3**
8.เงินคงคลังต้นงวด	588,747	572,104	16,643	**2.9**
9. เงินคงคลังปลายงวด	**587,915**	**460,366**	**127,549**	**27.7**

ที่มา : กรมบัญชีกลาง และสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง

4. หนี้สาธารณะ

หนี้สาธารณะคงค้าง ณ สิ้นเดือนมิถุนายน 2565 มีจำนวน 10,204,305 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 61.06 ของ GDP และเมื่อเปรียบเทียบกับเดือนก่อนหน้า หนี้สาธารณะเพิ่มขึ้นสุทธิ 88,377 ล้านบาท โดยเป็น (1) หนี้รัฐบาลจำนวน 9,000,823 ล้านบาท (2) หนี้รัฐวิสาหกิจจำนวน 946,913 ล้านบาท (3) หนี้รัฐวิสาหกิจที่เป็นสถาบันการเงิน (รัฐบาลค้ำประกัน) จำนวน 249,845 ล้านบาท และ (4) หนี้หน่วยงานอื่นของรัฐจำนวน 6,725 ล้านบาท ตามลำดับ ทั้งนี้ระดับหนี้สาธารณะคงค้างยังอยู่ในระดับที่มีเสถียรภาพ สะท้อนได้จาก (1) หนี้สาธารณะคงค้างเป็นหนี้ในประเทศถึงร้อยละ 98.31 ของหนี้สาธารณะคงค้าง (2) หนี้สาธารณะคงค้างเป็นหนี้ระยะยาวแบ่งตามอายุคงเหลือร้อยละ 85.07 ของหนี้สาธารณะคงค้าง และ (3) สัดส่วนหนี้สาธารณะคงค้างต่อ GDP ยังอยู่ภายใต้กรอบวินัยทางการคลังที่ไม่เกินร้อยละ 70.0 ของ GDP

ตารางที่ 11 หนี้สาธารณะคงค้าง ณ สิ้นเดือนมิถุนายน 2565

หนี้สาธารณะคงค้าง (หน่วย: ล้านบาท)	ณ สิ้นเดือน มิ.ย. 65	% of GDP
1.หนี้รัฐบาล	9,000,823	53.86
2.หนี้รัฐวิสาหกิจ	946,913	5.67
3.หนี้รัฐวิสาหกิจที่เป็นสถาบันการเงิน (รัฐบาลค้ำประกัน)	249,845	1.49
4.หนี้หน่วยงานอื่นของรัฐ	6,725	0.04
หนี้สาธารณะรวม	10,204,305	61.06

หมายเหตุ: สัดส่วนต่อ GDP คำนวณโดย สบน. ที่มา : สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ กระทรวงการคลัง

ภาคการเงิน

ภาคการเงิน

รายงานภาวะเศรษฐกิจการเงินไทยในไตรมาส 2 ปี 2565

❍ **ในไตรมาสที่ 2 ปี 2565 อัตราดอกเบี้ยเงินฝากและอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยังคงอยู่ในระดับต่ำ** โดยอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะเวลา 1 ปีของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ 5 แห่ง ทรงตัวอยู่ที่ร้อยละ 0.50 ต่อปี และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ MLR เฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ 5 แห่ง ทรงตัวอยู่ที่ร้อยละ 5.42 ต่อปี (ภาพที่ 1) ทั้งนี้ อัตราเงินเฟ้อที่ปรับตัวเพิ่มขึ้นส่งผลให้อัตราดอกเบี้ยเงินฝากที่แท้จริง[8] ณ เดือนมิถุนายน 2565 อยู่ที่ร้อยละ -7.21 ต่อปี ขณะที่อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่แท้จริงอยู่ที่ร้อยละ -2.24 ต่อปี

❍ **ในปี 2565 คาดว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากและอัตราดอกเบี้ยเงินกู้มีโอกาสจะทยอยปรับตัวเพิ่มขึ้นตามการดำเนินนโยบายการเงินแบบเข้มงวดมากขึ้นอย่างค่อยเป็นค่อยไปของธนาคารแห่งประเทศไทย เพื่อดูแลสถานการณ์เงินเฟ้อที่เพิ่มสูงขึ้น และสอดคล้องกับสภาวะเศรษฐกิจไทยมีการฟื้นตัวต่อเนื่อง** อย่างไรก็ดี สมาคมธนาคารของรัฐได้ตอบรับนโยบายของกระทรวงการคลัง ด้วยการตรึงราคาดอกเบี้ย และมาตรการอื่น ๆ เพื่อดูแลทั้งลูกค้ารายย่อย ลูกค้าในภาคธุรกิจ ผู้ส่งออก ให้ได้รับผลกระทบจากการปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยให้น้อยที่สุด รวมถึงช่วยบรรเทาความเดือดร้อน และลดภาระค่าใช้จ่ายสำหรับลูกค้าอย่างเต็มที่ในช่วงอัตราดอกเบี้ยขาขึ้น

ภาพที่ 19 อัตราดอกเบี้ยเงินฝากและอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์

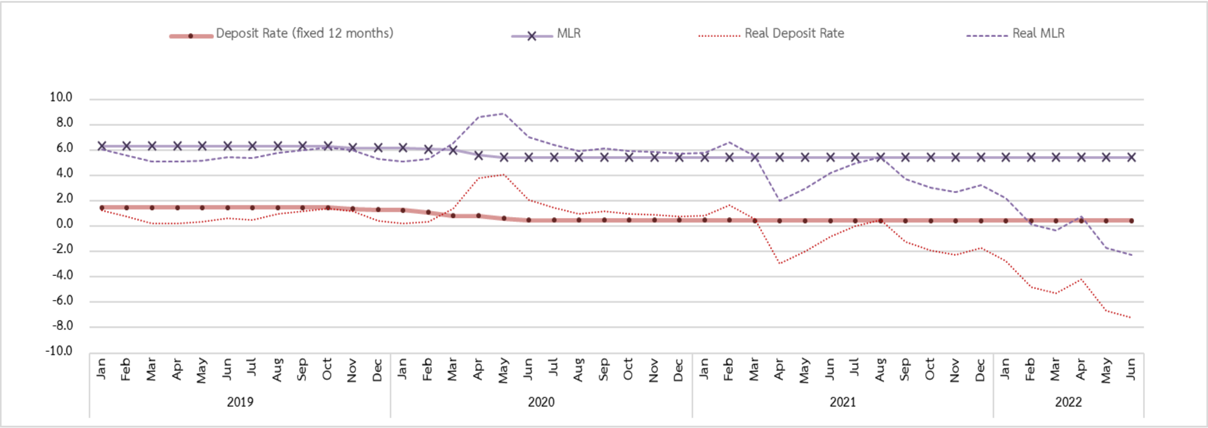

ที่มา: ธปท. / ประมวลผลโดย สศค.

[8] *คำนวณโดยนำอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 12 เดือนเฉลี่ย หักอัตราเงินเฟ้อในช่วงเดียวกัน*

❍ **ยอดคงค้างสินเชื่อในสถาบันการเงินที่รับฝากเงิน[9] (Depository Institutions) ณ สิ้นเดือนมิถุนายน 2565 ขยายตัวคงที่จากไตรมาสก่อนหน้า ขณะที่ยอดเงินรับฝากขยายตัวชะลอลงจากไตรมาสก่อนหน้า** (ภาพที่ 20 และภาพที่ 21) โดยสถาบันการเงินที่รับฝากเงินมียอดคงค้างของสินเชื่อจำนวน 20.2 ล้านล้านบาท คิดเป็นการขยายตัวร้อยละ 4.1 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน หรือขยายตัวร้อยละ 0.8 จากไตรมาสก่อนหน้า (หลังขจัดผลทางฤดูกาล) นอกจากนี้ เมื่อวิเคราะห์ตามผู้ให้สินเชื่อพบว่าสินเชื่อในธนาคารพาณิชย์และสินเชื่อในสถาบันการเงินเฉพาะกิจมีการขยายตัวเร่งขึ้น ทางด้านเงินรับฝาก ณ เดือนมิถุนายน 2565 มียอดคงค้างจำนวน 24.0 ล้านล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 6.0 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน หรือคิดเป็นการขยายตัวร้อยละ 0.7 จากไตรมาสก่อนหน้า (หลังขจัดผลทางฤดูกาล) โดยเมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสก่อนหน้า เงินรับฝากในธนาคารพาณิชย์ขยายตัวชะลอลง ส่วนเงินรับฝากในสถาบันการเงินเฉพาะกิจขยายตัวเร่งขึ้น

ภาพที่ 20 สินเชื่อในสถาบันรับฝากเงิน

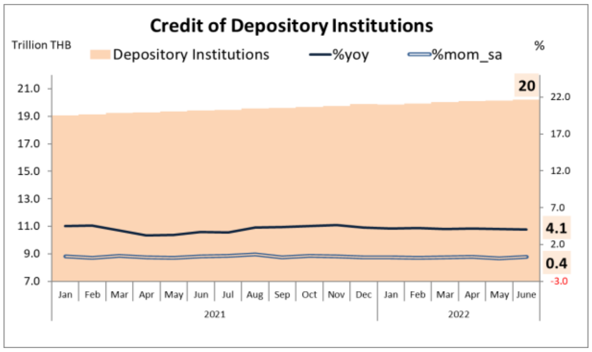

ที่มา: ธปท. / ประมวลผลโดย สศค.

ภาพที่ 21 เงินฝากในสถาบันรับฝากเงิน

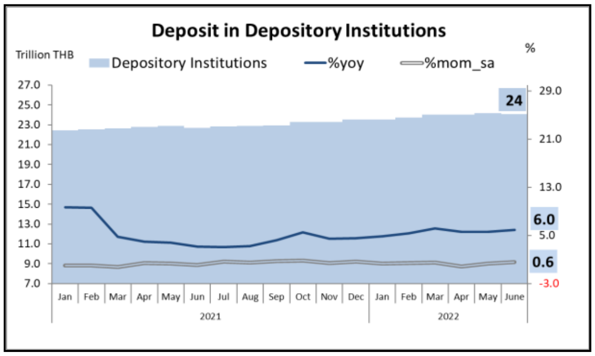

ที่มา: ธปท. / ประมวลผลโดย สศค.

❍ **หากพิจารณาตามประเภทของสถาบันการเงินพบว่ายอดคงค้างสินเชื่อในธนาคารพาณิชย์ ณ สิ้นเดือนมิถุนายน 2565 ขยายตัวเร่งขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้า** (ภาพที่ 22) โดยธนาคารพาณิชย์มียอดคงค้างสินเชื่อจำนวน 13.2 ล้านล้านบาท ขยายตัวเร่งขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้ามาอยู่ที่ร้อยละ 10.9 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน หรือคิดเป็นการขยายตัวร้อยละ 0.8 จากไตรมาสก่อนหน้า (หลังขจัดผลทางฤดูกาลแล้ว) **ขณะเดียวกันยอดเงินรับฝากในธนาคารพาณิชย์ก็ขยายตัวเร่งขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้า** (ภาพที่ 23) โดยธนาคารพาณิชย์มียอดเงินรับฝากคงค้างจำนวน 16.7 ล้านล้านบาท ขยายตัวเร่งขึ้นมาอยู่ที่ร้อยละ 5.6 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน หรือคิดเป็นการขยายตัวร้อยละ 0.6 จากไตรมาสก่อนหน้า (หลังขจัดผลทางฤดูกาลแล้ว)

[9] ได้แก่ ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน สถาบันการเงินเฉพาะกิจ สหกรณ์ออมทรัพย์ และกองทุนรวมตลาดเงิน

ภาพที่ 22 สินเชื่อในธนาคารพาณิชย์

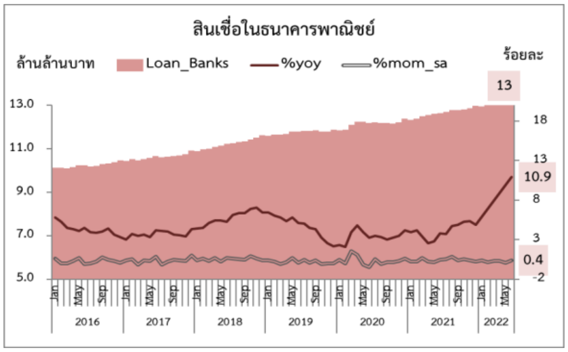

ที่มา: ธปท. / ประมวลผลโดย สศค.

ภาพที่ 23 เงินรับฝากในธนาคารพาณิชย์

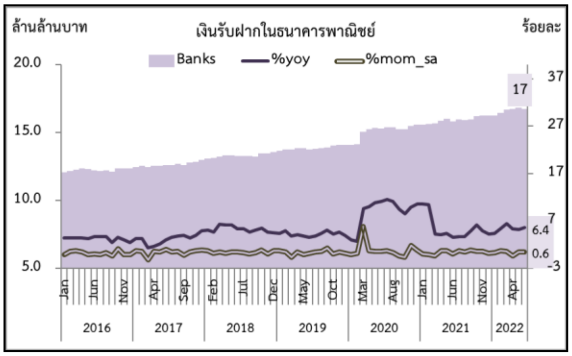

ที่มา: ธปท. / ประมวลผลโดย สศค.

❍ **เมื่อพิจารณาตามประเภทสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ ณ สิ้นเดือนมิถุนายน 2565 พบว่าสินเชื่อธุรกิจขยายตัวเร่งขึ้น ขณะที่สินเชื่ออุปโภคบริโภคขยายตัวชะลอลงจากไตรมาสก่อนหน้า** (ภาพที่ 24) โดยสินเชื่อภาคครัวเรือน ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 48 ของสินเชื่อรวมขยายตัวในอัตราที่ชะลอลง อยู่ที่ร้อยละ 2.9 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อน ขณะที่สินเชื่อที่อยู่อาศัยยังขยายตัวได้ในอัตราที่ชะลอตัวลง ตามอุปสงค์ต่อที่อยู่อาศัยที่เริ่มกลับมาขยายตัวได้ ทางด้านสินเชื่อส่วนบุคคล ขยายตัวตามความต้องการสภาพคล่องของภาคครัวเรือนในช่วงที่ค่าครองชีพปรับสูงขึ้น และสำหรับสินเชื่อบัตรเครดิต ขยายตัวเร่งขึ้นจากความเชื่อมั่นของครัวเรือนที่ปรับดีขึ้น ตามแนวโน้มการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ เช่นเดียวกับสินเชื่อที่ให้แก่ภาคธุรกิจซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 52 ของสินเชื่อรวม ขยายตัวเร่งขึ้นมาอยู่ที่ร้อยละ 6.1 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน จากการเร่งขึ้นของสินเชื่อภาคการผลิตและภาคการเงิน เป็นสำคัญ

ภาพที่ 24 ยอดคงค้างสินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภคและสินเชื่อธุรกิจของธนาคารพาณิชย์

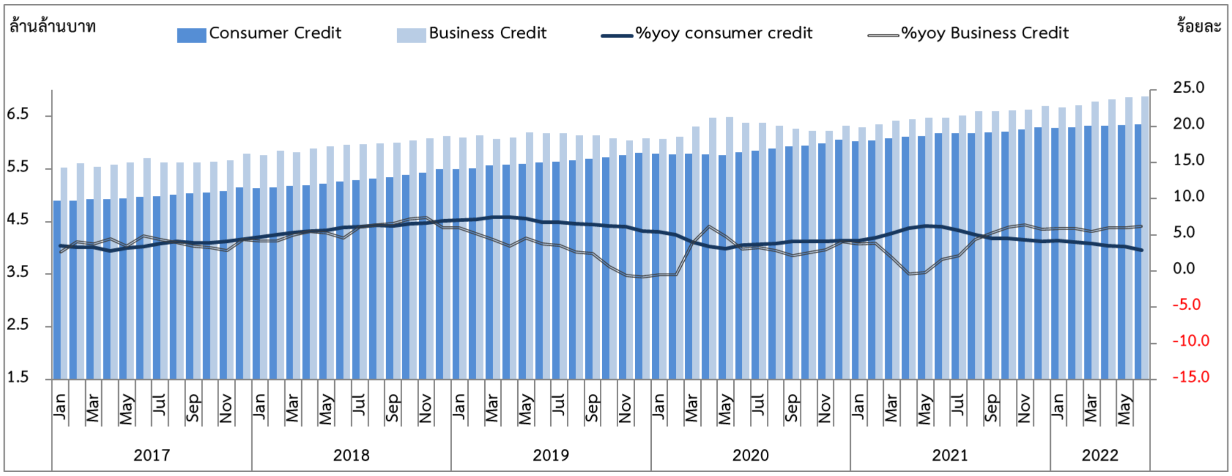

ที่มา : ธปท. / ประมวลผลโดย สศค.

❍ **ในไตรมาสที่ 2 ปี 2565 ยอดคงค้างสินเชื่อธุรกิจในธนาคารพาณิชย์ขยายตัวเร่งขึ้น จากการเร่งขึ้นของสินเชื่อภาคการภาคการผลิตและภาคการเงิน** (ภาพที่ 25 และภาพที่ 26) โดยยอดคงค้างสินเชื่อภาคการผลิต มีสัดส่วนร้อยละ 18.8 ของสินเชื่อธุรกิจ ขยายตัวร้อยละ 9.8 จากช่วงเดียวกันปีก่อน ขณะที่ ยอดคงค้างสินเชื่อภาคเกษตร ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 0.7 ของสินเชื่อธุรกิจ `หดตัวที่ร้อยละ -3.1 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน และยอดคงค้างสินเชื่อภาคบริการซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 33.0 ของสินเชื่อธุรกิจ ขยายตัวที่ร้อยละ 5.4 จากช่วงเดียวกันปีก่อน ขณะที่ ยอดคงค้างสินเชื่อภาคอสังหาริมทรัพย์ มีสัดส่วนร้อยละ 5.9 ของสินเชื่อธุรกิจ ขยายตัวที่ร้อยละ 0.2 จากช่วงเดียวกันปีก่อน และสินเชื่อภาคสถาบันการเงินที่มีสัดส่วนร้อยละ 33.4 ของสินเชื่อธุรกิจ กลับมาขยายตัวที่ร้อยละ 0.2 จากช่วงเดียวกันปีก่อน นอกจากนี้ ยอดคงค้างสินเชื่อภาคอื่น ๆ ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 7.7 ของสินเชื่อธุรกิจ ขยายตัวร้อยละ 4.3 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน

ภาพที่ 25 สินเชื่อแยกตามภาคส่วนธุรกิจ

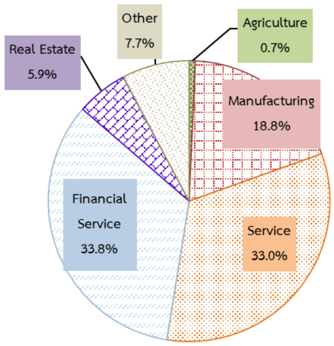

ที่มา : ธปท. / ประมวลผลโดย สศค.

ภาพที่ 26 การขยายตัวของสินเชื่อธุรกิจ

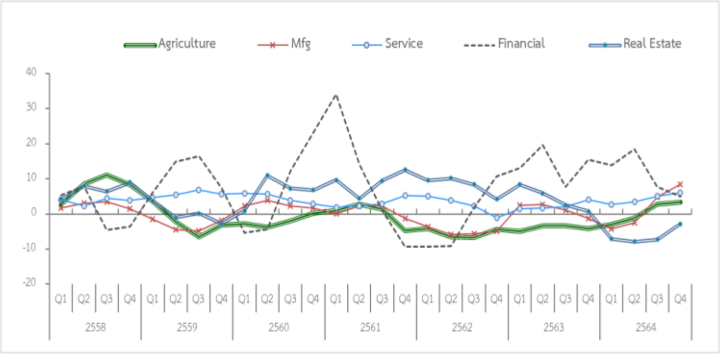

ที่มา : ธปท. /ประมวลผลโดย สศค.

❍ **ในไตรมาส 2 ปี 2565 ยอดคงค้างสินเชื่อ เพื่อการอุปโภคบริโภคในธนาคารพาณิชย์ขยายตัวชะลอลงจากไตรมาสก่อนหน้า (ภาพที่ 27 และภาพที่ 28)** โดยสินเชื่อเพื่อซื้อรถหรือเช่าซื้อรถยนต์และรถจักรยานยนต์ ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 22.4 ของสินเชื่ออุปโภคบริโภค ขยายตัวคงที่ที่ร้อยละ 0.1 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน ทางด้านยอดคงค้างสินเชื่อบัตรเครดิต ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 2.2 ของสินเชื่ออุปโภคบริโภค ขยายตัวเร่งขึ้นที่ร้อยละ 9.5 จากช่วงเดียวกันปีก่อน ขณะที่ ยอดคงค้างสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 50.2 ของสินเชื่ออุปโภคบริโภค ขยายตัวชะลอลงที่ร้อยละ 2.4 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน (ภาพที่ 29)

ภาพที่ 27 โครงสร้างสินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภค

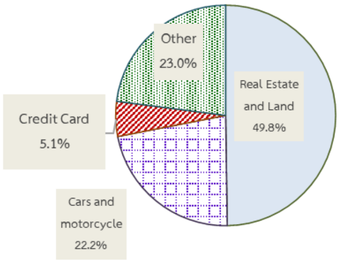

ที่มา: ธปท. / ประมวลผลโดย สศค.

ภาพที่ 28 การขยายตัวของสินเชื่อเพื่อการอุปโภค

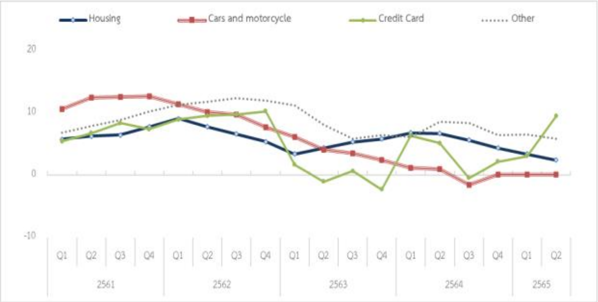

ที่มา : ธปท. / ประมวลผลโดย สศค.

ภาพที่ 29 การใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต

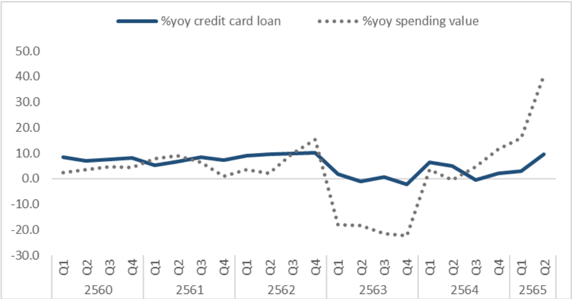

ที่มา : ธปท. / ประมวลผลโดย สศค.

❍ **สำหรับหนี้ภาคครัวเรือน ณ ไตรมาส 1 ปี 2565 มียอดคงค้างอยู่ที่ 14.6 ล้านล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 89.2 ของ GDP ลดลงจากไตรมาสก่อนหน้า** ทั้งนี้ หากไม่รวมสินเชื่อที่ครัวเรือนกู้เพื่อไปใช้ในการประกอบธุรกิจ ยอดหนี้ครัวเรือนจะอยู่ที่ 12.0 ล้านล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 72.8 ของ GDP (ภาพที่ 30)

ภาพที่ 30 ระดับหนี้ภาคครัวเรือนและอัตราส่วนต่อ GDP

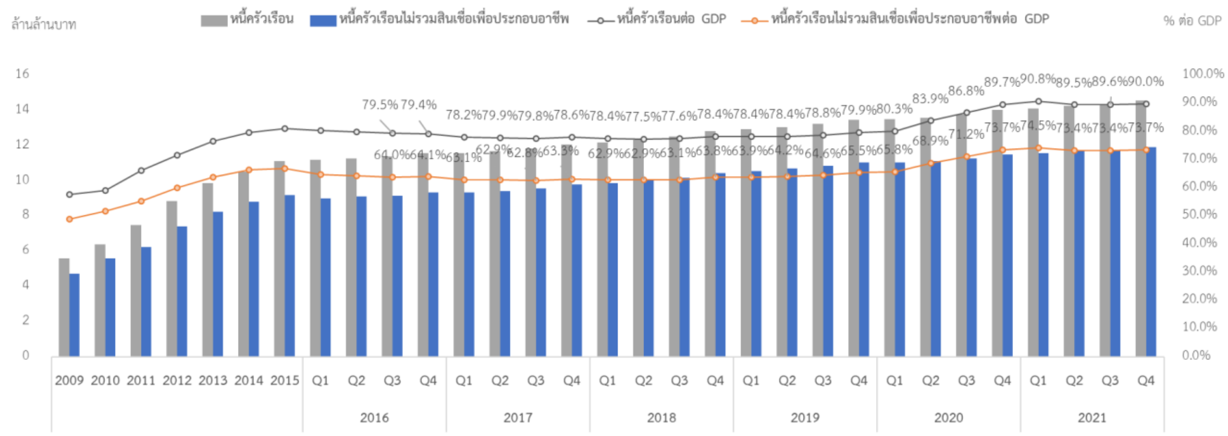

ที่มา ธปท. ประมวลผลโดย สศค.

❍ **การขยายตัวของหนี้ครัวเรือนในภาพรวมลดลงจากไตรมาสก่อนหน้า** โดยสินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภคส่วนบุคคล และสินเชื่อเพื่อซื้ออสังหาริมทรัพย์ ขยายตัวชะลอลงที่ร้อยละ 3.0 และ 4.6 และ เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อน ตามลำดับ ขณะที่ และสินเชื่อเพื่อการประกอบอาชีพ ขยายตัวคงที่ที่ร้อยละ 5.1 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อน นอกจากนี้ สินเชื่อเพื่อการศึกษา และสินเชื่อเพื่อซื้อหรือเช่าซื้อยานยนต์หดตัวเร่งขึ้นที่ร้อยละ-14.7 และ -0.6 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อน ตามลำดับ

ภาพที่ 31 อัตราการเติบโตของหนี้ภาคครัวเรือนแต่ละประเภท

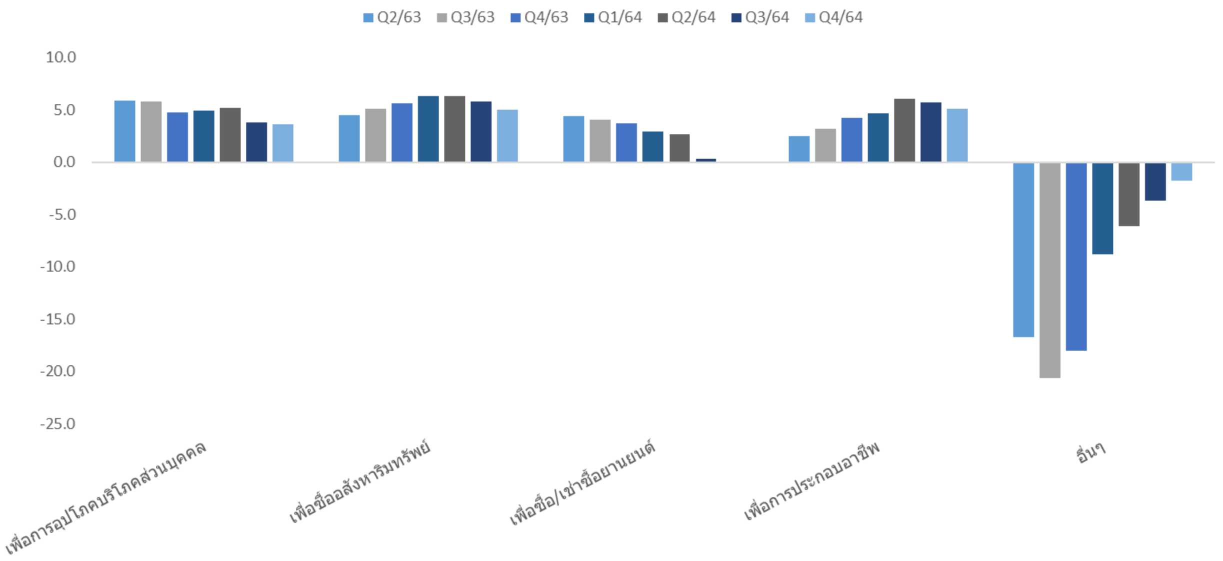

ที่มา ธปท. ประมวลผลโดย สศค.

❍ **กล่าวโดยสรุป ณ สิ้นไตรมาสที่ 2 ปี 2565 สินเชื่อมีแนวโน้มขยายตัวได้ต่อเนื่อง ขณะที่เงินฝากมีแนวโน้มขยายตัวชะลอลง โดยสินเชื่อและเงินฝากในธนาคารพาณิชย์ขยายตัวเร่งขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้า ทางด้านสินเชื่อธุรกิจขยายตัวเร่งขึ้น ขณะที่สินเชื่ออุปโภคบริโภคมีอัตราการขยายตัวชะลอลง** ทั้งนี้ คาดว่าทิศทางการปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายอย่างค่อยเป็นค่อยไปของธนาคารพาณิชย์ จะช่วยให้เศรษฐกิจไทยที่กำลังฟื้นตัวจากการบริโภคภาคเอกชนและภาคการท่องเที่ยว หลังภาครัฐผ่อนคลายมาตรการต่าง ๆ สามารถฟื้นตัวได้ต่อเนื่องไม่สะดุด อีกทั้งปัจจุบันธนาคารพาณิชย์ยังมีเสถียรภาพที่แข็งแกร่ง โดยธนาคารพาณิชย์มีเงินกองทุน เงินสำรอง และสภาพคล่องอยู่ในระดับสูง สามารถทำหน้าที่เป็นกลไกสำคัญในการสนับสนุนสินเชื่อเพื่อรองรับการฟื้นตัวของเศรษฐกิจในระยะถัดไป เห็นได้จากสัดส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงที่อยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์อย่างต่อเนื่อง โดยเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (BIS ratio) ณ เดือน`มิถุนายน 2565 ยังคงอยู่ในระดับสูงที่ร้อยละ 19.6 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดสำหรับในปี 2565 ที่ร้อยละ 11.0

บทวิเคราะห์เศรษฐกิจ: Macroeconomic Analysis Briefings

บทวิเคราะห์
การบริหารสถานการณ์เงินเฟ้อสูงเงินบาทอ่อนของประเทศไทย[10]

บทสรุปผู้บริหาร

❍ ในระยะเวลาที่ผ่านมาประเทศไทยประสบกับภาวะเงินเฟ้อปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง เงินบาทอ่อนค่า ซึ่งเป็นผลทั้งจากสถานการณ์การณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 และความขัดแย้งระหว่างรัสเซีย -ยูเครน ส่งผลกระทบต่อภาวะเงินเฟ้อและอัตราแลกเปลี่ยนทั่วโลก ซึ่งแต่ละประเทศได้มีการดำเนินมาตรการทางการเงินการคลังเพื่อดูแลสถานการณ์ไม่ให้เกิดผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจและภาคการเงินรวมทั้งสถาบันการเงินในประเทศนั้น ๆ

❍ ประเทศไทยได้รับผลกระทบจากปัจจัยดังกล่าวทั้งทางตรงและทางอ้อม ส่งผลให้ปัจจุบันเงินเฟ้อปรับตัวเพิ่มขึ้น แต่หากเทียบกับหลายประเทศในโลกอย่างยูโรโซน และอเมริกา อัตราเงินเฟ้อของไทยถือว่ายังไม่สูงมากนัก นอกจากนี้ สถานการณ์เงินเฟ้อของไทยในปัจจุบัน ยังถือว่าไม่น่ากังวล เนื่องจากเป็นปัจจัยมาจากปัจจัยด้านอุปทาน (cost-push inflation) ที่ส่งผลจำกัดอยู่ในหมวดอาหารและพลังงานเป็นส่วนใหญ่ รวมทั้งการส่งผ่านของต้นทุนจากผู้ผลิตไปยังผู้บริโภคไม่น่าจะทำได้มาก เนื่องจากเศรษฐกิจยังไม่ฟื้นตัวเต็มที่

❍ นอกจากนี้ ในช่วงที่ผ่านมารัฐบาลได้ดำเนินนโยบายบรรเทาผลกระทบจากสถานการณ์เงินเฟ้อสูงเพื่อแบ่งเบาภาระของประชาชนเอาไว้บางส่วน เป็นการช่วยตั้งแต่ต้นน้ำเพื่อบรรเทาไม่ให้ของแพงกว่าที่เป็น และลดภาระค่าใช้จ่ายของประชาชนโดยเฉพาะกลุ่มฐานราก และกลุ่มเปราะบางในสถานการณ์ที่ราคาสินค้าสูงขึ้น โดยในส่วนของกระทรวงการคลังเอง ได้มีบทบาทในการดำเนินการปรับลดอัตราภาษีสรรพสามิตน้ำมันดีเซล เพื่อช่วยบรรเทาการเพิ่มขึ้นของอัตราเงินเฟ้อและยังช่วยรักษาอำนาจในการซื้อของประชาชน

❍ สำหรับผลกระทบทางด้านอัตราแลกเปลี่ยน ในช่วงที่ผ่านมาค่าเงินบาทอ่อนค่าลงมาจากปัจจัยต่าง ๆ อาทิ การแข็งค่าของค่าเงินดอลลาร์จากการที่ธนาคารกลางสหรัฐ (เฟด) ดำเนินนโยบายการเงินที่เข้มงวดมากขึ้นเพื่อควบคุมอัตราเงินเฟ้อในประเทศ ส่งผลให้เกิดส่วนต่างที่มากขึ้นระหว่างอัตราดอกเบี้ยนโยบายของประเทศไทยและสหรัฐฯ ซึ่งการอ่อนค่าของค่าเงินบาทจะทำให้เม็ดเงินของนักลงทุนต่างชาติไหลออกจากตลาดหุ้นไทย รวมทั้งต้นทุนการนำเข้าสินค้าและบริการมีราคาเพิ่มสูงขึ้น ประกอบกับประเทศไทยเป็นประเทศที่นำเข้าสุทธิน้ำมันส่งผลให้ไทยต้องนำเข้าน้ำมันในราคาที่สูงขึ้น และจะส่งผลให้ประเทศไทยมีแนวโน้มเผชิญการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดเพิ่มมากขึ้น

❍ ในระยะต่อไป เพื่อรองรับผลกระทบทางด้านอัตราแลกเปลี่ยนจากส่วนต่างที่มากขึ้นระหว่างอัตราดอกเบี้ยนโยบายของประเทศไทยและสหรัฐฯ อัตราดอกเบี้ยนโยบายของไทยมีแนวโน้มจะปรับตัวเพิ่มขึ้น เนื่องจากภายใต้บริบท

---

[10] ผู้เขียน : ดร. ปาริฉัตร คลิ้งทอง ผู้อำนวยการส่วนการวิเคราะห์เศรษฐกิจการเงินและต่างประเทศ นายธนพล กาลเนาวกุล เศรษฐกรชำนาญการ นายพุทธิสมบัติ ปานกุล เศรษฐกรปฏิบัติการ และนางสาวกันตา ศุขสาตร เศรษฐกรปฏิบัติการ ส่วนการวิเคราะห์เศรษฐกิจการเงินและต่างประเทศ กองนโยบายเศรษฐกิจมหภาค ขอขอบคุณ ดร. พิสิทธิ์ พัวพันธ์ ผู้อำนวยการเฉพาะด้าน (วิชาการเศรษฐกิจ) สูง รักษาราชการแทนผู้อำนวยการกองนโยบายเศรษฐกิจมหภาค สำหรับข้อแนะนำ อนึ่ง บทความนี้เป็นความเห็นของผู้เขียน ไม่ได้สะท้อนความเห็นของหน่วยงาน

เศรษฐกิจไทยในปัจจุบันที่ค่อย ๆ ฟื้นตัว การดำเนินนโยบายทางการเงินแบบผ่อนคลายมากเป็นเวลานานเหมือนในอดีตอาจมีความจำเป็นที่น้อยลง

1. บทนำ

ในระยะเวลาที่ผ่านมาประเทศไทยประสบกับภาวะเงินเฟ้อปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง เงินบาทอ่อนค่า ซึ่งเป็นผลทั้งจากสถานการณ์การณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 และ**ความขัดแย้งระหว่างรัสเซีย-ยูเครน ส่งผลกระทบต่อภาวะเงินเฟ้อและอัตราแลกเปลี่ยนทั่วโลก** แต่ละประเทศได้มีการดำเนินมาตรการทางการเงินการคลังเพื่อดูแลสถานการณ์ไม่ให้เกิดผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจและภาคการเงินรวมทั้งสถาบันการเงินในประเทศนั้น ๆ อย่างไรก็ตาม การพิจารณาดำเนินนโยบายทางการเงินนั้น นอกเหนือจากดูแลภาวะเงินเฟ้อแล้ว ธนาคารกลางยังต้องพิจารณาปัจจัยความพร้อมของเศรษฐกิจที่จะรองรับการใช้นโยบายการเงินแบบตึงตัวรวมถึงการปรับขึ้นดอกเบี้ยควบคู่ไปด้วย ต้องชั่งน้ำหนักระหว่างแรงกดดันด้านเงินเฟ้อ หรือ ความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจ เพื่อพิจารณาหาจังหวะในการปรับเปลี่ยนทิศทางนโยบายการเงิน ดังนั้น การคุมเข้มนโยบายทางการเงินเร็วกว่าที่ควร อาจส่งผลกระทบต่อการบริโภค การลงทุน และเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศได้

สถานการณ์ดังกล่าวล้วนส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ ความมากน้อยขึ้นอยู่กับสถานการณ์และโครงสร้างเศรษฐกิจ รวมทั้งการดำเนินนโยบายและมาตรการรองรับผลกระทบได้มากน้อยแค่ไหนของประเทศ โดยสาระสำคัญ มีดังนี้

2. ภาวะเงินเฟ้อสูง

ประเทศไทยประสบปัญหาสถานการณ์สินค้าหลายอย่างมีราคาสูงขึ้น เช่น ราคาพลังงานสูงขึ้น ราคาสินค้าอุปโภคบริโภคปรับตัวสูงขึ้น ภาวะเงินเฟ้อนี้เกิดขึ้นทั่วโลก สาเหตุเริ่มขึ้นจากผลของการแพร่ระบาดของ COVID-19 ทำให้ภาคการผลิตทั่วโลกนับตั้งแต่ปี 2020 เป็นต้นมาในหลายประเทศไม่สามารถที่จะมีกำลังการผลิตสูงสุดได้ ส่วนหนึ่งเกิดจาก ‘ปัญหาของการขาดแคลนแรงงาน’ โดยแรงงานบางส่วนได้รับผลกระทบจากการติดโควิด-19 เป็นผลทำให้การผลิตนั้นลดลงมา นอกจากนี้ จีนซึ่งเป็นโรงงานของโลกเป็นหนึ่งในห่วงโซ่ของภาคการผลิตทั่วโลก ภาคการผลิตกลับมาไม่ได้เต็มที่ เนื่องจากเมืองอื่น ๆ ในประเทศจีนต้องล็อกดาวน์จากนโยบาย zero covid นอกจากนี้ การแพร่ระบาดยังส่งผลให้ภาคการขนส่งเกิดคอขวด ท่าเรือหลายแห่งปิดชั่วคราว ทั้งในสหรัฐอเมริกา หรือบริเวณอื่น ๆ ทั่วโลก นอกจากนี้บางสินค้าอาจมีการผลิตที่ลดลง แต่ความต้องการนั้นกลับเข้าสู่สภาวะปกติ และยังมีการกักตุนสินค้าบางชนิดด้วย ส่งผลให้ราคาสินค้าเหล่านี้เพิ่มสูงขึ้น

นอกจากนี้ ความขัดแย้งระหว่างรัสเซีย-ยูเครน ซึ่งเกิดขึ้นมายาวนาน หลายประเทศมีมาตรการคว่ำบาตรรัสเซีย รัสเซียในฐานะที่เป็นผู้ผลิต และส่งออกน้ำมันรายใหญ่ของโลกจึงตอบโต้ด้วยการลดอุปทานของน้ำมันและแก๊สธรรมชาติ ส่งผลให้ราคาพลังงานทั่วโลกพุ่งสูงขึ้น ต้นทุนการผลิตสินค้าเพิ่มขึ้น เลยทำให้เกิดเงินเฟ้อเพิ่มสูงขึ้น ส่งผลให้ระดับอัตราเงินเฟ้อในประเทศไทยสูงขึ้น ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยด้านอุปทานได้ส่งผ่านต้นทุนการผลิตสินค้าและระดับราคาสินค้าโดยเฉพาะราคาสินค้าจำเป็นโดยตรง

2.1 สถานการณ์เงินเฟ้อของไทยในปัจจุบัน

ประเทศไทยได้รับผลกระทบจากปัจจัยดังกล่าวทั้งทางตรงและทางอ้อม ส่งผลให้ปัจจุบันเงินเฟ้อปรับตัวเพิ่มขึ้น โดยเงินเฟ้อทั่วไป ณ เดือนพฤษภาคม 2565 ขยายตัวที่ร้อยละ 7.1 และเงินเฟ้อพื้นฐานขยายตัวที่ร้อยละ 2.28 โดยเฉลี่ย 5 เดือน (มกราคม-พฤษภาคม) 2565 เงินเฟ้อทั่วไปสูงขึ้นร้อยละ 5.19 (YTD) และ เงินเฟ้อพื้นฐานสูงขึ้นร้อยละ 1.72 (YTD) ซึ่งอยู่ในระดับสูงเมื่อเทียบกับเงินเฟ้อเฉลี่ย 5 เดือนกับประเทศในอาเซียนอย่างเช่น เวียดนาม และมาเลเซีย ที่ร้อยละ 2.3 และ 2.4 ตามลำดับ แต่หากเทียบกับหลายประเทศในโลกอย่างยูโรโซน และอเมริกา ที่ร้อยละ 8.0 และ 6.8 ถือว่ายังไม่สูงมากนัก ทั้งนี้ สินค้าสำคัญที่ราคาเพิ่มขึ้น ได้แก่ กลุ่มพลังงาน มีอัตราการเติบโตของราคาร้อยละ 39.97 กลุ่มอาหารและเครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์ มีอัตราการเติบโตของราคาร้อยละ 6.42 ส่วนสินค้าสำคัญที่ราคาลดลงได้แก่ กลุ่มข้าวแป้ง และผลิตภัณฑ์จากแป้ง ลดลงร้อยละ 2.73 กลุ่มผลไม้สด ลดลงร้อยละ 2.53 และกลุ่มการสื่อสาร ลดลงร้อยละ 0.08

สำหรับการคาดการณ์ของ IMF เงินเฟ้อไทยทั้งปี 2565 ยังอยู่ในระดับต่ำกว่าร้อยละ 5.0 ซึ่งถือว่าอยู่ในกลุ่มที่มีอัตราเงินเฟ้อในระดับต่ำ (Inflation less than 5%) ทั้งนี้ คาดการณ์ของ IMF ณ เดือนเมษายน 2565 แสดงให้ถึงแนวโน้มเงินเฟ้อเฉลี่ยทั่วโลกอยู่ในระดับสูง โดยปี 2565 อยู่ที่ร้อยละ 7.4 และประเทศที่คาดว่าจะมีอัตราเงินเฟ้อสูงกว่าร้อยละ 50 จำนวน 6 ประเทศ อาทิ เวเนซุเอลา ที่ร้อยละ 500 รองลงมาเป็น ซูดาน ซิมบับเว ตุรกี เยเมน และอาร์เจนตินา ตามลำดับ ประเทศที่คาดว่าจะมีอัตราเงินเฟ้ออยู่ระหว่างร้อยละ 5 ถึงร้อยละ 10 เกือบ 80 ประเทศ และประเทศที่คาดว่าจะมีอัตราเงินเฟ้ออยู่ในระดับต่ำกว่าร้อยละ 5 มากกว่า 60 ประเทศ ซึ่งรวมถึงไทยด้วย

ตาราง 12 อัตราเงินเฟ้อไทยเทียบกับหลายประเทศในโลกและในภูมิภาค ณ เดือนพฤษภาคม 2565

ประเทศ	อัตราเงินเฟ้อ ณ เดือน พฤษภาคม	อัตราเงินเฟ้อเฉลี่ย 5 เดือนเทียบกับปีก่อน
สหราชอาณาจักร	9.1%	7.3%
สหรัฐอเมริกา	8.6%	8.0%
ยูโรโซน	8.1%	6.8%
ไทย	7.1%	5.2%
สิงคโปร์	5.6%	4.8%
เวียดนาม	2.9%	2.3%
มาเลเซีย	2.8%	2.4%
ญี่ปุ่น	2.5%	1.5%
จีน	2.1%	1.1%

ที่มา: IMF

ภาวะเงินเฟ้อดังกล่าวกระทบต่อการบริโภคของประชาชน รายจ่ายหรือภาระค่าครองชีพสูงขึ้น ทำให้ประชาชนมีอำนาจซื้อน้อยลง มีความสามารถจับจ่ายซื้อสินค้าและบริการได้น้อยลง รวมทั้งเงินเฟ้อที่สูงส่งผลให้รายได้จากดอกเบี้ยลดลง ทำให้กำลังซื้อของผู้ฝากเงินลดลง อาจหันไปลงทุนในสินทรัพย์ประเภทอื่นที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่า เช่น ทองคำ อสังหาริมทรัพย์ หุ้น รวมทั้งส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการ/ภาคธุรกิจ เมื่อสินค้ามีราคาแพงขึ้น ยอดขายก็จะลดลง ในขณะเดียวกัน ต้นทุนการผลิตก็จะสูงขึ้นด้วย ส่งผลให้เจ้าของธุรกิจบางรายอาจตัดสินใจชะลอการผลิต ลดการลงทุนและการจ้างงาน ทำให้คนตกงานมากขึ้น นอกจากนี้ เงินเฟ้อทำให้ความสามารถในการแข่งขันของภาคธุรกิจในประเทศลดลง เนื่องจากราคาสินค้าส่งออกของเราจะสูงขึ้นเมื่อเทียบกับราคาสินค้าออกของประเทศอื่น ๆ

สำหรับผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศ ถ้าประเทศอยู่ในภาวะภาวะเงินเฟ้อสูงที่ยาวนาน อาจทำให้การพัฒนาศักยภาพการผลิตของประเทศในระยะยาวชะลอลง อย่างไรก็ดี คาดว่าเงินเฟ้อไทยจะอยู่ในระดับสูงในปีนี้ และคาดว่าจะลดเข้าสู่กรอบเป้าหมายเงินเฟ้อที่ 1-3% ในปี 2566 เนื่องจากเงินเฟ้อไทยครั้งนี้ล้วนเกิดจากปัจจัยด้านอุปทาน (cost-push inflation) ที่ส่งผลจำกัดอยู่ในหมวดอาหารและพลังงานเป็นส่วนใหญ่ รวมทั้งการส่งผ่านของต้นทุนจากผู้ผลิตไปยังผู้บริโภคไม่น่าจะทำได้มาก เนื่องจากเศรษฐกิจยังไม่ฟื้นตัวเต็มที่ ส่วนราคาน้ำมันและสินค้าโภคภัณฑ์ที่ปรับสูงขึ้นมากตามปัจจัยโลก ก็มีแนวโน้มลดลงในช่วงปลายปีนี้ หากความขัดแย้งระหว่างรัสเซียและยูเครนคลี่คลาย และอุปทานน้ำมันเพิ่มขึ้นตามการระบายน้ำมันดิบจำนวนมากออกมาจากคลังสำรองน้ำมันเชิงยุทธศาสตร์

สถานการณ์เงินเฟ้อของไทยตอนนี้ซึ่งมาจาก cost-push ไม่น่าเป็นเงินเฟ้อที่น่ากังวล เพราะเกิดขึ้นได้เป็นปกติจากความไม่สมดุลระหว่างอุปสงค์และอุปทาน แต่หากมีหลายเหตุการณ์เกิดขึ้นพร้อม ๆ กัน เช่น เงินบาทอ่อนค่า ค่าจ้างขั้นต่ำปรับขึ้นแรง มาตรการภาครัฐไม่สามารถช่วยดูแลระดับราคาสินค้าจำเป็นได้ เช่น การตรึงราคาสินค้าอาหารที่จำเป็น น้ำมันดีเซล ก๊าซหุงต้ม และปัจจัยการผลิตอื่น ๆ ได้แล้ว ต้นทุนสินค้าและวัตถุดิบย่อมปรับสูงขึ้นมาก ซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยได้ติดตามสถานการณ์เงินเฟ้ออย่างใกล้ชิด โดยมีเป้าหมายการขยายตัวทางเศรษฐกิจกับเป้าหมายเงินเฟ้อ ซึ่งถ้าหากเกิดเหตุการณ์ที่จำเป็น อาจเพิ่มน้ำหนักที่ให้กับการดูแลเสถียรภาพราคาในระยะยาว และพิจารณาปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายในจังหวะที่เหมาะสมได้

อย่างไรก็ดี อาจต้องระวังสถานการณ์เงินเฟ้อที่สูงต่อเนื่องจนทำให้ครัวเรือนกับภาคธุรกิจเริ่มปรับเงินเฟ้อคาดการณ์ (Inflation Expectation) สูงขึ้น จนส่งผลต่อพฤติกรรมการกำหนดราคาสินค้าและค่าจ้างของผู้ประกอบการ แรงงานไปต่อรองให้ค่าจ้างของตนสูงขึ้น ทำให้ผู้ประกอบการต้องขึ้นราคาสินค้าตามต้นทุนค่าจ้างที่เพิ่มขึ้น ซึ่งในท้ายที่สุด ก็ย้อนกลับมากระทบค่าครองชีพอีกครั้ง

สำหรับ Inflation Expectation ทาง ธปท. ให้มุมมองว่า อัตราเงินเฟ้อคาดการณ์ในระยะปานกลางยังยึดเหนี่ยวในกรอบเป้าหมายแม้อัตราเงินเฟ้อคาดการณ์ในระยะสั้นปรับเพิ่มขึ้นบ้าง ขณะที่ ธนาคารแห่งประเทศไทยมีการติดตามสถานกาณณ์เกี่ยวกับเงินเฟ้ออย่างใกล้ชิด และจะมีการปรับเปลี่ยนนโยบายการเงินอย่างทันการณ์ให้สอดคล้องกับแนวโน้มเงินเฟ้อที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อป้องกันไม่ให้สาธารณชนคาดว่าเงินเฟ้อจะปรับสูงขึ้นต่อเนื่อง (Regime Change)

ภาพที่ 32 Inflation Expectation

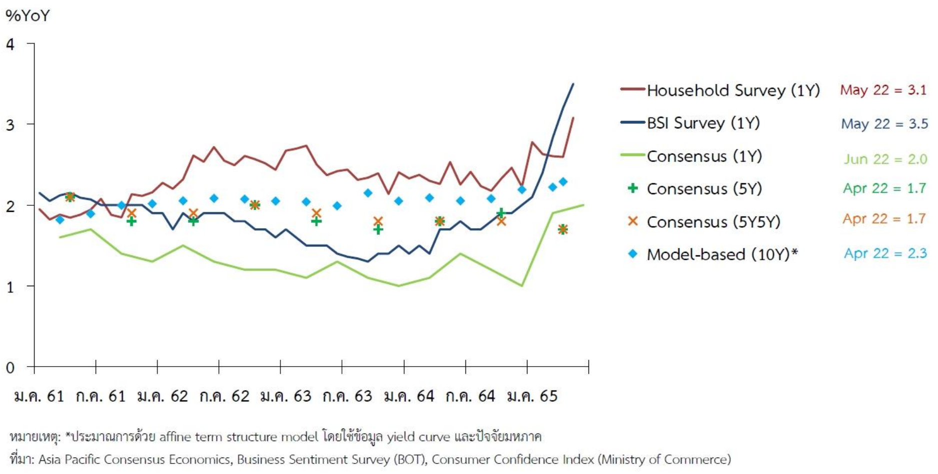

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

2.2 มาตรการทางการคลังดูแลผลกระทบจากภาวะเงินเฟ้อ

ในช่วงที่ผ่านมารัฐบาลได้ดำเนินนโยบายบรรเทาผลกระทบจากสถานการณ์เงินเฟ้อสูงเพื่อแบ่งเบาภาระของประชาชนเอาไว้บางส่วน เป็นการช่วยตั้งแต่ต้นน้ำเพื่อบรรเทาไม่ให้ของแพงกว่าที่เป็น โดยคาดว่ามาตรการดังกล่าวจะช่วยเพิ่มอุปสงค์การบริโภคภายในประเทศ ทำให้ผู้ประกอบการมีรายได้จาการขายสินค้าและบริการเพิ่มขึ้น และลดภาระค่าใช้จ่ายของประชาชนโดยเฉพาะกลุ่มฐานราก และกลุ่มเปราะบางในสถานการณ์ที่ราคาสินค้าสูงขึ้น

1) การควบคุมระดับราคาสินค้าและบริการโดยกระทรวงพาณิชย์ การควบคุมหรือตรึงราคาสินค้าจะช่วยบรรเทาการเพิ่มขึ้นของอัตราเงินเฟ้อได้ เนื่องจากเป็นการทำให้ราคาสินค้าต่าง ๆ ไม่เปลี่ยนแปลงหรือปรับเพิ่มมากจนเกินไป ทั้งนี้ คณะกรรมการกลางว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ (กกร.) โดยกระทรวงพาณิชย์ มีอำนาจประกาศกำหนดให้สินค้าหรือบริการใดเป็นสินค้าหรือบริการควบคุม เพื่อป้องกันการกำหนดราคาซื้อ ราคาจำหน่าย หรือการกำหนดเงื่อนไข และวิธีปฏิบัติทางการค้าอันไม่เป็นธรรม และมีอำนาจกำหนดมาตรการที่ใช้สำหรับสินค้าหรือบริการควบคุม เช่น การกำหนดราคาซื้อหรือราคาจำหน่ายสินค้าหรือบริการควบคุม โดยล่าสุด การประชุม กกร. เมื่อวันที่ 16 มิ.ย. 65 มีมติเห็นชอบต่ออายุมาตรการตรึงราคาสินค้าควบคุม 46 รายการ บริการ 5 รายการ ไปอีก 1 ปี นับตั้งแต่วันที่ 1 ก.ค. 65 จนถึงวันที่ 30 มิ.ย. 66 เพื่อตรึงราคากลุ่มสินค้าและบริการดังกล่าวไม่ให้กระทบกับค่าใช้จ่ายของประชาชน ตัวอย่างสินค้าควบคุม เช่น ปุ๋ย อาหารสัตว์ ข้าวสาร ข้าวเปลือก เนื้อสุกร ไข่ไก่ ยางพารา ยารักษาโรค เป็นต้น

2) การดูแลรักษาระดับราคาพลังงานโดยกระทรวงพลังงาน เนื่องจากราคาสินค้าในหมวดพลังงานมีสัดส่วนในตะกร้าเงินเฟ้อของไทยที่ร้อยละ 12.4 ของปีฐาน ดังนั้นการเพิ่มขึ้นของราคาสินค้าในหมวดพลังงานจึงส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นของอัตราเงินเฟ้อไทยอย่างมีนัยสำคัญ ในการนี้ กระทรวงพลังงานได้ติดตามสถานการณ์พลังงานอย่างใกล้ชิด เพื่อบริหารจัดการพลังงานในช่วงที่เกิดวิกฤต และในช่วงเปลี่ยนผ่านด้านการจัดหาพลังงานเพื่อให้เกิดความต่อเนื่อง และลดผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นต่อประชาชน รวมถึงได้มีการเตรียมพร้อมศูนย์กลางสั่งการด้านพลังงานประจำกระทรวงพลังงาน เพื่อใช้เป็นศูนย์ติดตามสถานการณ์อีกด้วย โดยเฉพาะการเตรียมการด้านการสำรองพลังงานให้พร้อมรับต่อทุก

สถานการณ์ อีกทั้ง กระทรวงพลังงานมีความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน และพร้อมวางแนวทางแก้ไขปัญหาด้านราคา เพื่อแบ่งเบาภาระประชาชนให้ได้รับผลกระทบน้อยที่สุด

ทั้งนี้ ในการบริหารจัดการสถานการณ์ฉุกเฉินด้านราคาน้ำมันในปัจจุบัน กระทรวงพลังงานได้วางแนวทางการบริหารจัดการในแต่ละสถานการณ์ราคาน้ำมันที่แตกต่างกัน ตั้งแต่ราคาน้ำมันดิบดูไบที่ 100 เหรียญสหรัฐต่อบาร์เรลไปจนถึง 150 เหรียญสหรัฐต่อบาร์เรล และได้เตรียมการสำรองน้ำมันเชื้อเพลิงให้มีความเพียงพอ โดยนับตั้งแต่ปี 2557 ประเทศไทยได้เริ่มกระจายแหล่งการนำเข้าน้ำมันดิบจากตะวันออกกลางให้มีความหลากหลายมากขึ้น เพื่อลดความเสี่ยงของการจัดหาน้ำมันดิบ ปัจจุบันสามารถลดการพึ่งพาการนำเข้านำมันดิบจากตะวันออกกลางลงได้ที่ร้อยละ 57 ของปริมาณการนำเข้าน้ำมันดิบทั้งหมด จากเดิมอยู่ที่ร้อยละ 70 ของปริมาณการนำเข้าน้ำมันดิบทั้งหมด รวมถึงกรมธุรกิจพลังงานได้เตรียมมาตรการรองรับเหตุวิกฤต Supply Disruption ในกรณีฉุกเฉิน ตลอดจนได้รับมอบหมายให้ประสานผู้ค้าน้ำมันเตรียมประกาศเพิ่มอัตราสำรองน้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมาย เพื่อสร้างความมั่นใจว่าจะสามารถรักษาเสถียรภาพพลังงานได้โดยไม่กระทบกับการดำรงชีวิตของประชาชน

ปัจจุบัน รัฐบาลได้ดำเนินมาตรการเร่งด่วนเพื่อลดภาระค่าครองชีพของประชาชน อาทิ การขยายมาตรการที่จะสิ้นสุดลงในเดือนมิถุนายน 2565 ประกอบด้วย มาตรการตรึงราคาขายปลีกก๊าซ NGV โครงการเอ็นจีวีเพื่อลมหายใจเดียวกันให้กับผู้ประกอบอาชีพขับขี่รถแท็กซี่ การทบทวนการกำหนดราคาก๊าซปิโตรเลียมเหลว (LPG) การขยายระยะเวลาโครงการยกระดับความช่วยเหลือลดค่าซื้อก๊าซหุงต้มแก่ผู้มีรายได้น้อยผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ มาตรการบริหารราคาน้ำมันดีเซลโดยใช้กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง และการขอความร่วมมือในการประหยัดพลังงานจากทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชน

นอกจากนี้ รัฐบาลได้เร่งผลักดันแหล่งผลิตปิโตรเลียมในประเทศ โดยกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติได้มีแนวทางสำหรับการบริหารจัดการก๊าซธรรมชาติ ประกอบด้วยการจัดหาก๊าซธรรมชาติส่วนเพิ่มจากแหล่งก๊าซธรรมชาติที่มีศักยภาพ ได้แก่ แหล่งอาทิตย์ แปลง B8/32 และแปลง G2/61 รวมทั้งกำกับดูแลให้ผู้รับสัมปทานทุกรายเตรียมความพร้อมในการผลิตก๊าซธรรมชาติให้เต็มความสามารถ เลื่อนแผนการหยุดซ่อมบำรุงที่ไม่จำเป็นออกไป และเร่งดำเนินการเปิดให้สิทธิสำรวจและผลิตปิโตรเลียมรอบที่ 24 บริเวณทะเลอ่าวไทย เพื่อนำทรัพยากรปิโตรเลียมมาใช้ประโยชน์ให้เต็มที่และเพิ่มโอกาสในการพบแหล่งปิโตรเลียมในประเทศ ซึ่งนับเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยสนับสนุนในส่วนของการจัดหาปิโตรเลียมในระยะยาวด้วย

3) มาตรการของกระทรวงการคลัง ได้มีมาตรการช่วยลดภาระค่าครองชีพของประชาชน และบรรเทาปัญหาเงินเฟ้อเช่นกัน โดยที่ผ่านมาจะเห็นบทบาทของกระทรวงการคลังในการดำเนินมาตรการปรับลดอัตราภาษีสรรพสามิตน้ำมันดีเซล 3 บาทต่อลิตร ตั้งแต่วันที่ 18 กุมภาพันธ์ จนถึงวันที่ 20 พฤษภาคม 2565 และได้มีการปรับลดอัตราภาษีสรรพสามิตเพิ่ม เป็น 5 บาทต่อลิตร ตั้งแต่วันที่ 21 พฤษภาคม จนถึงวันที่ 20 กรกฎาคม 2565 ซึ่งการช่วยปรับลดภาษีสรรพสามิตในส่วนของน้ำมันดีเซลจะช่วยบรรเทาการเพิ่มขึ้นของอัตราเงินเฟ้อแล้ว ยังช่วยรักษาอำนาจในการซื้อของประชาชนด้วย

ตารางที่ 13 สรุปนโยบายและมาตรการบรรเทาผลกระทบจากสถานการณ์เงินเฟ้อสูงของกระทรวงต่าง ๆ

มาตรการ	รายละเอียด		
มาตรการด้านพลังงาน	**การช่วยเหลือ**	**ระยะเวลา**	**ผู้ได้รับประโยชน์**
1. ลดภาษีสรรพสามิตน้ำมันดีเซล	3 บาทต่อลิตร และต่ออายุเป็น 5 บาทต่อลิตร	18 ก.พ.-20 พ.ค. 65 ต่ออายุ 21 พ.ค.-20 ก.ค. 65	ประชาชนทุกกลุ่ม
2. ทยอยปรับขึ้นราคาก๊าซหุงต้ม (LPG)	ทยอยปรับขึ้นเดือนละ 15 บาท	เม.ย.-มิ.ย. 65	ประชาชนทุกกลุ่ม
3. ตรึงราคาขายปลีกก๊าซ NGV	15.9 บาทต่อกิโลกรัม	เม.ย.-มิ.ย. 65 ต่ออายุ 16 มิ.ย.-15 ก.ย. 65	ประชาชนทุกกลุ่ม
4. ลดค่าไฟฟ้าผันแปร (Ft)	22 สตางค์ต่อหน่วย	พ.ค.-ส.ค. 65	ผู้ที่ใช้ไฟฟ้าไม่เกิน 300หน่วยต่อเดือน
5. ตรึงราคาขายปลีกน้ำมันดีเซล	30 บาทต่อลิตร ต่ออายุ อุดหนุนราคาน้ำมันดีเซล ร้อยละ 50 ในส่วนที่ราคาขายสูงเกินกว่า 35 บาทต่อลิตร	ก.พ.-เม.ย. 65 ต่ออายุ พ.ค.-มิ.ย. 65 และต่ออายุ ก.ค.-ก.ย. 65	ประชาชนทุกกลุ่ม
6. ส่วนลดค่าน้ำมันแก๊สโซฮอล์	250 บาทต่อเดือน	พ.ค.-ก.ค. 65	ผู้ขับขี่มอเตอร์ไซค์รับจ้าง
7. สิทธิซื้อก๊าซ NGV ได้ในราคาพิเศษ	13.62 บาทต่อกิโลกรัม	เม.ย.-มิ.ย. 65 ต่ออายุ ก.ค.-ก.ย. 65	แท็กซี่มิเตอร์ที่เข้าร่วมโครงการลมหายใจเดียวกัน
8. เพิ่มส่วนลดค่าก๊าซหุงต้ม	100 บาทต่อคน	เม.ย.-มิ.ย. 65 ต่ออายุ ก.ค.-ก.ย. 65	กลุ่มเปราะบางผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ

มาตรการ	รายละเอียด		
9. ได้รับส่วนลดซื้อก๊าซหุงต้ม	100 บาทต่อคน	เม.ย.-มิ.ย. 65 ต่ออายุ ก.ค.-ก.ย. 65	ผู้ค้าหาบเร่แผงลอยที่ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ
10. คงค่าการตลาดน้ำมันดีเซล	ไม่เกินที่ 1.40 บาทต่อลิตร	ก.ค.-ก.ย. 65	ประชาชนทุกกลุ่ม
11. ขอความร่วมมือโรงกลั่นน้ำมันนำส่งกำไรจากค่าการกลั่นส่วนหนึ่งเข้ากองทุนน้ำมัน	ประมาณ 7,500 – 8,000 ล้านบาทต่อเดือน	ก.ค.-ก.ย. 65	ประชาชนทุกกลุ่ม
มาตรการด้านอาหาร	**การช่วยเหลือ**	**ระยะเวลา**	**ผู้ได้รับประโยชน์**
1. ควบคุมราคาสินค้าและตรึงราคาสินค้า	สินค้าควบคุม 46 รายการ บริการ 5 รายการ อาทิ บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป ปลากระป๋อง แชมพู ยารักษาโรค เป็นต้น	ก.พ.- มิ.ย. 65 ต่ออายุอีก 1 ปี	ประชาชนทุกกลุ่ม
มาตรการด้านเพิ่มกำลังซื้อ	**การช่วยเหลือ**	**ระยะเวลา**	**ผู้ได้รับประโยชน์**
1. ลดอัตราเงินสมทบผู้ประกันตน มาตรา 39	จากร้อยละ 9 เหลือร้อยละ 1.9	พ.ค.- ก.ค. 65	ผู้ประกันตน มาตรา 39
2. ลดอัตราเงินสมทบของผู้ประกันตน มาตรา 40	จาก 70 – 300 บาท ลดลงเหลือ 42 – 180 บาทต่อเดือน	ก.พ.- ก.ค. 65	ผู้ประกันตน มาตรา 40

ที่มา: รวบรวมโดยสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

ทั้งนี้ มาตรการช่วยเหลือค่าครองชีพด้านพลังงานอย่างต่อเนื่องหลายมาตรการ มีส่วนสำคัญในการช่วยลดค่าใช้จ่ายแก่ประชาชนไม่ให้ได้รับผลกระทบจากราคาพลังงานที่ปรับตัวสูงขึ้นมากนัก ตลอดจนช่วยลดต้นทุนผู้ประกอบการด้านพลังงานโดยเฉพาะต้นทุนการขนส่ง ซึ่งจะช่วยลดอัตราเงินเฟ้อไม่ให้ปรับตัวเร่งขึ้น จากแบบจำลองของ สศค. พบว่า มาตรการลดภาษีสรรพสามิตน้ำมันดีเซล 5 บาท มาตรการตรึงราคาขายปลีกก๊าซ NGV มาตรการทยอยปรับขึ้นก๊าซหุงต้ม (LPG) และมาตรการตรึงราคาขายปลีกน้ำมันดีเซลที่ 35 บาท/ลิตรที่ได้การสนับสนุนจากกองทุนน้ำมัน ช่วยให้เงินเฟ้อปรับลดลงร้อยละ -1.4 จากกรณีฐาน (ไม่มีมาตรการช่วยเหลือ) ทำให้เงินเฟ้อคาดการณ์ปี 65 จะอยู่ที่ร้อยละ 6.5 เทียบกับกรณีที่ไม่มีมาตรการช่วยเหลือ คาดว่าอัตราเงินเฟ้อปี 65 จะสูงถึงร้อยละ 8.2

ภาพที่ 33 คาดการณ์เงินเฟ้อปี 2565

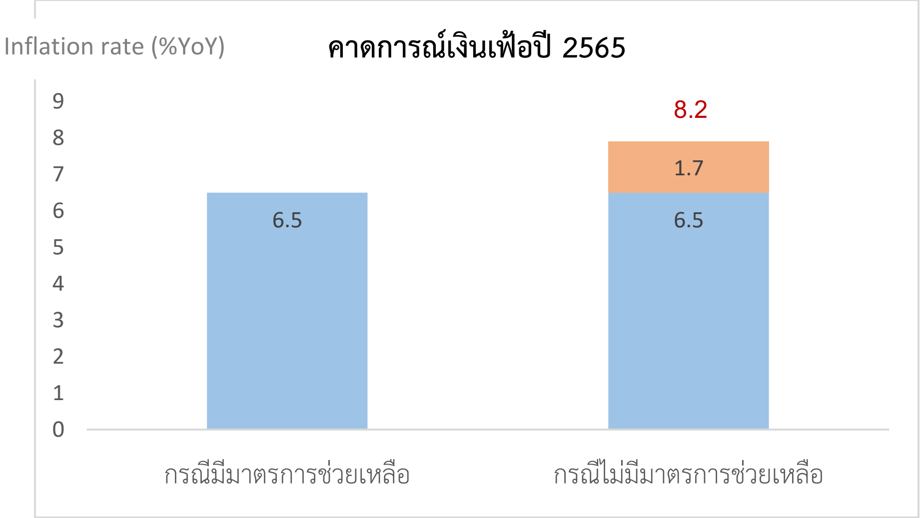

ที่มา: คำนวณโดย สศค.

3. เงินบาทอ่อนค่า

ค่าเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐตั้งแต่ต้นปี จนถึง 4 ก.ค. 65 อยู่ที่ระดับ 33.76 บาท อ่อนค่าลงร้อยละ -5.49 เมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยในปี 64 (32.0 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ) ทั้งนี้ ในช่วงที่ผ่านมาค่าเงินบาทอ่อนค่าลงมาจากปัจจัยต่าง ๆ อาทิ การแข็งค่าของค่าเงินดอลลาร์จากการที่ธนาคารกลางสหรัฐ (เฟด) ดำเนินนโยบายการเงินที่เข้มงวดมากขึ้นเพื่อควบคุมอัตราเงินเฟ้อในประเทศ ส่งผลให้เกิดส่วนต่างที่มากขึ้นระหว่างอัตราดอกเบี้ยนโยบายของประเทศไทยและสหรัฐฯ นำไปสู่อุปสงค์ที่เพิ่มขึ้นต่อค่าเงินดอลลาร์เนื่องจากนักลงทุนออกไปลงทุนในหลักทรัพย์ที่อยู่ในรูปเงินดอลลาร์เพิ่มขึ้นจากอัตราผลตอบแทนที่สูงกว่า นอกจากนี้ เกิดจากความกังวลปัญหาเงินเฟ้อเร่งตัวขึ้น จากการปรับตัวสูงขึ้นของสินค้าพลังงานไม่ว่าจะเป็น น้ำมันดิบ หรือ แก๊สธรรมชาติล้วนสร้างแรงกดดันด้านอ่อนค่าต่อเงินบาท เนื่องจากโดยพื้นฐานนั้น ประเทศไทยเป็นประเทศที่นำเข้าสินค้าพลังงานเป็นหลัก (Net Energy Importer)

ตารางที่ 14 สถานการณ์ค่าเงิน

Foreign Exchange	4-ก.ค.-22	1w %chg	1m %chg	YTD %chg	Avg 20 %chg	Avg YTD
USD/THB	35.66	-0.70	-3.72	-7.06	-11.44	33.76
USD/JPY	135.45	-0.27	-4.28	-17.03	-23.29	123.39
EUR/USD	1.05	-1.11	-2.56	-7.31	-11.60	1.09
USD/MYR	4.41	-0.14	-0.59	-5.51	-6.43	4.27
USD/KRW	1,294.20	0.40	-3.44	-8.68	-13.09	1234.49
USD/SGD	1.40	-0.83	-1.92	-3.14	-3.97	1.37
USD/CNY	6.71	-0.33	0.04	-5.14	-3.96	6.49
NEER	107.48	-0.24	-1.62	-0.13	-2.53	108.85

หมายเหตุ: ค่าเงินสกุลต่าง ๆ เครื่องหมาย + คือแข็งค่าขึ้น และเครื่องหมาย – คืออ่อนค่าลง เมื่อเทียบกับค่าเงินดอลลาร์สหรัฐ ดัชนีค่าเงินบาท (NEER) แข็งค่าขึ้น (+) หรืออ่อนค่าลง (-) ในช่วงระยะเวลาดังกล่าวโดยคิดเป็นอัตราร้อยละ

ที่มา: คำนวณโดย สศค.

ภาพที่ 34 การเปลี่ยนแปลงค่าเงินบาทและ USD Index

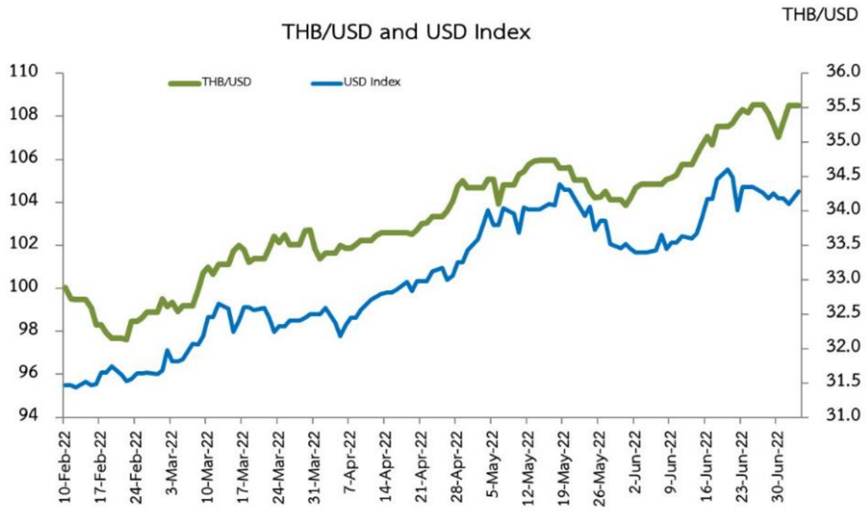

ที่มา: คำนวณโดย สศค.

ผลกระทบค่าเงินบาทอ่อน การอ่อนค่าของค่าเงินบาทจะทำให้ต้นทุนการนำเข้าสินค้าและบริการมีราคาเพิ่มสูงขึ้น ประกอบกับประเทศไทยเป็นประเทศที่นำเข้าสุทธิน้ำมันส่งผลให้ไทยต้องนำเข้าน้ำมันในราคาที่สูงขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้ประเทศไทยมีแนวโน้มเผชิญการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ ค่าเงินบาทที่อ่อนค่าลงยังส่งผลกระทบต่อการนำเข้าสินค้าทุน เช่น เครื่องจักรและอุปกรณ์ ซึ่งเป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญ ส่งผลให้การลงทุนเพิ่มเติมจากผู้ประกอบการในประเทศไทย มีแนวโน้มชะลอตัวลง อย่างไรก็ตาม การที่ค่าเงินบาทอ่อนค่าจะส่งผลดีต่อกลุ่มผู้ส่งออกของประเทศไทย เนื่องจากราคาสินค้าที่ส่งออกจะมีราคาที่ถูกลง ส่งผลให้สามารถแข่งขันกับสินค้าของประเทศเพื่อนบ้านได้ นอกจากนี้ ยังเอื้อต่อการเข้ามาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติด้วยเช่นกัน เนื่องจากสามารถนำสกุลเงินต่างประเทศมาแลกเปลี่ยนเป็นเงินบาทได้มากขึ้น

อย่างไรก็ตาม หากเงินบาทมีแนวโน้มอ่อนค่า จะทำให้เม็ดเงินของนักลงทุนต่างต่างชาติไหลออกจากตลาดหุ้นไทย มีผลทำให้ดัชนีหุ้นไทยปรับลดลง ขณะเดียวกันการถือเงินบาทไว้ทำให้นักลงทุนต่างชาติขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยน ในขณะที่หากเงินบาทแข็งค่าขึ้น เม็ดเงินลงทุนจากนักลงทุนต่างชาติจะไหลเข้ามาลงทุนในตลาดหุ้นไทย ทำให้ดัชนีหุ้นปรับขึ้น ขณะที่นักลงทุนต่างชาติได้รับกำไร 2 ต่อ คือ กำไรจากการแข็งค่าของเงินบาท และกำไรจากการปรับขึ้นของราคาหุ้น

จากข้อมูล ธปท. สำหรับการดูแลเสถียรภาพค่าเงินบาทภายใต้กรอบนโยบายอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัว อัตราแลกเปลี่ยนจะปรับตัวไปตามตลาดซึ่งเป็นเรื่องของ global factor โดย ธปท. จะไม่ได้ดูแล level แต่ดูแลเรื่องความผันผวนไม่ให้มากเกินไปจนประชาชนและภาคธุรกิจปรับตัวไม่ได้ ซึ่งระดับทุนสำรองระหว่างประเทศในปัจจุบันยังมีเพียงพอ (ณ 24 มิ.ย. 65 อยู่ที่ 221.7 พันล้านดอลลาร์ สรอ.) ทั้งนี้ ค่าเงินบาทตั้งแต่ต้นปี มีอัตราการอ่อนค่าอยู่ในช่วงกลาง ๆ เมื่อเทียบกับประเทศในภูมิภาค (ในช่วงครึ่งปีแรก บาทอ่อนค่า 5.5% ใกล้เคียงกับมาเลเซียที่ 5.2% และยังอ่อนค่าน้อยกว่าอินเดียที่ 5.8% / ไต้หวัน 6.8% / ฟิลิปปินส์ 7.2% / เกาหลีใต้ 8.4% / ญี่ปุ่น 15.5%)

4. ผลของการปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยของ FED ต่อเงินทุนเคลื่อนย้าย

ผลการประชุมคณะกรรมการนโยบายการเงินสหรัฐ (FOMC) ของธนาคารกลางสหรัฐ (เฟด) ล่าสุดระหว่างวันที่ 14 – 15 มิถุนายน 2565 มีมติให้ปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายจากเดิมอยู่ที่ร้อยละ 0.75-1.00 ต่อปี มาอยู่ที่ร้อยละ 1.50 - 1.75 ต่อปี ซึ่งเป็นการปรับขึ้นครั้งใหญ่ในรอบประมาณ 28 ปี นับตั้งแต่ปี 2537 โดย FOMC คาดว่าจะเดินหน้าปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายต่อไป เพื่อดูแลสถานการณ์เงินเฟ้อให้ปรับลดลงมาอยู่ในเป้าหมายที่กำหนดไว้ที่ร้อยละ 2 ในขณะที่อัตราดอกเบี้ยนโยบายของไทยยังคงที่อยู่ที่ร้อยละ 0.5 ทำให้เกิดส่วนต่างระหว่างอัตราดอกเบี้ยนโยบายของทั้งสองประเทศ ส่งผลให้เกิดแนวโน้มเงินทุนเคลื่อนย้ายไหลออกจากไทยไปสู่สหรัฐฯ เพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ดี การไหลเข้าออกของเงินทุน (Capital Flow) ไม่ได้ขึ้นกับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเพียงอย่างเดียว ขึ้นอยู่กับเศรษฐกิจในภาพใหญ่ด้วย ซึ่งมีทิศทางฟื้นตัวชัดเจนในครึ่งหลังของปีนี้

จากข้อมูลสถานการณ์การไหลเข้าออกของเงินทุน (Capital Flow) จากข้อมูลธนาคารแห่งประเทศไทย ตั้งแต่ต้นปี 65 จนถึง 5 กรกฎาคม 2565 เงินทุนไหลเข้าสุทธิในตลาดตราสารทุน จำนวน 103,666 ล้านบาท และในตลาดตราสารหนี้เงินทุนไหลออกสุทธิ จำนวน -6,671 ล้านบาท ทำให้เงินทุนไหลเข้าสุทธิทั้งหุ้นและตราสารหนี้ จำนวน 96,995 ล้านบาท อย่างไรก็ดี เดือนมิถุนายน 2565 ทั้งสองตลาดมีเงินทุนไหลออกสุทธิรวมกัน -71,505 ล้านบาท จะเห็นว่า Capital Flow ออกไปเยอะขึ้น จากการทิศทางการขึ้นดอกเบี้ยของ Fed และการลดถือครองสินทรัพย์เสี่ยง เนื่องจากกังวลว่าเศรษฐกิจสหรัฐฯ จะถดถอย

ภาพที่ 35 Capital Flows

Equity Flows

Yearly	Net flow (Mn. THB)
2017	-26,104
2018	-287,696
2019	-44,791
2020	-263,148
2021	-50,553
2022	103,666
Jan-22	14,234
Feb-22	61,336
Mar-22	32,771
Apr-22	9,780
May-22	20,937
Jun-22	-29,990
1-5 Jul 22	-5,401

Bond Flows

Yearly	Net flow (Mn. THB)
2017	215,846
2018	131,332
2019	-79,413
2020	-67,440
2021	141,521
2022	-6,671
Jan-22	69,581
Feb-22	52,669
Mar-22	-98,883
Apr-22	-3,439
May-22	16,065
Jun-22	-41,515
1-5 Jul 22	-1,150

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

ขณะเดียวกัน อัตราดอกเบี้ยนโยบายของไทยก็มีแนวโน้มจะปรับตัวเพิ่มขึ้นในระยะถัดไป จากผลการประชุมของคณะกรรมการนโยบายการเงิน (กนง.) เมื่อวันที่ 8 มิถุนายน 2565 ที่มีคณะกรรมการ 3 ใน 4 ท่าน เห็นว่าแนวโน้มการฟื้นตัวของเศรษฐกิจไทยและความเสี่ยงด้านเงินเฟ้อมีความชัดเจนเพียงพอที่จะปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายในการประชุมครั้งนี้ นอกจากนี้ นายเศรษฐพุฒิ สุทธิวาทนฤพุฒิ ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) กล่าวว่า ภายใต้บริบทเศรษฐกิจไทยในปัจจุบันที่ค่อย ๆ ฟื้นตัว การดำเนินนโยบายทางการเงินแบบผ่อนคลายมากเป็นเวลานานเหมือนในอดีตอาจมีความจำเป็นที่น้อยลง ในระยะข้างหน้าจึงอาจมีการชะลอการดำเนินนโยบายทางการเงินแบบผ่อนคลายลงอย่างค่อยเป็นค่อยไปในช่วงเวลาที่เหมาะสม โดยธนาคารแห่งประเทศไทยจะดำเนินนโยบายทางการเงินเพื่อรักษาเสถียรภาพด้านเงินเฟ้อ และสนับสนุนการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง

5. ผลของเงินเฟ้อสูงและเงินบาทอ่อนต่อดุลบัญชีเดินสะพัด

เงินบาทอ่อนค่าลงทำให้ต้นทุนนำเข้าสินค้าสูงขึ้น และหากมีภาวะเงินเฟ้อสูงด้วย ซึ่งเกิดจากราคาสินค้าพลังงานยังอยู่ในระดับสูงต่อเนื่อง ร่วมกับปัญหาด้าน Supply Chain ที่ส่งผลให้ราคาสินค้าต้นทุนและค่าขนส่งยังแพงอยู่นั้น ก็อาจทำให้ดุลการค้าอาจขาดดุลต่อและทำให้ดุลบัญชีเดินสะพัดก็มีแนวโน้มขาดดุลต่อเนื่อง จากข้อมูลดุลบัญชีเดินสะพัดตั้งแต่ต้นปีจนถึง พ.ค. 65 (YTD) พบว่า ขาดดุลที่ -8,962.42 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขณะที่ล่าสุดณ เดือน พ.ค. 65 ดุลบัญชีเดินสะพัดขาดดุลที่ -3,716.16 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ทั้งนี้ ดุลบัญชีเดินสะพัดประกอบไปด้วยดุลการค้าและดุลบริการ โดยดุลการค้างแต่ต้นปีจนถึง พ.ค. 65 (YTD) เกินดุลที่ 12,393.44 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขณะที่ล่าสุด ดุลการค้า ณ เดือน พ.ค. 65 เกินดุลที่ 1,985.45 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ส่วนดุลบริการตั้งแต่ต้นปีจนถึง พ.ค. 65 (YTD) ขาดดุลที่ -21,355.85 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขณะที่ ดุลบริการ ณ เดือน พ.ค. 65 ขาดดุลที่ -5,701.6 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

อย่างไรก็ตาม การขาดดุลบัญชีเดินสะพัดดังกล่าว มีแนวโน้มปรับลดลงในอนาคต เนื่องจากการฟื้นตัวของสถานการณ์ท่องเที่ยวต่างชาติที่มีแนวโน้มปรับตัวดีขึ้นต่อเนื่องภายหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดโควิด-19 ซึ่งจะส่งผลให้รายได้ท่องเที่ยวต่างชาติเพิ่มมากขึ้น และดุลบริการ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของดุลบัญชีเดินสะพัดน่าจะเริ่มขาดดุลลดลง โดยข้อมูลจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติจากกองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา พบว่า จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติสะสม (1 ม.ค. 2565 ถึง 28 มิ.ย. 2565) มีจำนวน 1,978,023 คน และคาดว่าปี 2565 ทั้งปี จะมีจำนวนนักท่องเที่ยว 6.1 ล้านคน ในขณะที่ ธปท. คาดว่า ปี 2566 จะมีนักท่องเที่ยว จำนวน 19 ล้านคน

ขณะที่ ดุลการค้าบนระบบ Balance of Payment (BoP) ยังคงมีทิศทางเกินดุลต่อเนื่องตั้งแต่ ม.ค. 65 เป็นต้นมา โดยการส่งออกของประเทศไทยในเดือน พ.ค. 65 มีมูลค่าอยู่ที่ 25,598 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นการขยายตัวที่ร้อยละ 11.3 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน ขยายตัวต่อเนื่องตั้งแต่ ม.ค. 65 เป็นต้นมา ด้านการนำเข้ามีมูลค่า 23,612 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นการขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ 23.3 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน

6. บทสรุป

สถานการณ์โดยรวมของไทยยังมีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและการเงินที่แข็งแกร่ง ดุลบัญชีเดินสะพัดคาดว่าจะขาดดุลชะลอลงตามการฟื้นตัวของภาคการท่องเที่ยว สัดส่วนหนี้ต่างประเทศอยู่ในระดับต่ำด้วยสัดส่วนหนี้สาธารณะต่างประเทศ ณ เดือนเมษายน 2565 ร้อยละ 1.7 ของหนี้สาธารณะทั้งหมด นอกจากนี้ เงินสำรองระหว่างประเทศอยู่ในระดับสูง ณ สิ้นเดือนพฤษภาคม 2565 สัดส่วนเงินสำรองระหว่างประเทศต่อหนี้ต่างประเทศ ณ ไตรมาสที่ 4 ปี 2564 คิดเป็น 2.75 เท่า ขณะที่ความเปราะบางของตลาดการเงินไทยต่อความผันผวนของตลาดการเงินโลกมีค่อนข้างน้อย เห็นได้จากอัตราการถือครองพันธบัตรของนักลงทุนต่างชาติที่มีน้อยกว่าประเทศอื่น ๆ อีกทั้ง ภาคเอกชนไทยมีการพึ่งพาเงินทุนจากตลาดพันธบัตรในระดับต่ำประมาณร้อยละ 10 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการระดมทุนของธุรกิจขนาดใหญ่ที่มีฐานะการเงินเข้มแข็งอยู่แล้ว ขณะที่ ธนาคารพาณิชย์ในไทยจะเน้นระดมทุนผ่านเงินฝาก ทำให้การส่งผ่านความผันผวนในตลาดเงินมาสู่เศรษฐกิจไทยมีน้อย

แม้ว่าประเทศไทยจะอยู่ในสถานการณ์เงินบาทอ่อน เงินเฟ้อสูง แต่ก็อยู่ในระดับที่รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องซึ่งได้ติดตามและประเมินสถานการณ์อย่างใกล้ชิด ได้ออกนโยบายและมาตรการทั้งการเงินและการคลังในการดูแลสถานการณ์ให้ภาวะเศรษฐกิจเติบโตต่อไปได้ในขณะที่ดูแลภาคการเงินและสถาบันการเงินให้มีเสถียรภาพด้วย ในส่วนของการปรับตัวต่อสถานการณ์เงินเฟ้อโดยใช้มาตรการทางการเงินตึงตัวของประเทศเศรษฐกิจขนาดใหญ่ ไทยก็ได้ประเมินผลกระทบและหากถึงเวลาที่จำเป็นก็มีความพร้อมที่จะใช้เครื่องมือทางการเงินการคลังเข้ามาบริหารจัดการ

อนาคตการกระจายความเจริญของเศรษฐกิจภูมิภาคไทย[11]

บทสรุปผู้บริหาร

- การกระจายความเจริญทางเศรษฐกิจในระยะ 20 ปีที่ผ่านมามีแนวโน้มที่ดีทำให้เกิดความเท่าเทียมทางเศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้นเห็นได้จากการเติบโตของผลิตภัณฑ์จังหวัดที่มีการไล่ตามกันระหว่างกลุ่มจังหวัดที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดต่ำแต่มีการเติบโตที่สูงในขณะที่มีบางกลุ่มจังหวัดที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดสูงแต่มีอัตราการเติบโตที่ต่ำกว่า อีกทั้งยังเห็นได้ว่าการเติบโตของแต่ละจังหวัดมีความสัมพันธ์กับจังหวัดที่อยู่ข้างเคียงอย่างค่อนข้างมีนัยสำคัญทำให้การเติบโตของจังหวัดต่าง ๆ มีแนวโน้มที่จะเติบโตเกาะกลุ่มไปด้วยกัน
- อย่างไรก็ตาม การคาดการณ์สถานะความเท่าเทียมทางเศรษฐกิจในอนาคตจากการตั้งข้อสมมติฐานว่าแต่ละจังหวัดจะเติบโต ณ ระดับอัตราการเติบโตศักยภาพของตนเองพบว่า ในอนาคตอีกประมาณ 20 ปีข้างหน้าแนวโน้มความเท่าเทียมทางเศรษฐกิจกลับมีทิศทางที่ลดลงเนื่องจาก ลักษณะการเติบโตของแต่ละจังหวัดมีลักษณะของการไล่ทันกันที่ลดลงไปจากเดิม อีกทั้งความพร้อมทางปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกันอาจเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้แต่ละจังหวัดมีลักษณะการเติบโตที่ไม่เท่ากัน และนำไปสู่ความไม่เท่าเทียมทางเศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้นในที่สุด

1.บทนำ

ในปัจจุบัน ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในแต่ละภูมิภาคเริ่มมีบทบาทสำคัญมากยิ่งขึ้น หลายจังหวัดเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงและปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ เช่น การเปลี่ยนแปลงจากภาคเกษตรกรรมเป็นภาคอุตสาหกรรม และการปรับตัวเข้าสู่สังคมเมือง ส่งผลให้มีแนวโน้มที่ความเจริญเริ่มจะกระจายออกจากศูนย์กลางทางเศรษฐกิจไปยังภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกระจายความเจริญจากกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นเมืองหลวงของประเทศ นอกจากนี้ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ทำให้การเข้าถึงบริการ และโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ สะดวกมากขึ้น เช่น การเข้าถึงบริการทางสาธารณสุข การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม การเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐาน อาทิ น้ำประปา ไฟฟ้า และการคมนาคมขนส่ง หลายจังหวัดเริ่มมีการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างก้าวกระโดด แต่บางจังหวัดการเติบโตทางเศรษฐกิจกลับเริ่มชะลอตัวลง ส่งผลให้เกิดความไม่เท่าเทียมของการเติบโตทางด้านรายได้ในแต่ละพื้นที่ จึงนำไปสู่ปัญหาความเหลื่อมล้ำในที่สุด

ความเหลื่อมล้ำ (Inequality) ตามข้อมูลของสำนักงานราชบัณฑิตยสภา หมายถึง ความต่างกัน ความไม่เสมอกันหรือความไม่เท่าเทียมกัน ระหว่างปัจเจกบุคคล ระหว่างกลุ่ม หรือระหว่างประเทศ ความเหลื่อมล้ำอาจมีหลายมิติ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง โดยความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจโดยทั่วไปวัดจากรายได้ หรือรายจ่ายของประชาชนโดยอาศัยฐานข้อมูลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือนซึ่งจัดทำโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติมาคำนวณค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค หรือค่าสัมประสิทธิ์จีนี (Gini coefficient) เพื่อชี้วัดระดับของความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตาม ในการศึกษาครั้งนี้ต้องการที่จะวิเคราะห์ถึงการกระจายความเจริญโดยองค์รวมในอนาคตจากการใช้ข้อมูลผลิตภัณฑ์จังหวัดแบบปริมาณลูกโซ่ (Gross Provincial Product – Chain Volume Measures; GPP - CVM) ดังนั้น

---

[11] ผู้เขียน นายนรพัชร์ อัศววัลลภ เศรษฐกรชำนาญการพิเศษ น.ส.นภัสวรรณ บุญช่วย นิสิตฝึกงาน และ น.ส.จรัลรัตน์ พงศ์ภานุสิทธ์ นิสิตฝึกงาน ขอขอบคุณนาย พิสิทธิ์ พัวพันธ์ ผู้อำนวยกาเฉพาะด้าน (วิชาการเศรษฐกิจ) สูง รักษาราชการแทนผู้อำนวยการกองนโยบายเศรษฐกิจมหภาค สำหรับคำแนะนำ

การวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค หรือค่าสัมประสิทธิ์จีนี (Gini coefficient) จึงคำนวณจากข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดแบบปริมาณลูกโซ่แทนซึ่งเป็นเพียงการประมาณแนวโน้มของค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคอย่างคร่าว ๆ เท่านั้น โดยอาศัยข้อสมมติฐานการคำนวณจากการวิเคราะห์ระดับอัตราการเติบโตศักยภาพของผลิตภัณฑ์จังหวัด (Potential GPP Growth) ซึ่งบ่งบอกถึงระดับความสามารถในการพัฒนา การบริหารจัดการทรัพยากร รวมถึงการเจริญเติบโตของรายได้ในจังหวัดต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ถึงการกระจายความเจริญในพื้นที่ต่าง ๆ รวมถึงการพยายามนำทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาอธิบายสาเหตุของปรากฏการณ์ดังกล่าว (อ้างอิงจากงานวิจัยของ Walter Isard ที่ทำการศึกษาเรื่อง “Location Theory and Trade Theory : Short-run Analysis”)

บทความนี้ต้องการวิเคราะห์ถึงแนวโน้มและสาเหตุของความเท่าเทียมทางเศรษฐกิจของส่วนภูมิภาคในอนาคตเพื่อประโยชน์ในการวางแผนรับมือกับสถานการณ์ความไม่เท่าเทียมทางเศรษฐกิจที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต โดยเริ่มศึกษาจากลักษณะการเติบโตและความเท่าเทียมทางเศรษฐกิจในช่วง 20 ปีที่ผ่านมา จากนั้นนำไปตั้งสมมติฐานเพื่อหาแนวโน้มภาวะเศรษฐกิจในอนาคต ตลอดจนมูลเหตุที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2. ความเท่าเทียมทางเศรษฐกิจในช่วง 20 ปีที่ผ่านมา

ความเท่าเทียมทางเศรษฐกิจในช่วง 20 ปีที่ผ่านมามีการกระจายตัวที่ดีขึ้นหรือแย่ลงอย่างไร โดยทั่วไปจะพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์จีนีซึ่งแสดงดังภาพที่ 36 โดยเส้นสีส้ม (จุดสี่เหลี่ยม) แสดงค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini coefficient) ของรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค ซึ่งเป็นตัวเลขทางการที่คำนวณและเผยแพร่โดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ซึ่งจะเห็นได้ว่าตลอด 20 ที่ผ่านมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 - 2563 ค่าสัมประสิทธิ์จีนีมีแนวโน้มที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าการกระจายการใช้จ่ายที่เท่าเทียมกันมากขึ้นในช่วงที่ผ่านม

ภาพที่ 36 ค่าสัมประสิทธิ์จีนี (Gini coefficient) ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2543 - 2563

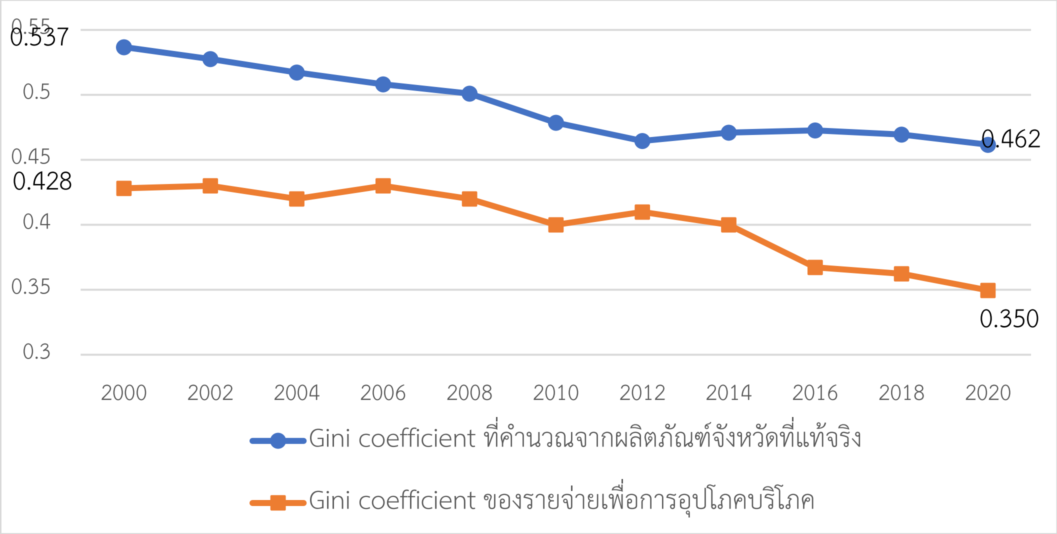

ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) และการคำนวณของผู้เขียน

อย่างไรก็ตาม บทความนี้ได้คำนวณค่าสัมประสิทธิ์จีนีขึ้นอีกชุดหนึ่งจากค่าเฉลี่ยผลิตภัณฑจังหวัดที่แท้จริงต่อประชากรตามภาพที่ 36 เส้นสีน้ำเงิน (จุดวงกลม) เพื่อจำลองแนวโน้มการกระจายตัวของความเท่าเทียมทางเศรษฐกิจซึ่งแม้จะมีค่าที่แตกต่างจากค่าสัมประสิทธิ์จีนีด้านรายจ่ายของ สศช. แต่ทิศทางของค่าสัมประสิทธิ์จีนี่ที่คำนวณขึ้นมีแนวโน้มลดลงเช่นเดียวกัน ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการตั้งสมมติฐานในการคาดการณ์การเติบโตของมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดในอนาคตและนำไปสู่การคาดการณ์การกระจายความเท่าเทียมทางเศรษฐกิจในอนาคตซึ่งจะกล่าวถึงในหัวข้อถัดไป

ทั้งนี้ หากจะกล่าวถึงเหตุปัจจัยบางประการเพื่อช่วยอธิบายว่าความเท่าเทียมทางเศรษฐกิจในช่วง 20 ปีที่ผ่านมามีพัฒนาการที่ดีขึ้นได้อย่างไรอาจกล่าวได้ใน 2 มุมมอง คือ

2.1 การพัฒนาเศรษฐกิจที่ไล่ตามทันกันมากขึ้นในบางจังหวัด

การพัฒนาเศรษฐกิจของบางกลุ่มจังหวัดมีลักษณะที่คล้ายคลึงกับ Catch-Up Effect ซึ่งเป็นไปตาม Theory of Convergence ที่เชื่อว่าการพัฒนาทางเศรษฐกิจจะสามารถไล่ตามกันทันได้ในที่สุดในเชิงรายได้ต่อหัว (Income per capita) โดยจากภาพที่ 37 ซึ่งแสดงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดที่แท้จริงเฉลี่ยในช่วงปีพ.ศ. 2543 – 2547 ในรูปมาตราส่วนล็อก กับอัตราการเติบโตของผลิตภัณฑ์จังหวัดที่แท้จริงเฉลี่ยในช่วง 20 ปีที่ผ่านมา หรือตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 – 2563 จะเห็นได้ว่ากลุ่มจังหวัดในบริเวณที่วงรีล่าง (สีแดง) ซึ่งมีลักษณะเอียงจากด้านบนซ้ายมาทางด้านล่างขวาหมายความว่า กลุ่มจังหวัดที่อยู่ด้านบนซ้ายของวงรี เช่น ปัตตานี สตูล และนราธิวาส เป็นต้น เมื่อประมาณ 20 ปีก่อนมีรายได้ต่อหัวที่ค่อนข้างสูงโดยเปรียบเทียบในขณะที่อัตราการเติบโตเฉลี่ยในช่วง 20 ปีต่อมาค่อนข้างต่ำ ส่วนกลุ่มจังหวัดทางล่างขวาของวงรี เช่น อำนาจเจริญ กำแพงเพชร และหนองบัวลำภู เป็นต้น จะเห็นได้ว่าเมื่อประมาณ 20 ปีก่อนมีรายได้ต่อหัวค่อนข้างต่ำ แต่มีอัตราการเติบโตตลอดช่วง 20 ปีที่ผ่านมาสูงกว่า ปรากฏการณ์ดังกล่าวทำให้ระดับผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัวของกลุ่มจังหวัดทั้งสองมีความใกล้เคียงกันเพิ่มขึ้นเป็นส่วนหนึ่งในการอธิบายว่าเหตุใดค่าสัมประสิทธิ์จีนีจึงมีแนวโน้มที่ดีขึ้นเกิดความเท่าเทียมทางเศรษฐกิจมากขึ้นในช่วงที่ผ่านมา อย่างไรก็ตาม ยังมีกลุ่มจังหวัดบางกลุ่มดังแสดงในวงรีด้านบน (สีเขียว) เช่น สมุทรปราการ ระยอง และฉะเชิงเทรา เป็นต้น ซึ่งมีทั้งระดับรายได้หรือผลิตภัณฑ์ต่อหัวที่สูงมาตั้งแต่แรกอีกทั้งยังมีอัตราการเติบโตที่สูงโดยเปรียบเทียบอีกด้วย ดังนั้น กลุ่มจังหวัดเหล่านี้ในปัจจุบันจึงมีระดับผลิตภัณฑ์ต่อหัวที่สูงกว่าจังหวัดอื่น ๆ ค่อนข้างมาก อย่างไรก็ตาม จะเห็นได้ว่ากลุ่มจังหวัดในวงรีด้านบนมีจำนวนไม่มาก ดังนั้น จึงไม่ได้ทำให้ภาพรวมของทั้งประเทศเกิดความไม่เท่าเทียมทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นในช่วง 20 ปีที่ผ่านมา

ภาพที่ 37 ความสัมพันธ์ระหว่างค่าเฉลี่ยของผลิตภัณฑ์จังหวัดที่แท้จริงต่อหัวในช่วงปีพ.ศ. 2543 – 2547 กับอัตราการเติบโตที่แท้จริงของผลิตภัณฑ์จังหวัดเฉลี่ย 20 ปี

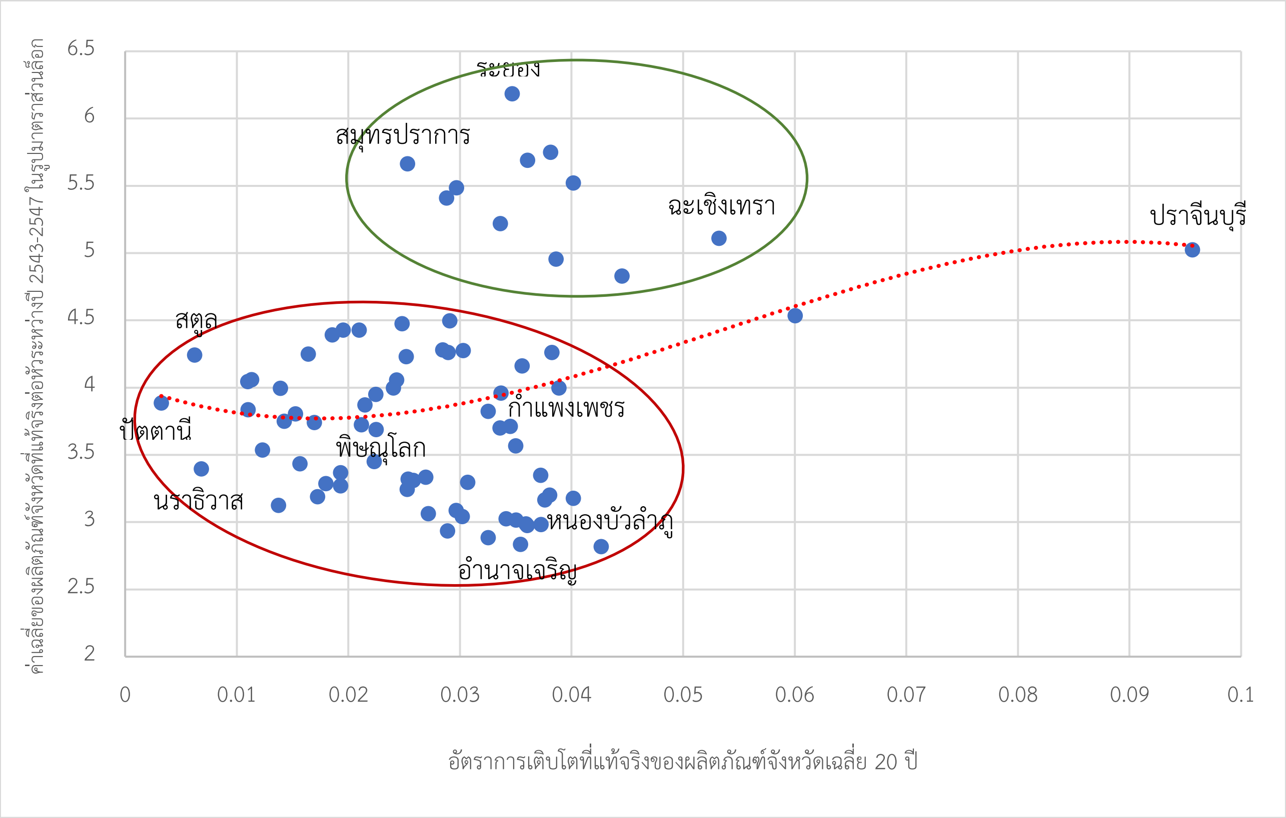

ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) และการคำนวณของผู้เขียน

2.2 ผลทางระดับรายได้ศักยภาพของพื้นที่เศรษฐกิจข้างเคียง

นอกจากการพิจารณาการกระจายความเจริญจากการวิเคราะห์ทิศทางความสัมพันธ์ของผลิตภัณฑ์จังหวัด กับอัตราการเติบโตของรายได้แล้ว ยังสามารถวิเคราะห์ปัญหาความเหลื่อมล้ำในรูปแบบอื่น โดยอาศัยการวิเคราะห์ระดับรายได้ศักยภาพ (Potential income) ซึ่งหมายถึง การเจริญเติบโตที่มาจากความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจที่มีต่อกันระหว่างพื้นที่ต่างๆ เช่น การค้าระหว่างประเทศทำให้ประเทศคู่ค้าได้รับประโยชน์ทางเศรษฐกิจและเติบโตไปพร้อมกัน อาทิ งานวิจัยของ Walter Isard ที่ทำการศึกษาเรื่อง “Location Theory and Trade Theory : Short-run Analysis” วิเคราะห์ถึงปัจจัยที่มีผลต่อการทำการค้าระหว่างประเทศ โดยจากการศึกษาพบว่าระยะทางการขนส่ง มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของผลผลิตในภาคอุตสาหกรรม และปริมาณการนำเข้ากับส่งออกสินค้า รวมถึงระดับรายได้ภายในประเทศซึ่งเป็นระดับรายได้ศักยภาพ (Potential income) สามารถเขียนสมการระดับรายได้ศักยภาพ (Potential income) ซึ่งหากนำมาประยุกต์กับการวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ของรายได้หรือผลิตภัณฑ์จังหวัดของไทยอาจกล่าวได้ดังนี้

$$_{i}V = \sum_{j=1}^{n} V_j = \sum_{j=1}^{n} \frac{kY_j}{d_{ij}^{a}}$$

โดยกำหนดให้: $_{i}V$ = ระดับรายได้ศักยภาพ (Potential income) ของจังหวัด i

V_j = ระดับรายได้ศักยภาพ (Potential income) ระหว่างจังหวัด j กับจังหวัด i

Y_j = ผลิตภัณฑ์จังหวัดที่แท้จริง (Gross Provincial Product : CVMs) ของจังหวัด j

d_{ij} = ระยะทางที่มีประสิทธิภาพระหว่างจังหวัด j กับจังหวัด i (ระยะทางที่ใกล้ที่สุด)

k = ค่าคงที่ (อัตราส่วนค่าถ่วงน้ำหนักของค่าขนส่งตามระยะทางจริงต่อค่าขนส่งตามการกระจัด)

a = ค่าคงที่ (มีค่าเท่ากับ 1)

หากนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างระดับรายได้ศักยภาพกับผลิตภัณฑ์จังหวัดที่แท้จริงเฉลี่ย โดยใช้จังหวัดกรุงเทพมหานครเป็นจุดศูนย์กลาง เนื่องจากเป็นจุดศูนย์กลางความเจริญของประเทศ สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล ได้ดังนี้

ภาพที่ 38 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับรายได้ศักยภาพกับผลิตภัณฑ์จังหวัดเฉลี่ยที่แท้จริง ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2543 – 2563

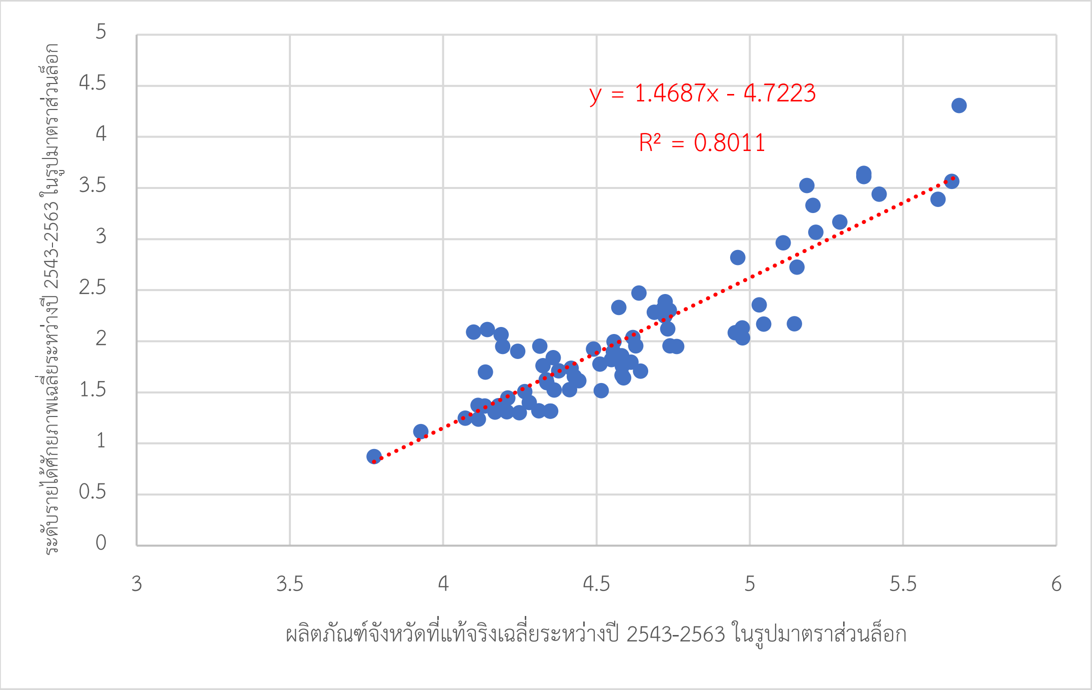

ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) และการคำนวณของผู้เขียน

ภาพที่ 38 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับรายได้ศักยภาพจากการคำนวณระยะทางในรูปมาตราส่วนล็อก รายจังหวัดและมูลค่าผลิตภัณฑ์รายจังหวัดเฉลี่ยในรูปมาตราส่วนล็อก จะเห็นได้ว่าค่อนข้างไปในทิศทางเดียวกันกล่าวคือ จังหวัดที่อยู่ใกล้เคียงกับจังหวัดข้างเคียงที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจมากก็จะได้รับประโยชน์และมีมูลค่าทางเศรษฐกิจมากตามไปด้วย แต่ในทางตรงข้ามจังหวัดที่อยู่ใกล้เคียงกับจังหวัดที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจน้อยก็จะมีมูลค่าทางเศรษฐกิจน้อย

ตามไปด้วย แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ในเชิงพื้นที่ที่มีลักษณะที่เจริญเติบโตไปด้วยกันตามกำลังความสามารถหรือตามศักยภาพที่เป็นไปได้ ซึ่งจากมุมมองดังกล่าวอาจส่งผลดีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจที่ทำให้เกิดความเท่าเทียมกันทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น

3. คาดการณ์แนวโน้มความเท่าเทียมทางเศรษฐกิจในอนาคต

การคาดการณ์แนวโน้มความเท่าเทียมทางเศรษฐกิจในอนาคตอีก 20 ปีข้างหน้า อาศัยสมมติฐานการเติบโตศักยภาพรายจังหวัดด้วยการคำนวณอัตราเติบโตที่แท้จริงเฉลี่ยรายจังหวัดในช่วง 20 ปีที่ผ่านมาเป็นเกณฑ์ ผนวกกับข้อมูลการคาดการณ์จำนวนประชากรรายจังหวัดในอีก 20 ปีข้างหน้า (อ้างอิงจากการคาดประมาณประชากรของประเทศไทย พ.ศ.2553 – 2583 (ฉบับปรับปรุง) สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ) สามารถคำนวณสัมประสิทธิ์จีนี ดังแสดงในภาพที่ 39

ภาพที่ 39 การคาดการณ์ Gini coefficient ในอีก 20 ปีข้างหน้า

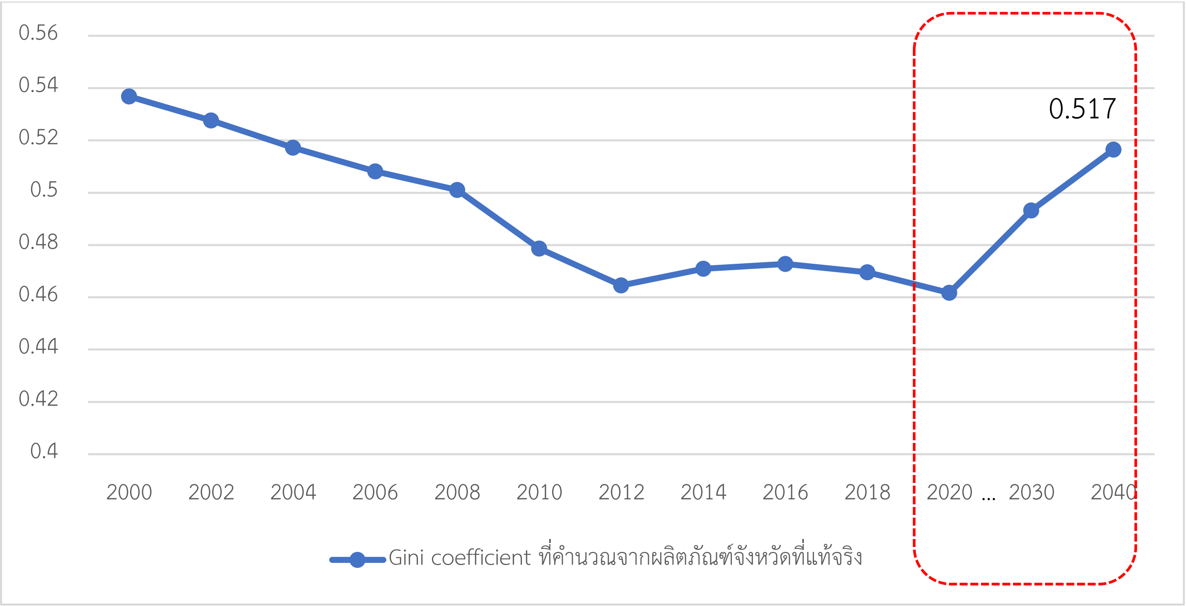

ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) และการคำนวณของผู้เขียน

เมื่อทำการพยากรณ์ค่าสัมประสิทธิ์จีนีในอีก 20 ปีข้างหน้า หรือในปีพ.ศ. 2583 ได้ค่าประมาณ 0.517 ซึ่งมีแนวโน้มสูงเพิ่มขึ้นกว่าปีปัจจุบัน แสดงให้เห็นว่าในอนาคต ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยเหตุปัจจัยที่สนับสนุนแนวโน้มความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้นดังกล่าวอาจแบ่งได้เป็น 2 มุมมอง ดังนี้

3.1 การพัฒนาเศรษฐกิจของแต่ละจังหวัดมีแนวโน้มที่แตกต่างกันอย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

สถานการณ์การเติบโตของเศรษฐกิจจังหวัดเมื่อปีพ.ศ. 2543-2547 ดังภาพที่ 2 แตกต่างจากภาวะเศรษฐกิจในช่วงปีพ.ศ. 2559 – 2563 ดังแสดงในภาพที่ 40 ซึ่งจะเห็นได้ว่าความสัมพันธ์ระหว่างระดับมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดและอัตราการเติบโตศักยภาพของผลิตภัณฑ์จังหวัด (กำหนดให้เท่ากับอัตราการเติบโตผลิตภัณฑ์จังหวัดเฉลี่ย 20 ปี ที่ผ่านมา) มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางแปรผันตามกันมากขึ้นกว่าเดิมกล่าวคือ จังหวัดที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดต่ำมีแนวโน้มที่จะมี

อัตราการเติบโตต่ำ ในขณะที่จังหวัดที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดสูงก็มีแนวโน้มที่จะมีอัตราการเติบโตสูงด้วย ดังนั้นความแตกต่างของระดับมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดก็จะมีแนวโน้มที่ก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจมากขึ้น

ภาพที่ 40 ความสัมพันธ์ระหว่างผลิตภัณฑ์จังหวัดที่แท้จริงต่อหัวเฉลี่ยในช่วงปีพ.ศ. 2559 – 2563 และอัตราการเติบโตศักยภาพของผลิตภัณฑ์จังหวัด

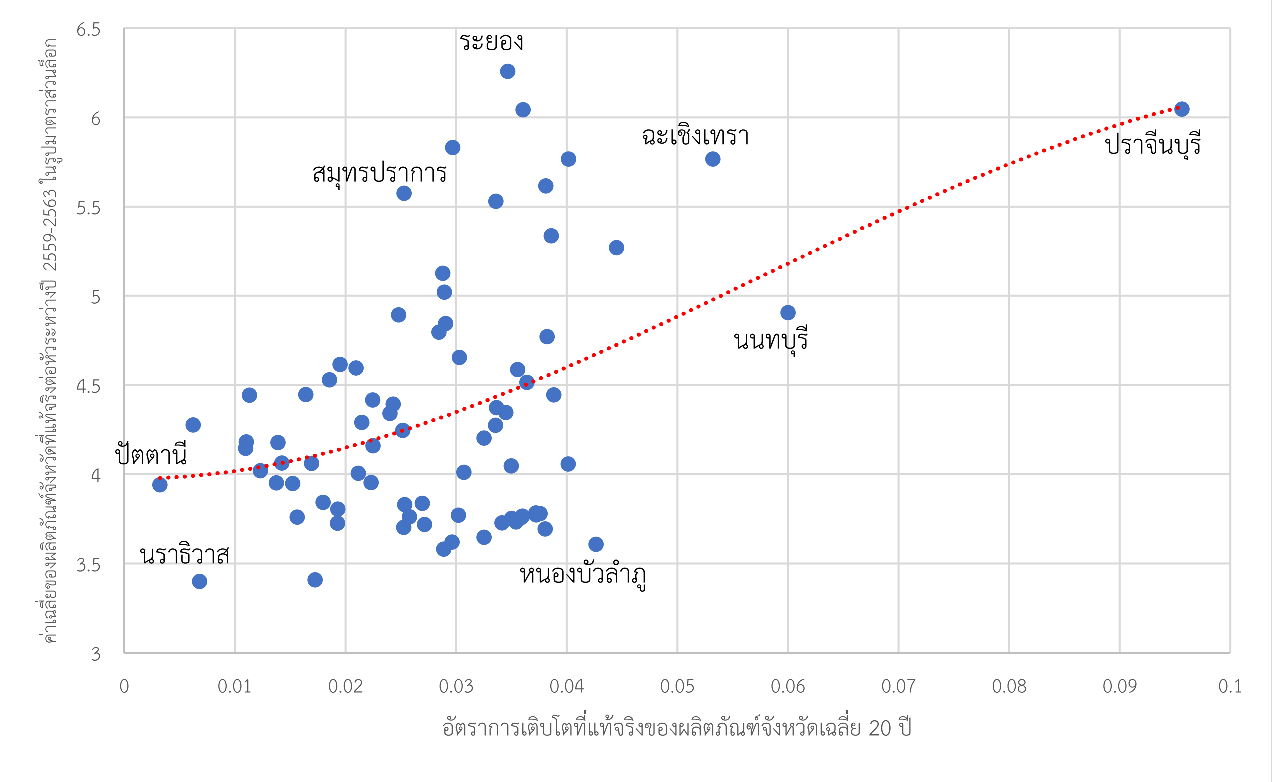

ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) และการคำนวณของผู้เขียน

ข้อมูลของค่าเฉลี่ยของผลิตภัณฑ์จังหวัดที่แท้จริงต่อหัว และอัตราการเติบโตเฉลี่ยที่แท้จริงของผลิตภัณฑ์จังหวัดเฉลี่ย 20 ปี ในช่วง 5 ปีก่อน หรือตั้งแต่พ.ศ. 2559 - 2563 แสดงให้เห็นว่า กราฟความสัมพันธ์ระหว่างผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดที่แท้จริงต่อหัวกับอัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปีในแต่ละจังหวัด มีทิศทางที่เพิ่มขึ้น ดังแสดงในภาพที่ 40 โดยในช่วงแรกของกราฟ สัดส่วนของค่าของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดที่แท้จริงต่อหัวกับอัตราการเติบโตมีค่าอยู่ในระดับที่ต่ำ แสดงว่าในอนาคต จังหวัดในกลุ่มนี้ มีแนวโน้มที่ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดที่แท้จริงต่อหัวจะเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยต่างจากในช่วงท้ายของกราฟที่มีสัดส่วนของค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดที่แท้จริงต่อหัวกับอัตราการเติบโตอยู่ในระดับที่สูง แสดงให้เห็นว่า ในอนาคตจังหวัดในกลุ่มนี้จะยิ่งมีค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดที่แท้จริงต่อหัวที่สูงขึ้นเป็นเท่าตัว

3.2 ความพร้อมของปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่ไม่สมดุลในเชิงความเท่าเทียมทางเศรษฐกิจ

ความพร้อมของปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน อาจเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่สามารถอธิบายความไม่เท่าเทียมทางเศรษฐกิจที่อาจเพิ่มขึ้นในอนาคตได้ ความพร้อมของปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจ[12] เกิดจากคำนวณดัชนี

[12] *นรพัชร์ อัศววัลลภ และคณะ "เจาะลึกข้อมูล เจาะจงนโยบาย" งานสัมมนาวิชาการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ประจำปีพ.ศ. 2562*

ชี้วัดปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจรายจังหวัดจำนวน 82 ดัชนี โดยแบ่งดัชนีออกเป็น 6 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มโครงสร้างพื้นฐาน กลุ่มการศึกษา กลุ่มสาธารณสุข กลุ่มกำลังซื้อ กลุ่มความท้าทายของทรัพยากรมนุษย์ และกลุ่มสิ่งแวดล้อม โดยนำดัชนีทั้งหมดมาคำนวณรวมเป็น Composite Index รายจังหวัดเพื่อให้สามารถเปรียบเทียบระหว่างจังหวัดได้ว่าจังหวัดใดมีความพร้อมของปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจมากกว่ากัน จากนั้นเมื่อนำมาแสดงในภาพที่ 41 คู่กับอัตราการเติบโตศักยภาพของผลิตภัณฑ์จังหวัด จะเห็นได้ว่าค่อนข้างจะมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกล่าวคือ จังหวัดที่มีความพร้อมของปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่ดีก็มีแนวโน้มที่จะมีอัตราการเติบโตที่สูง ในขณะที่จังหวัดที่มีความพร้อมของปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่ต่ำกว่าก็มีแนวโน้มที่จะมีอัตราการเติบโตที่ต่ำกว่า ดังนั้น ในอนาคตความแตกต่างของความพร้อมของปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจอาจเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ก่อให้เกิดความแตกต่างของอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจในแต่ละจังหวัดซึ่งนำมาสู่ความไม่เท่าเทียมทางเศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้น

ภาพที่ 41 ความสัมพันธ์ระหว่างดัชนีความพร้อมของปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจ
และอัตราการเติบโตศักยภาพของผลิตภัณฑ์จังหวัด

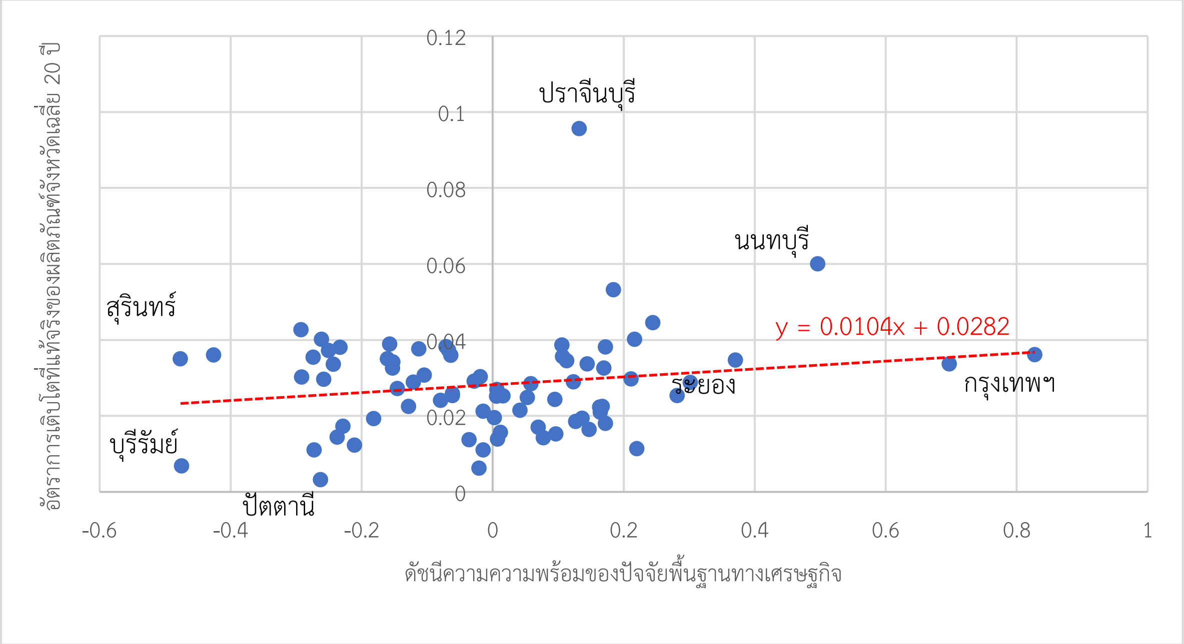

ที่มา: การคำนวณของผู้เขียน สศค. และ สศช.

การระดมทุนสาธารณะเพื่อพัฒนาบ้านเกิด : กรณีศึกษา Hometown Tax ประเทศญี่ปุ่น[13]

บทสรุปผู้บริหาร

- ปัญหาการขาดแคลนเงินทุนภาครัฐเพื่อพัฒนาท้องถิ่นเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในหลายประเทศทั่วโลกรวมทั้งประเทศไทย บทความชิ้นนี้จึงหยิบบกตัวอย่างการแก้ปัญหาโดยการเพิ่มช่องทางการระดมทุนสาธารณะของประเทศญี่ปุ่นเพื่อเป็นกรณีศึกษา
- ประเทศญี่ปุ่นมีการชำระภาษีเพื่อพัฒนาบ้านเกิด (Hometown Tax) มาตั้งแต่ปี 2551 โดยสร้างแรงจูงใจให้กับผู้เสียภาษีในการแบ่งรายได้เพื่อใช้ในการปรับปรุงและพัฒนากิจการสาธารณะของบ้านเกิดตนเองหรือท้องถิ่นอื่นให้ดียิ่งขึ้น ขณะเดียวกันผู้เสียภาษีก็ได้รับสิทธิประโยชน์จากการลดหย่อนทางภาษีและผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นเป็นของสมมาคุณตอบแทน อีกทั้งยังเป็นการสร้างจิตสำนึกและการมีส่วนร่วมของประชาชนกับหน่วยงานท้องถิ่นในการจัดทำการบริการสาธารณะ
- ประเทศอื่น ๆ ที่ประสบปัญหาหน่วยทางท้องถิ่นมีรายได้ไม่เพียงพอและเกิดความเหลื่อมล้ำเชิงพื้นที่ เช่น สหรัฐอเมริกาและอังกฤษก็อยู่ระหว่างทำการศึกษาในการนำ Hometown Tax มาประยุกต์ใช้เช่นกัน

1.บทนำ

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา การระดมทุนสาธารณะ (Crowdfunding) เป็นแนวทางที่ได้รับความนิยมสำหรับธุรกิจที่ขาดแคลนเงินทุน ไม่ว่าจะเป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises) หรือวิสาหกิจรายใหม่ (Start - up) ที่ระดมทุนจากประชาชนและนักลงทุนเพื่อดำเนินกิจกรรมของธุรกิจ อย่างไรก็ดี การระดมทุนสาธารณะไม่ใช่เรื่องที่เกิดขึ้นใหม่ แต่แนวคิดดังกล่าวได้เกิดขึ้นมานานแล้ว โดยในระยะแรกเป็นการระดมทุนที่ของกิจการสาธารณะที่ไม่หวังผลตอบแทน หรือ Civic Crowdfunding ตัวอย่างที่สำคัญ ได้แก่ การระดมทุนสร้าง “เทพีเสรีภาพ” ณ นครนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา[14] โดยหลังจากที่ฝรั่งเศส ส่งมอบเทพีเสรีภาพให้กับสหรัฐอเมริกา เพื่อเป็นการชื่นชมที่ชาวอเมริกันมีความกล้าหาญในการประกาศอิสรภาพจากสหราชอาณาจักร ปัญหาที่ตามมาคือ American Committee ไม่สามารถที่จะหาสถานที่ตั้งและจัดสร้างฐานเทพีเสรีภาพได้ จึงทำให้ Joseph Pulitzer นักหนังสือพิมพ์ชาวอเมริกันจึงได้จัดทำโครงการระดมทุนจากพลเมืองชาวอเมริกัน ทั้งนักเรียน นักธุรกิจ และนักการเมือง กว่า 1 แสนคน เป็นเวลา 6 เดือน และสามารถระดมทุนได้แก่ 1 แสนดอลลาร์สหรัฐฯ ทำให้สามารถสร้างเทพีเสรีภาพได้สำเร็จ ส่วนในกรณีของ

---

[13] ผู้เขียน ดร.กวิน เอี่ยมตระกูล นายประกอบ สุริเยนทรากร นายศักดิสิทธิ์ สว่างศุข และนางสาวกุสุมา จารุมณี ขอขอบคุณ ดร.นรพัชร์ อัศววัลลภ และนายพิสิทธิ์ พัวพันธ์ ผู้อำนวยการเฉพาะด้าน (วิชาการเศรษฐกิจ) สูง รักษาราชการแทนผู้อำนวยการกองนโยบายเศรษฐกิจมหภาค สำหรับคำแนะนำ อนึ่ง บทความนี้เป็นความเห็นเชิงวิชาการ ไม่อาจสะท้อนความคิดเห็นของสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

[14] Anonymous. (2013, April). The Statue of Liberty and America's crowdfunding pioneer. BBC NEWS, https://www.bbc.com/news/magazine-21932675

ประเทศไทย คือ โครงการคนละก้าวของตูน บอดี้แสลม เพื่อระดมทุนช่วยเหลือในการซื้ออุปกรณ์ทางการแพทย์ให้กับโรงพยาบาล เป็นต้น

อย่างไรก็ดี จะเห็นได้ว่ารูปแบบการระดมทุนสาธารณะในอดีตส่วนใหญ่นิยมใช้การบริจาค (Donation -base) เป็นสำคัญ แต่ด้วยการความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ประกอบกับอินเทอร์เน็ตเริ่มเข้ามามีบทบาทมากขึ้น การระดมทุนสาธารณะจึงได้ก้าวเข้าสู่รูปแบบแพลตฟอร์ม (Platform) โดยอาศัยเทคโนโลยีดิจิทัล จึงทำให้การระดมทุนสาธารณะมีรูปแบบที่เปลี่ยนไปจากการบริจาค (Donation - based) มาสู่การเป็นเจ้าของกิจการ (Equity -based) การแสวงหากำไรจากกู้เงิน (Loan-based) และการให้ผลตอบแทนเป็นสินค้าที่จะผลิต (Reward - based) โดยในปัจจุบันบริษัทผู้พัฒนาการระดมทุนสาธารณะจะสร้างแพลตฟอร์ม ผ่านเว็บไซต์หรือแอปพลิเคชันที่เป็นตัวกลาง (Funding portal) ซึ่งผู้ลงทุนสามารถเลือกการลงทุนได้ในจำนวนมากหรือน้อยตามความต้องการ โดยมีเงื่อนไขการลงทุนต่างระบุไว้อย่างชัดเจน โดยแหล่งเงินทุนดังกล่าวสามารถเข้าถึงได้ทุกคนทั่วโลกอย่างเท่าเทียมกันทั้งฝั่งผู้ต้องการระดมทุนและผู้ที่ต้องการลงทุน

ในปัจจุบัน หน่วยงานท้องถิ่นในต่างประเทศได้ดำเนินโครงการการระดมทุนสาธารณะ เพื่อพัฒนาพื้นที่ให้ตอบโจทย์กับความต้องการของคนในชุมชน ซึ่งนอกจากจะเป็นการสร้างความมีส่วนร่วมและเสริมสร้างความเข้มแข็งของคนในชุมชนแล้ว ยังเป็นการช่วยลดภาระงบประมาณของภาครัฐในการบริการสาธารณะอีกด้วย ตัวอย่างเช่น โครงการ The Hempline ของเมือง Memphis ในรัฐเทนเนสซี ประเทศสหรัฐอเมริกา ที่มีการระดมทุนสาธารณะเพื่อสร้างช่องทางเดินรถจักรยานในเมือง เพื่อเชื่อมต่อสถานที่สำคัญ ๆ ทั้งธุรกิจ ท่องเที่ยว ราชการ และย่านที่พักอาศัยเข้าด้วยกัน[15] และโครงการ Community Park ของเมือง Liverpool ของประเทศอังกฤษ โดยกลุ่ม Friends of Flyover ได้ทำโครงการ (Campaign) ระดมทุนผ่านแพลตฟอร์ม Spacehive เพื่อสร้างสะพานรกร้างที่เทศบาลได้เตรียมงบประมาณในการทุบทิ้งเป็นสวนสาธารณะใหม่ของเมือง (Elevated Park)[16] เป็นต้น

จากตัวอย่างข้างต้น การระดมทุนสาธารณะเพื่อพัฒนาท้องถิ่นในบางประเทศ ประโยชน์ที่ประชาชนในพื้นที่จะได้รับคือสาธารณูปโภคและโครงสร้างพื้นฐานที่ได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้น แต่ประชาชนผู้ระดมทุนนั้นอาจไม่ได้รับผลประโยชน์ที่เป็นตัวเงินเป็นการตอบแทน ซึ่งหากโครงการไม่เป็นที่จูงใจหรือสร้างผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงเพียงพอก็ไม่อาจระดมทุนได้ครบตามเป้าหมาย ดังนั้น รัฐบาลในประเทศต่าง ๆ จึงพยายามออกแบบนโยบายการระดมทุนสาธารณะที่สร้างแรงจูงใจให้ประชาชนสำนึกรักบ้านเกิดและได้สิทธิประโยชน์ไปในคราวเดียวกัน โดยบทความนี้คณะผู้เขียนจะขอยกตัวอย่างประเทศญี่ปุ่นเป็นหลัก

[15] *Barnes, E. (2014, Oct). Case Study: The Hampline, https://blog.ioby.org/case-study-the-hampline/*

[16] *Anonymous. (2014, March). Friends of The Flyover' Project Aims to Turn Flyover into Urban Park, https://liverpoolnoise.com/friends-of-the-flyover-project-aims-to-turn-flyover-into-urban-park/*

2. Hometown Tax กรณีศึกษาประเทศญี่ปุ่น

ประเทศญี่ปุ่นเคยเผชิญกับความเหลื่อมล้ำเชิงพื้นที่ ประชาชนชาวญี่ปุ่นจำนวนมากที่เติบโตในพื้นที่ชนบทได้มีการย้ายถิ่นไปอาศัยในเมืองหลวงมากขึ้น เพื่อโอกาสทางการศึกษาและการทำงานที่ดีกว่า ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นหลังสงครามโลกครั้งที่สองเป็นต้นมา โดยการกระจุกตัวของประชาชนในเขตเมืองใหญ่ทำให้เกิดปัญหาทรัพยากรและโครงสร้างพื้นฐานไม่เพียงพอ ชุมชนแออัด และการจราจรติดขัด ประกอบกับสังคมผู้สูงอายุที่รัฐบาลต้องจัดสรรงบประมาณเพื่อดูแลเงินบำนาญและสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุจำนวนมาก ปัญหาเหล่านี้นับเป็นความท้าทายด้านเศรษฐกิจและสังคมที่สำคัญของประเทศญี่ปุ่น

โดยทั่วไป โครงสร้างภาษีของประเทศญี่ปุ่นแบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1) ภาษีระดับประเทศ คือ ภาษีที่ต้องชำระเข้าส่วนกลางหรือระดับประเทศ ประกอบด้วยภาษีเงินได้และภาษีมูลค่าเพิ่ม และ 2) ภาษีท้องถิ่น คือ ภาษีที่ประชาชนในพื้นที่จ่ายให้ท้องถิ่นที่ตนอาศัย เช่น ภาษีเพื่อการอยู่อาศัย ภาษีการค้า ภาษีอสังหาริมทรัพย์ เป็นต้น ทั้งนี้แบ่งได้ออกเป็น 2 ระดับ คือ ภาษีของจังหวัด (Prefecture) และ ภาษีของเทศบาล (Municipality)

ทั้งนี้ เมื่อประชาชนที่เติบโตและใช้ประโยชน์จากบริการสาธารณะที่ทางท้องถิ่นจัดหาให้ แต่กลับย้ายถิ่นฐานเข้าไปอยู่ในเมืองหลวงมากขึ้น ท้องถิ่นจึงได้รับผลกระทบ เนื่องจากประชาชนในพื้นที่กลับไปเสียภาษีให้กับพื้นที่เขตเมือง ทำให้รัฐบาลท้องถิ่นจัดเก็บภาษีได้น้อยลงและไม่สามารถจัดทำบริการสาธารณะเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างเพียงพอ ขณะเดียวกันเงินอุดหนุนจากงบประมาณส่วนกลางก็ไม่เพียงพอที่จะนำไปใช้ในกรณีฉุกเฉินได้อย่างทันต่อสถานการณ์ ดังนั้น รัฐบาลญี่ปุ่นในสมัยนายชินโซะ อาเบะนายกรัฐมนตรี จึงได้ริเริ่มระบบการชำระภาษีเพื่อพัฒนาบ้านเกิด (Hometown Tax) หรือ Furusato Nozei และได้ดำเนินการในปี 2551 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อระดมทุนสาธารณะจากเงินบริจาคของประชาชนให้กับเทศบาลท้องถิ่นสำหรับใช้ประโยชน์ในกิจการสาธารณะของพื้นที่โดยไม่จำเป็นต้องเป็นพื้นที่บ้านเกิดของตนเอง แต่สามารถเลือกเทศบาลที่ต้องการสนับสนุนได้ทุกแห่ง และเงินบริจาคนั้นสามารถนำมาลดหย่อนภาษีได้ ขณะเดียวกันก็จะได้รับผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นเป็นของขวัญตอบแทนคำขอบคุณ

Hometown Tax นอกจากจะเปิดโอกาสให้กับคนย้ายถิ่นมีส่วนร่วมและจิตสำนึกในการฟื้นฟูและพัฒนาบ้านเกิดแล้ว ยังช่วยให้ท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้นและลดความเหลื่อมล้ำเชิงพื้นที่ระหว่างเขตเมืองกับขนบทอีกด้วย โดยในช่วงเริ่มต้นของโครงการระหว่างปี 2551-2556 มียอดบริจาคสะสมจำนวนรวมประมาณ 1 หมื่นล้านบาท[17] จนกระทั่งในปี 2558 รัฐบาลได้มีการยกเลิกแบบฟอร์มการบริจาค และสร้างระบบการยื่นขอคืนภาษีแบบเบ็ดเสร็จจุดเดียว (One-Stop Service)[18] ซึ่งช่วยคำนวณภาษีและเพดานเงินบริจาคที่ลดหย่อนได้ มีระบบติดตามของสัมมนาคุณ และอำนวยความสะดวกในการคืนภาษี[19] รวมทั้งเพิ่มเพดานลดหย่อนภาษีจากเดิมร้อยละ 10 เป็นร้อยละ 20 ทำให้มียอดบริจาคเพิ่มขึ้น แต่ปัญหาที่ตามมาคือ ท้องถิ่นแข่งขันดึงดูดเงินบริจาคด้วยของสมมนาคุณราคาสูง ซึ่งอาจไม่ได้เป็นผลิตภัณฑ์ของท้องถิ่น

---

[17] *Anonymous. (2021, Sep). Japanese Hometown Tax System Sees Record Breaking Donations in 2020, https://www.nippon.com/en/japan-data/h01108/.*

[18] *ระบบการยื่นขอคืนภาษีแบบเบ็ดเสร็จจุดเดียว (One-Stop Service) https://www.furusato-tax.jp/ ของ TRUST BANK, Inc.*

[19] *พิทูร ชมสุข, เพชรลักษณ์ บุญญาคุณากร และ จิรวัฒน์ ภู่งาม. (2564). ลดความเหลื่อมล้ำบ้านเกิดด้วย Hometown Tax. Regional Letter แบ่งปันความรู้สู่ภูมิภาค ฉบับที่ 9/2564.*

อาทิ ผู้ที่บริจาคเงินมากกว่า 8 ล้านเยน จะได้รับเปียโนแกรนด์เป็นของที่ระลึก[20] หรือกรณีที่ผู้บริจาคนำคูปองที่ได้รับเป็นของตอบแทนไปประมูลต่อบนเว็บไซต์ออนไลน์ จากปัญหาที่เกิดขึ้น ทำให้ในปี 2561 รัฐบาลได้กำหนดมูลค่าของสมนาคุณไม่เกินร้อยละ 30 ของเงินบริจาค ทำให้เงินบริจาคในปี 2562 ลดลงเล็กน้อย

ข้อมูลล่าสุดของกระทรวงกิจการภายในและการสื่อสารได้รายงานว่าปีงบประมาณ 2563 ระบบHometown Tax สามารถจัดเก็บภาษีได้สูงถึง 6.72 แสนล้านเยน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าจำนวน 2.85 แสนล้านเยน หรือคิดเป็นร้อยละ 38.0 ต่อปี โดยมีจำนวนครั้งการบริจาคสูงที่สุดถึง 34.89 ล้านครั้ง รายละเอียดดังรูปที่ 42 จะเห็นได้ว่าแม้ประเทศญี่ปุ่นจะเผชิญกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส COVID-19 แต่รายได้จากภาษีและจำนวนครั้งการบริจาคกลับไม่ได้ลดลง โดยเมืองมิยาโกโนะโจ จังหวัดมิยาซากิ ซึ่งให้ของสมมนาคุณเป็นเนื้อหมูและเนื้อวัว จัดเก็บภาษีได้สูงสุดจำนวน 1.35 หมื่นล้านเยน ลำดับถัดไปคือเมือง 3 แห่งในจังหวัดฮอกไกโด ได้แก่ มงเบตสึ มุโระ และชิรานุกะ ที่จัดเก็บภาษีได้จำนวน 1.34 1.25 และ 0.97 หมื่นล้านเยน ตามลำดับ โดยทั้ง 3 เมืองส่วนใหญ่มอบอาหารทะเลเป็นการตอบแทนแก่ผู้บริจาค อย่างไรก็ดี เมื่อหักเงินลดหย่อนจากภาษีที่ได้รับจากประชาชนภายใต้ระบบ Hometown Tax ในปี 2563 ทำให้คาดว่ารัฐบาลจะสูญเสียรายได้จากภาษีในปี 2564 จำนวน 4.31 แสนล้านเยน และมีผู้ได้รับการลดหย่อนประมาณ 4.3 ล้านคน รายละเอียดดังรูปที่ 43 โดยเมืองโยโกฮาม่า จังหวัดคานางาวะเป็นเมืองที่มีการหักลดหย่อนภาษีมากที่สุดจำนวน 1.77 หมื่นล้านเยน สะท้อนว่าผู้คนที่ย้ายถิ่นฐานจากบ้านเกิดของตนเองมาประกอบอาชีพในเมืองดังกล่าวมีอยู่เป็นจำนวนมาก

ภาพที่ 42 จำนวนภาษีภายใต้ระบบ Hometown Tax

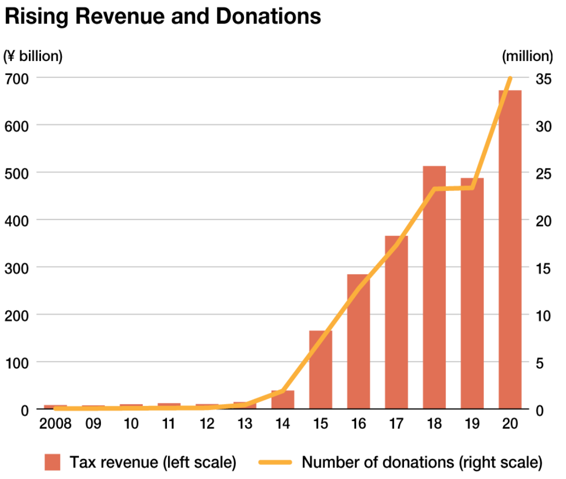

ภาพที่ 43 จำนวนการลดหย่อยภายใต้ระบบ Hometown Tax

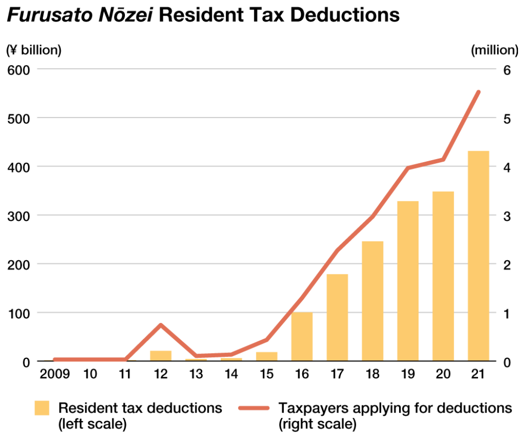

ที่มา: https://www.nippon.com/en/japan-data/h01108/

[20] *Brasor, P.,& Tsubuku, M. (2018, Dec). Abuse is the Norm for Japan's Hometown Tax Donation System, https://www.japantimes.co.jp/news/2018/12/07/business/abuse-norm-japans-hometown-tax-donation-system/.*

โดยนำข้อมูลมาจากกระทรวงกิจการภายในและการสื่อสาร

ระบบ Hometown Tax ได้นำมาใช้ในการระดมทุนสาธารณะที่แตกต่างกันไปตามพื้นที่และวัตถุประสงค์ ตัวอย่างเช่น เมืองซากาตะ จังหวัดยามากาตะ ประสบปัญหาที่สำคัญคือ ชาวประมงปลาหมึกพื้นที่เผชิญกับภัยคุกคามจากขีปนาวุธของประเทศเกาหลีเหนือ ซึ่งบุกรุกน่านน้ำของประเทศญี่ปุ่นอย่างผิดกฎหมาย ปัญหาดังกล่าวทำให้เดือนสิงหาคม 2560 เทศบาลเมืองซากาตะได้ดำเนินการระดมทุนสาธารณะภายใต้ระบบ Hometown Taxเพื่อช่วยเหลือชาวประมงพื้นที่ โดยมีเป้าหมายขอรับเงินบริจาคผ่านทางระบบออนไลน์ จำนวน 5.35 ล้านเยน แต่ภายหลังการระดมทุนสิ้นสุด ณ เดือนธันวาคม 2560 ก็มียอดบริจาคมากกว่า 10 ล้านเยน ทั้งนี้เงินระดมทุนดังกล่าวได้นำไปใช้ในการสร้างโรงอาบน้ำแก่ชาวประมงใกล้กับท่าเรือของเมืองซากาตะและชำระค่ารถเช่าของชาวประมงที่ใช้เดินทางจากที่พักอาศัยไปยังท่าเรือ[21]

ในขณะที่เมืองฮิโรโนะ จังหวัดฟูกูชิมะ ได้เคยเผชิญวิกฤตขาดแคลนแพทย์ที่ดูแลผู้ป่วยกว่า 100 คน หลังจากที่แพทย์ประจำเพียงคนเดียวของโรงพยาบาลทานาโนะ ได้เสียชีวิตลงในเดือนธันวาคม 2559[22] และโรงพยาบาลใกล้เคียงจำนวน 5 แห่งได้ปิดตัวลงเนื่องจากแผ่นดินไหวครั้งใหญ่ทางตะวันออกของญี่ปุ่น ภัยพิบัติจากสึนามิและนิวเคลียร์ ดังนั้นเมืองฮิโรโนะ จึงได้ออกแคมเปญการระดมทุนสาธารณะผ่านแพลทฟอร์ม ReadyFor จำนวน 2.5 ล้านเยน เพื่อรองรับเป็นค่าเดินทางและค่าที่พักให้กับแพทย์อาสาสมัครดูแลผู้ป่วย โดยปลายเดือนมีนาคม 2560 มียอดบริจาคสูงถึง 3 ล้านเยน และมีแพทย์อาสาสมัครเข้าร่วมโครงการกว่า 30 คน ทั้งประเทศ ทั้งนี้เงินบริจาคขั้นต่ำคือจำนวน 3,000 เยน และสามารถนำไปลดหย่อนภาษีต่อไปได้

นอกจากนี้ ระบบ Hometown Tax ยังได้นำมาใช้การระดมทุนสาธารณะด้านศิลปะอีกด้วย โดยพิพิธภัณฑ์ Eisei Bunko ในกรุงโตเกียว ซึ่งจัดแสดงเอกสารสำคัญทางประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุและงานจิตรกรรม ของตระกูล Hosokawa โดยเฉพาะจิตรกรรมญี่ปุ่นสมัยใหม่ของประเทศอย่าง Black Cat ของ Shunso Hishida ซึ่งเป็นจิตรกรที่มีชื่อเสียงญี่ปุ่นสมัยเมจิ ทั้งนี้ผลงานจิตรกรรมบางส่วนมีความทรุดโทรม ประกอบกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโควิด-19 ได้ส่งผลให้รายได้จากการเข้าชมพิพิธภัณฑ์ลดลง ในเดือนกรกฎาคม 2563 ทางพิพิธภัณฑ์จึงได้มีแนวคิดที่จะระดมทุนสาธารณะเพื่อฟื้นฟูผลงานดังกล่าว โดยมีเป้าหมายการระดมทุนจำนวน 10 ล้านเยน และภายหลังสิ้นสุดโครงการก็สามารถระดมทุนได้ 14.75 ล้านเยน ทั้งนี้ ผู้บริจาคเงินเพื่อระดมทุนจะได้รับสิ่งจูงใจเป็นผลตอบแทนในรูปแบบของการเข้าฟังบรรยายออนไลน์โดยภัณฑารักษ์ของพิพิธภัณฑ์และกระเป๋าที่ระลึก[23]

---

[21] *Kezuka, H. (2017). CROWDFUNDING IN JAPAN: Expanding as the Popular Measure to Success and Support.[Degree Programme in Business Management, CENTRIA UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES]. https://www.theseus.fi/handle/10024/139981*

[22] *Mainichi. (2017, Jan). Crowdfunding for Fukushima Hospital with No Full-time Doctors A Huge Hit, https://mainichi.jp/english/articles/20170111/p2a/00m/0na/008000c*

[23] *Shimbun, Y. (2022, Jan). Crowdfunding, Hometown Tax Payments Help Repair Japan's Cultural Properties, https://the-japan-news.com/news/article/0008117652*

3.บทสรุป

การระดมทุนสาธารณะ (Crowdfunding) คือ การระดมทุนจากประชาชนและนักลงทุนจำนวนมาก เพื่อนำมาผลิตสินค้าและบริการ โดยรัฐบาลในหลายประเทศได้นำมาใช้เป็นเครื่องมือในการระดมทุนเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและกิจการสาธารณะของเมือง ญี่ปุ่นก็ถือเป็นประเทศต้นแบบที่ประยุกต์ใช้ Crowdfunding ในการชำระภาษีเพื่อพัฒนาบ้านเกิด (Hometown Tax) หรือ Furusato Nozei และได้ดำเนินการในปี 2551 เป็นต้นมา ทั้งนี้เมื่อถอดบทเรียนของ Hometown Tax ของประเทศญี่ปุ่นจะพบเป็นระบบที่ประสบความสำเร็จ เนื่องจากสร้างแรงจูงใจให้กับผู้เสียภาษีที่จะแบ่งรายได้ไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนากิจการสาธารณะของบ้านเกิดตนเองหรือท้องถิ่นอื่นให้ดียิ่งขึ้น ขณะเดียวกันผู้เสียภาษีก็ได้รับสิทธิประโยชน์จากการลดหย่อนทางภาษีและผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นเป็นของสมมาคุณตอบแทน อีกทั้งยังเป็นการสร้างจิตสำนึกและการมีส่วนร่วมของประชาชนกับหน่วยงานท้องถิ่นในการจัดทำการบริการสาธารณะ และประเทศอื่น ๆ ที่ประสบปัญหาหน่วยทางท้องถิ่นมีรายได้ไม่เพียงพอและเกิดความเหลื่อมล้ำเชิงพื้นที่ เช่น สหรัฐอเมริกาและอังกฤษก็อยู่ระหว่างทำการศึกษาในการนำ Hometown Tax มาประยุกต์ใช้ สำหรับกรณีประเทศไทย หากมีระบบ Hometown Tax เกิดขึ้นจะช่วยให้ภาครัฐมีเครื่องมือทางการคลังเพิ่มขึ้น ขณะเดียวกันผู้เสียภาษีก็มีช่องทางในการลดหย่อนภาษีที่หลากหลายขึ้น ทั้งนี้ เงินบริจาคจาก Hometown Tax จะมีส่วนเข้ามาดูแลสวัสดิการและคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ รวมทั้งการสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานราก และการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจ ตลอดจนกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค

บทวิเคราะห์
การพัฒนาแบบจำลองคาดการณ์อัตราเงินเฟ้อรายเดือน
โดยอาศัยอัลกอริทึม Machine Learning (ตอนที่ 1)[24]

บทสรุปผู้บริหาร

❍ **ภาวะเงินเฟ้อไทยในช่วง 7 เดือนแรกของปี 65 (ม.ค. - ก.ค.) ขยายตัวอย่างร้อนแรงที่ร้อยละ 5.89 โดยมีสาเหตุหลักมาจากสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างประเทศรัสเซียและยูเครน ที่ส่งผลให้ระดับราคาพลังงานและสินค้าโภคภัณฑ์หลายชนิดเพิ่มสูงขึ้น ทั้งนี้เงินเฟ้อเป็นเครื่องชี้วัดหนึ่งที่สำคัญในการสะท้อนเสถียรภาพของภาวะเศรษฐกิจ ดังนั้นในภาวะเศรษฐกิจที่ผันผวนในขณะนี้ จึงต้องคาดการณ์เงินเฟ้อให้แม่นยำมากขึ้น**

❍ **ทั้งนี้ทางคณะผู้จัดทำได้พัฒนาแบบจำลองการคาดการณ์เงินเฟ้อ โดยใช้ข้อมูลรายวันจากกรมการค้าภายในผ่านระบบฐานค้ามูล CEIC เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาคาดการณ์อัตราการการเปลี่ยนแปลงราคาสินค้าหมวดต่าง ๆ ในตะกร้าเงินเฟ้อเมื่อเทียบเป็นรายเดือน (MoM) อาทิ หมวดอาหารและเครื่องดื่มหมวดไฟฟ้า เชื้อเพลิง น้ำประปาและแสงสว่าง และหมวดพาหนะและน้ำมันเชื้อเพลิง เป็นต้น และสร้างอัลกอลิทึม Machine Learning (ML) ในโปรแกรม KNIME เพื่อคาดการณ์อัตราการเติบโตของแต่ละหมวดในตะกร้าเงินเฟ้อ ซึ่งประกอบด้วย 5 แบบจำลอง ได้แก่ 1) แบบจำลอง Random Forest 2) แบบจำลอง Tree Ensemble (Regression) 3)แบบจำลอง Gradient Boosting Machine Learner 4)แบบจำลอง Linear Regression และ 5) แบบจำลอง Polynomial Regression โดยเลือก Model ที่ดีที่สุดจากค่า R-Squared (R^2) ที่สูง และ Root Mean Square Error (RMSE) ที่ต่ำ**

❍ **เมื่อได้ตัวเลขการคาดการณ์อัตราการการเปลี่ยนแปลงราคาสินค้า (MoM) แต่ละหมวดในตะกร้าเงินเฟ้อแล้ว สามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อในแบบจำลอง Bottom-Up Model ของ สศค. เพื่อประมาณการอัตราเงินเฟ้อที่มีประสิทธิภาพขึ้น ในการใช้ประกอบการกำหนดนโยบายการเงินและการคลังที่ดี**

1. บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญ

เงินเฟ้อเป็นเครื่องชี้วัดหนึ่งที่สำคัญทางเศรษฐกิจ ที่สะท้อนเสถียรภาพของภาวะเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญในการกำหนดนโยบายเศรษฐกิจ โดยเฉพาะในช่วงภาวะเศรษฐกิจที่ผันผวน การประมาณการเครื่องชี้วัดทางเศรษฐกิจจึงมีความสำคัญ ในการวางแนวทางนโยบายเศรษฐกิจ ดังนั้นการประมาณการเงินเฟ้อควรมีความ

---

[24] ผู้เขียน : นางสาววาสนา บุญพุ่ม (เศรษฐกร) และ นางสาวอาชัญญา โรจวทัญญู (เศรษฐกรฝึกงาน) ส่วนแบบจำลองและประมาณการเศรษฐกิจการคลัง กองนโยบายเศรษฐกิจมหภาค ขอขอบคุณ ดร.พิสิทธิ์ พัวพันธ์ ผู้อำนวยการเฉพาะด้าน (วิชาการเศรษฐกิจ) สูง รักษาราชการแทนผู้อำนวยการกองนโยบายเศรษฐกิจมหภาค และ ดร.ยุทธภูมิ จารุเศร์นี ผู้อำนวยการส่วนแบบจำลองและประมาณการเศรษฐกิจการคลัง สำหรับข้อแนะนำ อนึ่ง บทความนี้เป็นความเห็นของผู้เขียนไม่ได้สะท้อนความเห็นของหน่วยงาน

ถูกต้องและแม่นยำมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ดี ท่ามกลางภาวะเศรษฐกิจโลกที่ผันผวนและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จากปัจจัยที่ไม่สามารถควบคุมได้ อาทิ ปัญหาทางภูมิรัฐศาสตร์ระหว่างประเทศ และสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ ส่งผลให้การคาดการณ์ยากมากยิ่งขึ้น

ดังนั้นทางคณะผู้จัดทำจึงเห็นสมควรว่าควรพัฒนาแบบจำลองการคาดการณ์เงินเฟ้อครั้งนี้ขึ้นมา โดยใช้ Machine Learning (ML) หรือส่วนการเรียนรู้ของเครื่องเข้าช่วยคาดการณ์ดัชนีราคาของสินค้าและบริการในหมวดต่าง ๆ ในแบบจำลองเงินเฟ้อที่มีอยู่แล้ว ให้แม่นยำยิ่งขึ้น เพื่อใช้ในการประกอบการวางแผนนโยบายการเงินและการคลังต่อไป ในช่วงภาวะเงินเฟ้อสูง และส่งผลต่อต้นทุนภาคธุรกิจและค่าใช้จ่ายของครัวเรือน เช่น ในปี 2565

โดยข้อมูลที่จะนำมาใช้ประกอบการคาดการณ์เงินเฟ้อนั้นคือ ข้อมูลรายวัน ซึ่งมีจุดเด่นและประโยชน์หลายประการ อาทิ 1) เป็นข้อมูลที่อัพเดตได้ทันสถานการณ์ 2) สะท้อนข้อมูลปัจจุบัน และ 3) มีความเคลื่อนไหวถี่ ซึ่งเป็นข้อมูลระดับราคาสินค้าชนิดต่าง ๆ จากกรมการค้าภายในแบบรายวัน (Daily) ณ เดือนล่าสุด โดยใช้ source จากฐานข้อมูล CEIC[25] เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาคาดการณ์ อัตราการการเปลี่ยนแปลงราคาสินค้าหมวดต่าง ๆ ในตะกร้าเงินเฟ้อเมื่อเทียบเป็นรายเดือน (MoM) อาทิ 1) หมวดข้าวแป้งและผลิตภัณฑ์จากแป้ง 2) หมวดเนื้อสัตว์ เป็ด ไก่ และสัตว์น้ำ 3) หมวดไข่และผลิตภัณฑ์นม 4) หมวดผักและผลไม้ 5) หมวดไฟฟ้า เชื้อเพลิง น้ำประปาและแสงสว่าง และ 6) หมวดพาหนะและน้ำมันเชื้อเพลิง เป็นต้น

ในการสร้างอัลกอลิทึม Machine Learning[26] ใช้โปรแกรม KNIME ในการคาดการณ์อัตราการการเปลี่ยนแปลงของราคาหมวดสินค้าในตะกร้าเงินเฟ้อเมื่อเทียบเป็นรายเดือน (%MoM) ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้ <u>ขั้นตอนที่ 1</u> คัดเลือกตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม จากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์[27] (Correlation Coefficient) <u>ขั้นตอนที่ 2</u> นำข้อมูลที่มีความสัมพันธ์กับอัตราการเติบโตแต่ละหมวดในตะกร้าเงินเฟ้อสร้าง Model เพื่อคาดการณ์อัตราการเติบโตของแต่ละหมวดในตะกร้าเงินเฟ้อ โดยประกอบด้วย 5 แบบจำลอง ได้แก่ 1) แบบจำลอง Random Forest 2) แบบจำลอง Tree Ensemble (Regression) 3) แบบจำลอง Gradient Boosting Machine Learner) 4) แบบจำลอง Linear Regression และ 5) แบบจำลอง Polynomial Regression และ<u>ขั้นตอนที่ 3</u> การเลือก Model ที่สามารถคาดการณ์หรืออธิบายตัวแปรตามได้ดีที่สุดโดยดูค่า R-Squared (R^2) ที่สูง และ Root Mean Square Error (RMSE) ที่ต่ำ

เมื่อได้ตัวเลขการคาดการณ์อัตราการการเปลี่ยนแปลงราคาสินค้า (MoM) แต่ละหมวดในตะกร้าเงินเฟ้อแล้วนั้น ได้นำไปใช้ประกอบการคาดการณ์เงินเฟ้อ โดยใช้แบบจำลอง Bottom-Up Model ของสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.) โดยแทนค่าคาดการณ์อัตราการเปลี่ยนแปลงของแต่ละหมวดย่อย (g_i) และคำนวณอัตราการเปลี่ยนแปลงของ

---

[25] *CEIC Data Manager เป็นฐานข้อมูลเศรษฐกิจมหภาคที่ครอบคลุมกว่า 121 ประเทศทั่วโลกจากหน่วยงานของภาครัฐ และสถาบันต่างๆ ที่มีความน่าเชื่อถือ โดยมีข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์เศรษฐกิจ การลงทุน การวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ*

[26] ***Machine Learning** คือการทำให้ระบบคอมพิวเตอร์เรียนรู้ได้ด้วยตนเองเพื่อทำความเข้าใจและสามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง โดยใช้ข้อมูลจำนวนมาก*

[27] ***Correlation หรือ ค่าสหสัมพันธ์** เป็นการดูทิศทางความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัว โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เป็นตัวบ่งชี้ถึงความสัมพันธ์ ซึ่งมีค่าอยู่ระหว่าง-1.0 ถึง +1.0 ซึ่งหากมีค่าใกล้ -1.0 หมายถึงตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันอย่างมากในเชิงตรงกันข้าม หากมีค่าใกล้ +1.0 หมายถึงตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันโดยตรงอย่างมาก และหากมีค่าเป็น 0 หมายถึงตัวแปรทั้งสองตัวไม่มีความสัมพันธ์ต่อกัน*

หมวดหลัก (G_i) และจะสามารถคำนวณหาค่าประมาณการอัตราเงินเฟ้อทั่วไปและอัตราเงินเฟ้อพื้นฐานได้ในรูปแบบรายเดือน และรายปีได้

โดยสรุปแล้วในการพัฒนาแบบจำลองคาดการณ์เงินเฟ้อครั้งนี้นั้น จะใช้ ML มาคาดการณ์การคาดการณ์อัตราการการเปลี่ยนแปลงของราคาหมวดสินค้าต่าง ๆ ในตะกร้าเงินเฟ้อเมื่อเทียบเป็นรายเดือน (%MoM) ที่มีประสิทธิภาพขึ้น เพื่อนำมาใช้ประกอบการคาดการณ์เงินเฟ้อทั่วไปได้อย่างแม่นยำ

2. ทบทวนวรรณกรรม (Literature Reviews)

การคาดการณ์ตัวเลขเงินเฟ้อมีความจำเป็นในการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจ โดยเฉพาะการรักษาเสถียรภาพทางการเงินผ่านนโยบายภายใต้กรอบเป้าหมายเงินเฟ้อ (Inflation Targeting) (Bernanke and Woodford, 1997) เนื่องจากนโยบายต่าง ๆที่เข้าควบคุมเงินเฟ้อมีผลกับเศรษฐกิจมีความหน่วงยาวนานประมาณ 1-2 ปี (Bernanke and Woodford, 1997) จนกว่าจะมีผลกับระดับเงินเฟ้อ การคาดการณ์เงินเฟ้อล่วงหน้าจึงมีความสำคัญในการออกนโยบายควบคุมระดับเงินเฟ้อ โดยมีวิธีการคาดการณ์เงินเฟ้อโดยใช้แบบจำลองเศรษฐกิจต่าง ๆ เช่น การใช้แบบจำลองโดยใช้ตัวแปรเดียว (Univariate Models) การใช้แบบจำลอง Phillips Curve การใช้แบบจำลองปัจจัยเชิงพลวัต (Dynamic Factor Models) รวมถึงการใช้ Machine Learning ในการประมาณการเงินเฟ้อ[28]

แบบจำลองโดยใช้ตัวแปรเดียว (Univariate Models) โดยรวมจะแบ่งองค์ประกอบเงินเฟ้อเป็นสององค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบของเงินเฟ้อที่แปรผันในระยะยาวเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจแบบถาวร (Permanent Scholastic Trend Component) และ องค์ประกอบของเงินเฟ้อที่ผันผวนชั่วคราว (Transitory Component) โดยความแม่นยำของแบบจำลองโดยใช้ตัวแปรเดียวขึ้นอยู่กับกระบวนการเปลี่ยนแปลงของเงินเฟ้อ ทำให้ความสามารถในการประมาณการค่อนข้างไม่แน่นอนในแต่ละช่วงปี (Stock and Watson, 2006) โดยเฉพาะในสหรัฐช่วงปลาย ทศวรรษที่ 1970 และต้นทศวรรษที่ 1980 เนื่องจากองค์ประกอบของเงินเฟ้อที่แปรผันในระยะยาวมีการผันแปรสูง (Stock and Watson, 2006) ทำให้แบบจำลองโดยใช้ตัวแปรเดียว เช่น แบบจำลอง Nelson – Schwert ให้ผลการคาดการณ์เงินเฟ้อในสหรัฐได้ไม่แม่นยำเท่าที่ควร ในขณะที่ในช่วงปลายทศวรรษที่ 1980 และ 1990 แบบจำลองคาดการณ์เงินเฟ้อคาดการณ์ได้ค่อนข้างแม่นยำ เนื่องจากองค์ประกรอบของเงินเฟ้อที่แปรผันในระยะยาวมีการแปรผันน้อยลง อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการผันแปรขององค์ประกรอบของเงินเฟ้อที่แปรผันในระยะยาวจะลดลง เราไม่สามารถเชื่อว่าองค์ประกอบของเงินเฟ้อที่แปรผันในระยะยาวจะไม่ผันผวนอีกต่อไป การใช้แบบจำลองโดยใช้ตัวแปรเดียว จึงไม่ควรถูกใช้เป็นเกณฑ์มาตรฐานในการประมาณการณ์เงินเฟ้อ (Stock and Watson, 2006)[29]

แบบจำลอง Phillips Curve เป็นแบบจำลองที่มีการใช้ตัวแปร (อัตราการว่างงาน) เพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นหนึ่งในรากฐานของแบบจำลองรูปแบบต่างๆที่ถูกใช้โดยหลายสถาบันการเงิน (Stocks and Watson, 2008) ถึงแม้ว่าความแม่นยำของ

---

[28] *Bernanke, B. and Woodford, M. (1997). Inflation Forecasts and Monetary Policy. Journal of Money, Credit, and Banking, 29(4). doi:10.3386/w6157.*

[29] Eickmeier, S. and Ziegler, C. (2006). How good are dynamic factor models at forecasting output and inflation? a meta-analytic approach. Frankfurt Am Main Dt. Bundesbank, Press And Public Relations Div.

แบบจำลองได้ถูกพิสูจน์ว่าไม่ได้ดีกว่าหรือแย่กว่าการใช้แบบจำลองโดยใช้ตัวแปรเดียว โดยความแม่นยำในการประมาณการดีกว่าแบบจำลองโดยใช้ตัวแปรเดียวในช่วงต้นของทศวรรษที่ 1980 ช่วงต้นของทศวรรษที่ 1990 และช่วงปี 1999 แต่มีความแม่นยำน้อยกว่าแบบจำลองโดยใช้ตัวแปรเดียวในช่วงปี ค.ศ. 1985 และช่วงกลางของทศวรรษที่ 1990 เนื่องมาจากผลกระทบจากวัฏจักรเศรษฐกิจในแต่ละช่วงส่งผลกระทบไม่เท่ากัน โดยมีข้อสังเกตุว่าแบบจำลอง Phillips Curve จะมีความแม่นยำสูงเมื่อผลต่างของอัตรา การว่างงานอยู่ในระดับสูง หรือในช่วงจุดที่เศรษฐกิจมีแนวโน้มกลับด้าน อย่างไรก็ตาม จำเป็นต้องมีการสังเกตุเพิ่มเติมเพื่อให้ข้อสังเกตุมีหลักฐานรองรับเพิ่มขึ้น[30]

การใช้แบบจำลองปัจจัยเชิงพลวัตถูกนำมาใช้โดยการประมาณการตัวแปรหลายๆตัวกลุ่มหนึ่ง (f_t) (ซึ่งเกี่ยวข้องกับสภาวะทางเศรษฐกิจในช่วงเวลานั้น ๆ) (Stock and Watson 2008) ทำให้ตัวแปรอื่น ๆ ทำให้ตัวแปรตัวอื่น ๆ เปลี่ยนแปลงโดยมีความเชื่อมโยงกัน (X_t) (Stock and Watson, 2011) โดยการใช้แบบจำลองเชิงพลวัตถูกนำมาใช้มากขึ้นเนื่องจากเทคโนโลยีเอื้ออำนวยให้การจัดประมวลข้อมูลปริมาณมากทำได้ง่ายขึ้น (Eickmeier and Ziegler, 2006) โดยความแม่นยำของการใช้แบบจำลองปัจจัยเชิงพลวัตมีความแม่นยำกว่าการใช้แบบจำลอง Phillips Curve ทั้งในช่วง 1970-1983 และ 1984-1996 ที่ถูกนำมาทดลองตรวจสอบ (Stock and Watson, 2011) อย่างไรก็ตาม การทดลองใช้ตัวเลขที่มาจากช่วงปีหลังไม่ได้มีความแม่นยำเพิ่มขึ้นจากการใช้แบบจำลองอื่น ๆ (Eickmeier and Ziegler, 2006) โดยคาดว่าสาเหตุเกิดจากการเลือกใช้ตัวแปรกลุ่ม (f_t) ที่ถูกต้องนั้นเป็นไปได้ยาก (Stock and Watson, 2011) รวมถึงการเลือกตัวแปรกลุ่มอาจบังเอิญให้ผลที่ตรงกับค่าเงินเฟ้อในอดีต ถึงแม้ว่าตัวแปรเหล่านั้นจะไม่สามารถใช้ในการประมาณการในอนาคตได้ (Rayner and Bolhuis, 2020)[31]

การใช้ Machine Learning ในการประมาณการเงินเฟ้อ เป็นการเลือกตัวแปรในการประมาณการจากชุดข้อมูลทุกอย่างที่มี ในขณะที่การประมาณการด้วยวิธีอื่นจะนำตัวแปรมาจากเฉพาะจากชุดข้อมูลตัวอย่างเท่านั้น ทำให้การใช้ Machine Learning ไม่มีปัญหาในด้านการเลือกตัวแปรที่มีผลกับอัตราเงินเฟ้อ (Rayner and Bolhuis, 2020) และยังสามารถรับมือกับความสัมพันธ์ไม่เชิงเส้นระหว่างตัวแปรจำนวนมาก (Rayner and Bolhuis, 2020) ทำให้ความแม่นยำของการใช้ Machine Learning สูงกว่าวิธีการประมาณการอื่น ๆ โดยเฉพาะในช่วงที่อัตราเงินเฟ้อมีความผันผวน (Medeiros et al., 2019)[32]

การใช้ Machine Learning ในการประมาณการเงินเฟ้อ เป็นการเลือกตัวแปรในการประมาณการจากชุดข้อมูลทุกอย่างที่มี ในขณะที่การประมาณการด้วยวิธีอื่นจะนำตัวแปรมาจากเฉพาะจากชุดข้อมูลตัวอย่างเท่านั้น ทำให้การใช้ Machine Learning ไม่มีปัญหาในด้านการเลือกตัวแปรที่มีผลกับอัตราเงินเฟ้อ (Rayner and Bolhuis, 2020) และยังสามารถรับมือกับความสัมพันธ์ไม่เชิงเส้นระหว่างตัวแปรจำนวนมาก (Rayner and Bolhuis, 2020) ทำให้ความแม่นยำของการใช้ Machine Learning สูงกว่าวิธีการประมาณการอื่น ๆ โดยเฉพาะในช่วงที่อัตราเงินเฟ้อมีความผันผวน

---

[30] Rayner, B. and Bolhuis, M.A. (2020). Deus ex Machina? A Framework for Macro Forecasting with Machine Learning. International Monetary Fund.

[31] Stock, J. and Watson, M. (2006). Why Has U.S. Inflation Become Harder to Forecast? Journal of Money, Credit and Banking, 39(7). doi:10.3386/w12324.

[32] *Stock, J.H. and Watson, M.W. (2011). Dynamic Factor Models. Oxford Handbooks Online. Oxford University Press. doi:10.1093/oxfordhb/9780195398649.013.0003.*

(Medeiros et al., 2019) โดยเมื่อใช้ Machine learning วิธีต่าง ๆ ได้แก่ RW model, autoregressive models, ridge regression, LASSO, adaLASSO, ElNet, การใช้ตัวแปร, การหาค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักจากการใช้ผลลัพธ์ด้วยวิธีต่างๆ และแบบจำลอง Random Forest มาทดลองใช้ในการประมาณการ พบว่า การใช้ Machine Learning ทำให้การประมาณการค่าเงินเฟ้อมีความแม่นยำกว่าการวิธีการที่ไม่ใช้ โดยการใช้แบบจำลอง Random Forest มี RMSW, MAE, และ MAD ต่ำที่สุดเมื่อเทียบกับทุกวิธีการอื่น ๆ ที่ใช้ (Medeiros et al., 2019)[33]

3. ระเบียบวิธีวิจัย (Methodology)

3.1 กรอบแนวคิด/แบบจำลองที่ใช้

- Machine learning คือ การเรียนรู้ของโปรแกรมด้วยตัวเอง เช่น การแปลงภาพเป็น Text การแปลงเสียงเป็นตัวอักษร หรือ การเรียนรู้เรื่องในอดีตแล้วคาดการณ์อนาคต โดยมีส่วนประกอบที่สำคัญ ดังนี้

  1. ข้อมูล คือ ข้อมูล Transaction ของรายการที่เราสนใจ เช่น อุณหภูมิในแต่ละวัน หรือ รายการขายสินค้าของบริษัท ที่มีจำนวนมากพอ สำหรับส่งให้ Data Model ในการวิเคราะห์ต่อไป

  2. Data Model คือ ขบวนการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สูตรทางคณิตศาสตร์ ในรูปแบบของ Flow เช่น Microsoft Azure ในการช่วยการตัดสินใจและคาดการณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้น ลดภาระการทำงานที่ซ้ำซ้อน

- การพัฒนา Machine learning สามารถแบ่งออกมาได้เป็น 3 รูปแบบดังในภาพที่ 44

  1. การเรียนรู้แบบมีผู้สอน (Supervised learning) การสร้างโมเดลเพื่อแปลงข้อมูล Input เป็น target บางอย่าง อาทิ Classification และ Regression โดยข้อมูลตัวอย่างและผลลัพธ์ที่ต้องการจะถูกป้อนเข้าสู่คอมพิวเตอร์ เพื่อสร้างกฎทั่วไปที่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลขาเข้าและขาออกได้

  2. การเรียนรู้แบบไม่มีผู้สอน (Unsupervised learning) การสร้างโมเดลโดยใช้ข้อมูล input เพียงอย่างเดียว ไม่มี target โดยให้คอมพิวเตอร์หาโครงสร้างของข้อมูลขาเข้าเอง

  3. การเรียนรู้แบบเสริมกำลัง (Reinforcement learning) การสอน agent ในสภาพแวดล้อมบางอย่าง ให้เรียนรู้วิธีการตัดสินใจที่ให้ผลลัพธ์ดีที่สุด

[33] *(Medeiros et al., 2019)*

ภาพที่ 44 ประเภทของ Machine Learning[34]

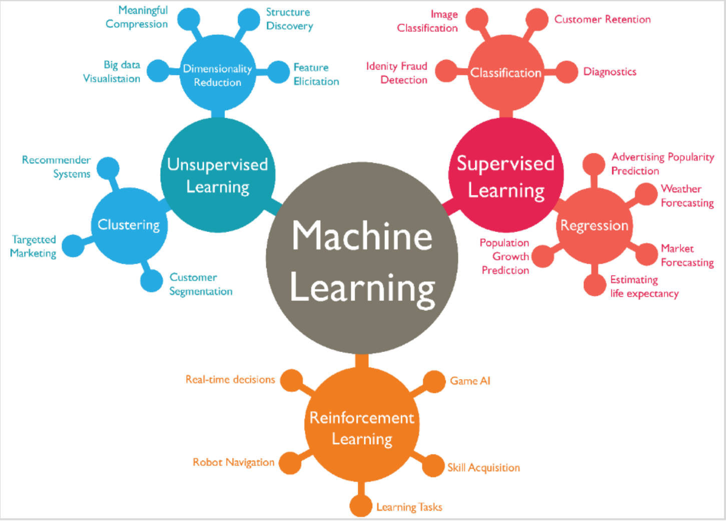

- การเรียนรู้แบบต้นไม้แห่งการตัดสินใจ (Decision tree learning)[35] เป็นหนึ่งในวิธีที่ใช้ในทางสถิติโดยการเรียนรู้ของเครื่อง (Machine learning) ที่ใช้ทำนายประเภทของวัตถุโดยพิจารณาจากลักษณะของวัตถุ ทั้งนี้หากเป็นข้อมูลไม่ต่อเนื่อง (Discrete values) จะเรียกว่าต้นไม้ตัดสินใจแบบจำแนก (Classification trees) และหากเป็นข้อมูลต่อเนื่อง (Continuous values) จะเรียกว่าต้นไม้ตัดสินใจแบบถดถอย (Regression trees)

[34] *Vithan Minaphinant, (Feb 28, 2018), Machine Learning คืออะไร, https://medium.com/investic/machine-learning/*

[35] ***Decision trees*** *คือการตัดสินใจในรูปแบบของแผนภูมิต้นไม้ (Tree) โดย Tree เปรียบเหมือนต้นไม้ต้นนึง มีรากมีกิ่งแล้วใบแตกออกมา โดยจุดมุ่งหมายของการทำ Decision Tree คือการตัดสินใจให้ได้ดีที่สุด*

ภาพที่ 45 โครงสร้างการตัดสินใจ (Decision tree)[36]

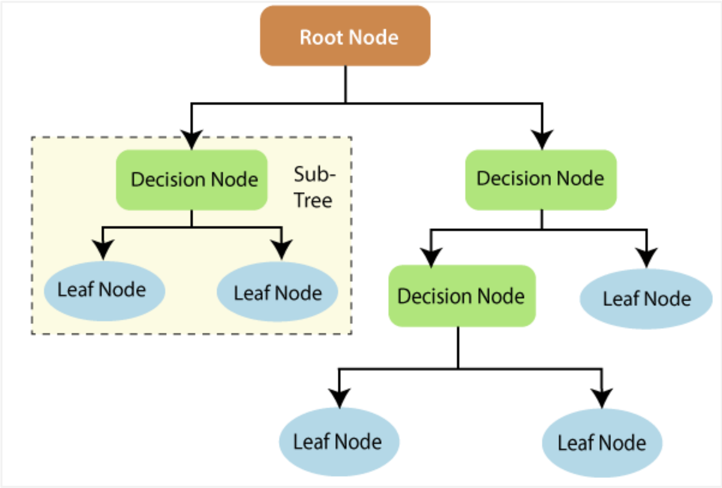

- จากภาพที่ 45 Tree เปรียบเหมือนต้นไม้ต้นนึง ที่มีรากมีกิ่งและมีใบแตกออกมา โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเลือก Root node ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่ง Decision Tree ถือว่าเป็น model แบบ Rule-Based คือ สร้างกฎ If-else จากค่าของแต่ละ Feature โดยไม่มีสมการมากำกับความสัมพันธ์ระหว่าง Feature และ Target สิ่งที่สำคัญ คือ การเลือก Split ค่า Feature แต่ละครั้งที่ต้อง Minimise ของ Cost function น้อยที่สุด

- **ทั้งนี้ Decision Tree เป็น model แบบ rule-based** คือ สร้างกฎ If-else จากค่าของแต่ละ feature โดยไม่มีสมการมากำกับความสัมพันธ์ระหว่าง Feature & Target สิ่งที่สำคัญในการสร้าง Decision Tree คือ การเลือก Split ค่า Feature แต่ละครั้ง จะต้อง Minimise ค่าของ Cost function ให้น้อยที่สุด (Regression-MSE, Classification-impurity, Entropy) ทั้งนี้ Decision Tree จะแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ Regression tree สำหรับทำ Regression และ Classification tree สำหรับทำ Classification หรือบางครั้งก็เรียก Decision Tree ทั้ง 2 ประเภท รวมกันว่า Classification And Regression Tree

[36] *Farrukh Nizam Arain, (April 4, 2021) Decision Tree Classification Algorithm, https://www.devops.ae/decision-tree-classification-algorithm/*

ภาพที่ 46 ตัวอย่าง การพยากรณ์ด้วย Decision Tree

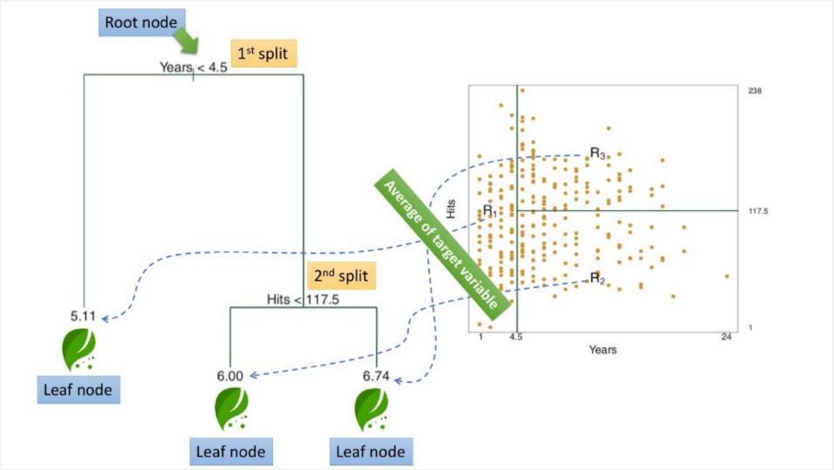

ที่มา: ISLR Sixth Printing

- **วิธีการทำ Decision Tree** คือ การค่อย ๆ แบ่งข้อมูลออกทีละ 2 ส่วน (Recursive binary split) จาก Node ล่างสุด เรียกว่า Root Node และไล่ขึ้นจนถึง Leaf Node และทำการพยากรณ์ ค่า Target variable ด้วยวิธีการที่ง่าย คือ ใช้ค่า Mean ของ Target Variable Node โดยการ Split ข้อมูลจาก Root Node จนถึง Leaf Node จนกว่าจะได้ Condition ที่กำหนด
- หลักการในการแบ่งข้อมูลในแต่ละ node สำหรับข้อมูลที่มี k Feature และ n Observation มีดังนี้

  1. เลือก 1 Feature จาก k Feature มาทำ sorting ข้อมูล ด้วยค่าของ feature ที่เลือกมา
  2. หาจุดแบ่งข้อมูลที่เป็นไปได้ทั้งหมด อาทิ หาจุดแบ่งข้อมูล n-1 จุด (กรณี min sample = 1)
  3. แบ่งข้อมูลแต่ละแบบที่เป็นไปได้ โดยคำนวณค่า Residual Sum of Squares (RSS) จากการพยากรณ์ค่า Target Variable ด้วยค่า mean ของ Target Variable ในแต่ละกลุ่ม ดังสมการ

$$RSS = \sum_{j=1}^{j} \sum_{i \in R_j} (y_i - \hat{y}_{Rj})^2$$

  4. เลือก Split Point ที่ให้ค่า RSS น้อยที่สุด โดยเมื่อสิ้นสุดการ Split แล้ว จะคาดการณ์ค่า Target Variable จากค่า Mean ของ Target Variable ภายใน Node ของตัวเอง

3.2 แบบจำลอง ML ที่ใช้ในการศึกษา

งานศึกษานี้จะใช้แบบจำลอง ML ในการวิเคราะห์โดยได้เลือกแบบจำลอง 5 ประเภท ได้แก่ 1) แบบจำลอง Random Forest 2) แบบจำลอง Tree Ensemble (Regression) 3) แบบจำลอง Gradient Boosting Machine Learner) 4) แบบจำลอง Linear Regression และ 5) แบบจำลอง Polynomial Regressionซึ่งแบบจำลองแต่ละประเภทมีลักษณะ จุดเด่น ข้อได้เปรียบดังรายละเอียด ดังนี้

1. แบบจำลอง Random Forest[37]

- เป็นการสร้างแบบจำลองจาก Decision Tree หลายแบบจำลองย่อย โดยให้แต่ละแบบจำลองได้รับชุดข้อมูลย่อยที่ไม่เหมือนกันซึ่งข้อมูลนี้เป็นส่วนหนึ่งของชุดข้อมูลทั้งหมด แล้วทำการพยากรณ์ข้อมูลในแต่ละ Decision Tree และคำนวณผลด้วยการ vote ที่ถูกเลือกโดย Decision Tree มากที่สุด (กรณี classification) หรือ หาค่า mean จาก output ของแต่ละ Decision Tree (กรณี regression) ทั้งนี้ Decision Tree แต่ละ model ใน Random Forest ถือว่าเป็น Weak Learner กล่าวคือ เป็น Model ที่ไม่มีประสิทธิภาพสูง แต่เมื่อนำแต่ละ Decision Tree ทำการคาดการณ์ร่วมกันจะได้ Model รวม ที่มีประสิทธิภาพสูงและแม่นยำมากกว่า Decision Tree

ภาพที่ 47 กระบวนการทำงานของ Random forest

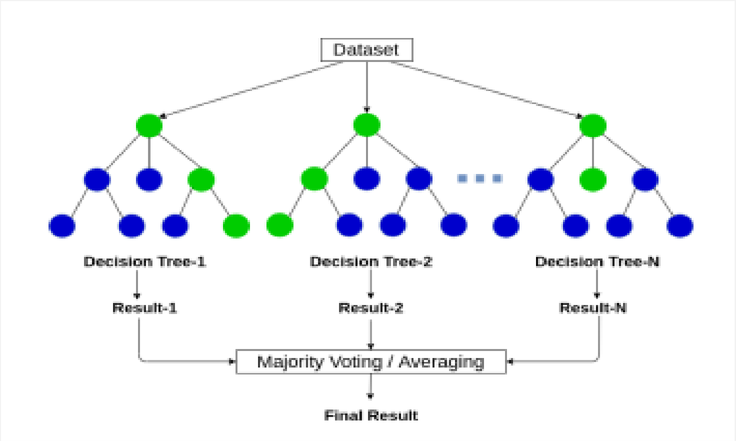

ที่มา: Analytics vidhya (2563)

- **จากภาพที่ 47 สามารถอธิบายหลักการทำ Random Forest ดังต่อไปนี้**

  1. Sample ข้อมูล (bootstrapping) จาก Data Set ทั้งหมด ให้ได้ข้อมูลออกมา n ชุด ที่ไม่เหมือนกันตามจำนวน Decision Tree ใน Random Forest

  2. สร้าง Model Decision Tree สำหรับแต่ละชุดข้อมูล

  3. ทำ Aggregation ผลลัพธ์ จากแต่ละ Model (bagging) เช่น Voting ในกรณี Classification หรือ หาค่า Mean ในกรณี Regression

- **การเทรนสำหรับ Random Forest**[38] โดยใช้เทคนิค bootstrap aggregating หรือ baggingโดยกำหนดชุดการเทรน $X = x_1, \ldots, x_n$ และคำตอบ $y = y_1, \ldots, y_n$ จำนวน B ครั้ง โดยใช้ n ตัวอย่าง และทำการเทรน

[37] *Witchapong Daroontham, (Nov 21, 2018) เจาะลึก Random Forest, https://medium.com/@witchapongdaroontham*

[38] *Breiman, Leo (1996). "Bagging predictors". Machine Learning. 24 (2): 123 - 140. CiteSeerX 10.1.1.32.9399. doi:10.1007/BF00058655. S2CID 47328136.*

Classification หรือ Regression tree โดยฟังก์ชั่น f_b ซึ่งหลังการเทรนสามารถคาดการณ์ x' โดยการหาค่าเฉลี่ยจากต้นไม้การถดถอยแต่ละตัว และสามารถเขียน $\hat{f}$ สมการทำนายผลได้ดังต่อไปนี้

$$\hat{f} = \frac{1}{B}\sum_{b=1}^{B} f_b(x')$$

- ข้อดีของแบบจำลอง Random Forest ประกอบด้วย 1) ใช้ได้ทั้งกับปัญหา Classification และ Regression 2) ทำ Hyper-Parameter Tuning ให้ Random Forest เกิดปัญหา overfit ได้ยาก3) แบบจำลองไม่มีกำหนดรูปแบบบการกระจายตัวของข้อมูลให้เป็นแบบ Normal Distribution, หรือสัมพันธ์กับ Target แบบ Linear, และ ไม่ต้องสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง Feature เพิ่มเติมทั้งนี้จำนวนตัวอย่างเป็นพารามิเตอร์อิสระ Free Parameter โดยทั่วไปจะใช้ต้นไม้หลักร้อยถึงหลายพันต้น ขึ้นอยู่กับขนาดและลักษณะของชุดการเทรน

2. แบบจำลอง Tree Ensemble (Regression) [39]

- **Ensemble Method** คือหนึ่งในเทคนิคของ Machine learning โดยการนำ Model หลายๆ Model มารวมกันเพื่อที่จะทำให้ผลลัพธ์ออกมาดีที่สุด ซึ่ง Model ที่นำมาใช้ สามารถใช้ Algorithm ของ Machine learning เช่น Linear Regression, Logistic Regression, Naive Bay และอื่น ๆ
- **Ensemble Learning** คือการรวมของโมเดลการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีความแตกต่างและมีอิสระต่อกันเข้าด้วยกัน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของโมเดล
- **ประเภทของ Ensemble Methods**

  1. Bagging (Bootstrap Aggregating)
     - Bagging คือ การนำ Model หลายๆ Model มารวมกัน ซึ่งสามารถใช้ Model ประเภทใด ก็ได้ โดยแต่ละ Model เราจะทำการสุ่ม Sample ออกมา โดยเราจะทำการหยิบ Sample ของ Training set มาใช้กับ Model แล้วนำกลับเข้าไปใส่ใน Training set เหมือนเดิม ซึ่งวิธีการสุ่มแบบนี้จะมีชื่อเรียกว่า Random with Replacement (Bootstrapping) จากนั้นทำการสุ่ม Set ของ Feature เพื่อมาหาว่า Feature ไหนจะทำให้ผลลัพธ์ของการ Split ดีที่สุด เมื่อนำ Sample มา Train ในแต่ละโมเดล เราก็จะได้ผลลัพธ์ออกมา ซึ่งมีการจัดการกับผลลัพธ์ 2 วิธี คือ 1. หาค่าเฉลี่ย (Averaging) และ 2. ค่าที่พบมากที่สุด (Voting) โดยวิธีการทำงานเป็นแบบ Parallel method กล่าวคือ ทกการสุ่ม และ Train model ไปพร้อมกัน

[39] *Tavish Srivastava, (June 26, 2020), Basics of Ensemble Learning Explained in Simple English*
https://www.analyticsvidhya.com/blog/2015/08/introduction-ensemble-learning/

ภาพที่ 48 กระบวนการทำงานของ Bagging (Bootstrap Aggregating) [40]

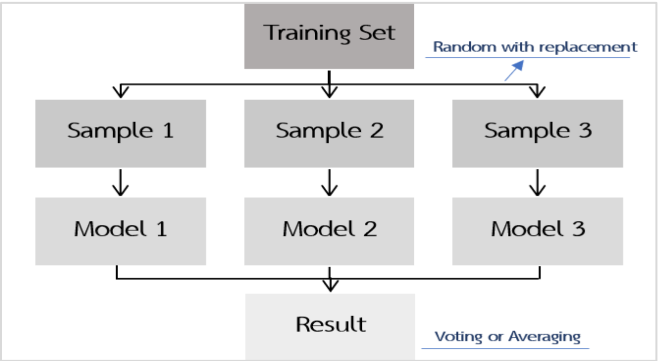

- โดยข้อดีของ Bagging คือ ถ้ามี 2 Model หาก Train sample ใน Model 1 จำนวน 1000 Samples และ Model 2 จำนวน 2,000 Samples โดย Model 1 อาจจะรู้ข้อมูลบางอย่างที่ Model 2 ไม่รู้ เพราะว่า Sample ของทั้งสอง Model นั้น ไม่เหมือนกัน ซึ่งเปรียบเหมือนกับทำงานที่จ้าง Specialist ในแต่ละด้านมา เพื่อทำให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งนี้ Learning Algorithm ในกลุ่มกลุ่มนี้เช่น Decision Trees, Random Forest และ Extra Trees.

2. Boosting

- เป็นวิธีที่นิยมใช้กันมากในปัจจุบัน ซึ่งหลักการ คือการนำข้อผิดพลาด (Error) ของ Model ก่อน ๆมา Train ให้กับ Model ใหม่ของเรา โดย Model ทุกตัวจะใช้ Sample ที่เหมือนกันหมดในการ Train แต่ก็จะมี Error ของ Model ตัวก่อนเข้ามาเทรนด้วยเช่นกัน ส่วนวิธีการทำงานของมันจะทำอย่างต่อเนื่องกัน หรือ เรียกว่า Sequencial Method

- ดังนั้น Boosting เป็นการสร้างหลายชุดแต่ประเภทเดียวกัน ทำการทดสอบกับข้อมูลชุดเดียวกัน โดยทำการทดสอบแบบ Iteration วนลูป ปรับค่าน้ำหนัก เพื่อทำให้ ผลการพยากรณ์ของโมเดลดีขึ้น ซึ่งค่อนข้างเป็นที่นิยม เพราะหยืดหยุ่นใช้ได้กับทุก learning algorithm สามารถปรับลด bias error ของโมเดลได้ดี ตัวอย่าง learning algorithm กลุ่มนี้เช่น AdaBoost และ Stochastic Gradient Boosting

- ทั้งนี้ Error ใน Ensemble Learning เป็นสิ่งที่สำคัญ โดยการ Trade-off Management ระหว่าง Bias และ Variance เพื่อทำให้ผลลัพธ์ของโมเดลออกมามีความสมบูรณ์มากที่สุด

---

[40] *Arissara Chotivichit, (Nov 10, 2019), Botnoi Classroom -ทำให้ผลลัพธ์ดีขึ้นด้วย Ensemble Method, https://medium.com/botnoi-classroom/botnoi-classroom/*

ภาพที่ 49 แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง Model Complexity และ Error

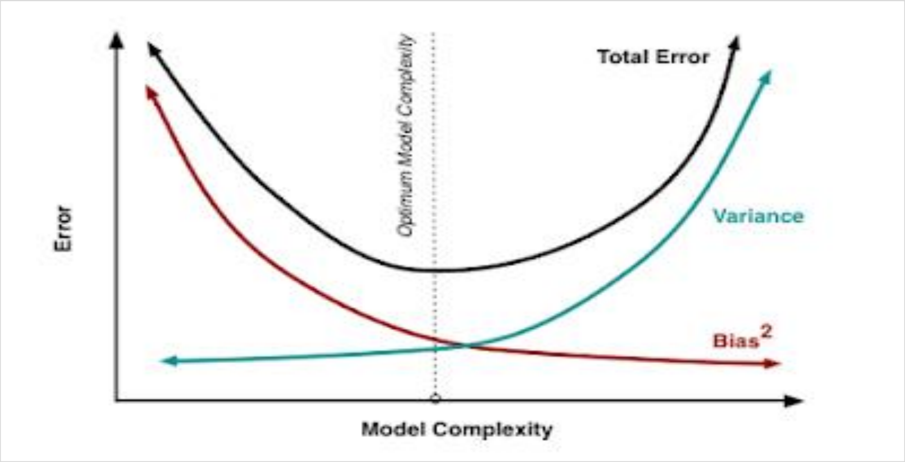

ที่มา:analyticsvidhya

จากภาพ 49 แสดงให้เห็นว่าช่วงเริ่มต้นนั้น ความซับซ้อนของแบบจำลองที่น้อย จะมี Bias สูง Variance ต่ำ แต่เมื่อมีความซับซ้อนเพิ่มขึ้น จะทำให้ Bias เริ่มลดลงและ Varian เพิ่มขึ้น โดยเราสามารถหาเลือกโมเดลที่มีความสมบูรณ์มากที่สุด โดยการหาจุดตัดของโมเดล ซึ่งเป็นจุดระหว่าง Bias และ Varian ที่ทำให้ Error น้อยที่สุด

3. แบบจำลอง Gradient Boosting Machine Learner[41]

- **Gradient Boosted Trees** เป็นแบบจำลองที่มีพื้นฐานมาจาก Decision tree ซึ่งเป็นการปรับปรุงประสิทธิภาพของแบบจำลองใหม่ค่าสูงขึ้น โดยการสุ่มสร้าง Decision tree หลายร้อยแบบจำลอง ทำซ้ำและประเมินผลแต่ละแบบจำลองจนกว่าจะได้ Decision tree ที่สมบูรณ์ โดย Boosting ซึ่งเป็นอีกเทคนิคใน Ensemble learning ที่ใช้ Classifier หลายๆ Instance มาช่วยกันสร้างโมเดลและพยากรณ์ โดยการนำ Classifier หลายตัวมาทำงานเป็นโซ่ต่อกัน โดยแต่ละตัวจะแก้ไขจุดด้อยของ Classifier ตัวก่อนหน้า เมื่อทำการเทรนแล้ว Classifier ทุกตัวจะพยากรณ์ร่วมกัน

---

[41] *Rosaria Silipo, (Mar 19 ,2022), Ensemble Models: Bagging & Boosting*
https://medium.com/analytics-vidhya/ensemble-models-bagging-boosting-c33706db0b0b

ภาพที่ 50 กระบวนการทำงานของ Gradient Boosted Trees

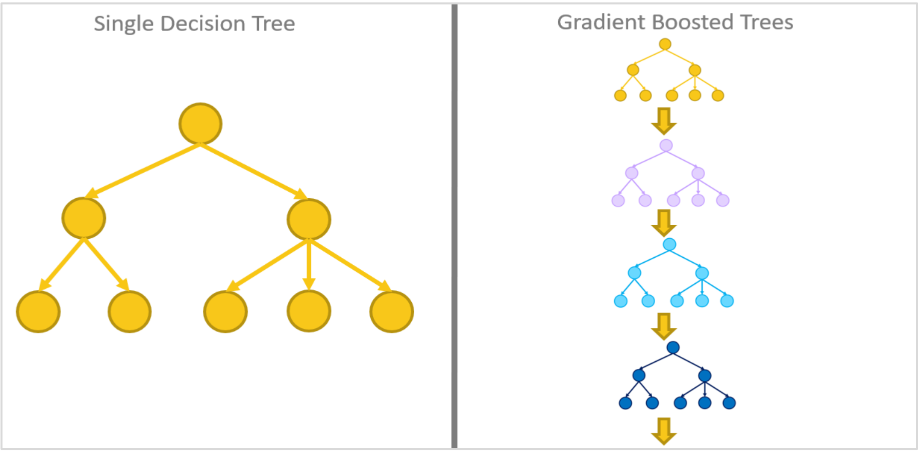

ที่มา: Thedatascientist

- **การใช้ Gradient Boosting Regression** ในแต่ละรอบจะเทรนจาก Input X เดียวกัน แต่เปลี่ยน Y ให้เป็นความต่างของค่าพยากรณ์กับคำตอบจริง ระหว่าง Instance ก่อนหน้ากับ Instance ปัจจุบัน (Residual error) โดย Algorithm ตระกูล Gradient boosting นั้นเป็นกลุ่ม Algorithm ที่มีความยืดหยุ่น แม่นยำ และประสิทธิภาพดีที่สุดกลุ่มหนึ่งในปัจจุบัน

4. แบบจำลอง Linear Regression[42]

- **Linear Regression** หรือ การวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้น เกิดจากการรวมกันของคำว่า Linear ที่แปลว่าเชิงเส้น และ Regression ที่แปลว่าการถดถอย โดย Linear Regression จะเป็นความสัมพันธ์ของตัวแปรหรือสิ่งที่เรากำลังสนใจ ซึ่งจะถูกใช้กับการคำนวณค่าที่เป็นตัวเลข เพื่อหาความสัมพันธ์หรือทำนายข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งเป็นวิธีการทางสถิติที่ใช้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (Independent Variable) กับตัวแปรตาม (Dependent Variable) จะเป็นการศึกษาความสัมพันธ์เชิง เส้นตรง (Linearity) ถ้าศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระหนึ่งตัวกับตัวแปรตามหนึ่งตัว เรียกว่า การวิเคราะห์ถดถอยเชิงเส้นเชิงเดี่ยวหรือการวิเคราะห์ถดถอยเชิงเส้นอย่างง่าย (Simple Linear Regression Analysis) ถ้าตัวแปรอิสระมีมากกว่าหนึ่งตัวกับตัวแปรตามหนึ่งตัว เรียกว่า การวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ (Multiple Linear Regression)
- **การวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้น** ในกรณีที่ตัวแปรตาม y เป็นฟังก์ชันเชิงเส้นของตัวแปรอิสระหลายตัวสามารถใช้วิธีการที่ง่ายที่สุดของกำลังสองน้อยที่สุด (Least-Square Regression) คือการแทนค่าชุดของมูลด้วยเส้นตรงที่เรียกว่า การถดถอยเชิงเส้น (Linear Regression) ดังสมการต่อไปนี้

---

[42] *Sasithorn Kongudomthrap and Pongsit Twichpongtorn , **(Vol.4 No.1 January – December 2021),** The Accuracy of Multiple Regression Models in Conditional Randomized Database Analysis to Predict Academic Performance of Naval Cadets, **Journal of Science and Technology***

$$y_i = \beta_0 + \beta_1 x_{11} + \beta_2 x_{12} + \cdots + \beta_k x_{ik} + \varepsilon_i \; ; \; i = 1,2,\ldots,n$$

โดย y_i คือ ตัวแปรตามที่ i x_{ij} คือ ตัวแปรอิสระที่ i ในมิติที่ j

β_0, β_1 คือ สัมประสิทธิ์ที่แสดงจุดตัดแกนและความชัน k คือ จำนวนมิติทั้งหมด

ε_i คือ ค่าผิดพลาดระหว่างค่าที่ได้จากฟังก์ชันและข้อมูลจริง

- **ฟังก์ชันกำลังสองน้อยที่สุดเป็นดังสมการต่อไปนี้**

$$S = (\beta_0, \beta_1, \ldots, \beta_k) + \sum_{i=1}^{n} {\varepsilon_i}^2 = \sum_{i=1}^{n} (y_i - \beta_0 - \sum_{j=1}^{k} \beta_i x_{ij})^2$$

S คือ ผลรวมค่าผิดพลาดกำลังสอง สามารถหาค่า S ให้มีค่าน้อยที่สุดได้ โดยการหาอนุพันธ์เทียบกับสัมประสิทธิ์ β ที่ทำให้ S มีค่าน้อยที่สุด

$$\frac{\partial S}{\partial \beta_0} = -2 \sum_{i=1}^{n} (y_i - \beta_0 - \sum_{j=1}^{k} \beta_i x_{ij}) = 0$$

และ $$\frac{\partial S}{\partial \beta_j} = -2 \sum_{i=1}^{n} (y_i - \beta_0 - \sum_{j=1}^{k} \beta_i x_{ij}) x_{ij} = 0 \; ; \; j = 1,2,\ldots,k$$

- **ตามสมการข้างต้น ทำให้ได้รูปแบบของสมการกำลังสองน้อยที่สุด ดังนี้**

$$n\beta_0 + \beta_1 \sum_{i=1}^{n} x_{i1} + \beta_2 \sum_{i=1}^{n} x_{i2} + \cdots + \beta_k \sum_{i=1}^{n} x_{ik} = \sum_{i=1}^{n} y_i$$

$$\vdots$$

$$\beta_0 \sum_{i=1}^{n} x_{i1} + \beta_1 \sum_{i=1}^{n} x_{ik} x_{i1} + \beta_2 \sum_{i=1}^{n} x_{ik} x_{i2} + \cdots + \beta_k \sum_{i=1}^{n} {x_{ik}}^2 = \sum_{i=1}^{n} x_{ik} y_i$$

- **สามารถแสดงให้อยู่ในรูปของเมตทริกซ์ได้ดังนี้**

$$\mathrm{y} = \mathrm{X}\beta + \varepsilon$$

โดย $$y = \begin{bmatrix} y_1 \\ y_2 \\ \vdots \\ y_n \end{bmatrix}, \; \mathrm{X} = \begin{bmatrix} 1 & x_{11} & x_{12} & \cdots & x_{1k} \\ 1 & x_{21} & x_{22} & \cdots & x_{2k} \\ \vdots & \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ 1 & x_{n1} & x_{n2} & \cdots & x_{nk} \end{bmatrix}$$

$$\beta = \begin{bmatrix} \beta_1 \\ \beta_2 \\ \vdots \\ \beta_n \end{bmatrix}, \varepsilon = \begin{bmatrix} \varepsilon_1 \\ \varepsilon_2 \\ \vdots \\ \varepsilon_n \end{bmatrix}$$

- **การประมาณค่า β ด้วยฟังก์ชันสำหรับการถดถอยเป็นไปตามสมการดังนี้**

$$\hat{\beta} = ((X'X)^{-1} + X'y)$$

- **เมื่อได้สัมประสิทธิ์ที่ใช้ในการประมาณค่าแล้วได้รูปแบบฟังก์ชันเชิงเส้นสำหรับการประมาณค่าดังนี้**

$$y = X\beta + \varepsilon$$

$$y_i = X\hat{\beta} = ((X'X)^{-1} X'y)$$

5. แบบจำลอง Polynomial Regression[43]

- **สมการถดถอยแบบโพลิโนเมียล (Polynomial regression)** เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ไม่เป็นเส้นตรง (ความสัมพันธ์เป็นแบบเส้นโค้ง) ซึ่งขั้นตอนการวิเคราะห์จะมีความยากและซับซ้อนยิ่งขึ้น
- **ฟังก์ชันโพลีโนเมียล** แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตาม Y และตัวแปรต้น X ซึ่งมีลักษณะเป็นปริมาณสามารถอธิบายได้ด้วยตัวแบบโพลีโนเมียล

$$y = \beta_0 + \beta_1 x + \beta_2 x^2 + \dots + \beta_p x^p + \varepsilon$$

- **ตัวอย่างตัวแบบโพลีโนเมียล**

$y = \beta_0 + \beta_1 x$

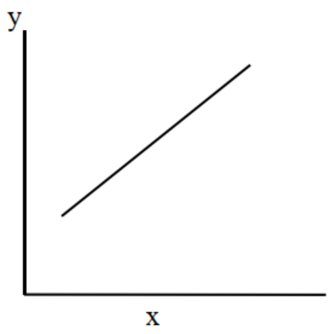

(a) เทอมที่มีกำลังหนึ่ง (Linear)

$y = \beta_0 + \beta_1 x + \beta_2 x^2$

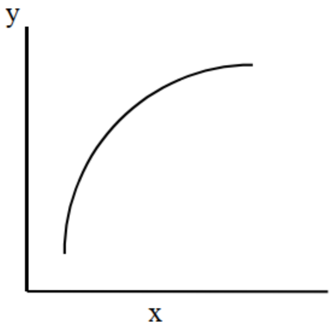

(b) เทอมที่มีกำลังสอง (Quadratic)

$y = \beta_0 + \beta_1 x + \beta_2 x^2 \beta_3 x^3$

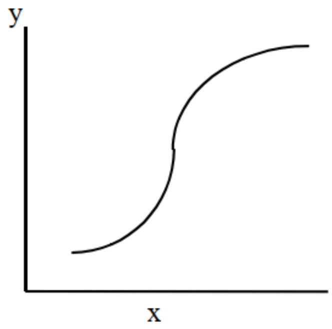

(c) เทอมที่มีกำลังสาม (Cubic)

[43] *อังคณา ตาเสนา. (2553). การศึกษากระบวนการปรับตัวที่ไม่ใช่เชิงเส้นตรงใน กลุ่มพลังงานน้ำมันของประเทศไทย : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*

- **กรณีที่ตัวแปรตาม y เป็นฟังก์ชันเชิงเส้นของตัวแปรอิสระ 1 ตัวแปร** คือ x_1 สามารถกำหนดให้สมการโพลิโนเมียลกำลังสองเป็น

$$y = \beta_0 + \beta_1 x_1 + \beta_2 {x_1}^2 + \varepsilon$$

โดยที่ β_0, β_1 คือ สัมประสิทธิ์ที่แสดงจุดตัดแกนและความชัน

ε คือ ค่าผิดพลาดระหว่างค่าที่ได้จากฟังก์ชันและข้อมูลจริง

- **กรณีที่ y เป็นฟังก์ชันของตัวแปรอิสระมากกว่า 1 ตัวแปร** นั้นจะคล้ายกับในกรณีที่มีตัวแปร อิสระ 1 ตัวโดยสามารถเขียนสมการของตัว แปรอิสระ 2 ตัวได้ดังนี้

$$y = \beta_0 + \beta_1 x_1 + \beta_2 x_2 + \beta_{11} {x_1}^2 + \beta_{22} {x_2}^2 + \beta_{12} x_1 x_2 + \varepsilon$$

- ในส่วนสมการโพลิโนเมียลสำหรับการถดถอยเมื่อนำมาหาค่าสัมประสิทธิ์ β ที่ใช้สำหรับการประมาณค่านั้นใช้หลักการกำลังสองน้อยที่สุด

3.3 การวัดประสิทธิภาพของแบบจำลอง[44]

ในเทคนิคของการทำ Machine Learning มี Metrics ที่ใช้วัดความถูกต้องของแบบจำลองหลายตัว สำหรับ Metrics ที่ใช้ในแบบจำลอง regression มีดังนี้

- Mean Squared Error (MSE) **หรือค่าเฉลี่ยความผิดพลาดกำลังสอง** เป็นการวัดค่าความคลาดเคลื่อนของแบบจำลอง โดยค่าที่ได้ยิ่งน้อยจะยิ่งแสดงให้เห็นว่าแบบจำลองที่ได้มีความแม่นยำ โดยค่า MSE คำนวณได้จากการนำค่าความคลาดเคลื่อนมายกกำลัง แล้วนำไปหาค่าเฉลี่ย ดังสมการ

$$MSE = \frac{1}{n}\sum_{i=1}^{n}(y_i - \hat{y}_i)^2$$

โดย $\boldsymbol{y_i}$ คือ ค่าจริง ที่ t ใด ๆ

$\boldsymbol{\hat{y}_i}$ คือ ค่าที่ได้จากการทำนายที่ t ใด ๆ

$\boldsymbol{n}$ คือ จำนวนหมวดข้อมูลที่ใช้

[44] *Freedman, David A., (2009). Statistical Models: Theory and Practice. Cambridge University Press.*
ISBN 978-1-139-47731-4

- Root Mean Square Error (RMSE) **หรือค่ารากที่สองของค่าความคลาดเคลื่อนกำลังสองเฉลี่ย** เป็นวิธีการวัดค่าความคลาดเคลื่อนแบบมาตรฐาน ที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย โดยค่าที่ได้ยิ่งน้อยจะยิ่งแสดงว่าแบบจำลองที่ได้มีความแม่นยำมาก วิธีการคำนวณคือจะเป็นการนำค่า MSE ที่คำนวณได้มาหารากที่สอง ดังสมการ

$$RMSE = \sqrt{\frac{1}{n}\sum_{i=1}^{n}(y_i - \hat{y}_i)^2}$$

- Coefficient of determination **หรือค่า** R-square (**R^2**) เป็นค่าที่ใช้พิสูจน์ว่าแบบจำลองที่ได้นั้นเหมาะสมหรือไม่ โดยมีค่า 0-1 ซึ่งยิ่งเข้าใกล้ 1 ยิ่งดี โดยทั่วไปควรมีค่ามากกว่า 0.6 จะถือว่าแบบจำลองที่ได้เป็นแบบจำลองที่ดี โดยวิธีคำนวณ ดังสมการ

$$R^2 = \frac{\sum_{i=1}^{n}(x_i - \bar{x})(y_i - \bar{y})}{\sqrt{\sum_{i=1}^{n}(x_i - \bar{x})^2}\sqrt{\sum_{i=1}^{n}(y_i - \bar{y})^2}}$$

3.4 วิธีการศึกษา

1. คาดการณ์อัตราการขยายตัวของราคาสินค้าของหมวดต่างๆ ในตะกร้าเงินเฟ้อ (%MoM) โดยใช้ Machine Learning ใน Program KNIME

2. คาดการณ์อัตราเงินเฟ้อทั่วไป จากอัตราการขยายตัวของราคาสินค้าของหมวดต่าง ๆ ในตะกร้าเงินเฟ้อ (%MoM) ที่ได้จากข้อ 1 โดยใช้ Bottom-up Model ใน Program Excel

ทั้งนี้มีการคาดการณ์ถึงสิ้นปี เมื่อนำมาหาค่าเฉลี่ยแต่ละเดือน จะได้ได้ตัวเลขเงินเฟ้อคาดการณ์ทั้งปี

แผนผังที่ 1 ขั้นตอนการคาดการณ์เงินเฟ้อ

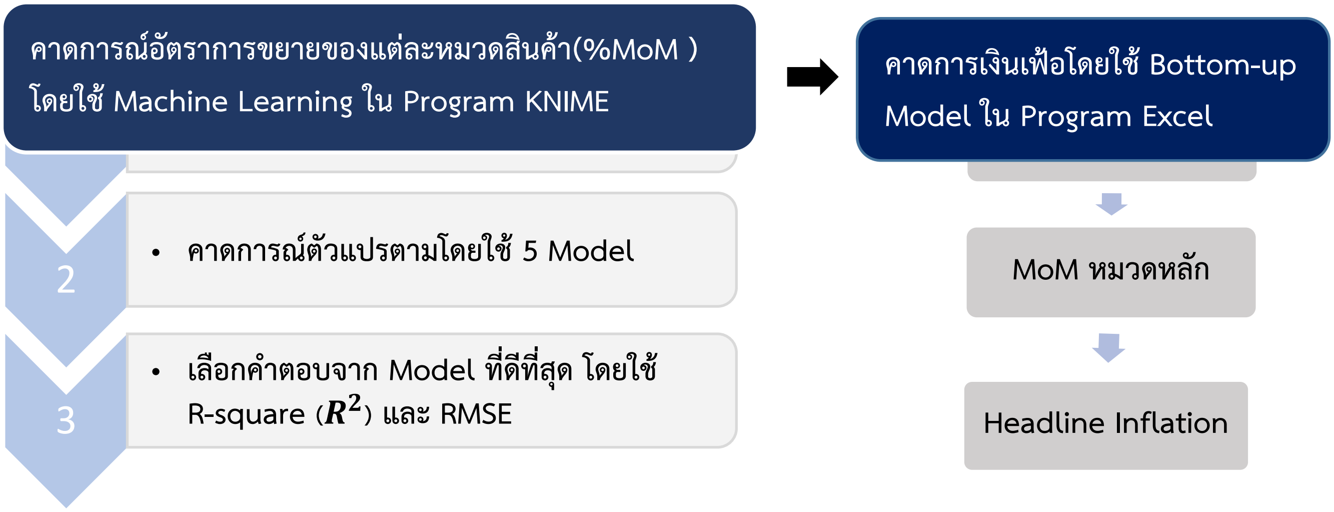

ภาพที่ 51 ตัวอย่างแบบจำลองคาดการณ์อัตราการการเติบโตของหมวดสินค้าในตะกร้าเงินเฟ้อ โดยโปรแกรม KNIME

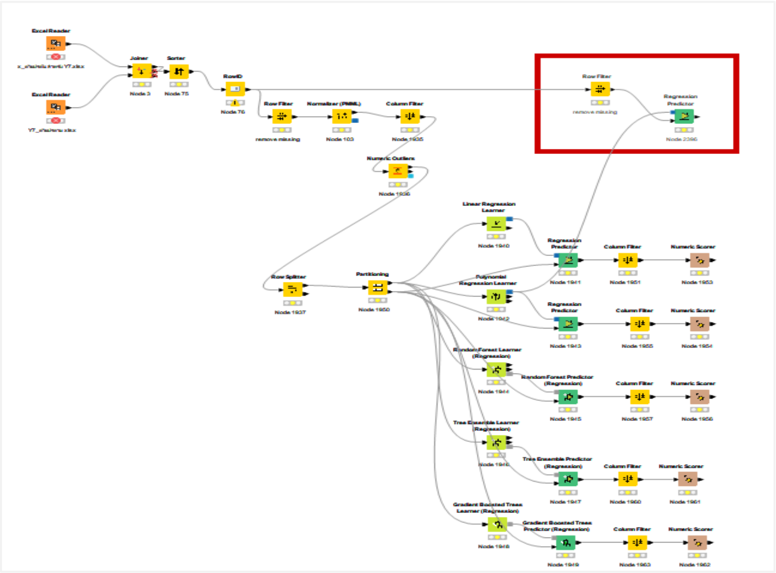

- ในการคาดการณ์เงินเฟ้อแต่ละเดือนนั้นการศึกษาครั้งนี้จะใช้วิธี Bottom-Up Model กล่าวคือ เริ่มจากการคาดการณ์อัตราการเติบโตของแต่ละหมวดย่อย g_i ในตะกร้าเงินเฟ้อ แล้วจะคำนวณอัตราการเติบโตของหมวดหลัก G_i ได้โดยห่ค่าเฉลี่ยแบบถ่วงน้ำหนักจากอัตราการเติบโตของแต่ละหมวดย่อย g_i จากนั้นนำ G_i ไปประกอบการคำนวณหรือประมาณอัตราเงินเฟ้อทั่วไปได้ดังสมการข้างต้นนี้

$$Headline\ Inflation = \sum_{i=1}^{n}(W_i * G_i)$$

โดย W_i คือ สัดส่วนน้ำหนักในตะกร้าเงินเฟ้อของหมวดหลักแต่ละหมวด

G_i คือ อัตราการเติบโตของหมวดหลักในตะกร้าเงินเฟ้อ เมื่อเทียบกับเดือนก่อน

n คือ จำนวนหมวดสินค้าหมวดหลักในตะกร้าเงินเฟ้อ

ภาพที่ 52 แสดงขั้นตอนการคาดการณ์เงินเฟ้อโดยใช้ Bottom - up model

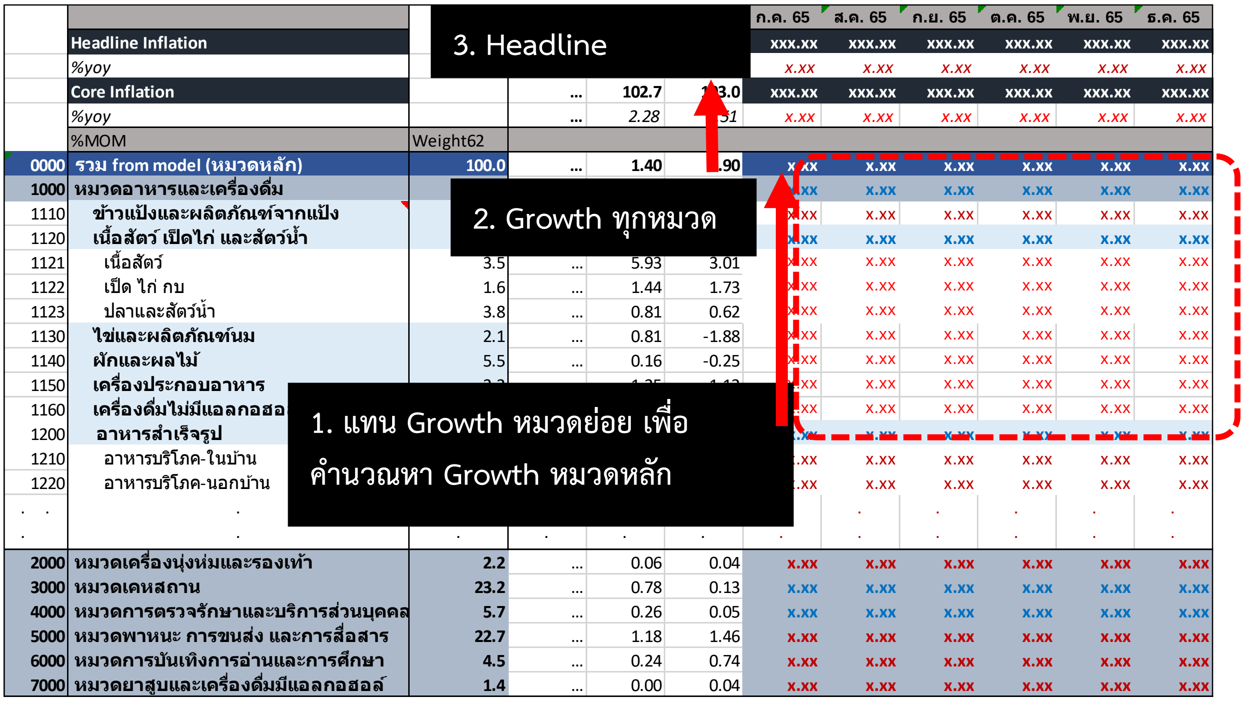

- **หมวดสินค้าในตะกร้าเงินเฟ้อไทย (ปีฐาน 2562)**

CODE	หมวด	น้ำหนักปีฐาน 62
0	อัตราเงินเฟ้อทั่วไป	100
1000	หมวดอาหารและเครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์	40.35
1110	ข้าว แป้งและผลิตภัณฑ์จากแป้ง	4.09
1120	เนื้อสัตว์ เป็ดไก่ และสัตว์น้ำ	8.93
1121	เนื้อสัตว์	3.54
1122	เป็ด ไก่	1.57
1123	ปลาและสัตว์น้ำ	3.83
1130	ไข่และผลิตภัณฑ์นม	2.05
1140	ผักและผลไม้	5.47
1150	เครื่องประกอบอาหาร	2.17
1160	เครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์	2.21

1200	อาหารสำเร็จรูป	15.42
1210	อาหารบริโภค-ในบ้าน	8.7
1220	อาหารบริโภค-นอกบ้าน	6.72
2000	หมวดเครื่องนุ่งห่มและรองเท้า	2.23
3000	หมวดเคหสถาน	23.17
3100	ค่าที่พักอาศัย	15.49
3110	ค่าเช่า	14.62
3200	ไฟฟ้า เชื้อเพลิง น้ำประปาและแสงสว่าง	5.49
3300	สิ่งทอสำหรับใช้ในบ้าน	0.15
3600	สิ่งที่เกี่ยวกับทำความสะอาด	1.64
4000	หมวดการตรวจรักษาและบริการส่วนบุคคล	5.68
4100	ค่าตรวจรักษาและค่ายา	1.22
4200	ค่าใช้จ่ายส่วนบุคคล	4.21

CODE	หมวด	น้ำหนักปีฐาน 62
5000	หมวดพาหนะ การขนส่ง และการสื่อสาร	22.67
5100	ค่าโดยสารสาธารณะ	1.37
5200	ยานพาหนะและน้ำมันเชื้อเพลิง	15.18
5400	การสื่อสาร	4.35
6000	หมวดการบันเทิงการอ่าน การศึกษา และการศาสนา	4.51
7000	หมวดยาสูบและเครื่องดื่มมีแอลกอฮอล์	1.39
8000	หมวดอื่น ๆ ไม่ใช่อาหาร และเครื่องดื่ม	59.65
9000	กลุ่มอาหารสดและพลังงาน	32.94
9100	อาหารสด	20.55

9200	พลังงาน	12.39
9300	อัตราเงินเฟ้อพื้นฐาน	67.06

ที่มา: สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า

4. ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา Participants

4.1 แหล่งข้อมูล

- ข้อมูลระดับราคาสินค้ารายวันจากกรมการค้าภายในผ่านระบบฐานค้ามูล CEIC (ตัวแปรอิสระ)
- ข้อมูลดัชนีราคาผู้บริโภคหมวดต่าง ๆ ในตะกร้าเงินเฟ้อ โดยสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า (ตัวแปรตาม)

4.2 ลักษณะข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา เป็นข้อมูลรายเดือน ตั้งแต่เดือน ม.ค. 54 - มิ.ย. 65 จำนวน 138 ข้อมูล

- **หมวดอาหารและเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์** โดยแยกการประมาณการเป็นหมวดย่อย ประกอบไปด้วย
    - หมวดข้าวแป้งและผลิตภัณฑ์จากแป้ง อาทิ ข้าวหอมมะลิ 100% ข้าวขาว 100% เป็นต้น

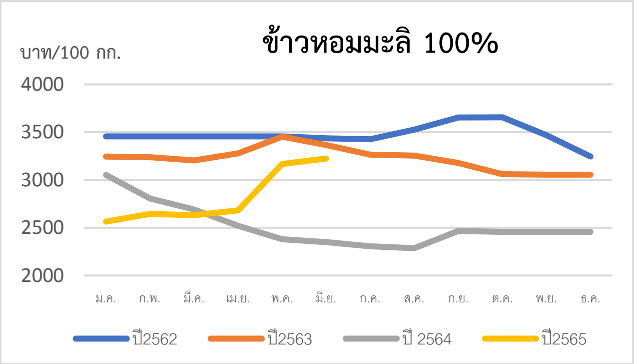

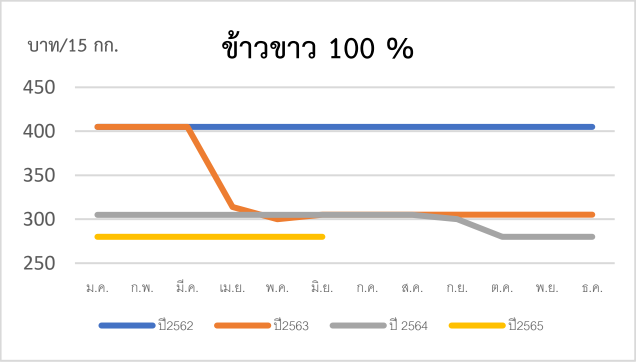

- หมวดเนื้อสัตว์ อาทิ หมูเนื้อแดง เนื้อสันใน เป็นต้น

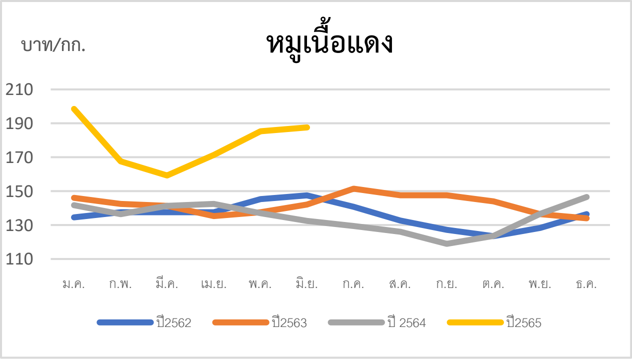

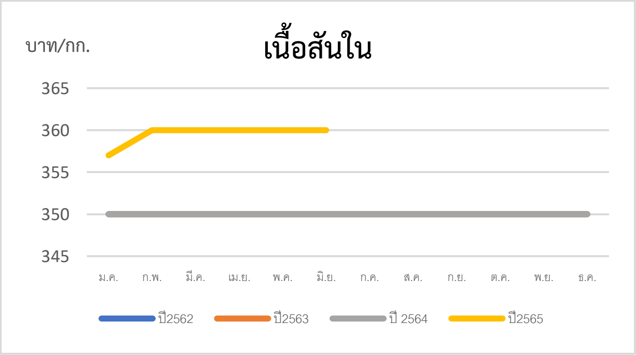

- หมวดเป็ด ไก่ กบ อาทิ ไก่สด เป็นต้น

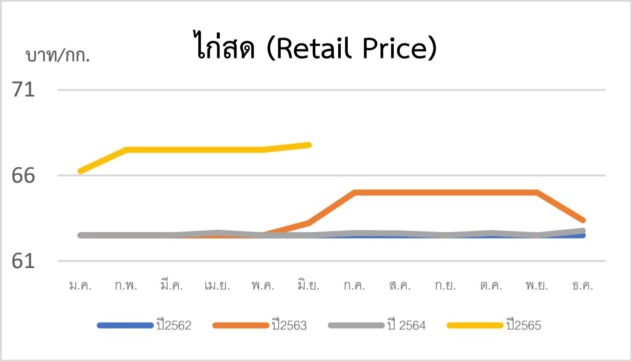

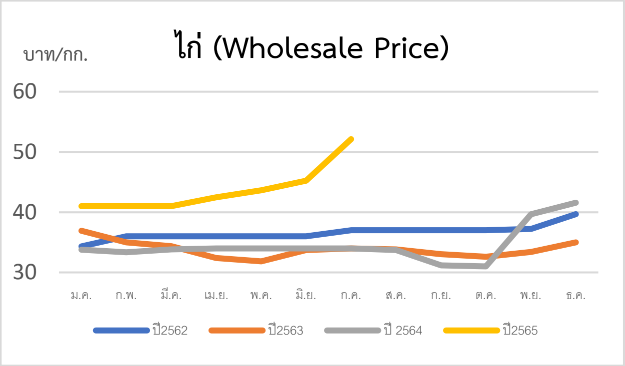

- หมวดปลาและสัตว์น้ำ อาทิ กุ้งขาว ปลาดุก เป็นต้น

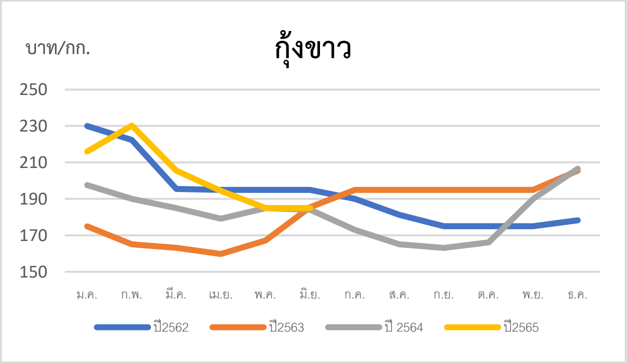

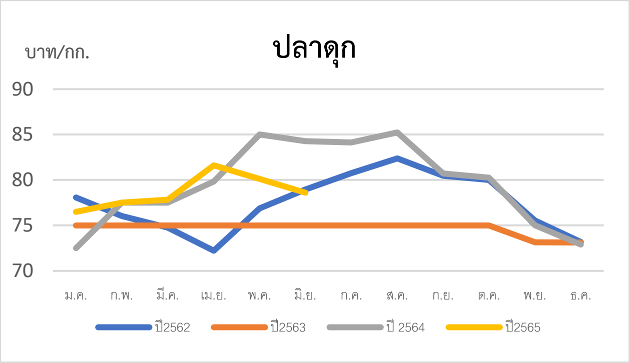

- หมวดไข่และผลิตภัณฑ์จากนม อาทิ ไข่เป็ด (ขนาดกลาง), ไข่ไก่ เบอร์ 3 เป็นต้น

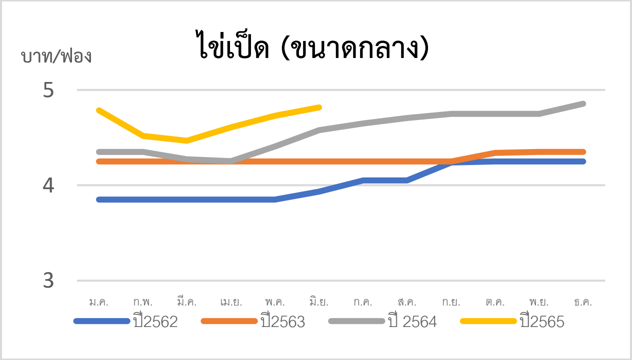

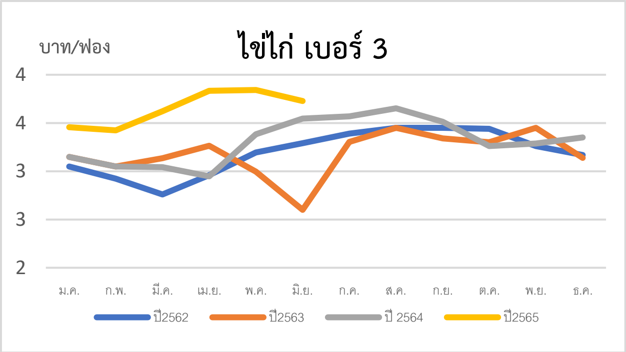

- หมวดผักและผลไม้ อาทิ มะนาว พริกจินดา เป็นต้น

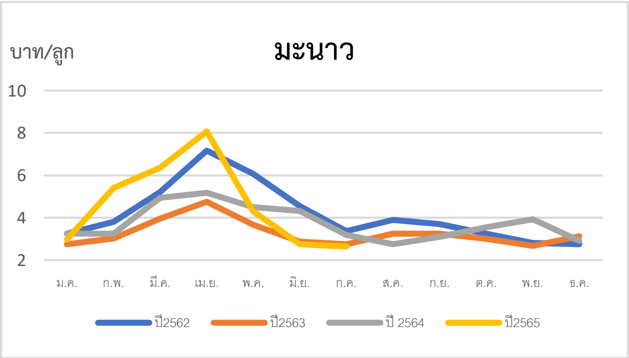

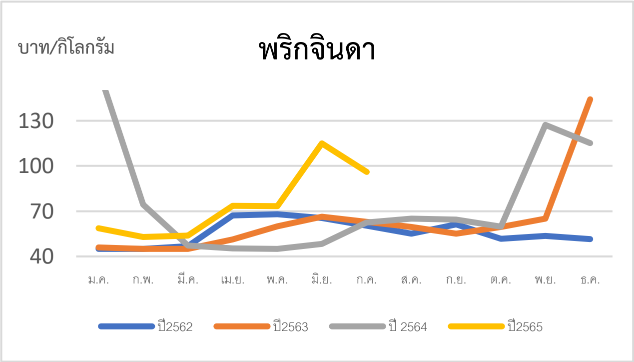

- **หมวดไฟฟ้า เชื้อเพลิง น้ำประปาและแสงสว่าง** อาทิ ค่าฟ้าผันแปร (Ft) เป็นต้น

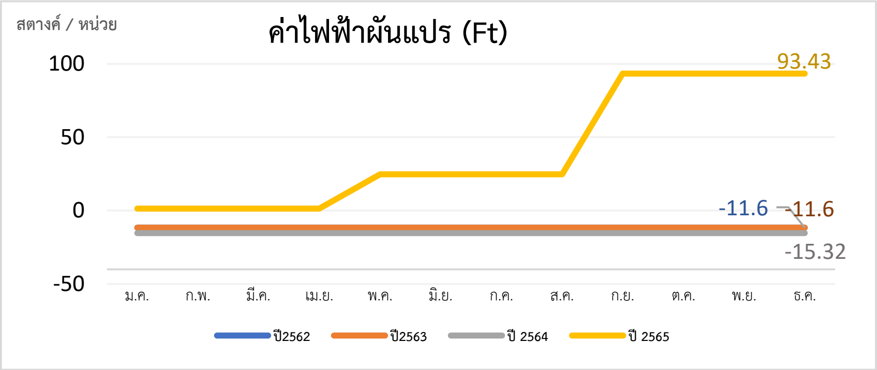

- **หมวดพาหนะ การขนส่ง และการสื่อสาร** อาทิ 1) Gasohol 91 E10 2) Gasohol 95 E20 3) Diesel และ 4) Gasoline 95 เป็นต้น

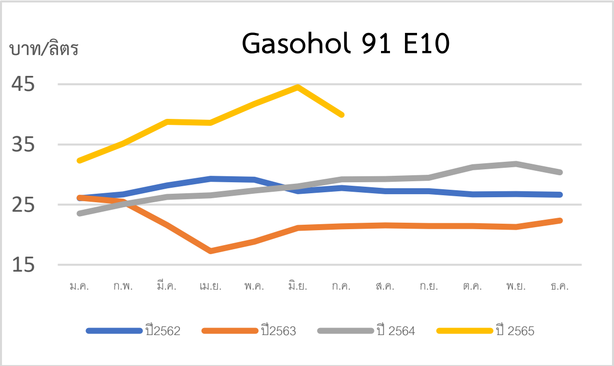

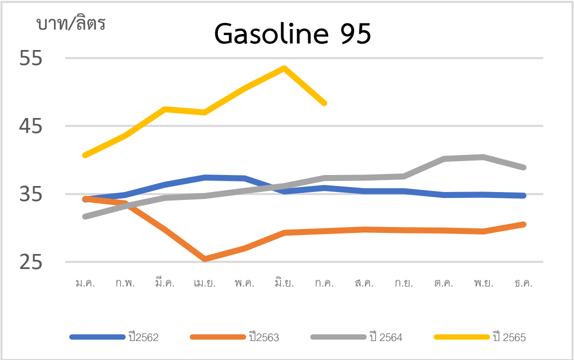

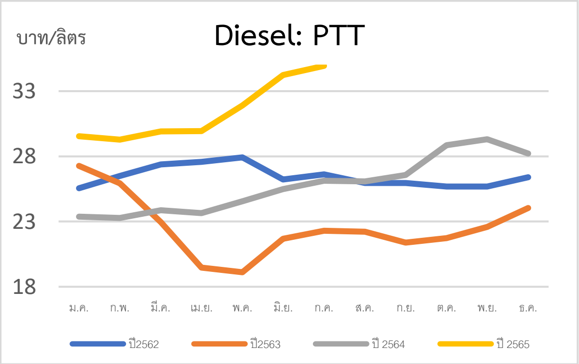

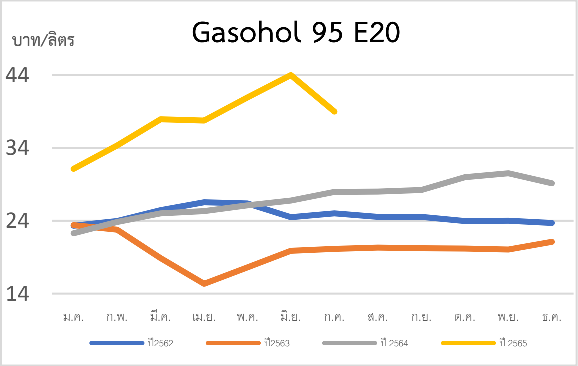

ทั้งนี้การจัดทำเล่มประมาณการครั้งต่อไป คณะผู้จัดทำจะเสนอขั้นตอนการสร้างอัลกอลิทึม Machine Learning (ML) ในโปรแกรม KNIME ตั้งแต่ขั้นตอนทดสอบ correlation ขั้นตอนสร้างโมเดล และขั้นตอนการเลือกแบบจำลองที่ดีที่สุด รวมถึงนำเสนอผลการพยากรณ์เงินเฟ้อโดยใช้แบบจำลอง Bottom Up Model ของ สศค.

คณะผู้จัดทำ

ผู้อำนวยการเฉพาะด้าน (วิชาการเศรษฐกิจ) สูง รักษาราชการแทน ผู้อำนวยการกองนโยบายเศรษฐกิจมหภาค
ดร.พิสิทธิ์ พัวพันธ์: pisitp@mof.go.th
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเศรษฐกิจมหภาค
นายพงศ์นคร โภชากรณ์: p_pochakorn@hotmail.com
ผู้อำนวยการส่วนแบบจำลองและประมาณการเศรษฐกิจการคลัง
ดร.ยุทธภูมิ จารุเศร์นี: iam5111@msn.com
ผู้อำนวยการส่วนการวิเคราะห์เศรษฐกิจมหภาค
นายณัฐพล ศรีพจนารถ: kuhnju@gmail.com
ผู้อำนวยการส่วนการวิเคราะห์เศรษฐกิจการเงินและต่างประเทศ
นางสาวปาริฉัตร คลิ้งทอง : kparipari@gmail.com
ผู้อำนวยการส่วนนวัตกรรมข้อมูลเศรษฐกิจและงานวิจัย
ดร.นรพัชร์ อัศววัลลภ: norabajra@hotmail.com
ผู้อำนวยการส่วนการวิเคราะห์เศรษฐกิจภูมิภาค
นางสาวสิริกัลยา เรืองอำนาจsirigunlaya@yahoo.com

ผู้รับผิดชอบรายภาคเศรษฐกิจ

ภาคการคลัง
ณัฏฐธิดา จันภักดี: fongnutdee@hotmail.com
ฐิตินันท์ เลิศกาญจนพร : thitinan.fpo@gmail.com
ธัญลักษณ์ โกษาเสวียง: netfpo@gmail.com

ภาคการค้าระหว่างประเทศ
ภัทราพร คุ้มสะอาด: phattraporn088@gmail.com

ตลาดน้ำมัน
วรรณวิภา แสงสารพันธ์ : wanwipa_s@fpo.go.th

เศรษฐกิจต่างประเทศ
ธนพล กาลเนาวกุล : thanaphonkarn@gmail.com
กันตา ศุขสาตร: holykanta@gmail.com
ญาณพัฒน์ สุขสำราญ : yanapat.ssr@gmail.com

ภาคการเงิน
กันตา ศุขสาตร: holykanta@gmail.com

อัตราการแลกเปลี่ยน
กันตา ศุขสาตร: holykanta@gmail.com
ธนพล กาลเนาวกุล : thanaphonkarn@gmail.com

ภาคอุตสาหกรรม
ศิวัจน์ จิรกัลยาพัฒน์: siwat.ji@gmail.com

ภาคแรงงาน
นายสมิทธ์ ชุติมา : smith208555@gmail.com

ภาคเกษตรกรรม
วรรณวิภา แสงสารพันธ์ : wanwipa_s@fpo.go.th

ภาคการท่องเที่ยว
พิมพาภรณ์ สุทธหลวง: pimpapon2_403@hotmail.com

ภาคการบริโภค การลงทุน และอสังหาริมทรัพย์
ศิวัจน์ จิรกัลยาพัฒน์: siwat.ji@gmail.com
ธนิต เกตุปรางค์: tanit.kgetprank@gmail.com

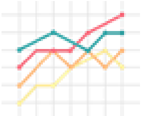

ด้านเสถียรภาพ
ศักดิ์สิทธิ์ สว่างศุข: saksit.ssuk@gmail.com
วรรณวิภา แสงสารพันธ์ : wanwipa_s@fpo.go.th

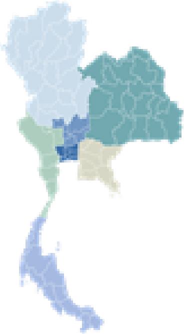

เศรษฐกิจรายภูมิภาค
ชัยวัฒน์ หาญพิทักษ์พงศ์: han.chaiwat@gmail.com
กวิน เอี่ยมตระกูล: kawin.iamtrakul@gmai.com
สัณหณัฐ เศรษฐศักดาศิริ : J.Sanhanat@gmail.com
ประกอบ สุริเยนทรากร: prakob.suriyentrakorn@gmail.com
กานต์ แจ้งชัดใจ: kant52664@gmail.com
บุณฑริกา ชลพิทักษ์วงษ์: puiboondhariga@gmail.com
ปภัช สุจิตรัตนันท์ : papat19109@gmail.com

ออกแบบหน้าปกและจัดรูปเล่ม
กุสุมา จารุมณี: kusumaj@fpo.go.th
สุดาพันธุ์ สำลี: sudaphans@fpo.go.th

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง

ถนนพระรามที่ 6 แขวงพญาไท เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร 10400

โทรศัพท์ 0-2273-9020 โทรสาร 0-2298-5602

www.fpo.go.th